

مشاوران آموزش

ناشر تخصصی دروس عمومی
ناشر تخصصی علوم انسانی

پاسخنامه کتاب انسانی

اقتصاد

جامعه شناسی

علوم و فنون ادبی

تاریخ

روان شناسی

زبان عربی

ریاضی

منطق و فلسفه

جغرافیا

گروه مؤلفان

مشاوران آموزش

این اثر مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر یا بخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

گروه مؤلفان مشاوران آموزش
پاسخنامه ۲۳ کتاب انسانی از مجموعه
کتاب‌های آزمون‌های هدفدار
تهران، مشاوران آموزش، ۱۳۹۹.
۳۵۲ ص: ۲۹×۲۲ س م.
مجموعه کتاب‌های آزمون‌های هدفدار
۹۷۸-۶۰۰-۲۱۸-۲۶۹-۲

فیبای مختصر
۶۰۵۵۸۷۸

سرشناسه:

عنوان:

مشخصات نشر:

مشخصات ظاهری:

فروست:

شابک:

وضعیت فهرست نویسی:

شماره کتابشناسی ملی:

پاسخنامه ۲۳ کتاب انسانی

عنوان

مشاوران آموزش

ناشر

طلایی

چاپخانه

۲۵۰۰ نسخه / رحلی

شمارگان و قطع

دوم - ۱۳۹۹

نوبت چاپ

۱۲۵۰۰۰ تومان

قیمت

۹۷۸-۶۰۰-۲۱۸-۲۶۹-۲

شابک

آشنایی با گروه تولید پاسخنامه ۲۳ کتاب انسانی

خانواده تألیف

مؤلف:

گروه مؤلفان مشاوران آموزش

ویراستاران:

سیده زهرا موسوی نیا / زینب فرجیان / مریم سرلک /

الهام رضایی / مهسا صفری / ریحانه لطفی /

زهرا فروغی / صبا سالک / مهناز حامدی

خانواده چاپ و طراحی

طراح جلد / طراح لیاوت / گرافیسیت

آذر سعیدی منش

نظارت بر چاپ:

عباس جعفری

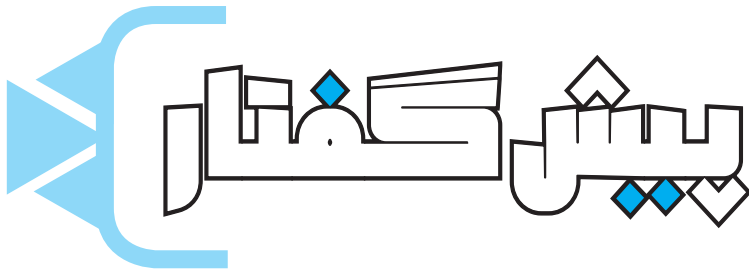
صفحه آرا:

مجتبی حسینی ثمرین / محمد حسین طاهر / یاسمین بگلری

حروف نگاران:

مهدی افرشته / سپهر عزیزی

فاطمه سعیدی / حمیده قیصریه

آماده کردن یک کتاب آموزشی که تمام کتاب‌های درسی را دربرگیرد، همیشه چالش مهمی برای یک ناشر است و اگر آن ناشر، در حوزه مشاوره صاحب سبک باشد، این امر سخت‌تر می‌شود. اولین باری که چنین کتابی آماده کردیم سال ۸۱ بود. کتابی به نام «آزمون‌های هدف‌دار» که شامل همه کتاب‌های دروس اختصاصی بود. سال‌ها آن کتاب چاپ شد، تا این که رسیدیم به تغییرات کتاب درسی.

سال گذشته یک بار آماده شدیم که چنین کتابی را آماده کنیم، اما نشد. تا این که رسید به امسال و اولین سری «کتاب‌های همه‌چیز در یک کتاب» را برای شما آماده کردیم.

این کتاب برای چه دانش‌آموزانی مناسب است؟

- ۱ دانش‌آموزانی که بنا به هر دلیلی نیاز به این دارند که با یک کتاب، در دروس اختصاصی تست بزنند و بهترین نتیجه را بگیرند.
- ۲ دانش‌آموزانی که می‌خواهند در کنار مطالعه برای امتحان نهایی دوازدهم، کار تستی انجام دهند.
- ۳ دانش‌آموزانی که می‌خواهند برای دوره‌های جمع‌بندی، از این کتاب استفاده کنند و با پاسخ‌گویی به تست‌های استاندارد این کتاب، به بهترین نتیجه برسند.
- ۴ دانش‌آموزانی که می‌خواهند بعد از عید، براساس تست‌های برگزیده این کتاب، به جمع‌بندی و رفع اشکال پردازند.
- ۵ در نهایت دانش‌آموزانی که می‌خواهند با یک کتاب، تمامی کتاب‌های درسی اختصاصی خودشان را به صورت تستی از خودشان آزمون بگیرند.

امیدواریم متناسب با تلاش‌تان، نتیجه بگیرید.

فہرست

۶

میانبر ہاے کنکورے

پایۂ دہم

ریاضہ و آمار

اقتصاد

علوم و فنون ادبے

عربے اختصاصے

تاریخ

جغرافیا

جامعہ شناسے

منطق

۳۱

۵۸

۷۴

۷۸

۹۳

۱۰۰

۱۰۷

۱۱۸

پایۂ یازدہم

ریاضہ و آمار

علوم و فنون ادبے

عربے اختصاصے

۱۲۹

۱۴۹

۱۷۴

فہرست

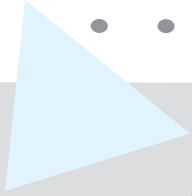
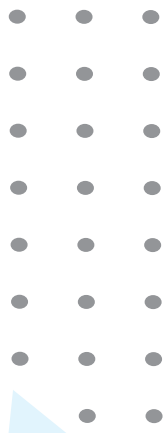
۱۹۷
۲۰۷
۲۱۷
۲۲۹
۲۳۷

تاریخ
جغرافیا
جامعہ شناسی
فلسفہ
روانشناسی

۲۴۵
۲۶۷
۳۰۲
۳۱۶
۳۲۳
۳۳۴
۳۴۲

پایۂ دوازدهم

ریاضی و آمار
علوم و فنون ادبی
عربی اختصاصی
تاریخ
جغرافیا
جامعہ شناسی
فلسفہ

پایخنامہ
دہم

۴۹۲. **گزینۀ ۲** لحن این ابیات انتقادی است. در خوانش این بیت باید دلسردی شاعر از وضعیت جامعه در کلام خواننده شعر حس شود؛ پس لحن تلخ و انتقادی مناسب این بیت است.

۴۹۳. **گزینۀ ۱** در این بیت شکل کاربرد حروف اضافه در دستور تاریخی دیده می‌شود: ورت خرسندی: ورت خرسندی است.

۴۹۴. **گزینۀ ۳** در تمام گزینه‌ها واژه‌های به‌کار رفته به‌نوعی با هم ارتباط دارند با این تفاوت که ارتباط واژه‌های همه گزینه‌ها غیر از گزینۀ «۳» تضاد است. «سنان» و «خنجر» هردو از ابزار جنگ هستند و یک «شبکه معنایی» را می‌سازند؛ اما تضادی با هم ندارند.

۴۹۵. **گزینۀ ۴** در بیت اول به داستان حضرت سلیمان و اسکندر اشاره شده است و همچنین میان «تاج» و «نگین» تناسب برقرار است. در بیت چهارم میان «دشمن» و «دوست» تضاد وجود دارد.

۴۹۶. **گزینۀ ۳** شاعر در مجموع سه بیت اشاره می‌کند به اینکه چنان درگیر عشق به معشوق است که تمام دل و دین خود را به او و زیبایی‌هایش اختصاص داده است و هیچ‌کدام از امور معنوی دیگر در برابر زیبایی معشوق به چشم عاشق نمی‌آید. ابتدا باید ویژگی‌های ادبی بیت را تشخیص دهید تا معناهای ضمنی و روابط معنایی را در ابیات پیدا کنید؛ سپس با استخراج ویژگی‌های زبانی می‌توانید جمله‌ها را به‌طور منظم در کنار هم قرار دهید. مفهوم کلی این جملات، محتوای فکری شعر است. دقت کنید که در این ابیات به زیبایی معشوق نیز اشاره می‌شود؛ ولی این مضمون در لایه‌های بعدی قرار دارد و مضمون اصلی همان گزینۀ «۳» است.

۴۹۷. **گزینۀ ۱** مضمون ابیات صورت سؤال عاشقانه است و ابیات گزینۀ «۱» در وصف طبیعت سروده شده است که هردو از مضامین رایج در نوع ادبی «غنائی» هستند. بررسی سایر گزینه‌ها: گزینۀ «۲»: عرفانی / گزینۀ «۳»: حماسی / گزینۀ «۴»: تعلیمی

۴۹۸. **گزینۀ ۳**

۴۹۹. **گزینۀ ۲**

۵۰۰. **گزینۀ ۱**

۵۰۱. **گزینۀ ۲** «غزونیان برای ماندگاری حکومت خود زبان فارسی را رواج دادند.» - «در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم بسیاری از اصطلاحات علمی، ادبی، دینی و سیاسی جدید از راه ترجمه متون عربی، وارد فارسی دری می‌شود.» - «در آغاز این دوره هنوز بیشتر دانشمندان آثار خود را به عربی می‌نویسند تا بتوانند در سرتاسر دنیای اسلام خوانندگان بیشتری پیدا کنند.»

۵۰۲. **گزینۀ ۱**

۵۰۳. **گزینۀ ۴** در تمام گزینه‌ها ویژگی زبانی سبک خراسانی دیده می‌شود:

بررسی سایر گزینه‌ها: گزینۀ «۱»: کاربرد شکل کهن کلمات: می‌بسوزد. / گزینۀ «۲»: کاربرد کهن حرف اضافه: مر جان را / گزینۀ «۳»: کاربرد واژگان کهن: فزه

۵۰۴. **گزینۀ ۳** قلمرو زبانی: زبان پخته که به سادگی بقیه گزینه‌ها نیست؛ قلمرو ادبی: شاعر با استفاده از تکرار حروف کلام خود را آهنگین کرده است. دیده را به صحنی سرایی تشبیه کرده که صحن دارد و این صحن استعاره از روی عاشق است. این گوشه هم در مصراع دوم همان گوشه چشم است و خیال معشوق هم به خیلی تشبیه شده است که نیاز به گوشه‌ای درخور برای استراحت دارد. همان‌طور که خواندید کاربرد آرایه در سبک خراسانی خیلی متعادل‌تر از چیزی است که مشاهده کردید. قلمرو فکری: در وصف گریستن عاشق در هجر معشوق است که با فضای شاد سبک خراسانی سازگاری ندارد.

۵۰۵. **گزینۀ ۴** یکی از مضامین رایج در سبک خراسانی بیان مضامین اخلاقی و پندآموز کلی با زبانی ساده است. در سایر گزینه‌ها مشاهده می‌کنید که هم از نظر قلمرو زبانی و هم ادبی پخته و پیچیده هستند و هم مضامین جزئی‌تری مطرح است.

۵۰۶. **گزینۀ ۱** همان‌طور که می‌دانید موضوع عشق در سبک خراسانی مطرح است؛ اما نه به‌شکل پخته و پیشرفته آن؛ یعنی عشق آسمانی «۴» و تقابل عقل و عشق «۲» که از مضامین مرتبط با عشق هستند. در شعر این دوره معمول نیست. با توجه به سادگی زبان و آرایه‌ها در گزینۀ «۱» باید گفت که این بیت در سبک خراسانی سروده شده است.

۵۰۷. **گزینۀ ۳** «ب»: توصیف طبیعت با استفاده از آرایه متعادل / «پ»: مضمون حماسی / «ث»: عشق زمینی با استفاده از زبان ساده. در دو بیت دیگر زبان پخته است و با زبان ساده خراسانی متفاوت است. مضمون بیت اول انتقاد به زهد ریایی است. / «ت»: مضمونی ناامید دارد که مرتبط با سبک خراسانی نیست.

۵۰۸. **گزینۀ ۴** هرچند این سبک جمله‌بندی در زبان امروز کهن است؛ اما واژه‌های کم کاربرد در این متن دیده نمی‌شود.

۵۰۹. **گزینۀ ۳** زبان سبک بینابین پخته‌تر از سبک سامانی است و از آن سادگی کناره گرفته است. کاربرد واژگان عربی نیز در این دوره بیشتر می‌شود.

۵۱۰. **گزینۀ ۴** این بیت به سبک بینابین سروده شده است و علاوه بر واژگان عربی زیادی که دارد، زبان آن نیز پخته‌تر از سبک سامانی است و آن سادگی پیشین را ندارد. توجه داشته باشید که وقتی می‌گوییم زبان ساده است یا نیست، علاوه بر واژه‌های فارسی، جمله‌بندی و ترکیب‌سازی (مثلاً صفت ملمع‌نقاب برای صبح) هم مدنظر است. شما می‌توانید ببینید که این بیت با اینکه ایراد دستوری ندارد؛ اما فهمیدن آن سخت‌تر از سایر ابیات است.

۵۱۱. **گزینۀ ۴** این بیت به سبک خراسانی است. «فرغند» به معنی گیاه عشقه است که به دور درخت می‌پیچد، کاربرد کهن دارد. «به تو بر» نیز کاربرد کهن حروف اضافه است. در سبک بینابین نه به‌تمامی؛ ولی نسبت به دوره قبل این نوع کاربردهای کهن کاهش پیدا کرد.

۵۱۲. **گزینۀ ۲** موارد «۳» و «۴» در بیت نیست و ترکیبات و توصیف متعادل هستند. لغات عربی در متن وجود دارد؛ اما برجسته‌ترین ویژگی متن وجود آرایه است؛ مثلاً دست محنت و چنگال بلا که گویی برای محنت و بلا دست و چنگال فرض کرده است.

۵۱۳. **گزینۀ ۴** در گزینۀ «۴» با اینکه وزن یکسانی با سایر گزینه‌ها دارد اما شاعر از عاطفه و در نتیجه لحن متفاوتی استفاده کرده است.

۵۱۴. **گزینه ۴** بررسی همه گزینیه‌ها: گزینه «۱»:

چن	ژا	ب	وَد	ک	رِش	م	و	نا	ز	س	هی	ق	ژا
-	-	U	-	U	-	U	U	-	U	U	-	U	-

گزینه «۲»:

با	د	ل	سَن	گی	ن	تا	یا	هیچ	دَر	گی	رَد	ش	بی
-	U	U	-	-	U	-	-	U	-	-	-	U	-

گزینه «۳»:

رو	ن	ق	عَه	د	ش	با	بست	د	گَر	بُس	را
-	U	U	-	U	U	-	U	U	-	-	-

گزینه «۴»:

ع	ف	رو	غ	ما	ه	حُس	نَز	رو	ی	رَخ	شا	ن	ش	ما
-	U	-	U	-	U	-	-	-	U	-	-	U	U	-

۵۱۵. **گزینه ۳**

ب	م	لا	ز	ما	ن	سُل	طا	ک	ر	سا	ن	ژا	د	عا	را
U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	-	U	-	-

۵۱۶. **گزینه ۲** بررسی همه گزینیه‌ها:

گزینه «۱»: نک / ت / عی / دل / کش / ب / گو / یم / خا / ل / AE / مه / رو / پ / AM / ← ۱۵ هجا
 گزینه «۲»: دوس / ژا / ا / دا / د / ام / به / ر / د / ها / تش / پن / گ / رید / ← ۱۴ هجا
 گزینه «۳»: عو / پ / خو / نم / یش / ن / و / قن / بر / ل / بش / تا / چو / گ / تم / ← ۱۵ هجا
 گزینه «۴»: حل / ق / ی / ژل / قش / ت / ما / شا / خا / ن / ی / با / د / ص / باست / ← ۱۵ هجا

۵۱۷. **گزینه ۳** بررسی همه گزینیه‌ها: **نکته** اگر در قاعده ۲، مصوت کوتاه باشد و قافیه حروف‌الحاقی داشته باشد، این مصوت کوتاه می‌تواند، متفاوت بیاید؛ مثلاً در

گزینه «۱» واژه‌های «گنی» و «زنی» می‌توانند باهم قافیه قرار بگیرند.

گزینه «۲»: «هشته» و «پشته» به‌درستی باهم قافیه قرار گرفته‌اند.

گزینه «۳»: «بان» در واژه‌های «باغیان» و «پاسبان» الحاقی است و «باغ» و «پاس» نمی‌توانند باهم قافیه قرار بگیرند.

گزینه «۴»: «ره» و «آگه» باهم به‌درستی، قافیه قرار گرفته‌اند.

۵۱۸. **گزینه ۳** بررسی همه گزینیه‌ها: گزینه «۱»: «در» و «تر» قافیه هستند.

گزینه «۲»: «دل» و «گل» قافیه هستند.

گزینه «۴»: «راهن» و «پیرهن» هم‌قافیه قرار گرفته‌اند.

در هر سه گزینه حروف قافیه طبق قاعده ۲ آمده است؛ یعنی: گاهی یک مصوت یا یک یا دو صامت پس از خود، قافیه می‌سازد.

گزینه «۳»: شاعر «معنی» و «دعوی» را هم‌قافیه قرار داده است که براساس قاعده ۱ و ۲ ممکن نیست.

۵۱۹. **گزینه ۲** در گزینه الف «شکر» و «نخورم» به‌درستی باهم قافیه شده‌اند، با این توضیح که «شکر» یعنی «شکر هستم» و «م» در واقع شناسه است. «ت» در

«نخورم» هم‌شناسه است؛ پس هر دو الحاقی هستند. آنچه باقی می‌ماند «شکر» و «تخور» است. قافیه قرارگرفتن این دو واژه را به دو شکل می‌توان توجیه کرد: ۱.

براساس خوانش قدما که «تخور» را «تخور» می‌خواندند. ۲. براساس نکته‌ای که قبلاً در پاسخ سؤال ۲ آورده شد.

در گزینه «ب»، «چو شمع» ردیف بیت است و «خوبان» و «رندان» قافیه‌های آن هستند؛ «ان» هر دو «ان» جمع است، پس الحاقی هستند. پس از حذف حروف

الحاقی، آنچه می‌ماند، واژه‌های «خوب» و «رند» است که واضح است نمی‌توانند باهم قافیه باشند.

در گزینه «پ»، براساس قاعده ۲ که یک مصوت با یک یا دو صامت پس از خود قافیه می‌سازد؛ پس «قلب» و «ضرب» نمی‌توانند باهم، قافیه بسازند؛ زیرا حروف

قافیه در واژه «قلب»، «لب» و در واژه «ضرب»، «رب» است.

در گزینه «ت»، «بی‌تو» ردیف بیت است و واژه‌های «ناخوشم» و «مشوشم» قافیه‌های آن «ت» است، حروف الحاقی و «ش» و «ش» حروف قافیه است که براساس

نکته موجود در سؤال ۲ توجیه می‌شود. به‌این‌ترتیب، گزینه‌های «ب» و «پ» نادرست هستند.

۵۲۰. **گزینه ۳** قافیه همه گزینیه‌ها صحیح است، جز گزینه «۱» که در آن شاعر «نوحه‌گر» و «کارگر» را قافیه قرار داده است، درحالی‌که «گر» پسوند و در نتیجه از

حروف الحاقی است؛ پس از حذف آن «نوحه» و «کار» می‌ماند. واضح است که این دو نمی‌توانند هم‌قافیه باشند.

۵۲۱. **گزینه ۱** قاعده ۱: «ا» و «او» به‌تنهایی می‌توانند حروف قافیه قرار بگیرند.

در گزینه «الف»، «ست» ردیف بیت است و «او» و «خو» قافیه‌های آن هستند و قافیه‌های آن براساس قاعده ۱، قرار گرفته‌اند.

در گزینه «ب»، «ست» ردیف بیت است و «را» و «خدا» قافیه‌های آن هستند و طبق قاعده ۱ قرار گرفته‌اند.

در گزینه «پ»، «ها» حروف الحاقی است، «دیوار» و «اسرار» قافیه هستند و شاعر طبق قاعده ۲ آن‌ها را کنار هم قرار داده است.

نکته در واژه‌هایی مانند «نرو»، «درو» «وو» صامت نیست؛ بلکه مصوت است و با صامت قبل از خود حروف را می‌سازد. در واژه‌های «برو» و «گرو» در گزینه «د» نیز همین‌طور است.

۵۲۲. **گزینه ۳** در گزینه «۳» هم «افسانه» و «بیگانه» باهم قافیه هستند و هم واژه‌های «داند» و «خواند»

پاسخنامه

کتاب
انسانی

۵۳۳. **گزینه ۴** بررسی همه گزینه‌ها: گزینه «۱»: «شاعر «شکل» و «تقل» را هم قافیه قرار داده که نادرست است. گزینه «۲»: «ات» الحاقی است؛ «مشکل» و «ممکن» هم نمی‌توانند با هم قافیه باشند. گزینه «۳»: واضح است که «عدل» و «فضل» نمی‌توانند با هم قافیه تشکیل دهند. گزینه «۴»: برخلاف آنچه به نظر می‌رسد که «دست‌راست» ردیف است؛ اما این‌طور نیست، «راست» و «راست» قافیه هستند. چرا که معانی متفاوتی دارند. اولی به معنی سمت و جهت راست و دومی به معنی «برای» در واقع عبارت «آن دست راست»؛ یعنی «برای آن دست است.» یا «مختص آن دست است.»

۵۳۰. **گزینه ۲** در این بیت «واج آرایی» با تکرار صامت «ر» به چشم می‌خورد؛ اما واژه «زاد» در دو معنای متفاوت به کار رفته است: ۱. توشه ۲. زاده شدن

۵۳۱. **گزینه ۱** دقت کنید سؤال «تعداد واج‌هایی که تکرار شده است.» را می‌خواهد، نه اینکه چه واجی بیشتر تکرار شده است!

بررسی همه گزینه‌ها: گزینه «۱»: واج‌های «ر»، «ن» و «م» تکرار شده است. ← تکرار سه واج / گزینه «۲»: واج‌های «ت»، «د»، «ر» و «ا» تکرار شده است. ← تکرار چهار واج / گزینه «۳»: واج‌های «ش»، «ن»، «ا» و «ب» تکرار شده است. ← تکرار چهار واج / گزینه «۴»: واج‌های «ر»، «ز»، «ن» و «ا» تکرار شده است. ← تکرار چهار واج

۵۳۲. **گزینه ۱** کلمات سجع باید در پایان جملات باشند! در دیگر گزینه‌ها واژگان «در کشیدن»، «گردانیدن»، «مکالمه»، «محادسه» و «قوت» و «مرقت» در پایان جمله نیامده‌اند.

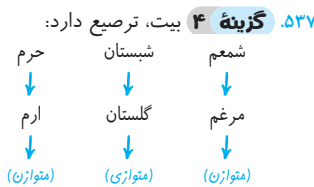
۵۳۳. **گزینه ۴** در سایر گزینه‌ها کلمات «وافر» و «نافر»، «نشتی» و «بیستی» در گزینه «۱»: «مرقع» و «مرصع» در گزینه «۲» و «می‌پوشد» و «می‌خروشد» سجع‌ها متوازی هستند و در گزینه «۴» کلمات «فرو» و «آرد» و «دارد» سجع مطرف. دقت کنید که پیشوند «فرو» را حتماً باید برای فعل «آرد» در نظر بگیرید.

۵۳۴. **گزینه ۱** در عبارت صورت سؤال «بیفکندی» و «برکندی» دارای سجع مطرف هستند. و در گزینه «۱»، «حضورم» و «نورم» نیز سجع مطرف می‌سازند.

۵۳۵. **گزینه ۲** «صواب»، «اولوالآباب» و «نیام»، «کام» دارای سجع مطرف هستند. حالا نوع سجع گزینه‌ها را مشخص می‌کنیم. گزینه «۱»: کردی، نیاوردی ← مطرف
گزینه «۲»: نگیرد، نمیرد ← متوازی
گزینه «۳»: کرد، گسترده ← مطرف (حواستان باشد، کلمات آخر مسجع هستند!)
گزینه «۴»: ترازو، بازو ← مطرف

۵۳۶. **گزینه ۳** «بشوی» و «بگویی» در پایان دو نیم‌مصراع آمده‌اند و سجع هستند.

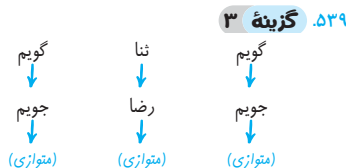
چرا گزینه ... نه؟! «اشارات» و «بشارت» در گزینه «۲» در انتهای دو جمله و نیم‌مصراع نیامده‌اند!

۵۳۸. **گزینه ۱**

باد	کوی	در	رنجور	یابد
↓	↓	↓	↓	↓
یاد	روی	هر	مهجور	بیند
↓	↓	↓	↓	↓
(متوازی)	(متوازی)	(متوازی)	(متوازی)	(متوازی)

در گزینه «۳»، «عالم»، «دنیا» و در گزینه «۴» «عاشق»، «دشمن»، «شگستی» و «فشانندی» سجع متوازن دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «بند» و «تخت» ← سجع متوازن
گزینه «۲»: «زلف» و «زرع» ← سجع متوازن
گزینه «۴»: «علم» و «مال»، «عزیز» و «ذلیل» ← سجع متوازن

۵۳۴. **گزینه ۲** بررسی همه گزینه‌ها: گزینه «۱»: «رو» و «بو» و همچنین «کنند» و «زند» هم قافیه هستند. / گزینه «۲»: «را» ردیف و فقط «کشته» و «رشته» قافیه ساخته‌اند. / گزینه «۳»: «مادر» و «آذر» با هم قافیه هستند و «بنافت» و «بنافت» با اینکه به ظاهر ردیف به نظر می‌رسند؛ اما قافیه‌های دیگر این بیت هستند؛ زیرا اولی به معنی «روی گردانی کردن» و دومی به معنی «سوختن و آتش گرفتن» است.

گزینه «۴»: نیز «فانی» و «بمانی» و همچنین «جهان» و «جاودان» قافیه‌های بیت هستند.

۵۳۵. **گزینه ۲** بررسی همه گزینه‌ها: گزینه «۱»: دو واژه «طالیت» و «مطلبت» واژه‌های قافیه هستند. «ت» الحاقی است. «ب» در «طالیت» و «ب» در «مطلبت»، حروف قافیه به شمار می‌آیند. براساس نکته سؤال «۲» این تفاوت مصوت‌ها هم توجه می‌شود. / گزینه «۲»: دو واژه «نشوی» و «صیقلی» به هیچ‌روی نمی‌توانند با هم قافیه بسازند. / گزینه «۳»: «بری» و «خوری» واژه‌های قافیه هستند. «ی» الحاقی است و «ر» در «بری» و «ر» در «خوری» حروف قافیه هستند. که با نکته موجود در سؤال «۲» توجه می‌شود. / گزینه «۴»: «کشم» و «انگشتم» واژه‌های قافیه هستند و شاعر به درستی از آن‌ها استفاده کرده است.

۵۳۶. **گزینه ۳** بررسی همه گزینه‌ها: گزینه «۱»: در «مرد» و «نابرده» الحاقی است. / گزینه «۲»: «ی»، در «رهبری» و «مهری» الحاقی است. / گزینه «۳»: «فی» و «می» واژه‌های قافیه‌اند و الحاقی ندارند. / گزینه «۴»: «ی» در «ریختی» و «آمیختی» الحاقی است.

۵۳۷. **گزینه ۴** بررسی همه گزینه‌ها: گزینه «۱»: دو واژه «بی‌وفایی» و «جدایی» واژه‌های قافیه هستند «بی» الحاقی است. / «وفا» و «جدا» پس از حذف حروف الحاقی باقی می‌مانند؛ پس قاعده قافیه این بیت براساس قاعده ۱ است.

گزینه «۲»: واژه‌های قافیه عبارت‌اند از: «بگشایدش» و «بربایدش» که «ش» و «ید» الحاقی هستند؛ پس از حذف این‌ها آنچه باقی می‌ماند، «بگشا» و «بربا» است که با هم براساس قاعده ۱ ساخته شده‌اند. / گزینه «۳»: واژه‌های «بیاسایند» و «بیمایند» واژه‌های قافیه هستند. «ی» و «ند» الحاقی است؛ پس از حذف حروف الحاقی آنچه باقی می‌ماند، «بیاسا» و «بیمایا» است. قافیه این بیت نیز براساس قاعده ۱ ساخته شده‌است.

گزینه «۴»: واژه‌های «همری» و «نمی‌دهی» واژه‌های قافیه هستند. «ی» الحاقی است؛ پس از حذف الحاقی آنچه باقی می‌ماند، «همره» و «ده» است که براساس قاعده ۲ ساخته شده است.

آرایه‌های ادبی علوم و فنون

۵۳۸. **گزینه ۱** در اینجا با توجه به تکرار صامت «خ» و همین‌طور مضمون بیت که نشان‌دهنده آغاز پاییز است، حس خش‌خش برگ‌ها را القا می‌کند که نه تنها خشونت‌آمیز نیست؛ بلکه خیلی رمانتیک است! **یادتان باشد!** برای دریافت حس ناشی از تکرار واج، به خود مضمون و معنی بیت هم دقت کنید!

۵۳۹. **گزینه ۴** در این بیت تنها تکرار صامت‌های «ز» و «ت» باعث «واج آرایی» شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها: گزینه «۱»: تکرار صامت «ن» (شش بار) و مصوت بلند «ا» (ده بار) / گزینه «۲»: تکرار صامت «ش» (پنج بار) و مصوت‌های بلند

مشاوران آموزش

پاسخنامه

کتاب انسانی

۵۴۰. **گزینۀ ۲**

نکته «بی» در «عطا» و «خط» مخفف فعل «هستی» است که تکرار شده و آن را در نظر می‌گیریم.

ت) «شناخت» و «یافت» سجع ندارند.

۵۴۱. **گزینۀ ۱** بررسی سایر گزینۀها: گزینۀ «۲»: «در» اول «حرف اضافه» است

و «در» دوم به معنای «در خانه» ← جناس همسان / تام
 گزینۀ «۳»: «قلب» اول به معنای «مرکز سپاه» و «قلب» دوم به معنای «عضو بدن» ← جناس تام
 گزینۀ «۴»: «نماز» و «نیاز» اختلاف در یک واج ← جناس ناقص اختلافی
 ۵۴۲. **گزینۀ ۱** هر دو واژه «آهنگ» در این بیت در معنای «قصد» به کار رفته است؛ بنابراین جناس ندارند.

بررسی سایر گزینۀها: گزینۀ «۲»: «چنگ» اول با توجه به «گوش» در معنای «ساز» و «چنگ» دوم در معنای «دست» به کار رفته است. ← جناس همسان / تام
 گزینۀ «۳»: «دیده» و «دیدن» در یک واج اختلاف دارند. ← جناس ناقص اختلافی (دیده و دیدن نیز چون از یک مصدر و ریشه هستند، اشتقاق هم می‌توانند داشته باشند).

گزینۀ «۴»: «باز» و «بار» در یک واج اختلاف دارند ← جناس ناقص اختلافی
 ۵۴۳. **گزینۀ ۲** بررسی سایر گزینۀها: گزینۀ «۱»: «یاد» و «زاد» در یک واج اختلاف دارند. ← جناس ناقص اختلافی

حواستان باشد ضمائر متصل به واژه را در بررسی جناس در نظر نمی‌گیریم.
 گزینۀ «۳»: «یاد» و «یاد» در یک واج اختلاف دارند. ← جناس ناقص اختلافی
 گزینۀ «۴»: «أستاذ» و «إستاد» در مصوت کوتاه با هم اختلاف دارند. ← جناس ناقص حرکتی

۵۴۴. **گزینۀ ۱** دو واژه «انعام» تلفظ یکسان ندارند: «انعام» به معنی «نعمت» و «انعام» به معنی «چهارپایان» است؛ بنابراین، «جناس ناقص حرکتی» دارند.

بررسی سایر گزینۀها: گزینۀ «۲»: «شانه» اول در معنی «وسیله مرتب کردن» و «شانه» دوم در معنی «عضو بدن» است. / گزینۀ «۳»: «خلیل» اول لقب حضرت «ابراهیم» و «خلیل» دوم در معنای «دوست» است. / گزینۀ «۴»: «داد» اول در معنی «فریادخواهی» و «داد» دوم، فعل سوم شخص مفرد از مصدر «دادن» است.

۵۴۵. **گزینۀ ۳** در این بیت «باد» هر دو در یک معنا به کار رفته است. در سایر گزینۀها، میان «داد» و «داد» جناس تام برقرار است. یکی به معنای «عدل» و دیگری از فعل «دادن».

۵۴۶. **گزینۀ ۴** «طومار» در هر دو مصراع در یک معنا به کار رفته است؛ بنابراین جناس تام نداریم و صرفاً «تکرار» یا «واژه‌آرایی» دارد.

بررسی سایر گزینۀها: گزینۀ «۱»: «میری» اول با توجه به «شاه» در معنای «امیر» و «بزرگ» به کار رفته و «همی» «میری» دوم از فعل «مردن» است.
 گزینۀ «۲»: «دوش» اول در مصراع اول و مصراع دوم در معنای «دیشب» و «دوش» دوم در مصراع اول در معنی «عضوی از بدن» است (با توجه به فعل «کشیدند» می‌توان به تفاوت معنایی آن دو پی برد). / گزینۀ «۳»: «چنگ» اول در معنای «ساز» و دوم در معنای «دست» است «غزل» صرفاً تکرار شده!

۵۴۷. **گزینۀ ۴** «آرام» هر دو در معنی «آرامش» است.

حواستان باشد! شاید بگویید «آرام جان» یعنی «معشوق»؛ پس معنایش با «آرام» اول به معنی «آرامش» فرق می‌کند؛ اما حواستان باشد که، در معنای ظاهری باز «آرامش» وجود دارد؛ یعنی «کسی که باعث آرام جان می‌شود».
بررسی سایر گزینۀها: گزینۀ «۱»: «بگذار» در مصراع اول به معنی «قرار دادن» و در مصراع دوم «رها کردن» است. / گزینۀ «۲»: «دام» در مصراع اول و با توجه به «دد»، در معنی «حیوان» و در مصراع دوم «تله» است. / گزینۀ «۳»: «داد» اول «انصاف» و «داد» دوم فعل است.

۵۴۸. **گزینۀ ۳** میان «تار» و «تاتار» دو واج اختلاف است. نه یک واج!

۵۴۹. **گزینۀ ۲** در این بیت میان «تاب» و «عتاب» جناس ناقص افزایشی برقرار است و سایر گزینۀها دارای اشتقاق (هم‌ریشگی) هستند.

بررسی سایر گزینۀها: گزینۀ «۱»: «حرم»، «محروم» و «محرم» از ریشه «ح. ر. م» / گزینۀ «۳»: «جمع» و «جمعیت» از یک ریشه هستند. / گزینۀ «۴»: «آسایش» و «بیاسایم» از مصدر «آسودن» هستند. / **یادتان باشد!** برای هم‌ریشگی، کلمات عربی باید دارای سه حرف مشترک و به ترتیب باشند. کلمات فارسی باید از یک مصدر باشند.

۵۵۰. **گزینۀ ۴** «وصل» و «وصال» از یک ریشه هستند و اشتقاق دارند (درعین حال جناس ناقص افزایشی هم دارند).

بررسی جناس در سایر ابیات:

گزینۀ «۲»: «دوست»، «دست» ← جناس ناقص افزایشی
 گزینۀ «۳»: «هستی»، «پستی» ← جناس ناقص اختلافی

۵۵۱. **گزینۀ ۲** در این بیت جناس ناقص دیده نمی‌شود و تنها میان «سفینه» به معنی «کشتی» و «دیوان شعر» جناس تام دیده می‌شود.

۵۵۲. **گزینۀ ۱** «باز» در مصراع اول به معنی «پرنده شکاری» و در مصراع دوم «گشوده» ← جناس تام

«دیده» در هر دو مصراع به معنی «چشم» است. ← تکرار
بررسی سایر گزینۀها: گزینۀ «۲»: هر دو «گران» و «دعا» در یک معنا به کار رفته‌اند. ← تکرار
 گزینۀ «۳»: «داد» اول در معنی «انصاف» و دوم فعل از مصدر «دادن» است. ← جناس تام

گزینۀ «۴»: «کام» هر دو در معنای «آرزو» است. ← تکرار

۵۵۳. **گزینۀ ۴** «هوا» و «نوا» ← جناس ناقص اختلافی / تکرار واج «ر» و «س» / هوا، نوا و سبا در پایان نیم‌مصراع آمده‌اند و سجع دارند.

قرابت معنایی علوم و فنون

۵۵۴. **گزینۀ ۴** مفهوم: غرور و سرکشی شاه / واژه‌های تداعی کننده: منی کردن و از [فرمان] یزدان پیچیدن

مفهوم مشترک سایر گزینۀها: از بین رفتن ارزش‌ها و ارزشمندشدن بدی‌ها
 واژه‌های تداعی کننده: گزینۀ «۱»: هنر خوار ← جادویی ارجمند
 گزینۀ «۲»: راستی ← خیانت، زیرکی ← سفه، دوستی ← عداوت
 گزینۀ «۳»: نیکی ← نهن، بدی ← آشکارا

۵۵۵. **گزینۀ ۳** مفهوم: ناپایداری احوال جهان / واژه‌های تداعی کننده: گردش روزگار بر یک نهاد نماند؛ بنابراین دل‌تنگ نشو.

مفهوم مشترک سایر گزینۀها: قطعیت مرگ
 واژه‌های تداعی کننده: گزینۀ «۱»: گردش زمانه سبب مرگ جانداران است.

پاسخنامه

گزینه «۲»: برزن = دنیا / برون رفتن از برزن
گزینه «۴»: مرگ به سان زغن و ما صید آن
نکته دانش دستوری شما در چیدن درست اجزای جمله در بیت گزینه «۱» برای رسیدن به مفهوم، مهم است:
گشتن چرخ و زمانه = فاعل / کشنده = مسند / جانوران = مضاف الیه

گشتن چرخ و زمانه، کشنده جانوران است.

۵۵۶. گزینه ۳ مضمون مشترک گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴»: توصیف معشوق و عشق زمینی

گزینه «۳»: فنانی در عشق الهی
واژه‌های تداعی‌کننده: رسی آنجا نه تو مانی و نه غیر تو هم

۵۵۷. گزینه ۲ مفهوم بیت «الف»: غم‌آلودگی، رنج و مصیبت دنیایی
مفهوم بیت «ت»: ناپایداری دنیا / واژه‌های تداعی‌کننده: جهان جای بقا نیست.
واژه‌های تداعی‌کننده مفهوم «فریبکاری دنیا» در سایر ابیات:
بیت «ب»: صحبت دنیا همچون دیوار پرنقش و نگار، فریبده است.
بیت «پ»: جهان همچون سراب است که باعث فریب انسان تشنه می‌شود.
بیت «ث»: زرق (ریا) جهان
بیت «ج»: دهر = مُقَتِّین (فتنه‌انگیز)
نکته در این تست، «دانش واژگانی» در مورد لغات «رزق» و «مفتتن» به درک مفهوم بیت کمک می‌کند.

۵۵۸. گزینه ۱ مفهوم: تأکید بر عاقبت‌اندیشی / واژه‌های تداعی‌کننده: هیچ آغاز بی‌انجام نیست.

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: تأکید بر علم‌آموزی
واژه‌های تداعی‌کننده:

گزینه «۲»: سودای دانش ≠ ننگ و عار نادانی
گزینه «۳»: علم چون گرماست ≠ نادانی چون سرما
گزینه «۴»: علم جانت را از جوزا (صورت فلکی) برتر می‌کند.

۵۵۹. گزینه ۲ مفهوم مشترک تمامی گزینه‌ها، مدح ممدوح است؛ اما در گزینه «۲» به ویژگی سخا و بخشش او اشاره شده. / واژه‌های تداعی‌کننده: کف گوهر فشانش
مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: ستایش شهامت و جنگاوری ممدوح
واژه‌های تداعی‌کننده: گزینه «۱»: رخ دشمنان دین از ترس تیغ او چون زعفران زرد است.
گزینه «۳»: خدنگ او تیزرو است و به استخوان دشمن می‌رسد.
گزینه «۴»: تیغ در کف تو همچون اژدها است.

۵۶۰. گزینه ۱ مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: تأکید بر اظهار عجز انسان در شناخت جهان هستی و خداوند است.

واژه‌های تداعی‌کننده: گزینه «۲»: در صفت گنگ فرومانده‌ایم. / گزینه «۳»: ره دور است، ما راه ندیده‌ایم. / گزینه «۴»: سرآغاز علم و پایان مُلک و پادشاهی او بر ما مشخص نیست؛ اما در گزینه «۱» شاعر از خداوند به واسطه فضل و کرمش، تقاضای فهم و شناخت نام او را دارد. مفهوم: امیدواری برای شناخت ذات خداوند.

۵۶۱. گزینه ۳ در سایر گزینه‌ها به صفت «خالقیت خداوند» اشاره شده است و تنها در گزینه «۳» این مفهوم دیده نمی‌شود.

واژه‌های تداعی‌کننده: گزینه «۱»: مُبدع و مخترع بودن خداوند / گزینه «۲»: از کتم عدم سوی وجود آمدن / گزینه «۴»: کرم خداوند سبب شد تا زمین بار آفرینش را به دوش بکشد. به زبان دیگر، خداوند با کرم خود، جهان هستی و زمین را آفرید. در گزینه «۳» نیز به «قدرت خداوند» در تعیین سرنوشت موجودات و عذرپذیرفتن از جانب او (آمرزندگی خداوند) اشاره شده است.

۵۶۲. گزینه ۱ مفهوم مشترک بیت‌های «ب» و «ت»: آسیب‌رسانی دنیا و بی‌فایده بودن آن
واژه‌های تداعی‌کننده: بیت «ب»: زمانه گلی به من داد و به جای آن مرا با صد خار گزید.

بیت «ت»: کار این عقاب پران (دنیا) تنها شکار مردمان است.
مفهوم سایر گزینه‌ها: بیت «الف»: آسیب و خوشی دنیا در کنار هم است.
واژه‌های تداعی‌کننده: از دهر انتظار یک‌رنگی نداشته باش؛ زیرا در آن خار جفت گل و شراب (نماد خوشی) همراه با خمار (سردرد) است.

۵۶۳. گزینه ۳ مفهوم: انتقاد در این گزینه متوجه افراد بی‌دین و اهل فسق و گناه است.

در سایر گزینه‌ها: اما انتقاد سنایی از «فریبکاران» و «اهل ریا» است:
گزینه «۱»: عمال سرای ضرب، زر را بر مردمان مزور کرده‌اند. (مزور = دروغی و جعلی)
گزینه «۲»: از برون موسی از درون مار
گزینه «۴»: از درون همچون گور کافران، از برون مزین به رنگ و نگار

۵۶۴. گزینه ۳ هر چهار گزینه در قالب پند و اندرز به دوری از «تکبر و فریفته‌گرور شدن» پرداخته است؛ اما در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» عامل این تکبر و «غره شدن»، دنیاست و در گزینه «۳» تکبر و غرور در اثر القاهای نادریست همراهان گمراه ایجاد شده است.

۵۶۵. گزینه ۴ مفهوم: درنیامیختن عقل و عشق / واژه‌های تداعی‌کننده: عقل و فرمان کشیدنی ≠ عشق و ایمان چشیدنی

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: بیان عجز عقل در برابر عشق
واژه‌های تداعی‌کننده: گزینه «۱»: نعره عشق، باعث شد عقل در برابر جمال معشوق پیراهن چاک دهد.
گزینه «۲»: عشق = کمال / عقل = عقال (کنایه از پابندی و محدودیت)
گزینه «۳»: عقل طفل راه عشق است.

۵۶۶. گزینه ۱ در این گزینه تأکید بر «حیرت و سرگشتگی عاشقان» است و اشاره‌ای به لزوم وجود راهنما در طی طریق نشده است.

۵۶۷. گزینه ۴ مفهوم گزینه «۱»: تواضع و فروتنی ← پند و اندرز
مفهوم گزینه «۲»: ناتوانی عقل و سرگشتگی عاقلان در شناخت خداوند ← ورود مفاهیم عرفانی به شعر
مفهوم گزینه «۳»: بی‌ارزشی عقل معاش‌اندیش. عقلی که در پی یافتن تعلقات دنیوی است. ← فاصله گرفتن از عقل‌گرایی
مفهوم گزینه «۴»: ستایش عقل و فرد ← سبک خراسانی
نکته در گزینه «۳»، «باغ و راغ» کنایه از تعلقات دنیوی است.

۵۶۸. گزینه ۲ مفهوم: مقام والای اهل عرفان در هر دو عالم / واژه‌های تداعی‌کننده: هر کس که در معنی را بیابد ← در مُلک دو عالم جاوید است.
مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: مردان واقعی راه حقیقت کم‌اند.
واژه‌های تداعی‌کننده: گزینه «۱»: در میان چندین‌هزار مدعی راه عشق، منصور چون نگین است.

گزینه «۳»: در راه حقیقت، یک مرد راه‌بین است.
گزینه «۴»: در میان درویشان و وادی بی‌پایان عشق، یکی عیار نشان دهید.
نکته در بیت گزینه «۱» منظور از منصور، حسین بن منصور حلاج عارف نامی قرن سوم و چهارم هجری است که در راه حقیقت جان داد.

۵۶۹. گزینه ۱ در این بیت هیچ واژه‌ای مفهوم «خاکساری و تواضع» و «ترک طمع» را تداعی نمی‌کند. «وحدت» نیز هدف غایی است که برای دستیابی به آن لازم است عارف از خویشتن و صفات و تعلقات، فانی شود.

عربی درس ۱

۵۷۰. گزینه ۴ سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن جمع مکتسر وجود ندارد. در گزینه ۴، تنها کلمه جمع عضلات است که جمع مؤنث سالم است. معنی جمله: «این ماده به ماهیچه‌های بدن نیرو و فعالیتی قوی می‌دهد.» / بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. «تجربه‌ها ثابت کرده‌اند که هر ۱۰۰ گرم از عسل، سیصد کالری انرژی می‌دهد.» التَّجَارِبُ جمع مکتسر التجربة است. ۲. «عسل برخلاف قندهای دیگر دندان‌ها را خراب نمی‌کند.» أُسْنَانُ جمع مکتسر السنّ و السُّكَّرِيَّاتُ جمع مؤنث سالم است. ۳. «عسل خاصیت‌های دیگری دارد که آن را بهترین قندها قرار می‌دهد.» خواص جمع مکتسر خاصه است.

۵۷۱. گزینه ۴ جمع‌ها: التَّلَامِيذُ، التَّلْمِيذَاتُ، التَّمَارِينُ، الدَّفَاتِرُ جمع در سایر گزینه‌ها: ۱. الرِّجَالُ، مَلَابِسُ، أَلْوَانُ، ۲. أُسْنَانُ، أَطْعَمَةُ، أُشْرَبَةُ، ۳. السَّمَاوَاتُ، الظَّلَمَاتُ

۵۷۲. گزینه ۲ جمع عقربة: عقارب

۵۷۳. گزینه ۳ أنجم: ستارگان

۵۷۴. گزینه ۴ اطفال جمع انسان است و اسم اشاره مناسب: هؤلاء، اولئک / أشجار جمع غیر انسان و اسم اشاره مناسب: هذه، تلك / حبة مؤنث، اسم اشاره مناسب آن: هذه، تلك

مشاوران آموزش

پاسخنامه

کتاب انسانی

۵۷۵. **گزینه ۳** عُزْف جمع عُرفَة مترادف حَجْرَة است نه مترادف حَجَر «سنگ»

۵۷۶. **گزینه ۲** سؤال: کجا رفتی؟ پاسخ آن: «من ایرانم» نادرست است.

۵۷۷. **گزینه ۱** «ای کسانی که ایمان آوردید چرا آنچه را انجام نمی‌دهید،

می‌گویید.» این عبارت با موضوع هماهنگی حرف و عمل هماهنگ است. / **بررسی گزینه‌های نادرست:** ۲. به آنچه گفت بنگر و به آن کس که می‌گوید نگاه نکن. (توجه به گفتار است نه گوینده) ۳. دانش را بجویید اگر چه در چین باشد. (اهمیت علم آموزی حتی اگر در دوردست باشد) ۴. برای دنیابت زندگی کن گویا در آن همیشه زندگی می‌کند و برای آخرت زندگی کن گویا فردا می‌میری (باید هم به امور دنیوی پرداخت و هم امور اخروی)

معنی متن: «اجسام بعد از هر زمان معینی به نو شدن نیاز دارند. پس در این هنگام، ذراتی از آن که شایسته باقی‌ماندن نیستند می‌میرند و به جای آن چیزی غیر از آن، که قابل زندگی است، رشد می‌کند و اگر این نو شدن نباشد، امکان ندارد که ما بیش از ده سال زنده بمانیم. صاحب باغ، با توجه و اشراف بر درختان و گیاهان، زمانی که زمین را آبیاری می‌کند و خاک را از حشرات مضر و گیاهان فاسد پاک می‌کند، باعث می‌شود که روح نو شدن و زندگی در باغش جریان یابد؛ این توجه و اشراف، بعد از زمانی، نمرش را هنگام رسیدن میوه‌ها می‌دهد. ملت همان باغ زندگی است و راهنمایانش همان کشاورزان و صاحبان باغ‌ها هستند. پس اگر اخلاقش را تهذیب نکنند و آنچه را فاسد می‌کند پاک نکنند، عاقبت ملت نابودی و زیان و سستی و شکست است. این توجه به محسوسات اختصاص ندارد، بلکه معقولات و معنویات نیز به روح جدیدی نیاز دارند. پس نو شدن همان راز زندگی است.»

۵۷۸. **گزینه ۳** سؤال: چرا احتیاج داریم که روح جدیدی را در خود داخل کنیم؟

۱. «تا پیشرفت کنیم.» ۲. «تا باقی بمانیم.» ۳. «تا راز زندگی را جمع کنیم.» ۴. «تا خودمان را پاک کنیم.» مفهوم گزینه ۳ در متن وجود ندارد، ولی سایر مفاهیم در متن هست، پس گزینه ۳ پاسخ سؤال است.

۵۷۹. **گزینه ۱** سؤال: صحیح را تعیین کن. ۱. «مرگ آغاز می‌شود، هنگامی که

تجدیدپذیری متوقف شود.» این مفهوم در متن وجود دارد. ۲. «تلاش برای نو شدن نتیجه‌اش را در خود وقت می‌دهد.» چنین مفهومی در متن نیست. ۳. «امکانات قیمتی در زندگی از اسباب نو شدن است.» در متن هیچ صحبتی از امکانات نشده است. ۴. «نتایج نو شدن فقط در پدیده‌ها و ظواهر مشاهده و درس داده می‌شود.» خیر متن گفته است که در مادیات و معنویات این نو شدن وجود دارد، پس پاسخ صحیح گزینه ۱ است.

۵۸۰. **گزینه ۴** سؤال: مقصود از این که تجدیدپذیری همان راز زندگی است

چیست؟ ۱. «آن امر بی‌پایه‌ای است که نمی‌توانیم کشفش کنیم.» چنین مفهومی در متن وجود ندارد. ۲. «به دلیل اهمیتش به صورت راز درآمده است تا جایگاه آن بالا برود.» چنین دلیلی هم از متن برداشت نمی‌شود. ۳. «زندگی برتر زندگی جدید است و جز آن پست است.» در متن زندگی نو و کهنه ارزش‌گذاری نشده است. ۴. «وظیفه انسان پس‌زدن حجاب آن و رسیدن به آن است.» چنین مفهومی را می‌توان از متن برداشت کرد. یعنی نو شدن چون رازی پوشیده است و انسان باید آن را کشف کند، پس پاسخ گزینه ۴ است.

۵۸۱. **گزینه ۲** سؤال: مقصود از تجدد چیست؟ براساس متن، مقصود از تجدد

حرکت رو به جلو و رفع موانع است. این مفهوم در گزینه ۲ وجود دارد. **معنی گزینه‌ها:** ۱. «پاک کردن خاک از حشرات زیان‌رسان و گیاهان فاسد.» این مفهوم تجدد نیست؛ براساس متن، این کاری است که باغبان در باغش انجام می‌دهد. ۲. «حرکت بی‌دیری به سمت جلو و رفع موانع از مسیر حرکت است.» این دقیقاً منظور متن از تجدد است. ۳. «تلاش برای بیرون کردن افراد تنبل از جامعه و وارد کردن افراد تلاش‌گر در آن است.» براساس متن، تجدد چنین مفهومی ندارد. ۴. «تغییر سبک زندگی از شیوه پیشینیان و گذشته به شیوه آیندگان.» تجدد می‌تواند چنین مفهومی داشته باشد، ولی در متن اشاره مستقیم یا غیرمستقیمی به تغییر سبک زندگی وجود ندارد، پس پاسخ همان گزینه ۲ است.

۵۸۲. **گزینه ۲** سؤال: گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن جمع مؤنث سالم وجود دارد.

در گزینه ۲، «الجامعة» مؤنث و «الجامعات جمع سالم آن است. **معنی جمله:** «این جوانان در این دانشگاهها درس می‌خوانند و از آن فارغ‌التحصیل می‌شوند.» / **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۱. «پدرم و برادرانم به شهر دیگری سفر کردند.» «إخوة» جمع مکسر «أخ» است. ۳. «بیت‌های این شعر واقعاً زیبا هستند.» «أبیات» جمع

مکسر «بیت» است. ۴. «از دور صداهای شکارچیان را شنیدم» اصوات» جمع

مکسر «صوت» است و «الصیادین» جمع مذکر سالم است.

۵۸۳. **گزینه ۲** سؤال: گزینه صحیح برای جای خالی را می‌خواهد. با توجه به

«المُدْرَسَة» که مفرد و مؤنث است، در جای خالی اول باید اسم اشاره مفرد مؤنث (هذه)، و با توجه به «الطَّالِبَات» که جمع است، در جای خالی دوم باید اسم اشاره جمع (هؤلاء) قرار گیرد. به یاد داریم که اسم اشاره جمع برای مؤنث و مذکر یکسان است، پس گزینه ۲ صحیح است. شکل کامل جمله این‌گونه است: «قام هذه المَدْرَسَة بتوزيع الهدايا على هؤلاء الطَّالِبَات الفاتزات» **معنی جمله:** «خانم معلم به توزیع هدیه‌ها برای دانش‌آموزان موفق اقدام کرد.»

۵۸۴. **گزینه ۲** سؤال: گزینه‌ای را می‌خواهد که معادل ماضی استمراری وجود

دارد. «كَانَ» + فعل مضارع = معادل ماضی استمراری در گزینه ۲. «كَانَ يَجْلِسُن» وجود دارد و معنی آن «می‌نشستند» است. **معنی جمله:** «مادران در خانه می‌نشستند.» / **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۱. «آن‌ها عکسی را کشیده بودند.» «كَانُوا قَدْ رَسَمُوا» معادل ماضی بعید است. ۳. «در را باز نکردید.» «مَا فَتَحْتُم» ماضی منفی است. ۴. «ما پژوهش‌هایی را خواهیم نوشت.» «سَوْفَ نَكْتُبُ» آینده (مستقبل) است.

۵۸۵. **گزینه ۲** سؤال: گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن فعل امر وجود ندارد. در

گزینه ۲، فعل «أَشْرَبُ» مضارع برای اول شخص مفرد است. دقت کنید اگر این فعل امر می‌بود، باید حرف آخر آن ساکن می‌شد. **معنی جمله:** «در تابستان آب سرد می‌نوشم.» / **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۱. «آینده‌ات را بساز.» «اصْنَعِي» فعل امر برای دوم شخص مفرد مؤنث است. ۳. «تکالیفاتان را در مدرسه بنویسید.» «اُكْتُبُوا» فعل امر برای دوم شخص جمع مذکر است. ۴. «از همنشین بد فرار کنید.» «أَهْرَبِي» فعل امر برای دوم شخص جمع مؤنث است.

۵۸۶. **گزینه ۳** سؤال: گزینه مناسب برای جای خالی را می‌خواهد. در این گزینه

دو فعل متکلم مع‌الغیر وجود دارد و مشخص است که ضمیرها باید به گونه‌ای باشند که با این فعل‌ها سازگار باشند، پس گزینه ۳ درست‌ترین پاسخ است. شکل کامل جمله این‌گونه است: «إِنَّا نَعْتَمِدُ فِي الْحَيَاةِ عَلَى تَقَاتِنَا وَلَا نَرْضَى لِأَنْفُسِنَا تَقْلِيدَ ثَقَافَةِ الْأَخْرِيْنَ.» **معنی جمله:** «ما در زندگی به فرهنگ خودمان اعتماد می‌کنیم و برای خودمان به تقلید از فرهنگ دیگران راضی نمی‌شویم.»

۵۸۷. **گزینه ۳** ۱. خَلَقَ + نا؛ ما را آفرید. فعل سوم شخص مفرد + ضمیر /

فعل اول شخص: خَلَقْنَا / ۲. أَقْرَأَ فعل مضارع است. حرکت حرف آخر فعل امر، ساکن است / ۴. ضَع فعل امر مفرد مذکر است.

۵۸۸. **گزینه ۳** ما قرأت: نخواندم (ما حرف نفی است) در گزینه ۱ و ۴ «ما» اسم است

به معنی «چیزی که» و در گزینه ۲ «ما» اسم استفهام است به معنی «چیست؟»

۵۸۹. **گزینه ۳** سؤال: گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، ضمیر با عبارت داده‌شده

متناسب نیست. در گزینه ۳، فعل جلسوا ماضی برای جمع مذکر غایب است و ضمیر اَنتُم که برای جمع مذکر مخاطب است با آن تناسب ندارد.

۵۹۰. **گزینه ۳** سؤال: صفت، مناسب برای جای خالی را می‌خواهد. **شباب جمع**

مکسر **شَابٌ** است که در واقع جمع مذکر است. صفت برای این کلمه باید به صورت جمع مذکر بیاید. **المجدون جمع و مذکر است؛** پس پاسخ صحیح گزینه ۳ است. **معنی جمله:** «جوانان سخت‌کوش ما در راه سربلندی تلاش می‌کنند.»

۵۹۱. **گزینه ۲** سؤال: گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن ترکیب اضافی، یعنی

مضاف و مضاف‌الیه وجود ندارد. در گزینه ۲ مضاف و مضاف‌الیه نیست. **معنی جمله:** «سرباز، جوانی بود که از اسلام دفاع کرد و در این راه شهید شد.» / **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۱. «تهران جشن پیروزی انقلاب اسلامی را شاهد بود.» **خَفَلَة** إنتصار (جشن پیروزی) و **إنتصار** الثَّوْرَة (پیروزی انقلاب) ترکیب اضافی (مضاف و مضاف‌الیه) هستند و **الثَّوْرَة الإسلاميّة** (انقلاب اسلامی) ترکیب وصفی (موصوف و صفت) است. ۳. «ای مردم، برهانی از سوی پروردگارتان برای شما آمد.» **رَبِّكُمْ** (= رَبِّ + كُمْ) به معنی «پروردگارتان» ترکیب اضافی است. ۴. «دانش‌آموز کوشا شادان از جلسه امتحان خارج شد.» **جلسة الإمتحان** (جلسه امتحان) در ترکیب اضافی و **الطَّالِبُ السَّاعِي** (دانش‌آموز کوشا) ترکیب وصفی است.

مشاوران آموزش

پاسخنامه

کتاب
انسانی

۵۹۲. گزینه ۳ نکات کلیدی: ترجمه اسم اشاره و اسم پس از آن، زمان فعل، ترکیب وصفی، مفرد و جمع. / بررسی گزینه‌های نادرست: **یتخرج** مضارع است و فاعل آن **طلاب** (دانشجویان) است، پس باید به صورت «فارغ‌التحصیل می‌شوند» ترجمه شود. بنابراین، «فارغ‌التحصیل شده‌اند» و «خارج شده‌اند» در گزینه‌های ۲ و ۴ نادرست هستند. در مقایسه گزینه‌های باقی‌مانده می‌بینیم: در عبارت «**هذه جامعه كبرى**» اسم بعد از اسم اشاره «**الـ**» ندارد؛ بنابراین معنای آن چنین است: «این دانشگاه بزرگی است»؛ پس «این دانشگاه، بزرگ است» در گزینه ۱ نادرست است و پاسخ صحیح گزینه ۳ است. علاوه بر این، «**طلاب كثيرون**» موصوف و صفت است، ولی در گزینه ۱ به صورت ترکیب وصفی ترجمه نشده است. همچنین، «**سنة**» (سال) مفرد است و «**كل سنة**» یعنی «هر سال» نه «همه سال‌ها»؛ پس گزینه ۲ هم نادرست است. و نیز، با توجه به مضارع بودن «**یتخرج**» گزینه‌های ۲ و ۴ رد می‌شوند و تنها گزینه باقی‌مانده گزینه ۳ است.

۵۹۳. گزینه ۱ ینظر: فعل مضارع به معنی «می‌نگرد، نگاه می‌کند» / **نزول:** مصدر است به معنی «بارش، باریدن» / **امطار:** اسم جمع «باران‌ها» / **الغيم:** اسم مفرد «ابر» / **جدوة:** پاره آتش + ها = پاره آتشش / **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۲. **الغيم** اسم مفرد است که به صورت جمع ترجمه شده / **ینظر** که مضارع است به صورت **ماضي استمراري** ترجمه شده است. ۳. **امطار** اسم جمع است که به صورت مفرد ترجمه شده / **الغيم** اسم مفرد است که به صورت جمع ترجمه شده / **نزول** که مصدر است به صورت فعل ترجمه شده است. ۴. **ینظر إلی** «به... نگاه می‌کند» که حرف «به» ترجمه نشده است / لفظ «بسیار» در جمله عربی ذکر نشده است.

۵۹۴. گزینه ۱ کان... یسافران = مسافرت می‌کردند (معادل ماضی استمراری) / **الموظفين:** کارمندان (اسم جمع) / **المطار:** فرودگاه / **بررسی گزینه‌های نادرست:** ۲. **کان... یسافران = معادل ماضی استمراری** که در این گزینه «سفر کرده بود» آمده است که ماضی بعید است. / **الموظفين:** «کارمندان» است نه «کارگران» / **مع زمیل:** «با همکارش» نه «پدر همکارش» ۳. **کان... یسافران = معادل ماضی استمراری** که در این گزینه به صورت «مضارع اخباری» ترجمه شده است / **المطار:** «فرودگاه» نه «قطار» ۴. **الموظفين:** کارمندان «اسم جمع» که در این گزینه به شکل «مفرد» ترجمه شده است / لفظ «با هواپیما» نادرست است / **المختلفة:** «متفاوت» نه «بسیار»

۵۹۵. گزینه ۱ نکات کلیدی: نوع و زمان فعل، مفرد و جمع، ضمیر / **بررسی گزینه‌های نادرست:** ۲. **لا تترکُن،** چون خطاب به «**أخواتي**» آمده است، نهی است یعنی «ترک نکنید»، ولی به صورت «ترک نمی‌کنید» ترجمه شده است. علاوه بر این، **المشاکل** یعنی «مشکلات» و ضمیری به آن متصل نشده است؛ پس «مشکلاتشان» نادرست است. یعنی این گزینه غلط است. در گزینه ۳، **زان** فعل ماضی ساده است، یعنی «زینت داد»؛ پس «زینت می‌داد» که ماضی استمراری است نادرست است. در گزینه ۴، **الموظفين** جمع است، یعنی «کارمندان» و **أحد الموظفين** یعنی «یکی از کارمندان»؛ پس «کارمندی» درست نیست. به این ترتیب فقط گزینه ۱ غلط ندارد و پاسخ سؤال است.

۵۹۶. گزینه ۳ نکات کلیدی: معنی عبارت «**کان لـ داشت**»، **کان لآتی** یعنی «مادرم داشت»؛ زمان این جمله ماضی است، پس گزینه ۳ خطا دارد و پاسخ سؤال است.

عربی درس ۲

۵۹۷. گزینه ۱ بررسی سایر گزینه‌ها: ۲. **أخبرونا:** ما را آگاه کردند (به ما خبر دادند) ۳. **جاء به:** آورد ۴. **كانوا یَقْدِفون:** می‌انداختند

۵۹۸. گزینه ۲ معنی صحیح در سایر گزینه‌ها: ۱. **أن تفرغ:** خالی شود ۳. **تمتلكها:** مالک آن است. (یا مالک آن می‌شود). ۴. **ستعاون:** همکاری خواهیم کرد

۵۹۹. گزینه ۳ روز ششم (السادس) از ایام هفته پنجشنبه است. در سال ایرانی فصل سوم (الثالث) پاییز است. **یادآوری اعداد در سایر گزینه‌ها:** رابع (چهارم)، ثالث (سوم)، خامس (پنجم)، ثانی (دوم)

۶۰۰. گزینه ۲ الزابعة إلا ربعا: یک‌ربیع به چهار یا ۳ و ۴۵ دقیقه / **الحادية عشرة و عشرون دقيقة:** ۱۱ و ۲۰ دقیقه

۶۰۱. گزینه ۳ در جای خالی اول عدد ترتیبی لازم است: «مدارس در سومین فصل شروع می‌شود» در جای خالی دوم عدد اصلی لازم است: «مسلمانان ۵ بار در هر روز نماز می‌خوانند».

۶۰۲. گزینه ۲ یک ربع به یازده همان ده و چهل و پنج دقیقه است. / **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۱. بیست و شش دقیقه به پنج، یعنی چهار و سی و چهار دقیقه ۳. هشت و ده دقیقه ۴. نه و هفده دقیقه

۶۰۳. گزینه ۳ اذكري: (فعل امر): ذکر کن، یادکن / **تساعدني:** (فعل + ضمیر): مرا کمک کند (کمکم می‌کند) / **لا أفهم:** (مضارع منفی): نمی‌فهمم

۶۰۴. گزینه ۳ در صورت سؤال، عبارت متناسب با ضرب‌المثل «ارزش انسان به عقل اوست» خواسته شده است. **تحلیل:** از این جمله تأکید بر «اهمیت عقل» برداشت می‌شود. می‌بینیم که این مفهوم در گزینه ۳، وجود دارد. در گزینه ۱ تأکید بر این است که «از حرف کسی عقل او معلوم نمی‌شود»، در گزینه ۲ تأکید بر «سلامتی جسم» است، و گزینه ۴ هم که ارتباطی با صورت سؤال ندارد.

۶۰۵. گزینه ۲ آیا به محلی که متولد شدی، رفتی؟ بله، یک بار فرتم. (وقتی پاسخ «بله» است، جمله نمی‌تواند «منفی» باشد). / **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۱. سن برادرت چند سال است؟ ستنش ۱۶ سال است. ۳. مریم چند دفعه درسش را خواند؟ ۳ بار ۴. ایران را چگونه یافتی؟ ایران کشور زیبایی است.

معنی متن: «خیلی وقت‌ها، در ابتدای عمر، فقر خیر و برکت است و برای به دست آوردن آگاهی و آمادگی برای روبه‌رو شدن با سختی‌های زندگی به انسان سود می‌رساند و بسیار هستند کسانی که فقیر متولد شده‌اند و تهیدستی از زمانی که در گهواره بوده‌اند همراه آن‌ها بوده است، اما توانسته‌اند به درجاتی برسند که فرزندان ثروت (ثروتمند) تصورش را نکرده‌اند. در مهمانی‌ای گفت‌وگویی پیرامون قضیه‌ای اتفاق افتاد. وقتی صاحبخانه شدت جدال را بین حُضار دید، به یکی از خدمتکارها رو کرد و با شوخی نظرش را پرسید. او توضیح‌دادن را شروع کرد. همه از سخن قاطع او متحیر شدند و درباره زندگی‌اش و مدرسه‌ای که در آن درس‌هایش را فرا گرفته بود سؤال کردند، پس پاسخ داد: در مدارس بسیاری درس خوانده‌ام، اما مهم‌ترین آن‌ها مدرسه «تهیدستی» بود! و این خدمتکار کسی نبود مگر متفکر مشهور «ژان ژاک روسو». برای جوان جایز نیست تا زمانی که تلاش می‌کند ناامید شود، هر چند فقیر باشد؛ پس، بی‌شک، راه‌های رسیدن به موفقیت برای کسانی که آن را می‌خواهند، به شرط وجود اراده و عزم، آشکار می‌شود.»

۶۰۶. گزینه ۱ سؤال: اشتباه را تعیین کن: «فقر...» ۱. «... همه‌اش در زندگی خیر و برکت است.» خیر؛ با توجه به متن، فقر همیشه خوب نیست، فقط در اوایل زندگی خوب است نه در تمام زندگی؛ بنابراین این جمله نادرست است. ۲. «... زمینه‌ای است که در آن درس‌ها و عبرت‌هایی را می‌آموزیم.» بله؛ این مفهوم در متن هست. ۳. «... سبب تقویت تحمل انسان می‌شود.» بله؛ این مفهوم هم در متن هست. ۴. «... در ابتدای زندگی خیر است و در آخر آن شر.» در متن اشاره مستقیمی به این مفهوم وجود ندارد، ولی می‌توان چنین برداشتی از آن داشت. به این ترتیب، گزینه ۱ پاسخ سؤال است.

۶۰۷. گزینه ۴ سؤال: چه وقت فقر را مدرسه به حساب می‌آوریم؟ ۱. «زمانی که دانش‌آموز از روی عشق و علاقه آن را انتخاب کند.» چنین مفهومی در متن وجود ندارد. ۲. «زمانی که دانش‌آموزانش بچشند که فقر و تلخی شیرین است.» چنین مفهومی هم در متن نیست. ۳. «هنگامی که گروهی از متفکران و صاحبان فکر به آن وارد شوند.» خیر؛ این مفهوم هم در متن نیست. ۴. «آن‌گاه که دروس آن [یعنی فقر] دانش‌آموز را برای روبه‌رو شدن با عرصه‌های آینده در زندگی آماده کند.» با توجه به متن، در چنین شرایطی ما فقر را مدرسه به حساب می‌آوریم، پس پاسخ گزینه ۴ است.

۶۰۸. گزینه ۱ سؤال: چه وقت ناامیدی برای انسان مجاز است؟ ۱. «هنگامی که هیچ اراده و تلاشی برای به دست آوردن موفقیت نداشته باشد.» بله؛ مطابق متن، چنین زمانی انسان اجازه دارد ناامید شود. ۲. «زمانی که نشانه‌های موفقیت در مقابل چشمانش آشکار نشود.» خیر؛ با این‌که اشاره مستقیمی به این مطلب در متن وجود ندارد، چنین برداشتی از متن درست نیست؛ در چنین شرایطی نباید ناامید شد. ۳. «زمانی که بفهمد او همراه فقر است.»

مشاوران آموزش

پاسخنامه

کتاب
انسانی

خیر؛ متن به صراحت مخالف این مفهوم است. ۴. «زمانی که تلاش می‌کند، اما نتیجه تلاشش را نمی‌بیند». خیر؛ چنین برداشتی از متن درست نیست؛ در چنین شرایطی نباید ناامید شد، پس پاسخ گزینه ۱ است.

۶۰۹. **گزینه ۳ سؤال:** «مفهوم متن این است که...» ۱. «... کسانی که طعم سختی و فقر را چشیده‌اند، همه ایشان به موفقیت دست می‌یابند و به آرزوهایشان می‌رسند.» خیر؛ در متن نکته «همه» این افراد موفق می‌شوند. ۲. «... کسانی که در نعمت به دنیا آمده‌اند و طعم فقر را چشیده‌اند هرگز در زندگی‌شان موفقیت را نمی‌بینند.» خیر؛ در متن چنین ادعایی مطرح نشده است. ۳. «... درختانی که در بین صخره‌ها می‌رویند از آن‌چه در باغ می‌روید قوی‌تر هستند؛ و چنین است انسان.» این جمله دقیقاً همان چیزی است که متن درباره آن است؛ کسانی که سختی کنیده‌اند، مقاومت بیشتری دارند و در نتیجه شانس موفقیتشان زیاد است. ۴. «... فقر انسان را به درجات بالا می‌رساند، پس باید به آن توجه کنیم و اجازه ندهیم نابود شود و برای ریشه‌کنی آن تلاش کنیم.» خیر؛ از هیچ‌کجای متن نمی‌توان چنین دستوری را برداشت کرد.

۶۱۰. **گزینه ۲ سؤال:** گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، عددی از اعداد عقود وجود دارد. در گزینه ۲، **أربعین** (چهل) از اعداد عقود است. می‌دانیم که اعداد عقود به «وَن» یا «یَن» ختم می‌شوند. **معنی جمله:** «چهل مهمان در خانهٔ عمویم دیدم.» **معنی سایر گزینه‌ها:** ۱. «همکلاسی‌ام مقالهٔ هشتم این دانشمند را خواند.» ۲. «در باغ ما هفت درخت زیبا وجود دارد.» ۳. «مدیر از هجده دانش‌آموز تقدیر کرد.»

۶۱۱. **گزینه ۳ سؤال:** گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، معدود **نادرست** باشد. در گزینه ۳، عدد **أَحَدٌ عَشَرَ** (یازده) آمده است که معدود آن باید مفرد و به صورت **کوکِباً** باشد؛ اما در این گزینه، معدود به شکل **کواکِب** آمده که **نادرست** است. **معنی جمله درست:** «یازده ستاره را در آسمان دیدم.» **معنی سایر گزینه‌ها:** ۱. «سه مرد برای بازدید از موزه رفتند.» ۲. «سی و هفت مسافر از سفر برگشتند.» ۳. «پنجاه درخت در این باغ می‌رویند.»

۶۱۲. **گزینه ۱ سؤال:** گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، اصلاح‌شدهٔ اشتباهات عبارت داده‌شده وجود داشته باشد. در این جمله دو اشتباه وجود دارد: معدود عدد **سِتَّة** (شش) باید جمع و مجرور باشد، ولی مفرد آمده است؛ هم‌چنین عدد برای **الیوم** باید به صورت ترتیبی و مذکر بیاید؛ یعنی شکل درست جمله این‌گونه است: «**تَقْرَأُ سِتَّةَ دُرُوسٍ فِي الْيَوْمِ الثَّانِي**». **معنی جمله درست:** «شش درس را در روز دوم می‌خوانیم.»

۶۱۳. **گزینه ۴ سؤال:** **اشتباه** را می‌خواهد. می‌دانیم که در عربی و اعداد معطوف، ابتدا یکان و سپس دهگان می‌آید؛ پس «**تسعون و سبعة**» **نادرست** است. شکل درست جمله این‌گونه است: «**هناك سبعة و تسعون كتاباً**». **معنی جمله:** «۹۷ کتاب وجود دارد.» **معنی سایر گزینه‌ها:** ۱. «دانش‌آموز مقالهٔ اول از مقاله‌هایش را خواند.» ۲. «کتاب را باز کردم و درس هشتم را خواندم.» ۳. «زبان عربی یازده درس دارد که تاکنون آن‌ها را خوانده‌ایم.»

۶۱۴. **گزینه ۱ سؤال:** گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن عدد ترتیبی وجود ندارد. در گزینه ۱، عدد «**خمس**» از عددهای ترتیبی نیست. **معنی جمله:** «پنج بار به کتابخانه مراجعه کردم تا کتاب خاصی را بگیرم.» **معنی سایر گزینه‌ها:** ۲. «و سرانجام کتاب را در مرتبهٔ ششم به خانه آوردم.» ۳. «پس خواندن آن را برای بار دوم آغاز کردم، ولی آن را تا بار دوم نفهمیدم.» ۴. «و بعد از آن که در آن بسیار تأمل کردم، و در مرحلهٔ دهم، آن را خوب فهمیدم.»

۶۱۵. **گزینه ۱ سؤال:** گزینه‌ای را می‌خواهد که براساس عملیات حسابی درست باشد. با ترجمهٔ گزینه‌ها و البته کمی ضرب و تقسیم! می‌فهمیم که گزینه ۱ صحیح است. **معنی جمله:** «پنجاه و پنج به اضافهٔ سی و پنج مساوی است با نود.» **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۲. «ده ضربدر چهار مساوی است با چهارده.» خیر؛ ده ضربدر چهار مساوی است با چهل (**أربعین**)! ۳. «هشتاد تقسیم بر پنج مساوی است با بیست.» خیر؛ هشتاد تقسیم بر پنج مساوی است با شانزده (**سِتَّةَ عَشَرَ**)! ۴. «صد منهای ده مساوی است با هفتاد.» خیر؛ صد منهای ده مساوی است با نود (**تِسعين**)!

۶۱۶. **گزینه ۱ سؤال:** گزینهٔ **اشتباه** را می‌خواهد. عبارت «**ثالثه كُتِبَ**» **نادرست** است. چون **ثالثه** عدد ترتیبی است. این عبارت یعنی «سوم کتاب‌ها» که هیچ معنایی ندارد! شکل صحیح جمله این‌گونه است: «**هناك ثلاثة كُتِبَ لَمْ أقرأها حتى الآن**». **معنی درست:** «سه کتاب وجود دارد که تاکنون آن‌ها را نخوانده‌ام.» **معنی سایر گزینه‌ها:** ۲. «مقالهٔ هشتم از این دانشمند را خواندم.» ۳. «دانش‌آموز چهارم هم در صف حاضر شد.» ۴. «یازده دانش‌آموز از مدرسه خارج شدند.»

۶۱۷. **گزینه ۳ سؤال:** گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن عدد ترتیبی **نباشد**. **واحداً** در گزینه ۳ عدد اصلی است نه ترتیبی. **معنی جمله:** «از دوستم خواستم فقط یکی از کتاب‌های درسی خود را به من بدهد.» **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۱. «در ساعت پنج عصر در محل قرار حاضر شدم.» **الخامسة** (پنجم) عدد ترتیبی است. می‌دانیم که ساعت‌ها با عدد ترتیبی بیان می‌شوند. ۲. «امروز در مدرسه فصل سوم از درس **دهم‌مان** را خواندیم.» **الثالث** (سوم) و **العاشر** (دهم) اعداد ترتیبی هستند. ۳. «کشاورز به پسرش گفت: باید قطعهٔ دوم از این زمین را کِشت کنیم.» **الثانية** (دوم) عدد ترتیبی است.

۶۱۸. **گزینه ۳ نکات کلیدی:** ضمیر، زمان فعل، معنی واژگان، معنی حرف «**أو**» / **بررسی گزینه‌های نادرست:** ضمیر «**ي**» در کلمهٔ «**أُمِّي**» باید ترجمه شود. **أُمِّي** یعنی «مادر من»، بنابراین گزینه ۴ رد می‌شود. **طَلَّتْ** فعل ماضی است، یعنی «گمان کرد» یا «تصور کرد»، بنابراین گزینه ۲ **نادرست** است. از مقایسهٔ دو گزینهٔ باقی‌مانده می‌بینیم که تفاوت گزینه‌ها در یک چیز است: «در حال تقویت» (گزینه ۱) و «زنگ تقویتی» (گزینه ۳). از واژگان کتاب می‌دانیم که **حِصَّةٌ تَقْوِيَّةٌ** یعنی «زنگ تقویتی» نه «در حال تقویت». بنابراین، گزینه ۱ هم **نادرست** است. علاوه بر این، **أو** یعنی «یا». بنابراین گزینه ۱ باز هم غلط است.

۶۱۹. **گزینه ۱ نکات کلیدی:** ترجمهٔ اسم اشاره و کلمهٔ بعد از آن، معنی فعل / **بررسی گزینه‌های نادرست:** کلمهٔ **مُواطنون** در عبارت **هؤلاء مواطنون** بدون «**ال**» است؛ بنابراین باید به صورت «**این‌ها هم‌وطنانی** (یا شهروندانی) هستند» ترجمه شود؛ یعنی گزینه‌های ۳ و ۴ غلط هستند. از مقایسهٔ دو گزینهٔ باقی‌مانده می‌بینیم که تفاوت اصلی این دو گزینه در «احساس مسئولیت می‌کنند» (گزینه ۱) و «مسئولیت دارند» (گزینه ۲) است. عبارت «**يَشْعُرُونَ بالمسؤولية**» یعنی «احساس مسئولیت می‌کنند»، پس گزینه ۲ **نادرست** است. تنها گزینهٔ باقی‌مانده گزینه ۱ است.

۶۲۰. **گزینه ۴ نکات کلیدی:** عدد ترتیبی، معنی عبارت «**ما أَجْمَلٌ**»، زمان فعل ماضی استمراری («**كَانَ + مضارع**») / **بررسی گزینه‌های نادرست:** **الثانية** در گزینه ۱ عدد ترتیبی است؛ **لِلْمَرَّةِ الثَّانِيَةِ** یعنی برای «مرتبهٔ دوم»، پس «دو بار» باعث رد این گزینه است. **ما أَجْمَلٌ** در گزینه ۲ یعنی چه زیباست؛ «زیبا نیست» باعث رد این گزینه است. **كَانَ يَعِيشُ** معادل ماضی استمراری فارسی است و معنی آن «زندگی می‌کرد» است و واژهٔ مدت‌ها نیز معادلی در جمله عربی ندارد و این موارد این باعث رد گزینه ۳ است. تنها گزینهٔ باقی‌مانده گزینه ۴ است.

۶۲۱. **گزینه ۲ نکات کلیدی:** عدد ترتیبی و شمارشی، ضمیر / **بررسی گزینه‌های نادرست:** در گزینه ۱، **فصلاً واحداً** یعنی «یک فصل» نه «فصل اول». هم‌چنین، ضمیر «**ه**» در **کتابه الرابع** (کتاب چهارم) در این گزینه ترجمه نشده است؛ پس این گزینه درست نیست. در گزینه ۳، **عشر آيات من السورة الثالثة** یعنی «ده آیه از سورهٔ سوم» نه «دهمین آیه از سه سوره»، پس این گزینه هم درست نیست. در گزینه ۴، **تلميذتان اثنان** یعنی «دو دانش‌آموز» نه «دومین دانش‌آموز»، پس این گزینه هم درست نیست. در ضمن شرکت‌کننده در جملهٔ عربی وجود ندارد به این ترتیب، تنها گزینهٔ بی‌غلط گزینه ۲ است.

۶۲۲. **گزینه ۳ نکات کلیدی:** اعداد ترتیبی و شمارشی، زمان فعل / **بررسی گزینه‌های نادرست:** در گزینه ۱، **الرابعة** در عبارت **الحصة الرابعة** عدد ترتیبی است، یعنی «زنگ چهارم» نه «چهار زنگ». هم‌چنین **تختض مضارع** است، یعنی «اختصاص دارد» نه «اختصاص یافته است». پس این گزینه درست نیست. در گزینه ۲، **تلميذتان اثنان** یعنی «دو دانش‌آموز» نه «دومین نفر». هم‌چنین در جملهٔ عربی، کلمه‌ای که به معنی «شرکت‌کننده» باشد وجود ندارد، پس این گزینه هم درست نیست. در گزینه ۴، **تسعة** یعنی «نه» نه «هفت»، پس این گزینه هم درست نیست. به این ترتیب، تنها گزینهٔ بی‌غلط گزینه ۳ است.

مشاوران آموزش

پاسخنامه

کتاب
انسانی

عربی درس ۳

۶۲۳. گزینه ۱ نکات کلیدی: اعداد ترتیبی و شمارشی، مفهوم فعل / بررسی
گزینه‌های نادرست: در گزینه ۲، ثلاث در عبارت ثلاث مَزات عدد شمارشی است، یعنی «سه بار» نه «بار سوم». هم‌چنین ترجمه جمله باید به صورت «برای زیارت سفر کرده بودند» باشد که چنین نیست، پس این گزینه درست نیست. در گزینه ۳، ثمانية در عبارت ثمانية آبیات عدد شمارشی است، یعنی «هشت بیت» نه «هشتمین بیت». هم‌چنین الرابع در الديوان الرابع عدد ترتیبی است؛ یعنی «دیوان چهارم» نه «دیوان‌های چهارگانه»، پس این گزینه نیز درست نیست. در گزینه ۴، السادس در الیوم السادس عدد ترتیبی است؛ یعنی «روز ششم» نه «شش روز»، پس این گزینه هم درست نیست. به این ترتیب، تنها گزینه بی‌غلط گزینه ۱ است.

۶۲۴. گزینه ۲ انقطع = قطع شد، اغفر: بیامرز معنی جمله: «خدایا امیدم قطع شده است، گناهانم را بیامرز.» معنی فعل‌ها در گزینه‌های دیگر: ۱ و ۳. قطع: قطع کرد ۱ و ۴. استغفر: آموزش بخواه

۶۲۵. گزینه ۴ کولر (المُکَيَّف): وسیله‌ای برقی که همیشه از آن استفاده می‌کنیم؛ کلمه «همیشه» در سؤال سبب می‌شود این گزینه غلط باشد. معنی سایر گزینه‌ها: ۱. گذرنامه (الجواز): آن‌چه برای رفتن به سرزمین دیگری به آن نیازمندیم. ۲. زردآلو (المیشیش): میوه‌ای که مردم خشک و غیرخشک آن را می‌خورند. ۳. پیشنهاد (اقتراح): دادن راه‌حلی برای اقدام به کار.

۶۲۶. گزینه ۳ بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. الظاهرة: پدیده ۲. التعرّف علی: شناختن ۴. فقدان: از دست دادن

۶۲۷. گزینه ۳ پس بلیت‌هایتان (بطاقاتکم) را در دستتان قرار دهید. ترجمه سایر گزینه‌ها: ۱. وقتی مسافران به قسمت اداره گذرنامه رسیدند. ۲. پلیس به آن‌ها گفت: ما را مشرف فرمودید. ۴. و برای بازرسی منتظر باشید.

۶۲۸. گزینه ۳ جمع در سایر گزینه‌ها: ۱. ریح. ۲. أنجم. ۴. ساجدین

۶۲۹. گزینه ۳ اللیل: الوقت الممتد من مغرب الشمس إلى مطلع الشمس.

۶۳۰. گزینه ۴ معلم به دانش‌آموزانش درس‌های مفیدی را یاد می‌داد. (سؤال نامناسب: چه وقت معلم درس می‌داد؟) ترجمه سایر گزینه‌ها: ۱. معلم به چه کسی یاد می‌داد؟ ۲. معلم چه چیزی را یاد می‌داد؟ ۳. چه کسی درس می‌داد؟

۶۳۱. گزینه ۲ سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که مفهوم آن به جمله «مردم خواب‌اند، چون بмирند بیدار شوند» نزدیک است. تحلیل: به ترجمه گزینه‌ها دقت کنید: ۱. «وقتی انسان بمرید، عملش قطع می‌شود.» مفهوم این جمله «بی‌فایده‌گی پشیمانی از بی‌عملی پس از مرگ» است. ۲. «اهل دنیا مانند سوارانی هستند که آن‌ها را می‌برند، درحالی‌که خواب هستند.» مفهوم این جمله «غفلت انسان در زندگی» است. ۳. «ترک خواب مقدمه بیداری [درزندگی] است.» مفهوم این جمله «فوائد کم‌خوابی و سختی کشیدن» است. ۴. «برای دنیایت چنان کار کن که انگار تا ابد زنده‌ای و برای آخرت چنان کار کن که انگار فردا می‌میری.» مفهوم این جمله «راه و روش درست زندگی» است. می‌بینیم که هر چند در همه گزینه‌ها مفاهیم «مرگ» و «خواب» وجود دارد، تنها در گزینه ۲ مفهوم «غفلت انسان در زندگی» وجود دارد.

معنی متن: «یک ماهی وجود دارد که «کوسه‌ماهی» نامیده می‌شود. او حس بویایی‌ای دارد که او را به سوی قظره‌ای خون در اعماق دریاها هدایت می‌کند. کافی است که نام او نزدیک یکی از دریاها برده شود تا ترس بر آن‌جا حاکم شود. این ماهی قوی از ماهی کوچکی که اسمش «صاف‌ماهی» است می‌ترسد. وقتی کوسه‌ماهی به صاف‌ماهی نزدیک می‌شود، [صاف‌ماهی] ماده‌ای که در آن بویی بد و سمی مهلک است [از بدن خود] خارج می‌کند که بر اعصاب کوسه اثر می‌گذارد و او فلج می‌شود.»

۶۳۲. گزینه ۴ سؤال: صحیح را تعیین کن: ۱. «صاف‌ماهی» بعد از دیدن دشمنش فلج می‌شود. خیر؛ چنین اتفاقی برای صاف‌ماهی نمی‌افتد. ۲. «بوی بد تنها عامل هلاک دشمنان است.» خیر؛ چنین چیزی در متن نیست. ۳. «مردم به شدت از شنیدن اسم صاف‌ماهی می‌ترسند.» خیر؛ مردم از شنیدن اسم «کوسه‌ماهی» می‌ترسند. ۴. «کوسه‌ماهی بعد از اصابت سم نمی‌تواند حرکت کند.» بله؛ طبق سطر آخر متن، کوسه ماهی بعد از مسموم شدن فلج می‌شود و در نتیجه، نمی‌تواند حرکت کند، پس گزینه ۴ درست است.

۶۳۳. گزینه ۲ سؤال: از این عبارت چه استنباطی می‌کنیم؟ «او بویایی‌ای دارد که او را به یک قطره خون در اعماق دریاها هدایت می‌کند.» ۱. «او خون را بسیار دوست دارد و آن را جست‌وجو می‌کند.» خیر؛ چنین برداشتی از جمله نمی‌شود. ۲. «به شکارش می‌رسد، هر چند کوچک و دور باشد.» بله؛ وقتی بوی قظره‌ای خون را از فاصله دور می‌فهمد، می‌تواند بوی شکار را هم، هر چند کوچک و دور باشد، بفهمد و آن را صید کند. ۳. «غذای او خون است و چیز دیگری غیر از آن نمی‌خورد.» خیر؛ چنین برداشتی از این جمله نادرست است. ۴. «بویایی او کمی بیشتر از انسان است.» خیر؛ اولاً چنین مقایسه‌ای از جمله برداشت نمی‌شود؛ ثانیاً حتی اگر هم مقایسه شود، بویایی کوسه بسیار قوی‌تر از انسان است نه کمی قوی‌تر! بنابراین بهترین پاسخ در گزینه ۲ وجود دارد.

۶۳۴. گزینه ۴ سؤال: چرا مردم از کوسه‌ماهی می‌ترسند؟ چون او... ۱. «... بر اعصابشان اثر می‌گذارد و دچار فلج می‌شوند.» خیر؛ می‌ترسند چون آن‌ها را می‌خورد! این کوسه است که از بوی ماهی موسی فلج می‌شود. ۲. «... از ماهی کوچکی که اسم آن ماهی موسی است می‌ترسد.» خیر؛ مردم به این دلیل از کوسه‌ماهی نمی‌ترسند. ۳. «... بویایی قوی‌ای دارد که او را به سمت ماهی‌ها هدایت می‌کند.» خیر؛ این دلیل ترس ماهی‌ها از کوسه است نه ترس انسان از کوسه! ۴. «... قوی است و چیزی که در مقابل خود می‌بیند را می‌گسند و خراب می‌کند.» بله؛ دلیل ترس مردم از کوسه همین است، پس گزینه ۴ صحیح است.

۶۳۵. گزینه ۴ سؤال: مفهوم متن درباره [چيست]؟ ۱. «صاف‌ماهی و بوی بد آن.» خیر؛ در متن در این‌باره صحبت شده است، ولی مفهوم متن این نیست. ۲. «حس بویایی قوی کوسه‌ماهی.» خیر؛ در متن در این‌باره هم صحبت شده است، ولی مفهوم متن این نیست. ۳. «عظمت و قدرت کوسه‌ماهی.» خیر؛ در متن در این‌باره هم صحبت شده است، ولی مفهوم متن این نیست. ۴. «بقای موجود ضعیف و زندگی‌اش در کنار موجود قوی.» بله؛ موضوع متن همین است. سایر گزینه‌ها مثال و توضیح این مفهوم هستند، پس گزینه ۴ صحیح است.

۶۳۶. گزینه ۴ سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که فعل ثلاثی مزید دارد. از روی وزن فعل به راحتی می‌فهمیم که تَحَمَّلْنَا (تَحَمَّل + نا) در گزینه ۴ ماضی متکلم‌مع‌الغیر از باب تَفَعُّل و ثلاثی مزید است. معنی جمله: «دشواری‌های زندگی را تحمّل کردیم تا موفق شویم.» / بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. «آن‌چه از خوبی انجام دهید، آن را نزد خداوند می‌یابید.» فعل‌های تَفَعَّلُوا (تَد + فعل + وا) و تَجَدَّوْا (تَد + جَد + وا) مضارع و ثلاثی مجزّد برای جمع مذکر مخاطب هستند. ۲. «شاخه خواهد افتاد و بر آن خواهیم نشست.» فعل‌های تَسَيَّسْتُ (سَد + يَد + سَقَط) و سَأَجَلِسُ (سَد + أ + جَلَس) مستقبل (آینده) و ثلاثی مجزّد برای متکلم‌وحده هستند. ۳. «قبل از غروب آفتاب برای دیدن بازخواهم گشت.» فعل سَأَرْجِعُ (سَد + أ + رَجِع) مستقبل (آینده) و ثلاثی مجزّد برای متکلم‌وحده است.

۶۳۷. گزینه ۲ سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، حرف «ن» جزء حروف اصلی فعل نیست. در دو باب اِنْفَعَال و اِنْفَعَال، ممکن است تشخیص این‌که آیا حروف «ن» و «ت» از حروف اصلی هستند یا نه گمراه‌کننده باشد. در گزینه ۲ اِنكسرت فعل ماضی از باب اِنْفَعَال برای مفرد مؤنث غایب و حروف اصلی آن «ك، س، ر» است، پس پاسخ همین گزینه است. معنی جمله: «این شیشه به دست کودک شکست.» / بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. «بوی گل‌ها در حیات خانه پخش می‌شود.» تَنْشِئِرُ فعل مضارع از باب اِنْفَعَال

برای مفرد مؤنث غایب و حروف اصلی آن «ن، ش، ر» است. ۳. «معلمان چهار مقاله را از بین این مقاله‌ها انتخاب می‌کند.» تَنْتَخِبُ فعل مضارع از باب اِفتعال برای مفرد مؤنث غایب و حروف اصلی آن (ن، خ، ب) است. ۴. «پروردگاران، ما را با این نعمت‌های فراوان نعمت می‌دهد.» یَنْعَم فعل مضارع ثلاثی مجرد و حروف اصلی آن «ن، ع، م» است.

۶۳۸. **گزینه ۳** سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، تنها یک فعل ثلاثی مزید وجود دارد. در گزینه ۳، فعل اِجْتَهَدْتُ از باب اِفتعال و تنها فعل ثلاثی مزید این گزینه است. جَمَعْنَ ثلاثی مجرد است. معنی جمله: «بانوان کشاورز در مزرعه‌هایشان بسیار تلاش کردند و همه محصولات را جمع کردند.» / بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. «از شجاعتت تعجب می‌کنم، زیرا در جنگ پیروز می‌شوی.» اَتَعَجَّبُ مضارع متکلم‌وحده از باب تَفَعُّل و تَنْصِيْرُ مضارع مفرد مذکر مخاطب از باب اِفتعال است. ۲. «بازخواهیم گشت تا این لباس‌های زیبا را بخریم.» سَتَشْرِجُ مستقبل متکلم‌مع‌الغیر از باب اِسْتِفْعَال و اَنْ نَشْتَرِيَ معادل مضارع التزامی برای متکلم‌مع‌الغیر از باب اِفتعال است. ۴. «آن دو نفر در مورد موضوعی مهم صحبت می‌کنند و ما منتظر هستیم.» يَتَحَدَّثَانِ مضارع منثای مذکر غایب از باب تَفَعُّل و تَنْتَظِرُ مضارع برای متکلم‌مع‌الغیر از باب اِفتعال است.

۶۳۹. **گزینه ۳** سؤال، گزینه درست را می‌خواهد. در گزینه ۳، امر برای مفرد مؤنث مخاطب آمده است که درست است. / بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. لا تَبْتَسِمُ فعل نهی از باب اِفتعال است نه تَفَعُّل. ۲. اِسْتَرْجِعُوا فعل ماضی از باب اِسْتِفْعَال است نه فعل امر. ۴. تَعَلَّمُوا فعل امر یا ماضی از باب تَفَعُّل است نه فعل مضارع.

۶۴۰. **گزینه ۲** سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که اشتباه است. در گزینه ۲، فعل امر خطاب به یَتِي (دخترم) است؛ پس باید به صیغه مفرد مؤنث مخاطب باشد. صورت درست فعل اِسْتَمْعِي است. معنی جمله: «دخترم، گوش کن.» معنی سایر گزینه‌ها: ۱. «ما استغفار می‌کنیم.» ۳. «آن دو آموختند.» ۴. «فاطمه عذرخواهی کرد.»

۶۴۱. **گزینه ۳** سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، کاربرد فعل غلط باشد. در گزینه ۳، اولاً فعل باید برای جمع مذکر مخاطب باشد، چون به اَصْدِقَاء امر شده است و این کلمه جمع مکسر است؛ ثانیاً این فعل در باب اِفتعال است و مضارع این باب بر وزن يَفْتَعِلُ است، پس شکل درست فعل «لا تَقْتَرِبُوا» است، معنی جمله با فعل درست: «ای دوستانم، به ماشین‌ها نزدیک نشوید.» معنی سایر گزینه‌ها: ۱. «پزشکان این دوا را برای بیماری‌ها استفاده می‌کنند.» ۲. «خواهرم برای نتیجه امتحانش به استاد اعتراض می‌کند.» ۴. «در همه حال به پدر و مادرم احترام می‌گذارم.»

۶۴۲. **گزینه ۴** سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، فعل ثلاثی مزید از باب اِفتعال آمده است. فعل يَمْتَلِئُ در گزینه ۴ بر وزن يَفْتَعِلُ از باب اِفتعال است. سه حرف اصلی این فعل «م، ل، ن» است. معنی جمله: «بعد از این حادثه‌ها، قلبم از محبت پروردگارم لبریز می‌شود.» / بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. «از رحمت خداوند ناامید نشوید.» «لا تَيَأْسُوا» فعل نهی ثلاثی مجرد است. ۲. «خانم معلم همکلاسیام را تشویق می‌کند و او دانش‌آموزی نمونه شد.» شَجَّعْتُ ثلاثی مزید از باب تَفَعُّل است. ۳. «شکارچیان سوراخی را در جنگل پوشاندند.» سَتَرُوا فعل ماضی ثلاثی مجرد است.

۶۴۳. **گزینه ۴** سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، فعل لازم وجود دارد. در گزینه ۴، فعل تَرْتِيبُ (ارتباط دارد، در ارتباط است) لازم است و مفعول نیاز ندارد. معنی جمله: «زندگی ما با آب ارتباط دارد.» / بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. «تمساح بر خوردن غذاهایی که از دهانش بزرگ‌تر است تواناست. یا تمساح می‌تواند غذاهایی را بخورد که از دهانش بزرگ‌تر هستند.» يَسْتَطِيعُ (می‌تواند) فعل متعدی است. مفعول این فعل کلمه اَكَلَ (خوردن) است. ۲. «این پرنده با منقارش به تنه درخت نوک می‌زند.» يَنْقَرُ (نوک می‌زند) متعدی و مفعول آن کلمه جَذَعَ (تنه) است. ۳. «این حیوان کوچک در تهیه غذا به ما کمک می‌کند.» يُسَاعِدُ (کمک می‌کند) متعدی و مفعول آن در عربی ضمیر «نا» است که به این فعل متصل شده است.

۶۴۴. **گزینه ۲** سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن فعل متعدی وجود داشته باشد. اِسْتَرْتَبْنَا در گزینه ۲ به معنی «خریدیم» و متعدی است. مفعول این فعل هَذِهِ (این) است. معنی جمله: «این چیزها را برای جشن تولد برادرم خریدیم.» فعل در بقیه گزینه‌ها لازم است. معنی سایر گزینه‌ها: ۱. «شرافت ما با زیادی تواضع کامل می‌شود.» ۳. «باد شدید به مکانی دور منتقل شد.» ۴. «برف فقط بر کوه‌ها نمی‌بارد.»

۶۴۵. **گزینه ۲** سؤال، گزینه صحیح درباره فعل جمله را می‌خواهد. فعل این جمله «كَانَ... يَرْكَبَانِ» (سوار می‌شدند) است که معادل ماضی استمراری است. این فعل ثلاثی مجرد است (ردّ گزینه ۱)، بر آینده دلالت نمی‌کند (ردّ گزینه ۳) و برای صیغه منثای غایب (الغائبین) است نه منثای مخاطب (المُخاطَبین) (ردّ گزینه ۴) معنی جمله: «مسافران سوار اتومبیل می‌شدند و راضی بودند.»

۶۴۶. **گزینه ۲** سؤال، اشتباه درباره کلماتی که زیر آن‌ها خط کشیده شده است را می‌خواهد. طَبَاعَةٌ (چاپ) اسم مؤنث است، ولی مضاف‌الیه است نه صفت. معنی جمله: «پدرم نخستین کسی بود که دستگاه چاپ خرید و این کالا (دستگاه) را در چاپخانه قرار داد.»

۶۴۷. **گزینه ۳** **ینزل:** نازل می‌شود» فعل لازم است، زیرا نیاز به مفعول ندارد. مفعول در سایر گزینه‌ها: ۱. اُنْفُسِ ۲. وَجوه ۴. اللغه

۶۴۸. **گزینه ۲** باب استخمد: استفعال / باب استمع، استلم، ابتسم: افعال

۶۴۹. **گزینه ۲** وزن مصدر همه افعال: تَفَعُّل

۶۵۰. **گزینه ۲ نکات کلیدی:** فعل كَانَ، اسم‌های مفرد و جمع، معنی کلمه جاهز: زمان فعل / بررسی گزینه‌های نادرست: فعل كَانَ زمان جمله را به عقب می‌برد، یعنی این جمله باید در زمان گذشته باشد؛ بنابراین گزینه ۳ غلط است. جاهز یعنی «آماده» و كُنْتُ جاهزاً یعنی «آماده بودم»، این معنی فقط در گزینه ۲ وجود دارد؛ پس پاسخ صحیح گزینه ۲ است. علاوه بر این، بطاقة یعنی «بلیت» که مفرد هم هست؛ پس گزینه‌های ۱ و ۳ غلط‌اند. هم‌چنین آخوای یعنی «دو برادرم» یا «برادرانم» که اسمی منثی است؛ پس باز هم گزینه ۳ رد می‌شود. به علاوه، فعل ما جاء ماضی منفی است، یعنی «نیامد» که در این‌جا چون کسانی که «نیامده‌اند» دو برادر هستند. در فارسی به صورت جمع نوشته می‌شود. این معنی یعنی «نیامدند» در گزینه‌های ۳ و ۴ وجود ندارد؛ به این ترتیب می‌بینیم فقط گزینه ۲ غلطی ندارد.

۶۵۱. **گزینه ۱ نکات کلیدی:** زمان فعل، معنی فعل / بررسی گزینه‌های نادرست: اِنكسر (شکسته شد) و حَدَث (پدید آمد یا تشکیل شد) هر دو فعل ماضی و هر دو فعل لازم هستند؛ پس «تشکیل داد» که متعدی است در گزینه ۲، «شکسته می‌شود» که مضارع است در گزینه‌های ۳ و ۴، و «حادث می‌گردد» (در گزینه ۳) و تشکیل می‌گردد (در گزینه ۴) که هر دو مضارع‌اند نادرست هستند؛ به این ترتیب، تنها گزینه بی‌غلط گزینه ۱ است.

۶۵۲. **گزینه ۱ نکات کلیدی:** زمان فعل، اسم اشاره و اسم بعد از آن / بررسی گزینه‌های نادرست: قد حاول معادل ماضی نقلی در فارسی است؛ یعنی «تلاش کرده‌اند»؛ پس گزینه‌های ۳ و ۴ نادرست هستند. هم‌چنین، الظَّاهِرَةُ در جمله تَلِكِ الظَّاهِرَةُ در العَجِيبَةُ سِرٌّ، «ال» دارد، پس خبر نیست. ترجمه این جمله باید «آن پدیده شگفت رازی است» باشد نه «آن پدیده شگفت‌انگیز است و رازی است» (ردّ گزینه ۲) علاوه بر این، كَثِيرٌ مِنَ الْعُلَمَاءِ یعنی «بسیاری از دانشمندان» نه «دانشمندان بسیاری» (ردّ گزینه ۴) به این ترتیب، تنها گزینه بی‌غلط گزینه ۱ است.

۶۵۳. **گزینه ۲ نکات کلیدی:** معنی فعل تَصَدَّقُ / بررسی گزینه‌های نادرست: هَلْ تَصَدَّقُ یعنی «آیا باور می‌کنی؟» این معنی فقط در گزینه ۲ وجود دارد و سایر گزینه‌ها نادرست هستند.

۶۵۴. **گزینه ۲ نکات کلیدی:** نحوه ترجمه فعل، اسم مفرد و جمع تحوّل یعنی تبدیل می‌کند (تحوّله: آن را تبدیل می‌کند) / بررسی گزینه‌ها: ۱. الماء مفرد است که «آب‌ها» معنی شده است. / «بعد از این‌که نور خورشید آن را... تبدیل کند» که به صورت نادرست معنی شده است. ۳. لفظ «سماء» مفرد است نه جمع. / «بعد از این‌که نور خورشید آن را... تبدیل کند» که به

مشاوران آموزش

پاسخنامه

کتاب
انسانی

صورت نادرست معنی شده است. / تصاعد مصدر است نه فعل. ۴. السحاب مفرد است نه جمع. / تصاعد مصدر است نه فعل.

۶۵۵. **گزینه ۴ نکات کلیدی:** تخرّج: فارغ التحصیل شد، دانش آموخته شد / احتفلت: جشن گرفت / أخت: خواهر / بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. أخت به معنی «خواهر» است نه «برادر» / احتفلت: (فعل ماضی): جشن گرفت که به صورت ماضی بعید ترجمه شده است. ۲. «تخرّج: فارغ التحصیل شد، دانش آموخته شد؛ احتفلت: جشن گرفت» که فعل ماضی اندک به صورت مضارع ترجمه شده است. ۳. الجامعة به معنی دانشگاه، ضمیری به آن متصل نیست / ضمیر «ی» در «أنتی» معنی نشده است.

۶۵۶. **گزینه ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:** ۱. هل ما حیرتک؟: آیا تو را حیران نکرد؟ ۳. تترّین: آراسته می‌شوند (فعل مضارع) ۴. تتساقط: می‌افتند (فعل مضارع) / لیست: نیستند / میاه: آب‌ها (جمع ماء)

۶۵۷. **گزینه ۱ نکات کلیدی:** معنی فعل / بررسی گزینه نادرست: إنتقلت یعنی «منتقل شد»، بنابراین گزینه ۱ خطا دارد و پاسخ سؤال است.

عربی درس ۴

۶۵۸. **گزینه ۲ تعارف (شناختن):** شناختن یکدیگر ترجمه گزینه‌های نادرست: می‌بینیم که تعریف‌های سمت چپ با کلمه‌های سمت راست مطابقت ندارند. ۱. مزدور دشمن (عمیل العدو): انسان شریفی که به خاطر مصلحت دوستان کار می‌کند. ۳. دفتر خاطرات (دفتر الذکریات): دفتری برای نوشتن تکالیف مدرسه. ۴. یک‌پنجم (خُمس): یک بخش از چهار (چهار بخش)

۶۵۹. **گزینه ۲ یتس:** ناامید شدند. توضیح: البته یتس مفرد مذکر غایب است و «ناامید شد» معنی می‌دهد، ولی در این جمله چون فاعل آن «علماء» جمع است، در فارسی فعل به صورت جمع ترجمه می‌شود.

۶۶۰. **گزینه ۲ الحسنة (خوبی) ≠ السیئة**

۶۶۱. **گزینه ۲** به روستا سفر کردیم، زیرا به آرامش (هدوء) نیازمند بودیم. شکل صحیح سایر گزینه‌ها: ۱. جریان برق در چهار (أربع) اتاق قطع شده است. (رابع عدد ترتیبی است؛ یعنی چهارم). ۳. اشیا با متضادشان شناخته می‌شوند (تعرّف). تعرّف یعنی می‌شناسد. ۴. وقتی انسان بمیرد (مرد) عملش قطع می‌شود (قطع شد) (انقطع). قطع یعنی قطع کرد (قطع می‌کند).

۶۶۲. **گزینه ۳ حفظم:** حفظ کردید.

۶۶۳. **گزینه ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:** ۱. «رفع: بالا برد»؛ «صعد: بالا رفت» متضاد نیست. ۳. «حمیم: گرم و صمیمی»؛ «فضل: برتری» مترادف نیست. ۴. «صداع: سردرد»؛ «وجع: درد» مترادف نیست.

۶۶۴. **گزینه ۳** صورت سؤال، به این موضوع اشاره دارد که با نادانی نمیرید چون خداوند عذر جهل و نادانی را نمی‌پذیرد، در گزینه ۳ اشاره شده است که من می‌دانم آنچه را شما نمی‌دانید. این با آنچه در صورت سؤال آمده است تناسب ندارد. سایر عبارتهای همگی به اهمیت علم و دانش اشاره دارند.

۶۶۵. **گزینه ۲** سوال، گزینه اشتباه را براساس واقعیت می‌خواهد، در گزینه ۲ آمده است که دشنام دادن به معبودان مشرکان بر مسلمانان واجب است و این با آنچه در متن درس آمده است تناسب ندارد. ۱. چین اولین حکومت در عالم است که اسکناس (پول کاغذی) را به خدمت گرفته است. ۳. یک‌پنجم از ساکنان جهان از مسلمانان هستند. ۴. حج از واجبات دینی است که در آن اتحاد امت جلوه‌گر می‌شود.

۶۶۶. **گزینه ۱** بیشتر ویتامین بعضی میوه‌ها در پوستش است. / بررسی سایر گزینه‌ها: ۲. هر کس با عطر فروش همراهی کند حتماً از او سود می‌برد. ۳. باطری همه تلفن‌های همراه، نصف روز خالی می‌شود. ۴. بعضی ملت‌ها بر دیگران برتری دارند.

معنی متن: «هنگامی که امت متحد شود، قوی می‌شود و سخنش پذیرفته شده است و امت‌های دیگر جرأت حمله به او را ندارند. درگیری بین گروه‌های جامعه باعث شکست و ناتوانی است و چنین امتی از اهدافش دور می‌شود و لقمه خوشمزهای می‌شود برای دشمنانش. مسلمانان در اسپانیا دولتی برپا کردند که تمدن را گسترده و از اسپانیا کشوری ساختند که جویندگان علم از هر سو به سوی آن می‌آمدند، ولی بعد از این که پراکنده شدند، دشمن غلبه کرد و مسلمانان از آن بیرون رفتند. پس عبرت گرفتن از گذشته تنها راه پیروزی و موفقیت است.»

۶۶۷. **گزینه ۴** سؤال: نزدیک‌ترین گزینه به مفهوم متن را تعیین کن: ۱. «سروری برای کسانی که جمع می‌شوند به دست نمی‌آید». چنین مفهومی از متن بر نمی‌آید. ۲. «ترک اختلاف سخت‌تر از ترک اتحاد است». چنین مفهومی هم از متن بر نمی‌آید. در متن بحثی درباره «ترک وحدت و اختلاف» نیست. ۳. «عاقل کسی است که از سرگذشت کافران عبرت بگیرد». در متن حرفی از «سرگذشت کافران» نیست. ۴. «وقتی پراکندگی و تفرقه وارد امت شود، به سوی ذلت و خواری می‌رود». این جمله دقیقاً مفهوم متن است. پس گزینه ۴ صحیح است.

۶۶۸. **گزینه ۱** سؤال: «ملت موفق ملتی است که...» ۱. «... گذشته را چراغی برای آینده‌اش قرار دهد (داد)». این جمله دقیقاً جمله پایانی متن است. ۲. «... قدرتمند شود (شد) و اهداف زیادی دارد (داشت)». چنین مفهومی در متن نیست. ۳. «... بر دشمنانش غلبه می‌کند و بر آن‌ها حکومت می‌کند». چنین مفهومی هم در متن نیست. ۴. «... در حیاتش از شکست و دشمنی دوری کند». چنین مفهومی هم در متن نیست، پس پاسخ، گزینه ۱ است.

۶۶۹. **گزینه ۳** سؤال: «لقمه راحت و آسانی می‌شویم برای دشمنان هنگامی که...» ۱. «... وحدت کلمه داشته باشیم و متحد شویم». ۲. «... از اختلاف دوری کنیم و به یکدیگر نزدیک شویم». ۳. «... به فکر منافع خود باشیم و مصالح ملتمان را رها کنیم». براساس متن، پاسخ همین گزینه است. ۴. «... از گذشته درس گرفتیم و دست یاری به دیگران دادیم». پس گزینه ۳ صحیح است.

۶۷۰. **گزینه ۴** سؤال: اشتباه را تعیین کن: ۱. «مسلمانان تمدنی علمی را در اروپا بنا کردند». بله؛ این مفهوم در متن وجود دارد. ۲. «مسلمانان، بعد از این که اختلاف، پیدا کردند، در اسپانیا شکست خوردند». بله؛ این مفهوم هم در متن هست. ۳. «اختلاف ستمی مهلک است، نمی‌آید مگر برای تخریب و نابودی». بله؛ این مفهوم هم در متن وجود دارد. ۴. «هر امتی ضعیف می‌شود هنگامی که حرف‌پیشو شد». چنین مفهومی در متن نیست، پس پاسخ، گزینه ۴ است.

۶۷۱. **گزینه ۴** سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، باب فعل با سایر گزینه‌ها متفاوت باشد. فعل یُحِبُّون (دوست دارند) مضارع جمع مذکر غایب از باب افعال است و سه حرف اصلی آن «ح، ب، پ» است. سایر فعل‌ها از باب تفعیل هستند. تذکر مهم: دقت کنید اگر فعلی در حروف اصلی خود حرف تکراری داشته باشد، در صورت امکان با تشدید روبه‌رو شویم؛ مثلاً برای همین سه حرف اصلی، صیغه مفرد مذکر غایب در باب افعال، «أَحَبَّ» خواهد بود. چون در این فعل دو حرف تکراری پشت سر هم قرار دارد، این فعل به صورت أَحَبَّ نوشته و خوانده می‌شود. معنی جمله: «همه دانش‌آموزان خواندن درس جدید را دوست دارند». / بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. «پدر، پرسش را از بالای صندلی پایین آورد». تَوَلَّى مفرد مذکر غایب ماضی از باب تفعیل است. ۲. «این کارگر سختکوش به ما درس زندگی می‌دهد». یُعَلِّم مفرد مذکر غایب مضارع از باب تفعیل است. ۳. «خدایم حالم را به بهترین حال تبدیل می‌کند». یُحَوِّل مفرد مذکر غایب مضارع از باب تفعیل است.

۶۷۲. **گزینه ۱** سؤال، اشتباه درباره فعل را می‌خواهد. در گزینه ۱، لا تُحِبِّين فعل نفی از باب افعال است نه تفعیل. دقت کنید که در باب افعال حرف دوم فعل، کسره (ی) دارد و در باب تفعیل، فتحه (ا). (این فعل در اصل لا تُحِبِّين می‌باشد).

۶۷۳. **گزینه ۳** سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، فعل ثلاثی مزید وجود داشته باشد. اُكْرِمُ در گزینه ۳ امر از باب افعال است. دقت داریم که همزه در امر باب افعال همیشه فتحه (ا) دارد. معنی جمله: «به خانه برگرد و مهمانان را تکریم کن». معنی سایر گزینه‌ها: ۱. «برف زیبا از آسمان می‌بارد».

۲. «چرا این کارهای زشت را ترک نمی‌کنی؟» ۴. «این ظالمان، مردم را به کارهایی فرمان دادند که هیچ خبری در آن نیست.»

۶۷۴. **گزینه ۳** بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. امر: «تعامل»: تعامل ۲. مصدر «حمل»: تحمیل ۴. ماضی «تفقه»: تفقه

۶۷۵. **گزینه ۴** ماضی فعل **أعلم** و **تعلمون**: عَلِمَ (دارای حروف زائد نیست). / بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. ماضی «يُمكن»: أمكن ۲. ماضی «يُخرج»: أخرج و فعل **آمَنوا** نیز ماضی از باب افعال است. ۳. ماضی «أُنزلنا»: أنزل

۶۷۶. **گزینه ۳** حتى لا يَسْتَوُوا: فعل منفی (تا این که دشنام ندهند)

۶۷۷. **گزینه ۴** نکات کلیدی: معنی فعل **عاشِرُ**: صیغه فعل‌های **يُجالسون** و **يُشاورون**، معنی کلمه **مَنْ** و نقش آن در جمله / بررسی گزینه‌های نادرست: فعل **عاشِرُ** امر است، یعنی «معاشرت کن»؛ پس «زندگی کن» در گزینه‌های ۲ و ۳ نادرست است. همچنین فعل‌های **يُجالسون** و **يُشاورون**، هر دو مضارع و جمع مذکر غایب هستند، به ترتیب یعنی «همنشینی می‌کنند» و «مشورت می‌کنند»، پس «همنشینی و معاشرت بنمای و با آن‌ها مشورت کن» که امر است در گزینه ۱، و «به آن‌ها مشورت می‌دهند!» در گزینه ۲ نادرست است. به این ترتیب تنها گزینه بی‌غلط گزینه ۴ است. علاوه بر این، **عاشِرُ** فعلی متعدی است و به مفعول نیاز دارد. (البته در فارسی می‌گوییم «با کسی معاشرت کردن»). مَنْ در این جمله یعنی «کسی که» یا «کسانی که» نقش مفعول را برای فعل **عاشِرُ** دارد؛ پس عبارت **عاشِرُ مَنْ** یعنی «معاشرت کن با کسانی که». چنین معنایی در گزینه‌های ۱ و ۳ وجود ندارد و دیدیم که معنی فعل در گزینه ۲ هم نادرست است، پس با این نکات کلیدی هم به گزینه ۴ رسیدیم.

۶۷۸. **گزینه ۴** نکات کلیدی: معنی فعل، زمان فعل و صیغه / بررسی گزینه‌های نادرست: فعل **تَعَلَّمُونَ** مضارع برای جمع مذکر مخاطب است و معنی آن «می‌آموزید» یا «یاد می‌گیرید» است. این زمان و این معنی فقط در گزینه ۴ وجود دارد. راه دیگر برای تشخیص گزینه درست دقت به عبارت **مِنَهُ** است. این عبارت یعنی «از او». این مفهوم فقط در گزینه‌های ۱ و ۴ وجود دارد. از طرف دیگر، فعل در گزینه ۱ ماضی معنی شده است که دیدیم درست نیست. به این ترتیب می‌بینیم فقط گزینه ۴ از هر نظر صحیح است.

۶۷۹. **گزینه ۱** نکات کلیدی: معنی فعل، صیغه فعل، زمان فعل، ترجمه ضمیر / بررسی گزینه‌های نادرست: اول با ضمیر شروع می‌کنیم. ضمیر «ی» در کلمه «أَمِّي» باید ترجمه شود ولی در گزینه ۳ ترجمه نشده است، پس گزینه ۳ رد می‌شود. در این جمله دو فعل داریم: «عَلَّمْتُ» و «فَرَّخْتُ». هر دوی این فعل‌ها ماضی و برای مفرد مؤنث غایب هستند. این شرایط فقط در گزینه ۱ وجود دارد. در گزینه ۲ فعل برای متکلم‌وحده ترجمه شده و در گزینه ۴ فعل مضارع ترجمه شده است. پس هر دو گزینه غلط هستند و تنها گزینه باقی‌مانده گزینه ۱ است. علاوه بر این، فعل‌ها در باب تفعیل هستند و در این باب معمولاً فعل‌ها متعدی هستند؛ عَلِمَ یعنی «یاد داد»، نه «یاد گرفت» و فَرَّخَ یعنی «شاد کرد» نه «شاد شد».

۶۸۰. **گزینه ۲** نکات کلیدی: تشخیص فعل و معنی آن، دقت به نقش مفعول / بررسی گزینه‌های نادرست: در این جمله فقط دو فعل وجود دارد: لا تُحِبُّ به معنی «دوست نداریم» (رد گزینه ۴) و يُحاوِلُ به معنی «تلاش می‌کند» (رد گزینه‌های ۱ و ۴) از مقایسه دو گزینه باقی‌مانده می‌بینیم که در گزینه ۳ «دوست نداریم دانشمندی باشیم» آمده است و در گزینه ۲ «دانشمندی را دوست نداریم». در جمله عربی آمده است: لا تُحِبُّ عَالِماً که در این جمله، عالِماً مفعول است، پس معنی گزینه ۳ کاملاً اشتباه است و تنها گزینه باقی‌مانده گزینه ۲ است.

۶۸۱. **گزینه ۴** نکات کلیدی: ترجمه فعل نهی و نفی، ضمیر و اسم مفرد و جمع، لا تسمحي: فعل نهی؛ اجازه نده / حاولي: امر؛ تلاش کن / بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. «لا تسمحي و حاولي» فعل مفرد مؤنث است؛ اجازه نده، تلاش کن» که به صورت جمع معنی شده‌اند. ۲. لا تسمحي فعل نهی است که به صورت منفی ترجمه شده است. / ضمير «هم» در دعوتهم معنی نشده است. / ضمير «شان» در چنگ زدن زائد است. ۳. صوف جمع است که به شکل مفرد ترجمه شده است و حبل مفرد است که به صورت جمع معنی شده است.

۶۸۲. **گزینه ۲** نکات کلیدی: معنای واژه، اسم مفرد و جمع و ترجمه «لی»، کل واحد: هر یک / لیس ل: ندارد / بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. کل واحد: هر یک از / أعطی: بخشید، داد (فعل ماضی) ۳. الناس: مردم / کل واحد: هر یک از / لیس ل: ندارد / لغات جمع است. ۴. الناس مفرد است / خصائص جمع است. / لون مفرد است و لغات جمع.

۶۸۳. **گزینه ۲** بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. التعایش: همزیستی ۳. لا نعبد: نپرستیم ۴. عقیده مفرد است.

۶۸۴. **گزینه ۳** تقول: (فعل مضارع): می‌گوید

عربی درس ۵

۶۸۵. **گزینه ۲** بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. تُحوِّلُ: تبدیل می‌کند ۳. يَتبعت: فرستاده می‌شود ۴. تُحرِّكُ: حرکت می‌دهد

۶۸۶. **گزینه ۳** پلیس همراه سگ‌ها (کلاب) امنیت را حفظ می‌کند. / بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. نماز کلید (مفتاح) هر خوبی است. ۲. حسادت خوبی‌ها را می‌خورد چنان‌که آتش (التَّار) هیزم را می‌خورد. ۳. خداوند برای شما آسانی (الیسر) را می‌خواهد.

۶۸۷. **گزینه ۲** طوفان: باد شدیدی است که از جایی به جای دیگر منتقل نمی‌شود (جابه‌جا نمی‌شود). منفی بودن فعل سبب نادرستی گزینه است. / بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. گاو: حیوانی با رنگ‌های مختلف است که از شیر و گوشتش استفاده می‌کنیم. ۳. رهبر: رئیس کشور است که مسئولان را نصیحت می‌کند و آن‌ها را به انجام تکالیف فرمان می‌دهد. ۴. دم: عضوی در بدن حیوان است که غالباً آن را برای دفع حشرات حرکت می‌دهد.

۶۸۸. **گزینه ۴** بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. متضاد «بسر» (آسانی) اغراق نیست. ۲. مفرد «مدن» مدینه است. ۳. مفرد «أحرار» حر است.

۶۸۹. **گزینه ۴** بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. حتى تبتعد: تا دور شوند ۲. لإنارة: برای روشن کردن ۳. بدأ: آغاز کرد

۶۹۰. **گزینه ۴** ترجمه عبارت: جهانگرد برای دیدن طاق کسری حرکت کرد و با راننده ماشین کرایه (تاکسی) به آن‌جا رفت.

۶۹۱. **گزینه ۴** این سؤال، گزینه نامناسب برای سؤال «چرا به شهر مدائن می‌روید؟» را می‌خواهد. تحلیل: به ترجمه گزینه‌ها دقت کنید. ۱. «زیرا تعداد کمی از زائران به مدائن می‌روند». ۲. «برای زیارت مرقد سلمان فارسی و دیدن یکی از کاخ‌های پادشاهان ساسانی». ۳. «زیرا ما دوست داریم مسافرت کنیم». ۴. «بله، ما به این شهر می‌رویم». می‌دانیم «چرا به مدائن می‌روید؟» سؤالی از نوع «بله / خیر» نیست. سؤالات «بله / خیر» با کلمات پرسشی «أ» یا «هل» شروع می‌شوند. پس گزینه ۴ نمی‌تواند پاسخ این سؤال باشد و همین گزینه جواب تست است. دقت داشته باشید که این سؤال و جواب از مکالمه درس ۵ انتخاب شده است. در آن مکالمه، مسافران از راننده تاکسی می‌پرسند: «چرا تعجب کردید؟» و راننده در پاسخ می‌گوید: «زیرا تعداد کمی از زائران به مدائن می‌روند». قرار نیست شما مکالمه‌ها را حفظ باشید، پس در این سؤال، شما فقط باید گزینه‌ای را انتخاب کنید که به صورت منطقی بتواند برای سؤال «چرا به شهر مدائن می‌روید؟» به کار برود. گزینه‌های ۱ و ۲ و ۳ هر سه به صورت منطقی جواب این سؤال هستند، ولی گزینه ۴ چنین نیست.

۶۹۲. **گزینه ۴** هر کس تلاش کند می‌یابد. (هر کس دشمنی بکارد زبان درو می‌کند). این دو عبارت با هم هماهنگی ندارند. ترجمه سایر گزینه‌ها: ۱. هر کس تبت کار خوب کند مانند انجام دهنده آن است. (کارها به نیت‌هاست). ۲. روزگار را متفاوت دیدم که می‌چرخد، نه شادی می‌ماند و نه غم. (روزگار دو روز است، روزی به نفع تو و روزی بر علیه تو). ۳. پشیمانی بر سکوت بهتر از پشیمانی بر کلام است. (هیبت سکوت را با ارزانی سخن نفروش).

معنی متن: «عنکبوت اساساً از حشرات، بعد از شکارشان در توری قوی که آن را می‌سازد، تغذیه می‌کند. از این رو، بعضی از عنکبوت‌ها به ساخت توری می‌پردازند که اندازه‌اش برای عبور فقط یک عنکبوت کافی است. این تور بر شاخه‌ها آویخته می‌شود یا در سوراخ‌های زمین انداخته می‌شود و عنکبوت در گوشه‌ای از اطراف منتظر می‌ماند. هنگام عبور، طعمه ناخودآگاه در آن می‌افتد و عنکبوت به سمت داخل تور می‌رود تا شکار را

بگیرد. سپس به ترمیم و اصلاح آن اقدام می‌کند و در انتظار شکاری دیگر می‌ماند. بعضی از عنکبوت‌ها غده‌های سمی کشنده‌ای دارند که عنکبوت آن را در مبارزه با دشمنانش به کار می‌برد.»

۶۹۳. گزینه ۴ سؤال: چرا عنکبوت تورش را کوچک می‌سازد؟ (آن را کوچک می‌سازد... ۱. «... تا حشرات کوچک وارد آن نشوند.» خیر؛ در متن اشاره‌ای به حشرات کوچک نیست و چنین دلیلی ذکر نشده است. ۲. «... تا عنکبوت به آسانی از آن بگذرد.» خیر؛ در متن اشاره‌ای به این مطلب نیست و رد شدن از تور کوچک حتی برای خود عنکبوت هم آسان نیست. ۳. «... تا این که آن را بر روی شاخه‌ها و درختان آویزان کند.» خیر؛ در متن چنین دلیلی ذکر نشده است. ۴. «... تا شکار نتواند از داخل تور فرار کند.» بله؛ براساس متن این دلیل کوچک‌ساخته شدن تور است. پس گزینه ۴ صحیح است.

۶۹۴. گزینه ۳ سؤال: چرا عنکبوت تورش را از شاخه درختان می‌آویزد یا در شکاف‌های زمین می‌اندازد؟ ۱. «تا عنکبوت شکارش را نبیند و آن را بگیرد و بخورد.» خیر؛ این مطلب در متن نیست. ۲. «زیرا جای زندگی عنکبوت بین درختان و گیاهان است.» خیر؛ این مطلب هم در متن نیست. ۳. «تا این که شکار متوجه نشود که به منطقه خطر نزدیک شده است.» بله؛ می‌توان چنین دلیلی را از متن برداشت کرد. ۴. «زیرا عنکبوت می‌خواهد آن را از چشمان دشمنانش پنهان کند.» خیر؛ عنکبوت می‌خواهد آن را از چشم طعمه‌هایش پنهان کند نه دشمنانش. پس پاسخ ۳ صحیح است.

۶۹۵. گزینه ۲ سؤال: صحیح را تعیین کن. ۱. «هیچ امکانی برای شکار حشرات نیست جزء از راه تورها.» خیر؛ راه‌های دیگری هم هست؛ مانند استفاده از دمپایی! ۲. «عنکبوت همانطور که شکار می‌کند شکار می‌شود. راه گریزی از این نیست.» اشاره مستقیمی به این مفهوم در متن نیست؛ ولی دلیلی برای نادرستی آن هم وجود ندارد. ۳. «عنکبوت داخل تور برای آمدن شکار انتظار می‌کشد.» خیر؛ براساس متن، عنکبوت خارج از تور و در گوشه‌ای انتظار می‌کشد. ۴. «وقتی شکار وارد تور می‌شود چیز دیگری نمی‌تواند به آن وارد شود.» خیر؛ خود عنکبوت وارد آن می‌شود. به این ترتیب، اگرچه در متن اشاره‌ای مستقیم به مفهوم گزینه ۲ وجود ندارد، چون سایر گزینه‌ها قطعاً نادرست هستند، گزینه ۲ صحیح‌ترین گزینه است.

۶۹۶. گزینه ۱ سؤال: براساس متن: ۱. «بعد از افتادن هر شکار، تور به اصلاح نیازمند می‌شود.» بله؛ به این مفهوم در متن اشاره شده است. ۲. «وقتی شکار عنکبوت را می‌بیند که در مقابل تور ایستاده داخل تور می‌افتد.» خیر؛ در متن چنین چیزی نیست. ۳. «هنگامی که شکار می‌افتد، عنکبوت قبل از هر چیزی تور را ترمیم می‌کند.» خیر؛ در متن به این که عنکبوت قبل از هر کاری تور را ترمیم می‌کند اشاره نشده است. من اگر جای عنکبوت بودم اول شکار را می‌خوردم، بعد تور را برای شکارهای بعدی آماده می‌کردم. ۴. «همه انواع عنکبوت‌ها غده‌های سستی قوی‌ای دارند که به آن‌ها در مبارزه‌ها سود می‌رساند.» خیر؛ براساس متن «برخی» عنکبوت‌ها چنین غده‌هایی دارند. پس گزینه ۱ صحیح است.

۶۹۷. گزینه ۴ سؤال: دو فاعل را در عبارت داده‌شده می‌خواهد. مهم‌ترین راه شناخت فاعل این است که بعد از فعل می‌آید؛ در جواب چه کسی؟ یا چه چیزی؟ می‌آید؛ از نظر جنس با فعل هماهنگ است؛ معمولاً به: ۲ / ۲ / ۲ / ان / ون ختم می‌شود. در جمله داده شده، چه چیزی از کوه بالا رفت؛ آهو (الغزّالة)؛ و چه کسی او را دید؟ مادر (أم). این کلمه‌ها بعد از فعل آمده‌اند و از نظر جنس هم با آن مطابق هستند. هم‌چنین هر دو به ضمه (ة) ختم می‌شوند. پس فاعل فعل‌اند. در این جمله، الجبیل مفعول است، المرتفع صفت آن است. ضمیر «ها» اول مفعول، و ضمیر «ها» دوم و کلمه الخائفة، به ترتیب، مضاف‌الیه و صفت أم هستند. معنی جمله: «آهو از کوه بلند بالا رفت و مادر نگرانش را او دید.»

۶۹۸. گزینه ۲ سؤال: گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، مفعول ضمیر باشد. در گزینه ۲، عبارت «يُدْرُسُنَا الْأَسْتَاذُ» یعنی «استاد به ما درس می‌دهد». پس الْأَسْتَاذُ فاعل و ضمیر «نا» که به فعل متصل شده است مفعول است. معنی جمله: «استاد دلسوزانه در دانشگاه به ما درس می‌دهد.» / بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. «دانش‌آموزان تیمشان را در مسابقه تشویق کردند.» قَرِيقُ مفعول فعل سَجَّعَتْ و الطَّالِبَاتُ فاعل آن است. ۳. «مرد پدر فقیرش را رها کرد و رفت.» أبا مفعول

فعل تَرَكَ و الرَّجُلُ فاعل آن است. «حاکم به این کارگران ظلم کرد. پس آن‌ها این شهر را ترک کردند.» هَوْلَاءُ مفعول فعل ظَلَمَ و الْحَاكِمُ فاعل آن است. هم‌چنین، هَذِهِ مفعول فعل تَرَكَوا است که فاعلش هم در خودش است.

۶۹۹. گزینه ۳ سؤال: گزینه صحیح را درباره فاعل جمله داده‌شده می‌خواهد. معنی جمله: «این دو همکلاس بانشاط پینگ‌پونگ بازی می‌کنند.» فاعل فعل يَلْعَبُ اسم اشاره هَذَانِ است که منتهی است و نه مضاف است و نه ضمیر؛ پس گزینه ۳ صحیح است.

۷۰۰. گزینه ۱ سؤال: خبر را در جمله داده‌شده می‌خواهد. در این جمله، ثَلَاثَةٌ مبتدا، جنود مضاف‌الیه، و واقفون خبر است. پس گزینه ۱ درست است. دقت کنید که خبر باید معنی مبتدا را کامل کند و معنی مبتدا با گزینه‌های دیگر کامل نمی‌شود و همچنان ناقص می‌ماند. معنی جمله: «سه سرباز مقابل در سازمان ایستاده‌اند.»

۷۰۱. گزینه ۱ سؤال: گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، خبر جمع مکتسر است. در گزینه ۱، آثار جمع مکتسر و خبر است. مبتدا در این جمله هَذِهِ است. معنی جمله: «این اشیاء در موزه آثار تاریخی از حرمین شریفین (یعنی مکه و مدینه) است.» / بررسی سایر گزینه‌ها: ۲. «هدیه این دختر هدیه‌ای مناسب برای معلمش است.» در این گزینه هدیه خبر است که جمع مکتسر نیست. ۳. «حاجیان کاروان، نیازمند راهنمای سفر هستند.» در این گزینه بِحَاجَةٍ خبر است که جمع مکتسر نیست. ۴. «باب المنبر قدیم، از آثار جاه زمزم است.» در این گزینه مِنْ آثار خبر است که جمع مکتسر نیست.

۷۰۲. گزینه ۴ سؤال: گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، نقش کلمات (المحل الإعرابی) درست تعیین شده است. در این جمله، الْأَلْوَانُ مضاف‌الیه، الطَّبِيعِيَّةُ صفت، الْأَلْوَانُ خبر، «ها» مفعول است. پس پاسخ صحیح گزینه ۴ است. معنی جمله: «محبوب‌ترین رنگ‌ها برای چشم، رنگ‌های طبیعی است که اطرافمان آن‌ها را می‌بینیم.»

۷۰۳. گزینه ۴ سؤال: غلط را درباره کلماتی که زیر آن‌ها خط کشیده شده است می‌خواهد. در گزینه ۴، اشیاء مفعول فعل تَجَعَّلُ است و خبر مکان، پس این گزینه غلط دارد و پاسخ سؤال است. معنی جمله: «انبار مکانی است که وسایلمان را در آن قرار می‌دهیم.» معنی سایر گزینه‌ها: ۱. «کشاورزان، برای کشاورزی، آب را از چاهی استخراج می‌کنند.» ۲. «خواهرت به دوستم ظلم کرد؛ پس او از دستش عصبانی است.» ۳. «مرد امام هشتم در شهر مشهد است.»

۷۰۴. گزینه ۳ سؤال: گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن بیشتر از یک جمله وجود دارد. دقت داشته باشید که به تعداد فعل‌ها و مبتداها جمله داریم. در گزینه ۳ المسافرُ مبتداست و شَرِبَ فعل است؛ پس ۲ جمله داریم و پاسخ گزینه ۳ است. دقت داشته باشید که تعداد جمله در یک عبارت عربی را لزوماً نمی‌توانیم از روی ترجمه آن بفهمیم. مثلاً ترجمه این جمله تنها یک جمله است. معنی جمله: «مسافر شیر تازه‌ای در روستا خورد.» / بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. «سلام بر ما و بر بندگان درستکار خداوند.» این جمله فقط یک مبتدا دارد: السَّلامُ. ۲. «کودکان را تنها در خانه رها نمی‌کنیم.» این جمله فقط یک فعل دارد: لا تَتَرَكَ. ۴. «هنگام نگاه‌کردن به این نور قرمز رنگ احساس خستگی کردیم.» این جمله هم فقط یک فعل دارد: شعَرْنَا

۷۰۵. گزینه ۱ سؤال: فاعل جمله را می‌خواهد. با توجه به معنی، المحادثات (گفت‌وگوها) فاعل این جمله است. معنی جمله: «در این روز، گفت‌وگوهای رسمی میان دو وزیر آغاز شد.»

۷۰۶. گزینه ۲ سؤال: اشتباه در نقش خبر را می‌خواهد. وظیفه در گزینه ۲ خبر است و باید حرف آخر آن ضمه داشته باشد. ولی به صورت وظیفه آمده که نادرست است. معنی جمله: «خدمت صالح به وطن وظیفه هر انسان مؤمن است.» / بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. «شکرگزاری من برای بخشش پروردگارم بیشتر از توست.» اکثرٌ در این گزینه خبر است و درست آمده است. ۳. «تو میراث فرعون را به ارث بردی.» فعل وَرَثَتْ در این جمله خبر است که به درستی با ضمیر أَنْتَ متناسب است. ۴. «خداوند آفریننده هر چیزی است و او برای هر چیز حمایت‌کننده است.» در این گزینه به ترتیب «خالق» و «وکیل» خبر هستند که اعرابشان «ة» و «ی» صحیح می‌باشد.

۷۰۷. **گزینه ۴** سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن جمله اسمیه وجود دارد. به سادگی می‌بینیم در گزینه ۴ فعلی وجود ندارد، پس این جمله اسمیه است. **معنی جمله:** «خطرناک‌ترین بیماری‌ها برای انسان چیست؟» **معنی سایر گزینه‌ها:** ۱. «و بعد از اندکی، دخترش آمد و به او سلام کرد.» ۲. «چرا بین کودکانت فرق می‌گذاری.» ۳. «و بعد از لحظاتی پسر کوچکش آمد.»

۷۰۸. **گزینه ۴** سؤال، فاعل را در آیه کریمه قرآن می‌خواهد. فاعل این جمله کلمه مَنْ (کسی که) است. البته با روش حذفی هم می‌توانیم پاسخ را پیدا کنیم: **السموات و الأرض** بعد از حرف جرّ «فی» قرار گرفته است، پس مجرور به حرف جرّ است و نمی‌تواند فاعل باشد. ضمیر «ه» ضمیری است که به فعل متصل شده است، بنابراین مفعول است. می‌دانیم که فعل فاعل می‌خواهد و یک کلمه دیگر (مَنْ) در جمله باقی‌مانده است و آن کلمه فاعل خواهد بود. **معنی آیه:** «کسی که در آسمان‌ها و زمین است از او می‌خواهد.»

۷۰۹. **گزینه ۴** سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، ضمیر «ی» فاعل نباشد. دقت داشته باشید که ضمیر «ی» اگر برای متکلم‌وحده باشد، هرگز نمی‌تواند فاعل باشد و اگر به فعلی بچسبید قطعاً مفعول است. این ضمیر فقط وقتی می‌تواند فاعل باشد که به عنوان شناسه در فعل‌های مضارع مفرد مؤنث مخاطب (مانند «ی» در فعل **تذهیبن**) قرار داشته باشد، پس یک راه پاسخگویی به این سؤال استفاده از معنی است. ولی راه دیگری هم وجود دارد: اگر ضمیر «ی» متکلم بخواد به فعلی بچسبید باید همراه با نون و قایه باشد، پس کافی است گزینه‌ای را پیدا کنیم که در آن ضمیر همراه با نون و قایه به فعل متصل شده باشد. در ۴. عبارت **تَهْنِی** (= تَهْنِی + ن + ی) را می‌بینیم. در این گزینه نون و قایه وجود دارد پس ضمیر «ی» برای متکلم‌وحده است، مفعول فعل است، و نمی‌تواند فاعل باشد. **معنی:** «ای خدای من، مرا برای یاد خودت آگاه کن تا از ضلالت دور شوم.» **معنی سایر گزینه‌ها:** ۱. «اگر پروردگار مهربانت را بخوانی، پس او پاسخ تو را می‌دهد.» ۲. «آیا تاکنون شیرینی نتیجه صبر را نچشیده‌ای؟» ۳. «اجازه بده تا نتایج تلاش را برایت بیان کنم.»

۷۱۰. **گزینه ۱** سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، نوع جمله درست تعیین شده باشد. گزینه ۱ جمله اسمیه است و درست تعیین شده است. **معنی جمله:** «بزرگ‌ترین حماقت زیاده‌روی در ستایش و نكوهش است.» **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۲. «چه بسا بتوانیم» این جمله فعلیه است. دقت کنید کلمه‌هایی را که در آغاز جمله می‌آیند و معادل قیدهای فارسی هستند نباید برای تشخیص نوع جمله در نظر بگیریم. **رَبِّمَا** (چه بسا) در این گزینه از این نوع کلمه‌هاست. ۳. «خوبی ادب بدی نسب را می‌پوشاند.» این گزینه دو جمله است: یک جمله اسمیه که مبتدای آن **حَسُنْ** و خبر آن فعل **یَسْتُرْ** است؛ و یک جمله فعلیه که با فعل **یَسْتُرْ** آغاز می‌شود، پس نمی‌توان گفت این گزینه جمله فعلیه است. ۴. «نگهداری از تأسیسات عمومی بر شهروندان واجب است.» این جمله اسمیه است.

۷۱۱. **گزینه ۱** **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۲. **الأسماك**. مضاف‌الیه ۳. **الأسماك** فاعل نیست، زیرا **لیس** فعل ربطی است. ۴. **الأسماك**: مبتدا

۷۱۲. **گزینه ۲** **کم:** مفعول است به شکل ضمیر. **در بقیه گزینه‌ها** «مفعول» اسم است: ۱. **الإنسان** ۳. **بصر** ۴. **العدوان** **الخرسان**

۷۱۳. **گزینه ۳** ضمیر «ه» در **جسم و دَنب** چون به اسم چسبیده: مضاف‌الیه: ضمیر «ه» در **تنتشر** چون به فعل چسبیده: مفعول: **خاصا:** صفت

۷۱۴. **گزینه ۳** **نکات کلیدی:** معنی و زمان فعل، مفرد و جمع، ضمیر / **بررسی گزینه‌های نادرست:** **صوت** مفرد است ولی در گزینه ۴ جمع معنی شده است، پس این گزینه رد می‌شود. **يُحَذِّرُ** مضارع از باب تفعیل است و معنی آن: «برحذر می‌دارد» یا «هشدار می‌دهد» است. به این ترتیب، گزینه ۴ باز هم رد می‌شود چون این فعل در آن به صورت ماضی استمراری معنی شده است. این فعل متعدی است و به مفعول نیاز دارد، ولی دقت کنید در فارسی ممکن است مفعول به صورت متمم ترجمه شود. (کسی را بر حذر داشتن یا به کسی هشدار دادن). **يُحَذِّرُ** به معنی «با آن هشدار می‌دهد». در گزینه ۱ «با آن» نیامده است پس این گزینه هم نادرست است. **حتی تَبَعِدَ** معادل مضارع

التزامی است و معنی آن «تا دور شود» است. البته در این‌جا چون «حیوانات» جمع است، در ترجمه فارسی این فعل به صورت «تا دور شوند» ترجمه می‌شود. بنابراین گزینه ۱ باز هم رد می‌شود. گزینه‌های باقی‌مانده ۲ و ۳ هستند. تفاوت این دو گزینه در کلمه «مناطق» در گزینه ۲ و «منطقه» در گزینه ۳ است. در صورت سؤال **مِنْطَقَة** آمده است که مفرد است؛ پس گزینه ۲ نیز نادرست است و تنها گزینه باقی‌مانده گزینه ۳ است.

۷۱۵. **گزینه ۱** **نکات کلیدی:** مفرد و جمع، معنی فعل / **بررسی گزینه‌های نادرست:** **عُدَد** جمع است، ولی در گزینه ۴ مفرد معنی شده است، پس گزینه ۴ رد می‌شود. **تُفَرِّزُ** فعل مضارع از باب **إفعال** است. این فعل متعدی است و معنی آن «ترشح می‌کند». به این ترتیب، گزینه‌های ۲ و ۳ رد می‌شوند. هم‌چنین در گزینه ۳، ضمیر «ه» در **جُرْحَة** (زخمش) ترجمه نشده است؛ پس این گزینه باز هم رد می‌شود. به این ترتیب، می‌بینیم که در همه گزینه‌ها به جز گزینه ۱ اشکالاتی وجود دارد. بنابراین گزینه ۱ صحیح است.

۷۱۶. **گزینه ۴** **نکات کلیدی:** تشخیص فعل، زمان فعل، اسم اشاره و اسم بعد از آن / **بررسی گزینه‌های نادرست:** **مشاهده** مصدر است و معنی آن «دیدن» یا «مشاهده» است. این کلمه در گزینه‌های ۱ و ۳ به صورت فعل ترجمه شده است و پس این دو گزینه غلط‌اند. هم‌چنین، **هذه المعجزة البحرية** باید «این معجزه دریایی» ترجمه شود. که در گزینه ۴ وجود دارد ولی در گزینه ۲ نیست، پس پاسخ صحیح گزینه ۴ است. علاوه بر این، **أَشَدُّ** یعنی «سرو» (رد گزینه ۳) و **تَعْجَبَ** فعل ماضی ساده است ولی در گزینه ۲ به صورت ماضی بعید ترجمه شده است (رد گزینه ۲) پس در مجموع گزینه ۴ صحیح است.

۷۱۷. **گزینه ۱** **نکات کلیدی:** ضمیر، ترتیب صفت و مضاف‌الیه، مفرد و جمع / **بررسی گزینه‌های نادرست:** **أهدافنا المهمة** یعنی «هدف‌های مهم ما». در گزینه ۲ ضمیر «ما» ترجمه نشده است و این معنی کلاً در گزینه ۳ وجود ندارد؛ هم‌چنین **المهمة** در گزینه ۴ به «اساسی» برگردانده شده است که درست نیست. هم‌چنین **الاستفادة من فرص الخير** یعنی «استفاده از فرصت‌های خوب». این عبارت در همه گزینه‌ها به‌جز گزینه ۱ نادرست ترجمه شده است. به این ترتیب، تنها گزینه بی‌غلط گزینه ۱ است.

۷۱۸. **گزینه ۱** **نکات کلیدی:** زمان و معنی فعل، ضمیر / **بررسی گزینه‌های نادرست:** **تشعر** فعل مضارعی است که فاعل آن **الطلاب** (دانش‌آموزان) جمع است، یعنی «احساس می‌کنند»، پس ماضی معنی‌شدن آن در گزینه‌های ۲ و ۴ نادرست است. هم‌چنین **يُشاهدن** یعنی «می‌بینند» پس ترجمه «مطلع شوند» در گزینه ۳ هم نادرست است. هم‌چنین **نجاحهنّ في الامتحانات** یعنی «موفقیتشان در امتحان‌ها»؛ پس گزینه ۲ باز هم نادرست است. به این ترتیب، تنها گزینه بی‌غلط گزینه ۱ است.

۷۱۹. **گزینه ۲** **نکات کلیدی:** اسم اشاره و اسم بعد از آن، کاربرد حرف «لـ» برای بیان مفهوم «داشتن» / **بررسی گزینه‌های نادرست:** **شاعرات** در جمله **هؤلاء شاعرات فاقد** «الـ» است، پس نقش خبر دارد و معنی این جمله «این‌ها شعرايي هستند (یا اینان شاعر هستند)» است؛ بنابراین، «این شاعران» و «این شعرا» در گزینه‌های ۳ و ۴ نادرست هستند. با مقایسه گزینه‌های ۱ و ۲ می‌بینیم که بیان مالکیت با حرف «لـ» فقط در گزینه ۲ وجود دارد؛ و **لهنّ أشعار** یعنی «و شعرهایی دارند.» به این ترتیب، تنها گزینه بی‌غلط گزینه ۲ است.

۷۲۰. **گزینه ۲** **نکات کلیدی:** فعل و صیغه آن **تعلم:** می‌دانی (مفرد) / **تَعَكُّسٌ:** منعکس می‌کند / **لا تتحرّك:** حرکت نمی‌کند / **أن تدیر:** که بچرخاند. / **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۱. **لا تتحرّك:** حرکت نمی‌کند (عین: فاعل است). / **أن تدیر:** بچرخاند. ۳. **تعلم** مفرد است. / **تَعَكُّسٌ:** چشم‌گره... منعکس می‌کند. ۴. **لا تتحرّك:** حرکت نمی‌کند (عین: فاعل است). / **تستطيع أن تدیر عینها:** آفتاب‌پرست می‌تواند چشمش را بچرخاند.

۷۲۱. **گزینه ۳** **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۱. **يلتم:** بهبود می‌یابد ۲. **عيون:** چشم‌ها (جمع) ۴. **ينبعث:** فرستاده می‌شود

۷۲۲. **گزینه ۴** **نکات کلیدی:** معنی فعل، معنی حرف جرّ «من» / **بررسی گزینه‌های نادرست:** در گزینه ۴، **تَتَعَلَّمُ مِنْهُ** یعنی «از او می‌آموزیم» نه «به او یاد می‌دهیم» پس خطا در همین گزینه است.

۷۲۳. **گزینه ۳** **يُمكن للإنسان:** برای انسان ممکن است / **أن يُثير:** روشن کند

۷۲۴. **گزینه ۴** بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. قام ب: پرداخت، اقدام کرد ۲. یشخخ: تشویق می‌کند (مضارع است) ۳. وَعَدْنَا: به ما وعده داد (وَعَدَ مفرد مذکر غایب است و ضمیر «نا» مفعول آن است. وعده دادیم: وَعَدْنَا)

۷۲۵. **گزینه ۴** بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. التَّقَاتِيَّة: فرهنگی ۲. بيعها: فروش آن، غیرمسموح: غیرمجاز ۳. أَسْتَان: دندان‌ها، فَحَصَّ: معاینه کرد

۷۲۶. **گزینه ۴** ناچار به نوشتن کتاب بزرگی برای شمارش مناطق جذب گردشگری هستیم»

۷۲۷. **گزینه ۲** «از پماد برای بهبود حساسیت پوست استفاده می‌کنیم.» ترجمه گزینه‌ها با واژه‌های نامناسب: ۱. برای خرید پارچه و لباس به اداره می‌رویم. (واژه مناسب «سوق») ۳. برای دیدن کوه‌ها و جنگل‌ها به موزه می‌رویم. ۴. از فرش برای درمان بعضی بیماری‌ها استفاده می‌کنیم.

۷۲۸. **گزینه ۳** «قائمة» در این جمله به معنی «لیست» است.

۷۲۹. **گزینه ۴** سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که «منزلت دانشمندان» را نشان می‌دهد. تحلیل: به ترجمه گزینه‌ها دقت کنید: ۱. «علم از تو محافظت می‌کند و تو از مال محافظت می‌کنی.» ۲. «خداوند در میان بندگان چیزی بهتر از عقل را قسمت نکرد.» ۳. «عالم بی‌عمل مانند درخت بی‌میوه است.» ۴. «برتری دانشمندان نسبت به دیگران مانند برتری پیامبر است بر امتش.» باید ببینیم کدام گزینه درباره دانشمندان حرف می‌زند. گزینه‌های ۱ و ۲ به ترتیب درباره «علم» و «عقل» هستند نه درباره «دانشمندان و علما». گزینه ۳ درباره دانشمندان هست، ولی به اهمیت علم به علم می‌پردازد نه «شأن و منزلت» دانشمندان. گزینه ۴ دقیقاً درباره «منزلت دانشمندان» است. پس پاسخ گزینه ۴ است.

۷۳۰. **گزینه ۳** هر کس خوبی بیاورد برایش ده برابر است. / بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. ما شما را در گروه‌ها و ملت‌هایی قرار دادیم تا یکدیگر را بشناسید. گرامی‌ترین شما نزد خدا باقواترین شماست. ۲. قلبی که در آن دانشی نیست، مانند خانه‌ای خراب است. ۴. هیچ اجباری در دین نیست.

معنی متن: «بعد از این که مسلمانان اثبات کردند که زمین گرد است، اشاره کردند که به ناچار جزیره‌های آبادی در قسمت دیگر کره زمین وجود دارد که کشف نشده است. این نظریه بر این اساس شکل گرفت که معقول نیست که یکی از دو سطح کره تماماً زمین کوهستانی باشد، در حالی که سمت دیگر تماماً آب است؛ چون این بر خلاف توازن و نظم چرخش آن است. «بیرونی» اولین کسی بود که به این حقیقت اشاره کرد. براساس این دیدگاه تلاش‌ها برای کشف سرزمینی آغاز شد که بعدها آمریکا نامیده شد.»

۷۳۱. **گزینه ۲** سؤال: دلیل اعتقاد به وجود جایی به اسم «آمریکا» چه بود؟ براساس متن، علت اعتقاد به وجود مکانی به اسم آمریکا «کروی بودن زمین» بود. معنی سایر گزینه‌ها: ۱. توازن زمین؛ ۲. کروی بودن زمین؛ ۳. چرخش زمین؛ ۴. کوهستانی بودن زمین، پس پاسخ گزینه ۲ است.

۷۳۲. **گزینه ۳** سؤال: «در آغاز مردم اعتقاد داشتند به...» ۱. «... وجود جاهای آباد در دوسوی کره زمین.» خیر؛ مردم در ابتدا به این موضوع اعتقاد نداشتند. ۲. «... توازن زمین و نظم در چرخش آن.» خیر؛ مردم در ابتدا به این موضوع هم اعتقاد نداشتند. ۳. «... کوهستانی بودن یک قسمت زمین و آبی بودن قسمتی دیگر.» بله؛ براساس متن، اعتقاد مردم پیش از آگاهی از گرد بودن زمین و چرخش آن همین بوده است. ۴. «... زمین کروی است و می‌چرخد.» خیر؛ مردم در آغاز چنین اعتقادی نداشتند. این اعتقاد بعدها پیدا شد. پس گزینه ۳ درست است.

۷۳۳. **گزینه ۴** سؤال: اعتقاد به وجود آبادانی در یک سوی کره زمین باعث... ۱. «... اعتقاد شدید به کروی بودن زمین می‌شود.» خیر؛ این برداشت برخلاف متن است. ۲. «... کشف کردن کشورها و زمین‌های ناشناخته» خیر؛ این برداشت هم برخلاف متن است. ۳. «... شکل گرفتن جزایری آباد در سوی

دیگر زمین می‌شود.» خیر؛ چنین چیزی هم از متن برداشت نمی‌شود. ۴. «... این می‌شود که اعتقاد داشته باشیم به این که زمین حرکت نمی‌کند.» بله؛ دقیقاً این برداشت درست است، پس گزینه ۴ صحیح است.

۷۳۴. **گزینه ۳** سؤال: بیرونی اولین کسی بود که اشاره کرد به... ۱. «... وجود سرزمینی به نام آمریکا در سوی دیگر زمین.» خیر؛ بیرونی به «آمریکا» اشاره نکرد. ۲. «... این که زمین نیازمند مناطق آباد است.» خیر؛ براساس متن، بیرونی به چنین چیزی اشاره نکرد. ۳. «... تشابه بین دو قسمت زمین از نظر کوه و آب» بله؛ براساس متن، این جمله درست است. ۴. «... این که شکل زمین شبیه دایره است.» خیر؛ براساس متن بیرونی اولین کسی نیست که به این موضوع اشاره کرده است، پس گزینه ۳ صحیح است.

۷۳۵. **گزینه ۲** «کُم» ضمیر است و ضمیرها مبنی هستند.

۷۳۶. **گزینه ۳** سؤال، کلمه مبنی در جمله داده‌شده را می‌خواهد. تنها کلمه مبنی این عبارت ضمیر «ه» در «عنده» است؛ پس گزینه ۳ صحیح است. معنی جمله: «مردی که فرزندان زیادی دارد می‌رود.»

۷۳۷. **گزینه ۱** سؤال، گزینه صحیح را برای پر کردن جای خالی می‌خواهد. جای خالی جای خبر است و خبر باید مرفوع باشد. پس گزینه‌های ۲ و ۳ که در آن اسم منصوب یا مجرور داریم نمی‌تواند پاسخ صحیح باشد. علاوه بر این، در این جمله خبر باید از نظر جنس با مبتدا (التَّلَامِيذُ) که جمع مکشّر و مفرد آن مدّغّر است هماهنگ باشد، پس واقفات هم نمی‌تواند پاسخ صحیح باشد. به این ترتیب گزینه ۱ درست است. شکل کامل جمله این گونه است: «تَلَامِيذُ الْمَدْرَسَةِ وَاقْفُونَ فِي الْإِضْطْفَافِ الصَّبَاحِيِّ.» معنی جمله: «دانش آموزان مدرسه در صف صبحگاهی ایستاده‌اند.»

۷۳۸. **گزینه ۲** سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن اسم مبنی وجود دارد. دقت کنید که سؤال اسم مبنی را می‌خواهد. برخی فعل‌ها و همه حرف‌ها مبنی هستند ولی این دو گروه از کلمات اسم نیستند. در گزینه ۲، دو بار ضمیر «هم» آمده است و می‌دانیم که ضمیرها اسم و مبنی هستند. معنی گزینه‌ها: ۱. «کودک یک بیماری پوستی داشت، پس به بیمارستان رفت.» ۲. «اندوه مؤمنان در دل‌های آن‌ها است نه در چهره‌های آن‌ها.» ۳. «برای بار دوم به اصفهان سفر کرد.» ۴. «آیا مردم را به کار نیک فرمان می‌دهی؟»

۷۳۹. **گزینه ۴** سؤال، اشتباه در تعیین نقش کلمه‌ها را می‌خواهد. التَّاسُ در گزینه ۴ فاعل فعل يَأْكُلُ است و خبر نیست. معنی جمله: «زردآلو میوه‌ای است که مردم آن را می‌خورند.» معنی سایر گزینه‌ها: ۱. «رضایت خداوند در رضایت پدرومادر است.» ۲. «رنگ سفید رنگ آرامش است.» ۳. «ایران در سال‌های اخیر رشد چشمگیری را در گردشگری شاهد بوده است.»

۷۴۰. **گزینه ۲** سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، کلمه پیشنهادی برای جای خالی اشتباه باشد. در گزینه ۲، در جای خالی باید صفت قرار بگیرد و می‌دانیم که اعراب صفت مانند اعراب موصوف است. موصوف در این جا «عیاد» است که مجرور به حرف جرّ است، پس کلمه مناسب الصّالِحِينَ است، ولی کلمه پیشنهادشده (الصّالِحُونَ) مرفوع است. شکل کامل و درست جمله این گونه است: «إِنَّهُمْ مِنْ عِبَادِنَا الصّالِحِينَ.» معنی جمله: «بی‌شک، آن‌ها از بندگان درستکار ما هستند.» / بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. «طاووس از پرنده‌های آبی نیست، در حالیکه بالای کوه زندگی می‌کند.» جای خالی در این‌جا بعد از حرف جرّ آمده و باید مجرور باشد. کلمه پیشنهادی هم الطّيور است که مجرور است، پس این جمله از نظر دستور زبان کاملاً درست است. ۳. «جریان آب مردی را به اعماق کشید.» در جای خالی باید یک کلمه مجرور قرار بگیرد که الأعماق هم مجرور است، پس کلمه پیشنهادی درست است. ۴. «نگاه به چهره پدر و مادر عبادت است.» در جای خالی باید مضاف‌الیه قرار گیرد و مضاف‌الیه هم مجرور است. کلمه پیشنهادی الوالِدِينَ است که مجرور هم هست، پس کلمه پیشنهادی درست است.

۷۴۱. **گزینه ۲** ضمیر و اسم اشاره «(ی)»، هده، مبنی‌اند.

۷۴۲. **گزینه ۲** الطَّلَابُ: مرفوع با ضمه، محترمون: مرفوع با «و»؛ المعلمین: مضاف‌الیه، مجرور با «(ی)»

۷۴۳. **گزینۀ ۳** بررسی سایر گزینه‌ها: در گزینۀ ۱ ضمیر «ک» در گزینۀ ۲ ضمیر «ها» و در گزینۀ ۴ ضمیر «هم» مبنی است.

۷۴۴. **گزینۀ ۳** «نا» در گزینۀ ۳ مفعول اما در سایر گزینه‌ها «نا» فاعل است.

۷۴۵. **گزینۀ ۴** علامت نصب: ـ، ین، ین. علامت جر: ـ، ین، ین. «ین» در نصب و جر مشترک است؛ در این صورت با توجه به نقش کلمات، به اعراب آن‌ها پی می‌بریم: مسلمین: مفعول و منصوب، مشرکین: مضاف‌الیه و مجرور

۷۴۶. **گزینۀ ۱** فِحص متعدی است.

۷۴۷. **گزینۀ ۳ نکات کلیدی:** معنی فعل، مفرد و جمع، ساختار کلی جمله، معنی صفت **السَّمالِیَّة** / بررسی گزینه‌های نادرست: **ذَهَبَ** یعنی «رفت» البته در این‌جا چون «برادران رفته‌اند» فعل در ترجمه فارسی به صورت جمع می‌آید. بنابراین گزینۀ ۱ نادرست است. در گزینۀ ۴ جمله‌ای نوشته شده است که ربطی به جمله عربی ندارد، در جمله عربی هیچ کجا نگفته است که «برادرانم گردشگر هستند» پس این گزینه هم نادرست است. به علاوه، **المُحافِظَات السَّمالِیَّة** یعنی «استان‌های شمالی» نه «استان‌های شمال»؛ پس این گزینه از این نظر هم نادرست است. دو گزینۀ باقی‌مانده، یعنی ۲ و ۳ دو تفاوت با هم دارند؛ اولاً «دو برادر» و «برادران» **إخوان** جمع مکسر است و معنی آن «برادران» است. دقت کنید که **أخوان** مثنی است به معنی «دو برادر» در این جمله **إخوان** آمده است پس گزینۀ ۲ درست نیست. علاوه بر این، **المُحافِظَات جمع** است و معنی آن «استان‌ها» است که در گزینۀ ۲ نادرست ترجمه شده است. به این ترتیب، تنها گزینه‌ای که ایرادی ندارد گزینۀ ۳ است.

۷۴۸. **گزینۀ ۴ نکات کلیدی:** صفت، ضمیر، معنی کلمۀ **الوصفَة** / بررسی گزینه‌های نادرست: در این جمله دو ترکیب وصفی وجود دارد: **مَرَضٌ جلدی** یعنی «بیماری پوستی» و **الأدویة المکتوبَة** یعنی «داروهای نوشته‌شده». در گزینۀ ۱ «بیماری پوستی» وجود ندارد پس این گزینه غلط است. در گزینۀ ۳ هم «داروهای نوشته‌شده» وجود ندارد، پس این گزینه هم نادرست است. تفاوت دو گزینۀ باقی‌مانده در ترجمه کلمۀ **الوصفَة** (نسخه) است؛ بنابراین گزینۀ ۴ صحیح است.

۷۴۹. **گزینۀ ۲ نکات کلیدی:** زمان فعل، مفرد و جمع / بررسی گزینه‌های نادرست: **كان یهاجرون** معادل ماضی استمراری در فارسی است؛ یعنی «مهاجرت می‌کردند». این زمان فقط در گزینۀ ۲ وجود دارد. علاوه بر این، **أسرار جمع** است (رد گزینۀ ۱). به این ترتیب، تنها گزینۀ بی‌غلط گزینۀ ۲ است.

۷۵۰. **گزینۀ ۲ نکات کلیدی:** کاربرد حرف «ل» برای بیان مفهوم «داشتن»، معنی جمله **تجعل السماء خلابة** / بررسی گزینه‌های نادرست: **لِأیام الماطرة ظاهرة جميلة** یعنی «روزهای بارانی پدیدهای زیبا دارند»؛ پس گزینۀ ۱ نادرست است. **تجعل السماء خلابة** یعنی «آسمان را جذاب و دلربا می‌کند»؛ این جمله در گزینۀ ۱ وجود ندارد، «آسمان را زیبا می‌سازد» در گزینۀ ۳ نادرست است و در گزینۀ ۴ هم این جمله وجود ندارد. به این ترتیب، تنها گزینۀ بی‌غلط گزینۀ ۲ است.

۷۵۱. **گزینۀ ۲ نکات کلیدی:** مفرد و جمع، زمان فعل، معنی **آیام الربیع** / بررسی گزینه‌های نادرست: **الأمطار جمع** است، یعنی «باران‌ها»، پس «باران» در گزینه‌های ۳ و ۴ غلط است. **قد أحدثت** معادل ماضی نقلی در فارسی است، یعنی «پدید آورده است» یا «به وجود آورده است»؛ پس «پدید می‌آورد» در گزینۀ ۱ و «ایجاد می‌کرد» در گزینۀ ۳ نادرست است. همچنین **آیام الربیع** یعنی «روزهای بهار» نه «روزهای بهاری» (رد گزینه‌های ۳ و ۴). علاوه بر این، کلمۀ **ظاهرة** (پدیده) باید در ترجمه وجود داشته باشد ولی در گزینه‌های ۱ و ۴ وجود ندارد. به این ترتیب، تنها گزینۀ بی‌غلط گزینۀ ۲ است.

۷۵۲. **گزینۀ ۲ نکات کلیدی:** معنای واژه، توجه به نقش‌ها **الماطرة**: بارانی / **السيارة** فاعل است. (ماشین تصادف کرد.) / **ذَهَبَ** ب: بُرد. / بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. **الماطرة**: بارانی / **السيارة** فاعل است. (ماشین با مردی تصادف کرد.) / **ذَهَبَ** ب: بُرد (راننده... مرد را برد). ۳. **السيارة** فاعل است. (ماشین با مردی تصادف کرد.) / **المستشفى**: بیمارستان / **سيارة الأجرة**: ماشین کرایه ۴. **الماطرة**: بارانی / **ذَهَبَ** ب: بُرد (راننده... مرد را برد).

۷۵۳. **گزینۀ ۳ نکات کلیدی:** فعل، ترجمه صفت و اضافه، معنای واژه. **العمارات الأثرية**: ساختمان‌های تاریخی / **بنت صدیقتها**: دختر دوستش. / **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۱. **أُمِّي**: مادرم / **بنت صدیقتها**: دختر دوستش (لفظ «و» زائد است). ۲. **بطاقة بریدية**: کارت پستال / **أرسل**: فرستاد (ماضی) که به صورت ماضی استمراری ترجمه شده است. ۴. **بطاقة بریدية**: کارت پستال / **العمارات الأثرية**: ساختمان‌های تاریخی / **أرسل**: فرستاد (ماضی) که به صورت ماضی بعید ترجمه شده است. / **بنت صدیقتها**: دختر دوستش

۷۵۴. **گزینۀ ۱ نکات کلیدی:** ترجمه ضمیر / بررسی گزینه‌های نادرست: ضمیر «ها» در عبارت «**بمناظرها الجميلة**» در گزینۀ ۱ ترجمه نشده است. این عبارت یعنی «به خاطر منظره‌های زیبایشان»، پس گزینۀ ۱ خطا دارد و پاسخ سؤال همین گزینه است.

۷۵۵. **گزینۀ ۴ رأیتم:** دیدید

عربی درس ۷

۷۵۶. **گزینۀ ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:** ۱. **أنتجها** = موفق‌ترین آن‌ها ۳. **مَحطَّات الإنذار** = ایستگاه‌های هشدار ۴. **تُحذَّرُ** = هشدار می‌دهد

۷۵۷. **گزینۀ ۱** نگهداری از اشیاء: **صيانة** (در فارسی هم به همین معنی به کار می‌رود)؛ **إنذار** یعنی هشدار دادن ترجمه سایر گزینه‌ها: ۲. محلی در ساحل دریا که کشتی‌ها کنار آن دیده می‌شود = بندر (**الميناء**) ۳. سوراخی عمیق که آب و نفت از آن استخراج می‌شود = چاه (**البئر**) ۴. کسانیکه در یک کشور زندگی می‌کنند = هموطن (**المواطن**)

۷۵۸. **گزینۀ ۲ خُبز** (نان)، **جُبنة** (پنیر)، **زُبدة** (کره)، **حليب** (شیر). این‌ها همه چیزهایی هستند که به عنوان صبحانه خورده می‌شوند. / **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۱. **السُّنن**، (کشتی‌ها)، **الحافلة** (اتوبوس)، **السيارة** (ماشین) همه وسیله نقلیه هستند و **الآبار** (چاه‌ها) بی‌ربط است. ۳. **كيف** (چگونه)، **مَنْ** (چه کسی)، **هَل** (آیا) همه اسم یا حرف پرسشی هستند ولی **اولئك** (آنان) اسم اشاره است. ۴. **أعلى** (بالتر)، **أفضل** (برتر)، **أحب** (دوست‌داشتنی‌تر) همه اسم تفضیل هستند ولی **أخضر** (سبز) اسم تفضیل نیست.

۷۵۹. **گزینۀ ۴ بررسی سایر گزینه‌ها:** ۱. **الغرف** (اتاق‌ها)؛ **الحجرات** ۲. **أن نکتَم** (که بی‌وشانیم)؛ **(أن) نستتر**؛ دقت کنید حرف «أن» بر شکل و معنی فعل دوم هم اثر می‌گذارد. ۳. **غيمَة** (ابر)؛ **سحاباً**

۷۶۰. **گزینۀ ۲ القرية** (روستا)؛ **الريف**

۷۶۱. **گزینۀ ۴ الوالدین:** مثنی. **جمع‌ها در سایر گزینه‌ها:** ۱. **أنوف** (بینی‌ها)؛ مفرد آن: **أنف** ۲. **أشياء** (چیزها)؛ مفرد آن: **شيء** ۳. **أحساباً** (چوب‌ها)؛ مفرد: **حَسَب**

۷۶۲. **گزینۀ ۳ حلوانتي:** شیرینی‌فروش؛ **حلويات:** شیرینی‌جات

۷۶۳. **گزینۀ ۳** «إضاعة: از دست دادن» یا «استهلاک: مصرف» مترادف نیست.

۷۶۴. **گزینۀ ۳** انسان بر دین دوستش است. ترجمه سایر گزینه‌ها: ۱. گواهی آن‌ها نوشته خواهد شد و (از آن) پرسیده خواهند شد. ۲. اشیا با متضادشان شناخته می‌شوند. ۴. کسانی را که به جای خدا فرا می‌خوانند، دشنام ندهید.

۷۶۵. **گزینۀ ۴** هر کس در کودکی بی‌رسد، در بزرگسالی پاسخ می‌دهد. ترجمه عبارت‌های عربی: ۱. دشمنی عاقل بهتر از دوستی نادان است. ۲. حسادت دوست دلیل ضعیف بودن دوستی اوست. حسادت، خوبی‌ها را می‌خورد همان‌گونه که آتش، هیزم را می‌خورد. ۳. با یاد خدا دل‌ها آرام می‌گیرد. (مرا یاد کنید تا شما را یاد کنم).

۷۶۶. **گزینۀ ۲** مادرت به کدام کشور مسافرت می‌کند و با چه چیز؟ با اتوبوس و به کویت. / **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۱. با دوستانش به چین. ۳. با هواپیما و به مکه مسافرت می‌کنم. (فعل «تسافر: مسافرت می‌کند»، درست است). ۴. با خانواده‌ام به روستایی زیبا مسافرت می‌کنم. (فعل «تسافر: مسافرت می‌کند»، درست است).

مشاوران آموزش

پاسخنامه

کتاب انسانی

معنی متن: «جهان با گذشتن هر دقیقه‌ای اختراعی جدید که هرگز تصورش را نمی‌کردیم، می‌بیند! کسی از ما گمان نمی‌کرد که دستگاه کامپیوتر از وسیله‌ای برای جمع‌آوری اطلاعات به ابزاری که عواطف را احساس می‌کند تبدیل خواهد شد. هنگامی که ما عصبانی شویم یا احساس نگرانی و اضطراب کنیم، این دستگاه می‌تواند برای ما آن‌چه دوستش داریم را بخش کند تا عصبانیت و نگرانی ما از بین برود و نیز ما را به گرفتن مواضع (تصمیمات) مناسب نصیحت می‌کند! از دیگر محاسن این دستگاه این است که امکاناتی دارد که می‌توانیم از آن‌ها در بعضی زمینه‌های ویژه در موضوع آموزش استفاده کنیم؛ برای مثال، معلم از طریق این دستگاه درس می‌دهد، و دانش‌آموزان در خانه‌هایشان از آن پیروی می‌کنند و تکالیف را دریافت می‌کنند و معلم می‌تواند بر کیفیت کار آن‌ها اشراف داشته باشد.»

گزینه ۲ سؤال: صحیح را تعیین کن. ۱. «رایانه نمی‌تواند به امر آموزش بپردازد.» خیر؛ در متن برعکس این موضوع مطرح شده است. ۲. «کامپیوتر در ابتدا فقط وسیله‌ای برای جمع‌آوری اطلاعات بود.» بله؛ در متن دقیقاً این موضوع بیان شده است. ۳. «ممکن نیست که کامپیوتر بتواند به احساسات کاربرانش پاسخ دهد.» خیر؛ در متن دقیقاً به همین موضوع اشاره شده است. ۴. «هنگام اختراع کامپیوتر مردم می‌دانستند که این وسیله مانند دوستی برای ایشان خواهد شد.» خیر؛ در متن دقیقاً برعکس این مطلب آمده است. پس گزینه ۲ صحیح است.

گزینه ۱ سؤال: مناسب برای جای خالی را تعیین کن: «چه‌بسا در آینده بینیم...» ۱. «... که شکل و تعریف مدرسه تغییر کند.» بله؛ براساس متن چنین چیزی ممکن است. ۲. «... که مدارس تعطیل شوند و کامپیوتر جای آن را بگیرد.» در متن صحبتی از جایگزینی مدرسه با رایانه نیست. ۳. «... که کامپیوترها به جای معلم درس دهند. پس نیازی به معلم نداریم.» خیر؛ در متن به نقش معلم در آموزش از طریق کامپیوتر اشاره شده است. ۴. «... تغییری در جایگاه معلم و دانش‌آموز ایجاد شده است.» خیر؛ از متن چنین برداشتی نمی‌شود. پس بهترین پاسخ در گزینه ۱ است.

گزینه ۴ سؤال: اشتباه را تعیین کن. ۱. «ممکن است در آینده انسان کامپیوتر را به جای یک انسان دیگر به دوستی بگیرد.» بله؛ از متن چنین چیزی برمی‌آید. ۲. «تخیلات آدمی چه‌بسا محقق شوند و رؤیا ممکن است روزی امری واقعی شود.» بله؛ از متن چنین چیزی را هم می‌توان برداشت کرد. ۳. «چه‌بسا کامپیوتر در آینده به عنوان قلمی به کار گرفته شود که غلط‌آملاپی مرتکب نمی‌شود.» بله؛ از متن چنین چیزی را می‌توان استنباط کرد. ۴. «معلم نمی‌تواند بر کار کاربر (در اینجا یعنی دانش‌آموز) از طریق کامپیوتر نظارت کند.» خیر؛ در متن صریحاً گفته شده که این کار امکان‌پذیر است. پس گزینه ۴ پاسخ سؤال است.

گزینه ۳ سؤال: «آینده دنیا را چگونه می‌بینید؟» مورد نادرست برای جواب را تعیین کن. ۱. «ارتباط بین مردم کم می‌شود.» بله؛ چنین چیزی ممکن است. ۲. «انسان تنها می‌شود و احساس غربت می‌کند.» بله؛ چنین چیزی هم ممکن است. ۳. «قطار اختراعات توقف می‌کند.» خیر؛ به نظر نمی‌آید چنین اتفاقی رخ دهد. ۴. «در برخی جاها انسان احساس راحتی می‌کند.» بله؛ قطعاً چنین چیزی هم ممکن است. پس پاسخ گزینه ۳ است.

گزینه ۴ سؤال: فعل مجهول را در جمله داده‌شده می‌خواهد. **معنی جمله:** «مردم این جشن را «جشنواره باران» می‌نامند و جمع می‌شوند و شادی می‌کنند و پدرانشان گرامی داشته می‌شوند.» **یکرمون** در این جمله مجهول است. این فعل مضارع است. با ضمه شروع می‌شود، و دومین حرف از حروف اصلی آن «ک، ر، م» مفتوح است. پس این فعل قطعاً مجهول است. **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۱. **یسْمون**، اگرچه با ضمه شروع می‌شود، معلوم است؛ چون دومین حرف از حروف اصلی آن «س، م، و» فتحه نگرفته است. علاوه بر این، این فعل از افعال دو مفعولی است که هم فاعل دارد (ضمیر واو) و هم هر دو مفعولش را: (هَذَا و مَهْرَجَان). (شناخت فعل‌های دومفعولی در برنامه درسی شما نیست، ولی برخی فعل‌های دومفعولی در کتاب‌های درسی شما به کار رفته اند که این فعل یکی از آن‌هاست). ۲. **یتجمعون** فعل لازم است و هرگز مجهول نمی‌شود. ۳. **یفرحون** هم فعل لازم است.

مشاوران آموزش

پاسخنامه

کتاب
انسانی

گزینه ۳ سؤال: گزینه‌ای را می‌خواهد که نایب فاعل ندارد. یعنی فعل آن معلوم یا لازم است. **تَشْهَدُ** در گزینه ۳ فعل آینده معلوم است و مفعول آن **تَجَاح** است. پس این گزینه نایب فاعل ندارد. **معنی جمله:** «موقیبت دخترت را بعد از این روزها خواهی دید.» **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۱. «به مؤمنان فرمان داده می‌شود که به معبودهای مشرکان دشنام ندهند.» **يُؤْمَرُ** فعل مجهول مضارع و **المسلمون** نایب فاعل آن و مرفوع به «واو» است. ۲. «گروه دیگری برای بازدید از این مکان فرستاده شد.» **أُرْسِلُ** فعل مجهول ماضی از باب **إفعال** و **فريق** نایب فاعل آن و مرفوع به «ت» است. ۴. «ماهی‌ها از دریا برای یختن گرفته می‌شوند.» **تُؤَخَذُ** فعل مجهول مضارع و **الأسماك** نایب فاعل آن و مرفوع به «ت» است.

گزینه ۱ سؤال: **اشتباه** را درباره دو فعل جمله داده‌شده به ترتیب می‌خواهد. فعل اول **أُنظَر** فعل ثلاثی مجرد و معلوم و امر است. (دقت کنید که فعل‌های امر مخاطب همیشه معلوم هستند. چون به صورت منطقی نمی‌توان فاعل آن‌ها را حذف کرد و فعل را به مفعول نسبت داد). پس هیچ گزینه‌ای درباره این فعل اشتباه ندارد. فعل دوم «**حَتَّى تُصَدِّقَ**» است. این فعل هم معلوم و ثلاثی مزید از باب تفعیل است؛ پس اشتباه در گزینه ۱ است که این فعل را مجهول دانسته است. (اگر این فعل می‌خواست مجهول باشد به شکل «**حَتَّى تُصَدِّقَ**» می‌بود). **معنی جمله:** «به این تصاویر نگاه کن تا باور کنی.»

گزینه ۳ سؤال: گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، فعل از نظر معنی با جمله مناسب نیست. در گزینه ۳، فعل **أُنْتَحَبَتْ** به شکل مجهول ساخته شده است. درحالی که هم فاعل دارد (**المعلم**) هم مفعول (**هذه**). علاوه بر این، معنی جمله به صورت مجهول معنی ندارد؛ معلم این دانش‌آموز را انتخاب شد! پس فعل باید به صورت معلوم (**أُنْتَحَبْتُ**) بیاید. **معنی جمله به شکل درست:** «معلم این دانش‌آموز را انتخاب کرد، زیرا به او اعتماد دارد.» **معنی سایر گزینه‌ها:** ۱. «ضرب‌المثلها و سخنان حکمت‌آموز برای بیان آن‌چه درون مستضعفان است به کار برده می‌شود.» ۲. «این مکان‌ها برای درمان بیماران مستمند تأسیس شده است.» ۴. «خبرهای مهمی در مجلات علمی خوانده خواهد شد.»

گزینه ۱ سؤال: گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، نایب فاعل ضمیر مستتر باشد. فعل مجهول در گزینه ۱ **عُصِلَتْ** است که صیغه مفرد موث غایب و اسم مرفوعی برای پاسخ به سؤال «چه کسی؟ چه چیزی؟» بعد از آن دیده نمی‌شود. دقت کنید که اگرچه **عُقُول** در معنی فارسی نایب فاعل حساب می‌شود، چون قبل از فعل آمده است هرگز نمی‌تواند نایب فاعل باشد. پس نایب فاعل این فعل ضمیر مستتر است. **معنی جمله:** «عقل‌های شما شست‌وشو شده بود، پس راه زندگی خود را تغییر دادید.» **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۲. «بی‌شک، برای تعلیم دادن و به اتمام‌رساندن مکالمات اخلاق فرستاده شدم.» در این گزینه، **أُرْسِلْتُ** فعل مجهول است و نایب فاعل آن ضمیر بارز «ت» است. ۳. «نظرات این دانشمند در جلسات علمی تأیید نخواهد شد.» در این گزینه، **لَنْ تُؤَيَّدَ** فعل مجهول است و نایب فاعل آن **آراء** است. ۴. «منع شدیم از تبلی و محول کردن کارهایمان به دیگران.» در این گزینه، **مُنِعْنَا** فعل مجهول است و نایب فاعل آن ضمیر بارز «نا» است.

گزینه ۳ سؤال: گزینه غلط را درباره نایب فاعل می‌خواهد. در گزینه ۳، نایب فاعل برای فعل مجهول **خُلِقَتْ** ضمیر مستتر «هی» است. **توجه:** اگر فعل صیغه مفرد موث غایب یا مفرد مذکر غایب باشد، هرگز فاعل یا نایب فاعل آن ضمیر بارز نخواهد بود. **معنی گزینه‌ها:** ۱. «این چیزی است که از قبل به ما روزی داده شد.» ۲. «زن مسلمان از تبلی منع شد.» ۳. «آیا به شتر نگاه نمی‌کنند که چگونه آفریده شد؟» ۴. «روزه بر شما نوشته شد.»

گزینه ۴ سؤال: تعداد فعل‌های مجهول را می‌خواهد. تنها فعل مجهول در این گزینه **أُنزِلَ** است که ماضی مجهول از باب **إفعال** است. سایر فعل‌ها معلوم هستند. پس یک فعل مجهول داریم و عدد یک در گزینه ۴ قرار دارد. **معنی جمله:** «شاعر بعد از آنکه با مژده پیروزی روبه‌رو شود آرامشی را که بر قلبش نازل شد احساس می‌کند و می‌تواند شعر بگوید.»

گزینه ۴ سؤال: گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، فعل بتواند مجهول شود. فعل‌های متعدی می‌توانند مجهول شوند. دقت کنید که سؤال گزینه‌ای که فعل مجهول دارد را نمی‌خواهد، بلکه گزینه‌ای را می‌خواهد که فعل متعدی

داشته باشد تا بتواند مجهول شود. در گزینه ۴، فعل **تَحَفَّطَ** متعدی است و مفعول آن ضمیر «نا» است که به آن متصل شده است. پس این فعل می‌تواند مجهول شود. **معنی جمله:** «و درختانش ما را از پرتوهای سوزان خورشید تابستان حفظ می‌کند.» / **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۱. «باغ ما با لباس زیبای رنگین تزیین می‌شود.» فعل **تَزَيَّنَّ** لازم است و فاعل آن **حَدِيقَةُ** است. دقت کنید که این فعل در ترجمه فارسی مجهول ترجمه می‌شود ولی در جمله عربی فعل لازم است و مفعول ندارد. ۲. «و گل‌های بسیاری دارد که بوی خوش آن پخش می‌شود؛ پس ما با دیدن آن‌ها احساس لذت می‌کنیم.» فعل **تَفَوَّخَ** لازم است و فاعل آن **رائحة** است. فعل **تَشَعَّرُ** هم مفعول ندارد و فاعل آن در خود فعل است. ۳. «و چشمان ما از آن در فصل بهار بهره‌مند می‌شود.» **تَمَتَّعَ** فعل لازم است و فاعل آن **عُيُونُ** است.

۷۷۹. **گزینه ۴** سؤال، نایب فاعل را می‌خواهد. نایب فاعل برای فعل مجهول وجود دارد. پس باید گزینه‌ای را پیدا کنیم که در آن فعل مجهول وجود دارد. فعل **تَزَيَّنَّ** (تزیین می‌شود) در گزینه ۴ فعل مجهول از باب تفعیل، و نایب فاعل آن **السَّمَاءُ** است. پس این گزینه صحیح است. **معنی:** «آسمان و زمین در روزهای بارانی با رنگ‌های زیبا تزیین می‌شود.» **معنی سایر گزینه‌ها:** ۱. «زندگی اعتماد نکردن به غیر خودمان را به ما یاد می‌دهد.» ۲. «می‌خواهیم باغمان را با گل‌های سرخ و زرد تزیین کنیم.» «بر هر صاحب نعمتی واجب است که از آنچه از نعمت‌ها نزد اوست انفاق کند.»

۷۸۰. **گزینه ۲** سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، فعل را بتوان به صورت مجهول درآورد. فعلی را می‌توان مجهول کرد که متعدی باشد؛ پس کافی است گزینه‌ای را پیدا کنیم که در آن فعل متعدی وجود داشته باشد. **آن یکتسبوا** (که کسب کنند) در گزینه ۲ یک فعل متعدی است و می‌توان آن را به صورت مجهول درآورد. پس پاسخ صحیح گزینه ۲ است. **معنی:** «بر مؤمنان واجب است که در زندگی‌شان علم و اخلاق را کسب کنند.» / **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۱. «از کارهای بزرگ او تعجب کردم، با این‌که از نظر سستی از دیگران کوچک‌تر بود.» **تَعَجَّبْتُ** لازم است و مجهول نمی‌شود. ۳. «در باغ ما گل‌های زیبایی وجود دارد که بینندگان از تماشای آن شاد می‌شوند.» **یَفْرَحُ** لازم است و مجهول نمی‌شود. ۴. «اگر اندکی صبر کند، در نهایت به خواسته‌اش نزدیک می‌شود.» فعل‌های **يَصْبِرُ** و **يَقْتَرِبُ** لازم هستند و مجهول نمی‌شوند.

۷۸۱. **گزینه ۱** نکات کلیدی: مفرد و جمع، فعل مجهول / بررسی گزینه‌های نادرست: **أعمدة** جمع است و معنی آن «دکله‌ها» یا «تیرها» است بنابراین گزینه ۲ صحیح نیست. **مَحَطَّاتٌ** هم جمع است و معنی آن «ایستگاه‌ها» است. بنابراین گزینه ۳ هم نادرست است. فعل **تَوَجَّدَ** مضارع مجهول است و معنی آن «یافت می‌شود» است. در مقایسه دو گزینه باقی‌مانده، یعنی گزینه‌های ۱ و ۴ می‌بینیم که این فعل فقط در گزینه ۱ درست ترجمه شده است، پس گزینه ۱ صحیح است.

۷۸۲. **گزینه ۳** نکات کلیدی: فعل مجهول، اسم اشاره و اسم بعد از آن. معنی کلمه **حَسَبَ** / بررسی گزینه‌های نادرست: **تَصَنَّعَ** فعل مجهول مضارع برای مفرد مؤنث غایب است، یعنی «ساخته می‌شود». پس گزینه‌های ۱ و ۲ غلط هستند. دقت داشته باشید که در گزینه ۴ فعل درست ترجمه شده است چون بعضی وقت‌ها در فارسی ما به جای ساختار «بن ماضی +ه+ شد» در مجهول از سوم شخص جمع استفاده می‌کنیم. به این ترتیب دو گزینه باقی می‌ماند. تفاوت این دو گزینه در دو چیز است: گزینه ۳: **جوب** / این روستای زیبا؛ گزینه ۴: **سنگ** / دهکده زیبا / به سادگی می‌بینیم گزینه ۴ نادرست است چون **حَسَبَ** یعنی «جوب» و **هذا الرِّيف الجميل** یعنی «این روستا (یا دهکده) زیبا».

۷۸۳. **گزینه ۱** نکات کلیدی: ترجمه فعل‌ها و مفرد بودن انسان، **كُلَّ** الإنسان: هر انسانی / **آن یبتعد:** دوری کند / **مجالسة:** همنشینی / **الأشْرار:** بدان / **يَضْرَبُونَ:** ضرر می‌رسانند / **يُفْسِدُونَ:** فاسد می‌کنند. / **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۲. **هم یضرون:** آن‌ها ضرر می‌رسانند ۳. **كُلَّ** الإنسان: هر انسانی / **مجالسة:** همنشینی / **الأشْرار:** بدان / **يَضْرَبُونَ:** ضرر می‌رسانند / **يُفْسِدُونَ:** فاسد می‌کنند ۴. **كُلَّ** الإنسان: هر انسانی / **مجالسة:** همنشینی / **يُفْسِدُونَ:** فاسد می‌کنند

۷۸۴. **گزینه ۳** نکات کلیدی: ترجمه فعل‌ها، اسم تفضیل، معلوم و مجهول / **تعلیم:** می‌دانی / **أغنی مصادر:** سرشارترین منابع / **يُتَحَصَّرُ:** منحصر

می‌شود / **تُصدَّرُ:** صادر می‌شود / **أكثر البلاد:** بیش‌تر کشورها / **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۱. **أغنی مصادر:** سرشارترین منابع / **أكثر البلاد:** بیش‌تر کشورها ۲. **تعلیم:** می‌دانی / **أكثر البلاد:** بیش‌تر کشورها / **تُصدَّرُ:** صادر می‌شود ۴. **يُتَحَصَّرُ:** منحصر می‌شود / **ثروة مفرد است.** / **تُصدَّرُ:** صادر می‌شود

۷۸۵. **گزینه ۲** نکات کلیدی: فعل معلوم و مجهول، زمان فعل، ترتیب صفت و مضاف‌الیه. / **بررسی گزینه‌های نادرست:** در گزینه ۱، فعل **أُسْتُخْرِجَ** که ماضی مجهول است به صورت متکلم‌وحده مضارع ترجمه شد که نادرست است. در گزینه ۳، **يَسْتَمِعُ** (گوش فرا می‌دهند) فعل مضارع است پس ماضی استمراری معنی‌کردن آن به صورت «گوش فرا می‌دادند» نادرست است. دقت کنید که **قُرئَ** فعل مجهول است، یعنی «خوانده شد» ولی در این جمله، چون جمله شرطی است، می‌توان آن را مضارع هم ترجمه کرد؛ هم‌چنین می‌دانیم که به جای ساختار معمولی مجهول در فارسی می‌توانیم از سوم‌شخص جمع هم استفاده کنیم. یعنی «قرآن می‌خوانند» در این جمله نادرست نیست. در گزینه ۴، **بابُ المدرسة الكبير** «در مدرسه بزرگ» ترجمه شده است درحالی‌که می‌دانیم در عربی اول مضاف‌الیه می‌آید و بعد صفت. پس معنی این عبارت «در بزرگ مدرسه» است و در این گزینه اشتباه معنی شده است. به این ترتیب، تنها گزینه بی‌غلط گزینه ۲ است.

۷۸۶. **گزینه ۲** نکات کلیدی: معنی فعل / **بررسی گزینه نادرست:** **الأنبوب مفرد** به معنی لوله است که جمع ترجمه شده است.

عربی درس ۸

۷۸۷. **گزینه ۳** لانه کوچک پرندگان: **عش** (عشیه: به معنای شب است) / **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۱. حیوانی که نقش مهمی در جنگ و صلح ایفا می‌کند: **دلفین (الدلفین)** ۲. سوراخی عمیق که از آن آب یا نفت استخراج می‌شود: **چاه (البئر)** ۴. پرندهای که اخبار جنگل را می‌رسانند: **کلاغ (الغراب)**

۷۸۸. **گزینه ۳** بررسی اشتباهات در سایر گزینه‌ها: ۱. **أوصله:** او را رساند ۲. **تَسْتَطِيعُ:** می‌تواند ۴. **تفعلون:** انجام می‌دهید

۷۸۹. **گزینه ۱** بررسی سایر گزینه‌ها: ۲. **تُصدِّقُ:** باور می‌کنی ۳. **يَصْفُرُ:** سوت می‌زند ۴. **تُعَلِّقُ:** بسته می‌شود

۷۹۰. **گزینه ۱** رابع (جالب) در این جمله مفهومی ندارد: **معنی جمله:** دوستم بیماری - مثلاً - پوستی (جلدق) داشت و به بیمارستان رفت. **معنی سایر گزینه‌ها:** ۲. شیرینی‌های جالبی در شهر یزد درست می‌شود (**تُصَنِّعُ**). ۳. وقتی تصمیم گرفتم از **نجات‌دهنده خود (منقذی)** تشکر کنم کسی را نیافتم. ۴. **نفت مایعی (سائل)** سیاه‌رنگ است که اشیاء زیادی از آن درست می‌شود.

۷۹۱. **گزینه ۳** کاتوجو (المطاط): از مشتقات نفت است و در صنعت به کار برده می‌شود. / **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۱. **طاووس (الطاووس):** از پرندگان آبی (مائیه) است که بالای کوه‌های برفی (فوق الجبال الثلجية) زندگی می‌کند؛ طاووس پرندۀ آبی نیست و بالای کوه‌های برفی هم زندگی نمی‌کند. ۲. **پسته (الفسق):** گیاهی که در استان کرمان کشت می‌شود و میوه‌ای سفیدرنگ (أبيض اللون) می‌دهد؛ پسته سفیدرنگ نیست. ۴. **کوسه ماهی:** از حیواناتی است که انسان غالباً آن را می‌خورد (یا کله الإنسان غالباً). آدم غالباً کوسه نمی‌خورد!

۷۹۲. **گزینه ۱** بخوان و پروردگارت گرامی‌ترین است، همان که به وسیله قلم یاد داد. **ترجمه گزینه‌ها با واژه‌های نادرست:** ۲. تخت بسته‌شده، تعمیر می‌شود. ۳. در ساخت کوه‌ها، آهن و چوب به کار برده می‌شود. ۴. چه کسی مسئول نگهداری اتاق‌هاست. (نگهداری: الحفظ، با حرف جرّ «علی» می‌آید. در ضمن مضاف است و ال نمی‌گیرد)

۷۹۳. **گزینه ۳** این سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که برای سؤال «ببخشید، شما اهل کجا هستید؟» یا «شما از کجایی؟» مناسب نباشد. **تحلیل:** می‌بینیم که گزینه‌های ۱ (من از جمهوری اسلامی ایران هستم) و ۲ (من ایرانی هستم) و ۴ (من از

مشاوران آموزش

پاسخنامه

کتاب
انسانی

شهروندان ایران هستم) می‌توانند پاسخ سؤال باشند. ولی گزینه ۳ (به ایران سفر کردم) نمی‌تواند پاسخ سؤال باشد. پس پاسخ این سؤال گزینه ۳ است.

۷۹۴. گزینه ۴ طاووس از پرندگان زیباست که در جنگل زندگی می‌کند. ترجمه گزینه‌های نادرست: ۱. همه ماهیان در دریا به غرق شده کمک می‌کنند. ۲. کوسه‌ماهی از حیوانات پستاندار است که در خشکی زندگی می‌کند. ۳. دلفین‌ها در دریاها دشمنانی برای انسان هستند.

۷۹۵. گزینه ۲ عالم بی‌عمل به چه مائد به درخت بی‌ثمر. (سؤال مناسب: دانشمند به چه تشبیه شده است؟) ترجمه سایر گزینه‌ها: ۱. درختان بدون میوه چگونه‌اند؟ ۳. دانشمند کیست؟ ۴. آیا درختان در جهان یکسان هستند.

معنی متن: «همه حیوانات به مقداری از خواب نیازمند هستند. خداوند خواب را مایه آرامش و عامل بازگرداندن نیرو و نشاط به بدن قرار داده است. حیواناتی که فکر می‌کنیم نمی‌خوابند، مانند ماهی‌ها، آن‌ها نیز تسلیم خواب می‌شوند و در این حالت حرکت نمی‌کنند. برخی ماهی‌ها پشت صخره‌های مرجانی و گیاهان دریایی مخفی می‌شوند و به خواب عمیقی فرو می‌روند و چشمانشان در این حالت باز است تا ماهی‌های دیگر فکر کنند خواب نیست.»

۷۹۶. گزینه ۳ سؤال: چرا ماهی پشت صخره‌ها می‌خوابد؟ «چون...» ۱. «... جای دیگری پیدا نمی‌کند.» در متن چنین چیزی نیست. دریا و اقیانوس به این بزرگی، مگر می‌شود جای دیگری برای خوابیدن پیدا نشود! ۲. «... آنجا تسلیم خواب می‌شود.» این جمله براساس متن درست است، ولی پاسخ مناسبی برای سؤال نیست. ۳. «... چون نمی‌خواهد دشمنانش او را ببینند.» بله؛ این دلیلی است که می‌توان از متن برداشت کرد. ۴. «... روی گیاهان آنجا می‌خوابد.» خیر؛ چنین دلیلی هم از متن برداشت نمی‌شود. پس بهترین پاسخ در گزینه ۳ است.

۷۹۷. گزینه ۳ سؤال: آیه مناسب برای مفهوم متن را تعیین کن. ۱. (و نعمت‌های پروردگارت را به یاد بیاور). ۲. (چه کسی زینت‌های خدا را که برای بندگان خود آفریده حرام کرده است؟) ۳. (بزرگوار است خداوندی که بهترین آفرینندگان است). ۴. (یا مانند تاریکی‌هایی در دریایی عمیق است که موج آن را می‌پوشاند). متن درباره آفرینش خداوند است؛ پس گزینه ۳ مناسب‌ترین پاسخ است.

۷۹۸. گزینه ۴ سؤال: درست را تعیین کن. ۱. «خواب با چشمان باز ممکن نیست.» خیر؛ در متن دیدیم که ماهی می‌تواند چنین کند. ۲. «خواب فقط نیازی ضروری برای انسان است.» خیر؛ در متن دیدیم که همه حیوانات به خواب نیاز دارند. ۳. «همه ماهی‌ها پشت صخره‌های مرجانی می‌خوابند.» خیر؛ در متن آمده است که برخی ماهی‌ها چنین می‌کنند. ۴. «بعد از خواب نیرو و نشاط به بدن برمی‌گردد.» بله؛ در متن این مفهوم وجود دارد. پس پاسخ گزینه ۴ است.

۷۹۹. گزینه ۱ سؤال: چگونه می‌فهمیم که ماهی خواب است؟ ۱. «از این که حرکت نمی‌کند.» ۲. «از این که چشمانش باز هستند.» ۳. از این که پشت صخره‌ها پنهان است.» ۴. «از این که چشمانش باز نیست.» براساس متن، حرکت نکردن ماهی‌ها نشانه خواب آن‌هاست؛ پس گزینه ۱ درست است.

۸۰۰. گزینه ۳ سؤال: گزینه‌ای را می‌خواهد که جار و مجرور ندارد. در گزینه ۳ جار و مجروری وجود ندارد. دقت کنید که «عند» در «عندی» و «مع» در «معه» حرف جر نیستند. معنی جمله: «نزد مادرم نشستم و با او صحبت کردم.» بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. «در زندگی‌ات راستگو باش و هرگز دروغ نگو.» در این گزینه، «فی حیا» جار و مجرور است. ۲. «به او گفتم: از خانم بیرون برو و دیگر برنگرد.» در این گزینه، «له» و «ین بیت» جار و مجرور است. ۴. «مدتی طولانی دنبال کار گشتم.» در این گزینه، «عن عمل» جار و مجرور است.

۸۰۱. گزینه ۴ سؤال: گزینه نادرست را برای جای خالی می‌خواهد. «علی» قبل از جای خالی حرف جر است؛ پس کلمه بعد از آن باید مجرور باشد. ولی در گزینه ۴ کلمه‌ای مرفوع (تلمیذان) آمده است. پس پاسخ تست گزینه ۴

است. دقت کنید که «ان» نشانه اعراب رفع مثنی است؛ فریب حرکت «ب» در «ان» را نخورید. معنی جمله: «بر مؤمنان (دانش‌آموزان، دانش‌آموز) واجب است که حرف حق بزنند.»

۸۰۲. گزینه ۴ سؤال: گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، کلمه صعوبات مجرور به حرف جر باشد. برای این که این کلمه مجرور به حرف جر باشد، باید قبل از آن حرف جر باشد. تنها در گزینه ۴ حرف جر قبل از این کلمه آمده است: **علی صعوبات معنی جمله:** «هرکس بر سختی‌های روزگار صبر کند، شیرینی زندگی را می‌چشد.» / بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. «خوبی‌ها این سختی‌ها را در زندگی می‌برند.» در این گزینه، صعوبات بعد از اسم اشاره هذّه آمده است؛ پس مجرور به حرف جر نیست. اعراب این کلمه به تبعیت از اسم اشاره (که مفعول و منصوب است) منصوب است. ولی بدانید جمع‌های مؤنث سالم وقتی منصوب باشند، به جای فتحه کسره می‌گیرند. ۲. «با سختی‌های زندگی روبه‌رو شدم و موفق شدم.» «مع» حرف جر نیست، پس صعوبات نمی‌تواند مجرور به حرف جر باشد. **صعوبات** در این جمله مضاف‌الیه است و مجرور است. ۳. «این‌ها دشواری‌هایی است که آن‌ها را در راهم به سوی پیشرفت تحمل کردم.» در این گزینه، صعوبات خبر است.

۸۰۳. گزینه ۱ سؤال: گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن مجرور به حرف جر مبنی باشد. عبارت «لکم» جار و مجرور است؛ ضمیر «کم» در این عبارت مبنی است. معنی جمله: «او کسی است که آن‌چه در زمین است را برای شما آفرید.» / بررسی سایر گزینه‌ها: ۲. «مردم بر دین پادشاهانشان هستند.» عبارت «علی دین» جار و مجرور است و دین معرب است نه مبنی. ۳. «شما بر هر چیز توانا هستید.» عبارت «علی کل» جار و مجرور است و کل معرب است نه مبنی. دقت کنید که «انکم» جار و مجرور نیست. ۴. «قطعاً خداوند شما را در بدر یاری کرده است.» عبارت «یتدر» جار و مجرور است و یتدر معرب است نه مبنی.

۸۰۴. گزینه ۲ سؤال: گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، ضمیر «ی» با سایر گزینه‌ها متفاوت باشد. در گزینه ۲، ضمیر یاء مربوط به مفرد مؤنث مخاطب است و نقش فاعل (یعنی همان شناسه در فارسی) را دارد، ولی در سایر گزینه‌ها بعد از نون وقایه آمده است. بنابراین متکلم وحده است و نقش آن مفعول است. معنی گزینه‌ها: ۱. «خدایا، مرا برپا دارنده نماز قرار بده.» ۲. «به سوی پروردگارت بازگرد.» ۳. «ای دوست، آیا مرا می‌شناسی؟» ۴. «دلفین‌ها می‌توانند مرا به محل سقوط هواپیما هدایت کنند.»

۸۰۵. گزینه ۴ لیرکب: «ل» بر سر فعل آمده است و حرف جر نیست. / بررسی سایر گزینه‌ها: در گزینه ۱ له، در گزینه ۲ للخلاص، و در گزینه ۳ لی، جار و مجرور هستند.

۸۰۶. گزینه ۱ بررسی سایر گزینه‌ها: ۲. جدّه: فاعل ۳. القرآن: نایب فاعل ۴. کفضل: جار و مجرور

۸۰۷. گزینه ۳ فی هذا: جار و مجرور اما نون وقایه ندارد. / بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. خَلَقْتَنِي: نون وقایه + «ی» / جار و مجرور: مَن التَّارِ، مِّن التَّرَابِ ۲. أَدَخَلْتَنِي: نون وقایه + «ی» / جار و مجرور: بِرَحْمَةِ، فِي عِبَادِ ۴. أَمَرْتَنِي: نون وقایه + «ی» / جار و مجرور: بِمَدَارَةِ

۸۰۸. گزینه ۴ لِمَنْ: به (کسی که)

۸۰۹. گزینه ۲ «ی» در أَخَذْتَنِي: مفعول (مرا بُرد) / «ی» در مَنقَذِي: مضاف‌الیه / «ی» در لِي: مجرور به حرف جر

۸۱۰. گزینه ۲ نکات کلیدی: مفرد و جمع، معنی عبارت لهذا، معنی عبارت مُشْرِفٍ خَدَمَاتٍ. / بررسی گزینه‌های نادرست: مُنقذ (هتل) مفرد است؛ پس گزینه ۴ رد می‌شود. لهذا (ل + هذا) یعنی «برای این» یا «بنابراین»؛ این معنی در گزینه ۳ وجود ندارد. تفاوت در دو گزینه باقی‌مانده در ترجمه عبارت مُشْرِفٍ خَدَمَاتٍ است. این عبارت یعنی «مدیر داخلی» نه «مسئول خدمات». پس پاسخ صحیح گزینه ۲ است.

۸۱۱. گزینه ۳ نکات کلیدی: معنی و صیغه فعل، معنی واژه / بررسی گزینه‌های نادرست: کاتِبَتْ ماضی متکلم‌وحده از باب مفاعلة است و معنی آن «نامه نگاری کردم» است نه «نامه نوشتم» (رد گزینه‌های ۱ و ۴) و اُسْرَتِي یعنی

مشاوران آموزش

پاسخنامه

کتاب انسانی

۸۱۲. «خانوادهام» (رد گزینه ۴). **إِعْتَدَرْتُ وَالِدِي** یعنی «از پدرم عذرخواهی کردم» یا «از پدرم پوزش خواستم». (رد گزینه ۲) **قُلْتُ لَهُ** یعنی «به او گفتم». (رد گزینه‌های ۱ و ۲) **أَصْلَحَ** مضارع متکلم‌وحده از باب تفعیل است و معنی آن «درست می‌کنم» یا «اصلاح می‌کنم» است. (رد گزینه ۴) به این ترتیب تنها گزینه‌ای که غلط ندارد گزینه ۳ است.

۸۱۳. **گزینه ۱ نکات کلیدی:** زمان و معنی فعل / **بررسی گزینه‌های نادرست:** **يُنْقِذُ** فعل مضارع است به معنی «نجات می‌دهد». این معنی فقط در گزینه «۱ و ۲» وجود دارد. (رد گزینه‌های ۳ و ۴) تفاوت دو گزینه دیگر در معنی فعل **يَحْسِبُ** است. **يَحْسِبُ** یعنی «می‌پندارد» هر چند گزینه ۲ هم همین معنی را می‌رساند، ولی جمله عربی چنین ساختاری ندارد، پس بهترین جواب گزینه ۱ است.

۸۱۴. **گزینه ۱ نکات کلیدی:** صیغه فعل، فعل معلوم و مجهول **تُرِيدُ** می‌خواهیم / **أَنْ نَسْتَرِيحَ** استراحت کنیم / **سَتَسْتَلِمْ بِدَمِ** تماس خواهیم گرفت / **يُصْلِحُ** تعمیر کند (فعل معلوم) / **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۲. **أَنْ نَسْتَرِيحَ** استراحت کنیم (فعل) است که ترجمه نشده است و در ضمن فعل‌ها (نرید، نستریح، تنصل) به صورت متکلم‌وحده ترجمه شده‌اند که نادرست است. ۳. **تُرِيدُ** معنی نشده است. / **حَتَّى يَصْلِحَ** تا... تعمیر کند (فعل معلوم) ۴. **قَلِيلًا** معنی نشده است. / **حَتَّى يَصْلِحَ** تا... تعمیر کند (فعل معلوم)

۸۱۴. **گزینه ۱ نکات کلیدی:** زمان فعل، معنای واژه **تَعْلَمُنِي**: به من یاد دهد / **ما حضرت:** حاضر نشدم / **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۲. **تَعْلَمُنِي**: به من یاد دهد / ضمیر به **مدرسه متصل** نیست. ۳. **تَعْلَمُنِي**: به من یاد دهد / **ما حضرت:** حاضر نشدم (ماضی) که به صورت ماضی استمراری ترجمه شده است. ۴. **بِسبب مرضي:** به دلیل بیماری‌ام که به صورت نادرست ترجمه شده است.

۸۱۵. **گزینه ۲ نکات کلیدی:** زمان فعل / **بررسی گزینه نادرست:** **نَسْتَطِيعُ** مضارع برای متکلم‌مع‌الغیر است، یعنی «می‌توانیم». پس گزینه ۲ خطا دارد و پاسخ سوال است.

۸۱۶. **گزینه ۲ آعین:** چشم‌ها

تاریخ درس ۱

۸۱۷. **گزینه ۳** مطالعه تاریخ به صورت مستقیم با ساختن آینده در ارتباط نیست؛ با مطالعه تاریخ گذشته را می‌شناسیم و با شناخت گذشته ویژگی‌های اکنون را بازشناسی کرده و برای آینده برنامه‌ریزی می‌کنیم و در کتاب شما اشاره‌ای به ساختن آینده نشده است.

۸۱۸. **گزینه ۲** معانی که از تاریخ خوانده‌اید را به یاد بیاورید، در این تعارف به شناخت گذشته اشاره شده است ولی گذشته‌ای که مرتبط با انسان است و گزینه ۲ به تمام گذشته اشاره دارد که مختص انسان و غیر انسان است.

۸۱۹. **گزینه ۱** در معنای لغوی تاریخ به وقت یک رویداد اشاره می‌شود.

۸۲۰. **گزینه ۱** تاریخ روابط سیاسی ایران و یونان در دوره هخامنشی ← مطالعه و تحلیل رویدادهای گذشته بر اساس شواهد و مدارک / چهارشنبه آخر سال ← تعیین روز و ماه و سال

۸۲۱. **گزینه ۱** تاریخ سلسله سلوکیان ← مجموعه حوادث و رویدادهایی که یک فرد یا یک جامعه از سرگذرانده. / تاریخ بازارهای ایران در دوره ساسانی ← مطالعه و تحلیل رویدادهای گذشته براساس شواهد و مدارک.

۸۲۲. **گزینه ۳** منابع تاریخ صرفاً متون تاریخی نیستند و دیگر ابزار و لوازمی نیز وجود دارد که به مطالعه تاریخ کمک می‌کند.

۸۲۳. **گزینه ۱** قدیمی‌ترین متن تاریخی که تاکنون کشف شده، سنگ‌نوشته‌ای به خط کهن مصری است که بیش از ۴ هزار سال قدمت دارد.

۸۲۴. **گزینه ۴** سنگ پالمرو، تکه‌ای بزرگ از یک ستون سنگی یادبود به نام «سالنامه شاهی» مربوط به پادشاهی کهن مصر است.

۸۲۵. **گزینه ۳** در ایران باستان گویا سالنامه‌های دولتی وجود داشته که حاوی اخبار و رویدادهای مهم بوده‌اند.

۸۲۶. **گزینه ۴** «خدای‌نامه» (خدای‌نامک) در زمان ساسانیان را نمونه‌ای از دبستگی ایرانیان به نگارش وقایع و ضبط سلسله حوادث تاریخی دانست.

۸۲۷. **گزینه ۳** این تست به صورت مصداقی ویژگی‌های تاریخ‌نگاری اسلامی را مطرح کرده است، بر این اساس نقل روایت بردار شدن حسنک وزیر که در گزینه ۱ مطرح شده است؛ تنظیم، ثبت و نگارش وقایع توسط مورخان و عدم توجه به بررسی علل، آثار و نتایج رویدادهای تاریخی است. در گزینه ۲ شرح زندگی سلطان مسعود غزنوی، شرح زندگی شاهان و بیان جزئیاتی از مرادات مالی با استفاده از اطلاعات دیوانی که در گزینه آخر اشاره شده است به دسترسی مورخان این دوران به اسناد و مدارک درباری است ولی در گزینه ۳ بررسی شیوه زندگی مردم از جمله ویژگی‌های تاریخ‌نگاری ایران اسلامی نیست.

۸۲۸. **گزینه ۲** به دنبال پیشرفت فکری و علمی که در دوره رنسانس در اروپا به وقوع پیوست، به تدریج علم تاریخ نیز متحول شد.

۸۲۹. **گزینه ۲** به دنبال پیشرفته‌ای فکری و علمی که در دوره رنسانس در اروپا به وقوع پیوست، به تدریج علم تاریخ نیز متحول شد و شیوه نوینی در تاریخ‌نگاری پدید آمد. اساس این شیوه بر سنجش دقیق منابع، استناد به اسناد و مدارک معتبر و دوری از داستان‌پردازی بود.

۸۳۰. **گزینه ۳ الف)** «هر پژوهش باید مسئله تازه‌ای را مورد بررسی قرار دهد و حرف و نظر جدید را ارائه دهد» ← انتخاب موضوع / **ب)** «در این مرحله، پژوهشگر پس از شناسایی منابع و اسناد تحقیق، میزان اعتبار، دقت و صحت آن‌ها را ارزیابی می‌کند» ← شناسایی منابع / **پ)** «در این مرحله کار مورخان بسیار شبیه کار کارآگاهان پلیس است» ← تحلیل و تفسیر اطلاعات / **ت)** «در این مرحله، پژوهشگر اطلاعات مربوط به موضوع تحقیق را از منابع و اسناد تاریخی استخراج و سپس تنظیم و دسته‌بندی می‌نماید» ← گردآوری تنظیم اطلاعات

۸۳۱. **گزینه ۱** این تصویر مربوط به طاق بستان است که از جمله منابع دست اول (اصلی) تاریخ ساسانی محسوب می‌شود.

۸۳۲. **گزینه ۴** تنها در ۴ به تمام مواردی که در انتخاب موضوع پرداخته می‌شود اشاره شده است. **نکته:** طرح پژوهش، دسترسی به تمامی منابع دست اول، ارزیابی میزان اعتبار منابع و دسته‌بندی اطلاعات از اقدامات پژوهشگر در مرحله انتخاب موضوع نیست.

۸۳۳. **گزینه ۳** به ترتیب مراحل گزینش تاریخی بدین ترتیب است: انتخاب موضوع - تدوین پرسش‌های تحقیق - شناسایی منابع - گردآوری و تنظیم اطلاعات - تحلیل و تفسیر اطلاعات - گزارش یافته‌های پژوهش

تاریخ درس ۲

۸۳۴. **گزینه ۴** نخستین پرسش‌هایی که برای تاریخ‌نگاران مطرح می‌شود، این است که رویدادهای تاریخی در چه زمانی و کجا رخ داده‌اند.

۸۳۵. **گزینه ۱** نظامی که انسان برای اندازه‌گیری دقیق زمان ابداع کرده است، «گاه‌شماری» یا «کرنولوژی» نام دارد که ارتباط نزدیکی با ریاضیات، نجوم و فیزیک دارد.

۸۳۶. **گزینه ۴** این وسیله اسطرلاب نام دارد که برای رصد خورشید، ماه و دیگر سیارگان و ستارگان کاربرد داشته است.

۸۳۷. **گزینه ۳** در بین‌النهرین و به‌خصوص در میان بابلی‌ها، گاه‌شماری «خورشیدی-قمری» رایج بود. در این گاه‌شماری، سال به ۱۲ ماه قمری ۳۰ یا ۲۹ روزه تقسیم می‌شد.

۸۳۸. **گزینه ۴** برای رفع این اختلاف هر سه سال، یک ماه به سال می‌افزودند.

۸۳۹. **گزینه ۳** مصریان گاه‌شماری خورشیدی دقیق و منظمی داشتند که در آن، سال به ۱۲ ماه ۳۰ روزه تقسیم می‌شد و پنج روز اضافی، به آخر ماه دوازدهم افزوده می‌گردید.

۸۴۰. **گزینه ۲** به دستور پاپ گرگوار سیزدهم به کمک منجمان، بار دیگر گاه‌شماری مسیحیان اصلاح گردید.

مشاوران آموزش

پاسخنامه

کتاب
انسانی

- ۸۴۱. گزینه ۲** این تست نشان‌دهنده نام روزها و ماه‌های ایران باستان است که ماه‌ها براساس فرهنگ و آیین ایرانی نام‌گذاری شده بودند.
- ۸۴۲. گزینه ۲** مبدأ گاه‌شماری اوستایی، به تخت نشستن هر پادشاه بود. از آنجا که در این نوع گاه‌شماری، در هر ۱۲۰ سال، ۳۰ شبانه‌روز از سال حقیقی عقب می‌افتادند، بعد از هر ۱۲۰ سال، یک ماه به دوازده ماه اضافه می‌کردند و در این نوع گاه‌شماری، ماه‌ها و روزهای سال با اسامی ایزدان و فرشتگان نام‌گذاری شده بودند.
- ۸۴۳. گزینه ۴** گزینه ۱ به دلیل اینکه در گذشته به نقش و تأثیر عوامل طبیعی و اقلیمی در شکل دادن به رویدادها توجه نمی‌شد، اشتباه است. گزینه ۲ به دلیل اینکه در مطالعه تاریخ، مکان اهمیت چندانی ندارد، اشتباه است. گزینه ۳ به دلیل اینکه در چند دهه اخیر ارتباط میان تاریخ و جغرافیا کمتر از گذشته مورد توجه پژوهشگران قرار گرفته است، اشتباه است.
- ۸۴۴. گزینه ۱** رودهای دجله و فرات، نیل، کارون، سند و جلگه‌های حاصلخیز پیرامون آن‌ها بر شکل‌گیری و توسعه تمدن‌های باستانی بین‌النهرین، مصر، ایران و هند تأثیر داشته است. حاصلخیزی جلگه‌های پیرامون این رودها موجب رونق کشاورزی شده بود. گزینه ۲ به دلیل اینکه در ابتدای تشکیل تمدن‌ها تجارت دریایی شکل نگرفته بود، اشتباه است. گزینه ۳ به دلیل مطرح کردن نقش دفاعی رودها اشتباه است. گزینه ۴ به دلیل مطرح کردن تأمین آب اشتباه است؛ چرا که برای تأمین آب آشامیدنی جوامع اغلب کم‌جمعیت، رودهای کوچک و چشمه‌سارها نیز کافی بودند.
- ۸۴۵. گزینه ۳** جغرافیای تاریخی دانشی است که به مطالعه مناطق و سرزمین‌های مختلف در گذشته می‌پردازد.
- ۸۴۶. گزینه ۱** یکی از پیامدهای ارتباط جغرافیا و تاریخ، اهمیت یافتن نقشه در مطالعه تاریخ است.
- ۸۴۷. گزینه ۴** یکی از اقدامات ضروری در تدوین گاه‌شماری، انتخاب یک مبدأ معین است.
- ۸۴۸. گزینه ۲** مبدأ دینی: میلاد مسیح (ع) و آفرینش و پیدایش انسان، مبدأ ملی و قومی: پیروزی در یک نبرد بزرگ و ملی، کسب استقلال و آزادی و بر تخت نشستن یک پادشاه، مبدأ مبتنی بر حوادث طبیعی: وقوع یک آتشفشان یا طوفانی عظیم که بر این اساس، گزینه ۲ درست است.
- ۸۴۹. گزینه ۱** ۷۵۰/۱/۱ هجری قمری معادل ۷۲۸/۱/۱۰ هجری شمسی و ۱۳۴۹/۳/۳۰ میلادی است. فعالیت ۳

تاریخ درس ۳

- ۸۵۰. گزینه ۳** باستان‌شناسی علمی است که آثار باستانی و تاریخی را به‌منظور شناخت فرهنگ و شیوه زندگی انسان‌ها و جوامع گذشته، مطالعه و بررسی می‌کند.
- ۸۵۱. گزینه ۲** برخی از صاحب‌نظران، باستان‌شناسی را علمی می‌شمارند که هدف آن، شناخت انسان و پژوهش در فرهنگ اوست.
- ۸۵۲. گزینه ۳** آثاری که نتیجه عوامل طبیعی هستند، جزء آثار باستانی به حساب نمی‌آیند، چون آثار باستانی مربوط به زندگی انسان است.
- ۸۵۳. گزینه ۱** غارها، گورستان‌ها و آرامگاه‌ها از جمله مکان‌های باستانی و مورد توجه و علاقه باستان‌شناسان هستند. در گزینه‌های دیگر، برخی از عوامل طبیعی مثل جنگل‌ها دیده می‌شود که جز آثار باستانی نیستند.
- ۸۵۴. گزینه ۲** موارد عنوان‌شده در سؤال، آگاهی‌های ارزنده‌ای درباره نظام اجتماعی، باورها، فرهنگ، وضعیت اقتصادی و میزان پیشرفت‌های فنی مردمان و جوامع گذشته ارائه می‌دهند.
- ۸۵۵. گزینه ۴** حفاظت از اشیائی که توسط باستان‌شناسان کشف شده‌اند، جزء مراحل کار ایشان نیست. مراحل کار باستان‌شناسان: کشف و شناسایی، حفاری و استخراج و تنظیم اطلاعات.
- ۸۵۶. گزینه ۲** این تصویر مربوط به آرامگاه «شی‌هوانگ‌تی»، امپراتور چین باستان است که به‌طور اتفاقی، توسط تعدادی از کشاورزان چینی که مشغول کندن چاه بودند، کشف شد.
- ۸۵۷. گزینه ۲** در موارد عنوان‌شده، تنها تخت‌جمشید روی سطح زمین بوده است و باقی موارد به‌صورت اتفاقی کشف شده‌اند.

مشاوران آموزش

پاسخنامه

کتاب
انسانی

- ۸۵۸. گزینه ۳** باستان‌شناسان پس از حفاری و خاک‌برداری، هنگامی که به یک بنای تاریخی برخورد کنند، نخست نقشه آن بنا را مشخص می‌نمایند.
- ۸۵۹. گزینه ۴** تلاش جهت شناسایی و استخراج آثار باستانی و تاریخی از زیر خاک مربوط به مرحله کشف و شناسایی و حفاری است.
- ۸۶۰. گزینه ۲** باستان‌شناسان جهت تعیین سن آثار باستانی از روش‌هایی؛ همچون رادیوکربن و پتاسیم- آرگون استفاده می‌کنند.
- ۸۶۱. گزینه ۱** موزه‌های «آرمیتاژ» در سن‌پترزبورگ و «متروپولیتن» در نیویورک به دلیل نگهداری از آثار باستانی ایران با تاریخ ایران نیز ارتباط دارند.
- ۸۶۲. گزینه ۱** این تست به‌صورت مصداقی، برخی از شیوه‌های ارتباطی این دو رشته را با هم بررسی می‌کند. در گزینه ۱ حفاری در آرامگاه‌ها از جمله وظایف باستان‌شناس است و در کنار آن تحلیل داده‌های به‌دست‌آمده توسط مورخ انجام می‌شود. در گزینه ۲ به این نکته اشاره دارد که در کتاب تاریخی درباره یک مکان باستانی صحبت شده است که از جمله موارد مؤثر تاریخ در باستان‌شناسی است. گزینه ۳ به این نکته کلی اشاره دارد که اطلاعات ما از دوران پیش از تاریخ که دوران غارنشینی هم جزء آن است، از طریق باستان‌شناسی حاصل می‌شود؛ ولی گزینه ۴ هیچ ارتباطی با باستان‌شناسی ندارد.
- ۸۶۳. گزینه ۲** این تصویر مربوط به بقایای شهر «پمپئی» در ایتالیا است که باستان‌شناسان از زیر خاکسترهای آتشفشان بیرون کشیده‌اند.
- ۸۶۴. گزینه ۳** مصریان باستان همچون بسیاری دیگر از اقوام، معتقد به زندگی پس از مرگ بوده‌اند؛ به همین دلیل بسیاری از وسایلی که برای زندگی مورد نیاز است را همراه مرده دفن می‌کردند تا در دنیای پس از مرگ، بتواند از آن‌ها استفاده کند.
- ۸۶۵. گزینه ۳** امروزه باستان‌شناسان برای تاریخ‌گذاری و تعیین سن آثار باستانی، از روش‌های علمی پیشرفته‌ای؛ مانند روش رادیوکربن استفاده می‌کنند.
- ۸۶۶. گزینه ۲** حفاری، یکی از مراحل حساس کار باستان‌شناسان به شمار می‌رود و نیازمند دانش، تجربه و دقت فراوان است؛ چرا که ممکن است با کوچکترین اشتباه، آسیب بزرگی به آثار و بناهای تاریخی در حال کاوش وارد شود.

تاریخ درس ۴

- ۸۶۷. گزینه ۱** دوران طولانی از زندگی انسان که با ظهور او در پهنه گیتی آغاز شد، دوران پیش از تاریخ نام دارد که تا اختراع خط و گسترش تمدن در حدود ۵۰۰۰ سال پیش به طول انجامید.
- ۸۶۸. گزینه ۴** تأسیس تمدن، یکی از دگرگونی‌های اساسی است که در تاریخ زندگی بشر روی داده است.
- ۸۶۹. گزینه ۴** در یک تقسیم‌بندی کلی، گذشته بشر به دوره پیش از تاریخ و دوره تاریخی تقسیم می‌شود.
- ۸۷۰. گزینه ۱** انسان‌ها در دوره گردآوری خوراک از نقاشی برای بیان احساسات و اندیشه خود بهره می‌بردند.
- ۸۷۱. گزینه ۳** باستان‌شناسان بر اساس نوع استفاده از سنگ، دوره پارینه‌سنگی را به دوره‌های میانه، قدیم و جدید تقسیم کرده‌اند.
- ۸۷۲. گزینه ۱** یافته‌های به‌دست‌آمده از کاوش‌های تپه «چغاگلان» نشان می‌دهد که ساکنان این سکونت‌گاه جزء نخستین گردآورندگان خوراک بودند. این موضوع بیانگر تقدم کشاورزی در مناطق کوهپایه‌ای زاگرس است.
- ۸۷۳. گزینه ۲** این موضوع بیانگر این است که جوامع کشاورزی برای انجام کشاورزی که مهم‌ترین لازمه‌اش آب و زمین مناسب است، در کنار رودها شکل گرفتند و همچنین جوامع شیبانی برای بهره‌گیری از محیط مناسب برای پرورش دام‌هایشان در کنار کوه‌ها شکل گرفتند و در اینجا تأثیر جغرافیا در نوع معیشت این جوامع قابل مشاهده است.
- ۸۷۴. گزینه ۳** گزینه ۱ اشتباه است؛ چرا که جغرافیای تمدن بین‌النهرین محدود به سرزمین‌های میان دجله و فرات نیست. گزینه ۲ اشتباه است؛ چون ارون رود حاصل یکی شدن رودهای دجله و فرات و پیوستن آن به رود کارون است. گزینه ۴ اشتباه

- است؛ زیرا رسوبات رودهای دجله و فرات و کارون، از طریق ایجاد دشت‌های حاصلخیز برای کشاورزی عامی، مهم در شکل‌گیری تمدن بین‌النهرین بوده است.
- ۸۷۵. گزینه ۴** نخستین مراکز تمدنی در حدود ۳۵۰۰ سال ق.م (۵۵۰۰ سال پیش) و در کشور عراق کنونی و جلگه خوزستان شکل گرفته است.
- ۸۷۶. گزینه ۳** این لوح گلی مربوط به یکی از فرمانروایان سومری است که درباره ساخت شهرها و حفر آبراه است.
- ۸۷۷. گزینه ۴** افسانه «گیلگمش» بر روی لوح‌هایی با خط میخی نگاشته شده است.
- ۸۷۸. گزینه ۳** در کتاب اشاره شده است که حکومت اموری را «بابل قدیم» می‌نامند و در جای دیگر اشاره می‌کند، پس از آنکه حکومت بابل قدیم، دچار ضعف و زوال شد، آشوریان که قومی جنگجو بودند به قدرت رسیدند.
- ۸۷۹. گزینه ۲** از حدود ۱۹۰۰ ق.م اموری‌ها قدرت خود را در مرکز بین‌النهرین گسترش دادند و سلسله «بابل قدیم» که هم‌رایی مشهورترین فرمانروای آن بود را ایجاد کردند.
- ۸۸۰. گزینه ۴** بخش عمده‌ای از شهرت وی به خاطر قانون‌نامه‌ای است که از او بر جای مانده است.
- ۸۸۱. گزینه ۲** به سبب اینکه زندگی در اطراف نیل، آسان‌تر و مطبوع‌تر از زندگی در کناره‌های دجله و فرات بود
- ۸۸۲. گزینه ۴** اهرام مصر مربوط به دوره پادشاهی قدیم مصر هستند.
- ۸۸۳. گزینه ۲** دوره پیش از تاریخ - دوره باستان - دوره میانه - دوره جدید - دوره معاصر. این تقسیم‌بندی بر مبنای سیر تحولات تاریخ اروپا انجام شده است. در گزینه ۱ دوره جدید زودتر از دوره میانه آمده است و دوره شکار و گردآوری خوراک هم در متن کتاب موجود نیست. در گزینه ۳ دوره یونان و دوره روم، خود قسمتی از دوره باستان محسوب می‌شوند و دوره جمهوری‌ها هم در متن کتاب نیامده است. در گزینه ۴ دوره معاصر، پیش از دوره جدید آمده و دوره پس از تاریخ نیز در متن کتاب نیامده است.

تاریخ درس ۵

- ۸۸۴. گزینه ۲** موهنجودارو و هاراپا که مربوط به تمدن دژّه سند هستند، امروزه در پاکستان واقع شده‌اند.
- ۸۸۵. گزینه ۲** وجود برخی اشیای متعلق به مراکز تمدنی ایران و بین‌النهرین در کشفیات موهنجودارو و هاراپا نشان می‌دهد که این مراکز با یکدیگر داد و ستد داشته‌اند.
- ۸۸۶. گزینه ۱** تمدن سند به کشاورزی متکی بود و به تجارت با تمدن‌های همسایه اشتغال داشت.
- ۸۸۷. گزینه ۴** نواحی مرطوب جنوب هند، زیر سلطه مهاجران آریایی درنیامد و قومی تیره‌بوست موسوم به «دراویدی‌ها» تا قرن‌ها در آنجا به زندگی مستقل خود ادامه دادند.
- ۸۸۸. گزینه ۱** مناسک طاق‌فرسای آیین برهمنی موجب روی‌گردانی از این آیین شد و جایگزین آن آیین بودایی بود.
- ۸۸۹. گزینه ۲** سرچشمه دردهای زندگی، آرزو و خواستن است.
- ۸۹۰. گزینه ۱** مارکوس اورلیوس هرگز وارد هند نشد. بقیه موارد توانستند مدتی هند را در تصرف خویش داشته باشند.
- ۸۹۱. گزینه ۴** چندراگوپتا با شورش بر ضد یونانیان توانست سلسله «موریا» را تأسیس نماید که این سلسله در دوره فرمانروایی آشوکا به اوج قدرت رسید.
- ۸۹۲. گزینه ۴** حکومت موریا پس از آشوکا ضعیف شد و کم‌کم سلسله دیگری به نام گوپتا بر سر کار آمد.
- ۸۹۳. گزینه ۱** این تصویر نمایانگر بنایی متعلق به دوره آشوکا است. آشوکا فرمانروای حکومت موریا، که حکومتی هندی است، بود.
- ۸۹۴. گزینه ۳** دژّه پنهان رود هوانگ‌هو در شمال، چین را در معرض یورش اقوام بیابان‌گرد قرار می‌داد.

- ۸۹۵. گزینه ۱** در دوران نوسنگی و حدود ۸ هزار سال پیش، گروه‌هایی از مردم روستانشین چینی در اطراف رودهای بزرگ هوانگ‌هو و یانگ‌تسه مشغول کشاورزی بوده‌اند.
- ۸۹۶. گزینه ۴** سلسله‌های حکومتی که در چین به وجود آمدند تا قرن‌ها نتوانستند چین را از نظر سیاسی جغرافیایی به‌طور کامل متحد و یک‌پارچه کنند؛ بنابراین، چین همچنان با تفرقه سیاسی و یورش‌های پیاپی اقوام کوچرو در مرزهای شمالی روبه‌رو بود.
- ۸۹۷. گزینه ۲** کار ساخت دیوار بزرگ، پیش از شی‌هوانگ‌تی آغاز شده بود و وی این کار را تکمیل کرد.
- ۸۹۸. گزینه ۳** شانگ - چو - چه‌این - هان
- ۸۹۹. گزینه ۳** وی چند قرن پیش از شی‌هوانگ‌تی می‌زیست.
- نکته:** در گزینه ۴ بر چگونگی ترویج رفتار مناسب توسط حکام تأکید شده است، در صورتی که به رفتار مناسب مردم نیز اشاره کرده است؛ ولی باید توجه کرد که گزینه اشاره‌ای نکرده است که تنها به ترویج رفتار تأکید نمی‌کند، به همین دلیل گزینه ۳ درست است.
- ۹۰۰. گزینه ۳** باروت از اختراعات چینی‌هاست. متنجیق را سیسیلی‌ها، شیشه را مصریان و تئاتر را یونانیان اختراع کردند. فعالیت ۳.
- ۹۰۱. گزینه ۴** با توجه به توضیحاتی که در متن کتاب آمده، می‌توان دریافت که وظیفه ساخت این بناهای عظیم بر دوش مردم بوده است.

تاریخ درس ۶

- ۹۰۲. گزینه ۳** تمدن مینوسی در جزیره کرت واقع شده و به واسطه مینوس، شاه افسانه‌ای آن، جزیره بدین نام موسوم گردیده است.
- ۹۰۳. گزینه ۴** تمدن مینوسی در اثر کشمکش با اقوام مهاجر از بین رفت؛ ولی تمدن میسینی به دلیل جنگ‌های داخلی، **نکته:** در گزینه ۳ به شباهت شهرسازی این دو اشاره شده است؛ براساس متن کتاب، تمدن میسینی از تمدن مینوسی در ساخت شهرها تقلید کرده است.
- ۹۰۴. گزینه ۲** اقوام هند و اروپایی به ایران، هند و یونان مهاجرت کردند. این سؤال ترکیبی است از درس‌های ۴، ۵ و این درس.
- ۹۰۵. گزینه ۱** تمدن میسینی بر اثر مهاجرت طوایف بیابانگرد دشت‌های اروپای شرقی شکل گرفت.
- ۹۰۶. گزینه ۴** به‌واسطه شهر میسن که تحت تأثیر تمدن مینوسی برپا شده بود، اولین دوره تمدن یونان را عصر میسینی می‌گویند.
- ۹۰۷. گزینه ۱** رقابت دولت-شهرهای یونانی با حکومت هخامنشیان برای تسلط بر منطقه آسیای صغیر (ترکیه کنونی)، موجب بروز کشمکش‌های طولانی و جنگ‌های بزرگی میان دو طرف در قرن ۵ ق.م شد.
- ۹۰۸. گزینه ۴** مقدونیان هم‌زمان با رقابت‌های دولت-شهرها قدرت یافتند.
- ۹۰۹. گزینه ۱** مقدونیان به زبان یونانی صحبت می‌کردند و فیلیپ دوم شاه مقدونیه با تشکیل ارتشی نیرومند از طوایف جنگجوی مقدونی، دولت‌شهرهای خسته و متفرق یونان را مطیع خود کرد.
- ۹۱۰. گزینه ۲** مقدونیان از زندگی شهری و تمدن توسعه‌یافته‌ای برخوردار نبودند.
- ۹۱۱. گزینه ۳** یونانیان بازی‌های المپیک را جهت احترام به خدایان و بزرگداشت قهرمانان برگزار می‌کردند.
- ۹۱۲. گزینه ۲** در آتن، زنان، بردگان و بیگانگان حق رأی نداشتند.
- ۹۱۳. گزینه ۱** زادگاه فلسفه، شهر آتن است و فارابی و ابن‌سینا از فلاسفه یونانی تأثیر بسیاری پذیرفتند.
- ۹۱۴. گزینه ۱** نخستین دوره المپیک در عصر تاریکی تاریخ یونان رخ داد. **نکته:** براساس نمودار خط زمان.

۹۱۵. **گزینه ۲** «فیتاغورث» ریاضی‌دان و فیلسوف یونان است که برخی از اصول هندسه را کشف کرد.

۹۱۶. **گزینه ۲** انتخاب بیزانتیوم به پایتختی توسط کنستانتین به تدریج زمینه تقسیم امپراتوری روم به دو بخش شرقی و غربی را فراهم آورد.

۹۱۷. **گزینه ۱** هیچ شهروند رومی به منصب دولتی برگزیده نمی‌شد، مگر آنکه در ده نبرد شرکت کرده باشد.

۹۱۸. **گزینه ۲** رومیان در باب اعتقادات مذهبی، ارتباطی با مقدونیان نداشتند. **نکته:** توجه شود که تست درباره تمدن صحبت نکرده و اینکه مسیحیت، از جمله ادیان است که در امپراتوری روم رایج بوده است.

۹۱۹. **گزینه ۱** تعالیم حضرت عیسی (ع) ایمان به خدای یکتا را جایگزین عقاید شرک‌آمیز رومیان کرد و فرهنگ و اخلاق جامعه رومی را به شدت تحت تأثیر قرار داد.

تاریخ درس ۷

۹۲۰. **گزینه ۳** تا حدود دو قرن پیش و قبل از رمزگشایی و خوانش خط میخی و آغاز کاوش‌های باستان‌شناسی، آگاهی و درکی که ایرانیان از تاریخ و تمدن کهن خویش داشتند، متفاوت از شناخت امروزی بود.

۹۲۱. **گزینه ۱** تلقی ایرانیان از تاریخ عصر باستان ایران تا پیش از رمزگشایی خط میخی و آغاز کاوش‌های باستان‌شناسی، مبتنی بر دوره‌های پیشدادیان، کیانیان، اشکانیان و ساسانیان بود.

۹۲۲. **گزینه ۱** داستان‌های رستم و سهراب، کیانی، جمشید، پیشدادی، ضحاک ماردوش، پیشدادی، کاوه آهنگر، پیشدادی، سیاوش، کیانی.

۹۲۳. **گزینه ۱** درست است که جایگزینی داستان‌های خیالی، باعث بروز داستان‌های افسانه‌ای؛ مثل نخستین پادشاهی جمشید می‌شود؛ ولی دلیل اصلی این رویداد، عدم اطلاع دقیق از رویدادهای تاریخ است که باعث جایگزینی داستان‌های خیالی می‌شود.

۹۲۴. **گزینه ۲** در زمان محمدشاه قاجار، فردی به نام «سره‌نری راولینسون» موفق به خواندن خط میخی شد و سنگ‌نبشته داریوش را در بیستون ترجمه کرد.

۹۲۵. **گزینه ۱** این تست ریشه اتفاق را خواسته است. نوع سؤال، غیر از ترکیبی بودن، تحلیلی هم هست. در باب وجود آثار باستانی ایرانی در موزه ارمنستان در درس ۳ سخن گفته شده است و در این درس علت این رویداد مطرح شده که از نتایج منفی کاوش‌های باستان‌شناسی است؛ ولی چون در صورت سؤال، درباره علت وجود آثار باستانی در دیگر کشورها سخن گفته شده، بر این اساس، افزایش سیاحت اروپایی در دوران صفویه منظور است.

۹۲۶. **گزینه ۴** منابع دست اول تاریخ ایران باستان، ابعاد مختلف دانش، فنون، مهارت‌ها و خلاقیت‌های ایرانیان را در عصر باستان آشکار می‌نماید. **نکته:** خطای دو گزینه ۱ و ۳ در این است که تمام منابع، آثار باستانی نیستند.

۹۲۷. **گزینه ۲** این آثار پیش از هر چیز، به‌عنوان منابع دست اول تاریخ ایران باستان هستند. این سؤال برگرفته از فعالیت صفحه ۶۶ است.

۹۲۸. **گزینه ۳** ترسیم نقوش حیوانات بر روی این سفالینه، نشانه اهمیت این حیوانات در زندگی مردم ایران باستان است. این سؤال برگرفته از فعالیت است.

۹۲۹. **گزینه ۴** منابع نوشتاری تاریخ ایران در عصر باستان را می‌توان به دو گروه نوشته‌های ایرانی و نوشته‌های غیر ایرانی طبقه‌بندی کرد.

۹۳۰. **گزینه ۲** قسمت اول گزینه صحیح است؛ ولی قسمت دوم آن در کتاب نیامده؛ اما براساس مطالبی که پیشتر درباره تاریخ هردت گفته شد، او به این جنگ‌ها اشاره دارد. **نکته:** باید توجه کنید که مضمون گزینه اول در فعالیت صفحه ۶۷ آمده است؛ (عدم اتکای بی‌چون و چرا به این منابع و سؤال از دلایل آن)

۹۳۱. **گزینه ۱** یکی از دلایل ضعف تاریخ‌نگاری در ایران باستان، مقبولیت سنت شفاهی به‌جای کتابت بود.

۹۳۲. **گزینه ۲** این تصویر مربوط به سنگ‌نبشته خشایارشا هخامنشی در شهر وان در کشور ترکیه است. آسیای صغیر منطبق با کشور ترکیه کنونی است و وجود این سنگ‌نبشته در این مکان نشان از تسلط ایران در دوره هخامنشی بر این ناحیه دارد. گزینه ۱ اشتباه است؛ چرا که در دوره هخامنشیان، امپراتوری روم وجود نداشت. گزینه ۳ اشتباه است؛ چون پیش از ایرانیان نیز کتیبه‌های خط میخی در بین‌النهرین وجود داشت. گزینه ۴ اشتباه است؛ زیرا این کتیبه مربوط به دوره هخامنشی است.

۹۳۳. **گزینه ۴** مهم‌ترین منابع نوشتاری ایرانی در دوره هخامنشیان، سنگ‌نبشته‌ها و لوح‌های گلی هستند.

۹۳۴. **گزینه ۳** در کاوش‌های تخت جمشید، بیش از سی هزار لوح گلی به زبان ایلامی کشف شده است.

۹۳۵. **گزینه ۲** این لوح‌ها اطلاعات سودمندی درباره اوضاع اقتصادی و اجتماعی و تشکیلات اداری دوره هخامنشیان ارائه می‌دهد.

۹۳۶. **گزینه ۱** «شهرستان‌های ایران‌شهر» رساله کوچکی است به زبان پهلوی در موضوع جغرافیای تاریخی شهرهای ایران در دوره ساسانی.

تاریخ درس ۸

۹۳۷. **گزینه ۳** نواحی کوهپایه‌ای و سرزمین‌های پست ایران، براساس میزان بارندگی و رطوبت آنها محیط مناسبی برای برپایی سکونتگاه‌های روستایی و شهری بوده‌اند.

۹۳۸. **گزینه ۳** در عصر باستان، مهم‌ترین راه‌های زمینی و دریایی که تمدن‌ها و کشورهای بزرگ را به یکدیگر متصل می‌کردند، از ایران می‌گذشتند.

۹۳۹. **گزینه ۴** در دوره باستان، دریای مازندران نقش ارتباطی خاصی نداشت و در این گزینه، به‌جای دریای مازندران باید دریای مکران ذکر شود.

۹۴۰. **گزینه ۱** بعضی از پژوهشگران، احتمال مهاجرت گروه‌هایی از جمعیت‌های انسانی را از آفریقا، آسیای مرکزی، قفقاز و شبه‌قاره هند مطرح کرده‌اند.

۹۴۱. **گزینه ۳** شیوه شکار جانوران و گردآوری مواد خوراکی گیاهی تا ۱۲ هزار سال پیش در ایران جریان داشت.

۹۴۲. **گزینه ۳** نخستین گیاهان کاشته‌شده، گندم و جو و نخستین حیوانات اهلی‌شده توسط ساکنان کوهپایه‌های زاگرس، گوسفند و بز بود.

۹۴۳. **گزینه ۴** نخستین سکونتگاه‌ها و روستاهای ایران در غرب ایران ایجاد شدند.

۹۴۴. **گزینه ۲** با اختراع چرخ سفال در ۶ هزار سال پیش، دگرگونی بزرگی در ساخت ظروف سفالی به وجود آمد.

۹۴۵. **گزینه ۴** مردم ایران از حدود ۸ هزار سال پیش در ساختن ظروف و ابزارهای سفالی پیشرفت قابل توجهی یافتند.

۹۴۶. **گزینه ۴** بقایای کوره‌های ذوب و قالب‌گیری مس در شهداد، تل ابلیس، تپه یحیی و تپه زاغه، بیانگر آن است که در حدود ۵ تا ۷ هزار سال پیش، ساکنان این سکونتگاه‌ها به فنون ذوب و قالب‌گیری مس دست یافته بودند.

۹۴۷. **گزینه ۱** بهترین نمونه از صنعت و هنر فلزکاری ایران مفرغ‌های لرستان است.

۹۴۸. **گزینه ۳** یکی از دستاوردهای صنعت فلزکاری ساکنان فلات ایران، ساخت اشیا و ابزارهای مفرغی از طریق آمیختن مس با قلع بود.

۹۴۹. **گزینه ۲** اشیا و ظروف سنگ صابونی توسط مردم جیرفت و تپه یحیی ساخته می‌شد.

۹۵۰. **گزینه ۳** ایرانیان باستان سطح دیوارها را با کاهگل و سقف خانه‌ها را با تیرهای چوبی می‌پوشاندند.

۹۵۱. **گزینه ۳** دوران تاریخی فلات ایران با تاریخ ایلام که اطلاعات مکتوبی درباره آن وجود دارد، آغاز می‌شود.

۹۵۲. **گزینه ۱** سرزمین اصلی ایلامیان شامل جلگه خوزستان و مناطق کوهستانی زاگرس جنوبی بود.

مشاوران آموزش

پاسخنامه

کتابخانه
انسانی

تاریخ درس ۱۰

۹۷۸. **گزینه ۲** این نافرمانی‌ها و شورش‌ها به دلیل آن‌که پراکنده بود و میان آن‌ها ارتباط و هماهنگی وجود نداشت، به نتیجه مطلوب نرسید.
۹۷۹. **گزینه ۱** قلمرو سلوکوس شامل بین‌النهرین، بخش‌هایی از آسیای صغیر، سوریه و فلات ایران می‌شد.
۹۸۰. **گزینه ۴** چنین عبارتی صحیح نیست و سلوکیان در اداره امور ایران از اشکانیان یاری نگرفتند و برعکس این اشکانیان بودند که علیه حکومت سلوکیان فعالیت می‌کردند.

۹۸۱. **گزینه ۱** یونانیان، صدروازه را «هکاتم‌پلس» می‌گفتند.

۹۸۲. **گزینه ۲** با فتوحات مهرداد یکم، حکومت اشکانیان از یک حکومت محلی در شرق فلات ایران به یک پادشاهی قدرتمند تبدیل شد و فتوحات مهرداد دوم وسعت قلمرو اشکانیان را به نهایت حد خود را رساند.

۹۸۳. **گزینه ۴** به‌خاطر لزوم مقابله با رومیان، نیاز بود که پایتخت اشکانیان به مرزهای امپراتوری روم نزدیک‌تر باشد تا تدارکات جنگ به‌نحو بهتری صورت گیرد؛ به همین دلیل، پایتخت‌های اشکانی از سمت شرق فلات ایران به سمت غرب فلات ایران تغییر یافتند.

۹۸۴. **گزینه ۲** اشکانیان در دوران آغازین پادشاهی خویش، از حیث فرهنگی تحت تأثیر یونانیان بودند و در سکه‌هایشان عبارات یونانی استفاده می‌کردند.

۹۸۵. **گزینه ۱** بیشتر جنگ‌های ایران و روم در دوره اشکانی بر سر تصاحب ارمنستان بود. توجه داشته باشید که ارمنستان تاریخی، علاوه بر ارمنستان کنونی که در قفقاز جنوبی است، شامل قسمت‌هایی از شرق آسیای صغیر نیز می‌شد.

۹۸۶. **گزینه ۱** در اوایل قرن سوم میلادی، حکومت اشکانی بر اثر جنگ‌های پیاپی با رومیان در مرزهای غربی و درگیری‌های نظامی در مرزهای شرقی ضعیف شد و در نتیجه، برخی حاکمان محلی درصدد نافرمانی برآمدند.

۹۸۷. **گزینه ۱** تصمیم بر ایجاد حکومت مرکزی نیرومند به جای ملوک‌طوایف، موجب نارضایتی سران ملوک‌طوایف که نمی‌خواستند استقلال نسبی خویش را از دست بدهند، گردید و این حکومت‌ها به مخالفت با اردشیر برخاستند.

۹۸۸. **گزینه ۱** اردشیر در نظر داشت شیوه حکومت ملوک‌طوایفی را به حکومت مرکزی تغییر دهد. او در این راه با مقاومت حاکمان محلی برای از دست دادن قدرتشان مواجه بود.

۹۸۹. **گزینه ۴** قباد که در آغاز زمامداری خود قصد داشت از قدرت اشراف، نجبا و موبدان بکاهد و دست آنان را از امور کشوری کوتاه کند، به حمایت از مزدک برخاست.

۹۹۰. **گزینه ۴** خسروانشیروان یکی از پادشاهان مشهور ساسانی به شمار می‌رود. این پادشاه برای سامان بخشیدن به اوضاع کشور، اصلاحاتی را در زمینه اداری، نظامی و اقتصادی انجام داد.

۹۹۱. **گزینه ۲** در پایان دوران قباد، مزدک به مناظره‌ای ساختگی دعوت شد که در پایان آن، به همراه تعدادی از هوادارانش به قتل رسید.

۹۹۲. **گزینه ۱** خسروپرویز پس از شورش بهرام چوبین به بیزانس گریخت و با حمایت امپراتوری روم، به قدرت رسید.

۹۹۳. **گزینه ۳** بر اساس متن کتاب، از جمله دلایل جنگ ایران با روم، بر سر تسلط بر ارمنستان و مرزهای سوریه بوده است. صفحه ۹۳. از سوی دیگر، در دوره ساسانی نیز دو کشور بر سر تسلط بر برخی سرزمین‌های سرحدی، به‌ویژه منطقه ارمنستان، با یکدیگر اختلاف و درگیری داشتند.

تاریخ درس ۱۱

۹۹۴. **گزینه ۱** اوستا برای نخستین بار در دوره اشکانی مکتوب شد و درباره سازمان اداری هخامنشیان نیز اطلاعاتی به دست نمی‌دهد.

۹۹۵. **گزینه ۱** در هر دو دوره، از تجربیات اداری و نظامی حکومت‌های پیشین استفاده می‌شده است.

۹۵۳. **گزینه ۴** حملات مکرر فرمانروایان سومری و اکدی موجب شد حاکمان کوچک و مستقل ایلامی در حدود ۲۶۰۰ ق.م با هم متحد شوند و پادشاهی ایلام را تأسیس کنند.

۹۵۴. **گزینه ۱** این تصویر مربوط به ویرانی شوش به دست «آشوربانیپال» فرمانروای آشور است.

۹۵۵. **گزینه ۱** محبوب‌ترین خدایان ایلامی، «اینشوشیناک» به معنی خدای شوش بود.

۹۵۶. **گزینه ۱** شوش در مرکز جلگه خوزستان، یکی از پایتخت‌های ایلامیان بود.

۹۵۷. **گزینه ۲** پیکر ملکه نپیراسو، همسر اونتاش گل پادشاه ایلام.

تاریخ درس ۹

۹۵۸. **گزینه ۲** نخستین حکومت آریایی در ایران توسط مادها تأسیس شد.

۹۵۹. **گزینه ۳** برای اولین بار در قرن ۹ ق.م در سالنامه‌های آشوری به مادی‌ها اشاره شده است.

۹۶۰. **گزینه ۱** قبایل پراکنده ماد در نتیجه یورش‌ها و غارت‌گری‌های پیاپی آشوریان با هم متحد شده و «دهیوک» را به پادشاهی برگزیدند.

۹۶۱. **گزینه ۳** قسمت اول این گزینه صحیح است؛ ولی درباره مرگ او اشتباه می‌باشد.

۹۶۲. **گزینه ۲** هوخوشتره با حکومت بابل، علیه آشور متحد شد و به حاکمیت آشوریان پایان داد.

۹۶۳. **گزینه ۲** هخامنشیان از جمله اقوام پارسی بودند که پیش از تأسیس شاهنشاهی در انشان حکومتی محلی تشکیل داده بودند.

۹۶۴. **گزینه ۴** مؤسس سلسله هخامنشیان، کوروش دوم است. هخامنش پدر «چیش‌پش» بود. چیش‌پش پدر کوروش اول بود. کوروش اول، پدر کمبوجیه اول بود. کمبوجیه اول، پدر کوروش دوم (بنیانگذار سلسله هخامنشی و فاتح بابل) بود و کوروش دوم، پدر کمبوجیه دوم (فاتح مصر) بود.

۹۶۵. **گزینه ۳** کوروش که بر انشان حکومت می‌کرد، قبیله‌های پارسی را که از سلطه مادی‌ها ناراضی بودند، متحد کرد. کوروش، سپس با جلب حمایت بزرگان مادی، آستیاگ را از میان برداشت و پادشاهی هخامنشیان را بنیان نهاد.

۹۶۶. **گزینه ۴** آشور حکومت نسبتاً نیرومندی در شمال بین‌النهرین بود که برای به دست آوردن فلزات، سنگ‌های قیمتی و غنائم دیگر، دائم به سرزمین‌های همسایه، از جمله نواحی غربی ایران هجوم می‌آورد. (صفحه ۸۱) هوخوشتره با حکومت بابل، علیه آشور متحد شد و به حاکمیت آشوریان پایان داد.

۹۶۷. **گزینه ۳** کوروش مدتی در شرق فلات ایران به عملیات‌های نظامی مشغول بود.

۹۶۸. **گزینه ۲** مهم‌ترین نتایج فتح آسیای صغیر توسط کوروش، دست‌یابی به ثروت هنگفت برای هخامنشیان و همسایه شدن ایشان با دولت‌شهرهای یونانی بود.

۹۶۹. **گزینه ۱** منشور کوروش روایتی است از فتح صلح‌آمیز بابل و دلیل اهمیتش نیز همین است؛ چرا که در گذشته، شهرها پس از گشوده شدن دچار قتل و غارت از سوی فاتحان می‌شدند.

۹۷۰. **گزینه ۱** وی در سرکوب شورش‌ها در ابتدای حکومتش از کمک سران خاندان‌های پارسی بهره برد.

۹۷۱. **گزینه ۲** به دلیل اقدامات اساسی در ایجاد تشکیلات نوین اداری، نظامی و اقتصادی.

۹۷۲. **گزینه ۱** این تصویر مربوط به دروازه ملل در تخت‌جمشید است که نماد حکومت جهانی هخامنشیان به شمار می‌آید.

۹۷۳. **گزینه ۳** یکی از شهرهای یونانی‌نشین آسیای صغیر به نام «میلتوس» به تحریک آتنی‌ها علیه هخامنشیان شورش کرده و شهر سارد را آتش زدند.

۹۷۴. **گزینه ۳** ایرانیان در زمان داریوش اول و در جنگ ماراتن با یونانیان به فرماندهی سرداران آتنی جنگیدند.

۹۷۵. **گزینه ۴** داریوش بزرگ در اواخر پادشاهی خود با دشواری‌هایی در غرب قلمروی خود روبه‌رو شد که در نهایت به بروز جنگ با یونانیان انجامید.

۹۷۶. **گزینه ۱** خاندان هخامنشی در زمان پادشاهی اردشیر دوم دچار تفرقه درونی شد.

۹۷۷. **گزینه ۱** کوروش کوچک پس از شکست، به جرم خیانت کشته شد.

مشاوران آموزش

پاسخنامه

کتاب
انسانی

تاریخ درس ۱۲

۱۰۱۸. **گزینه ۳** وجود گروه‌های سه‌گانه آریایی در آغاز، معرّف نوعی تقسیم کار و دسته‌بندی حرفه‌ای به شمار می‌رفت.

۱۰۱۹. **گزینه ۲** در ایران، نابرابری‌های اقتصادی و اجتماعی و شکل‌گیری طبقات اجتماعی از دوران مادها شروع شد.

۱۰۲۰. **گزینه ۳** در دوره هخامنشی افزایش فتوحات و توسعه تشکیلات حکومتی، موجب افزایش نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی میان گروه حاکم و مردم عادی شد.

۱۰۲۱. **گزینه ۱** انتصاب به مناصب حکومتی از سوی پادشاه، موجب می‌شد که اشراف، دارایی‌های هنگفتی کسب کنند و صاحب زمین‌های وسیعی شوند؛ بدین‌گونه طبقه‌ای از اشراف و بزرگان شکل گرفت که علاوه بر امتیازات اقتصادی، از مقام و منزلت اجتماعی بالاتری برخوردار بودند.

۱۰۲۲. **گزینه ۲** از اسیران در فعالیت‌های نظامی استفاده نمی‌شد و آن‌ها را در فعالیت‌های کشاورزی، ساختمان‌سازی، معادن شاهی و خدمات خانگی به کار می‌گرفتند.

۱۰۲۳. **گزینه ۱** نظام طبقاتی جامعه ایران در عصر ساسانی، تحت تأثیر دو عامل گسترش یافت و تثبیت شد. عامل اول، تأسیس حکومت مرکزی قدرتمندی بود که خاندان ساسانی با توسعه تشکیلات اداری و دیوانی به وجود آوردند. عامل دوم، رسمیت یافتن دین زرتشتی و افزایش نفوذ و اختیارات موبدان بود.

۱۰۲۴. **گزینه ۴** در دوره ساسانی، در نتیجه توسعه تشکیلات اداری و دیوانی، طبقه جدیدی به نام «دبیران» به طبقه حاکم افزوده شد.

۱۰۲۵. **گزینه ۱** حکومت ساسانی، طبقات و قشرهای اجتماعی را به شدت زیر نظر داشت.

۱۰۲۶. **گزینه ۳** براساس هرم اجتماعی، خاندان سورن جزء هفت خاندان بزرگ در نقطه A و دامدار در نقطه C قرار دارد.

۱۰۲۷. **گزینه ۱** در دوره ساسانی، موبدان زرتشتی مدافع نابرابری‌های اجتماعی بودند و این تفاوت‌ها را برای حفظ نظم و ثبات کشور و جلوگیری از فساد جامعه، لازم می‌دانستند.

۱۰۲۸. **گزینه ۱** جنبش مزدک، پایه‌های نظام طبقاتی ساسانی را به شدت لرزاند؛ در نتیجه، خسروانوشیروان در امور اجتماعی و اقتصادی، اصلاحاتی انجام داد.

۱۰۲۹. **گزینه ۴** دارایی‌های خانواده که در اختیار پدر قرار داشت، پس از مرگ وی، قابل تقسیم و یا انتقال نبود و در اختیار پسر ارشد، به‌عنوان رئیس جدید خانواده قرار می‌گرفت.

۱۰۳۰. **گزینه ۴** لوح‌های گلی کشف‌شده از تخت جمشید، بیانگر آن است که در زمان هخامنشیان، زن و مرد در کنار هم و با حقوقی برابر کار می‌کردند.

۱۰۳۱. **گزینه ۲** جیره گرفتن مادران شاغل بیش از هر چیزی، مبین ارزش و اهمیت زنان در ایران دوران باستان است.

۱۰۳۲. **گزینه ۲** وجود چنین سکه‌ای نشان می‌دهد که «پوران» به مقام پادشاهی رسیده بود.

۱۰۳۳. **گزینه ۱** چنین عبارتی در متن نیامده و صحیح هم نیست.

۱۰۳۴. **گزینه ۳** جشن نوروز از کهن‌ترین جشن‌های ایرانی است که به جمشید، نخستین پادشاه افسانه‌ای ایران نسبت داده می‌شود.

۱۰۳۵. **گزینه ۴** گاهنبارها عبارت بودند از شش جشن که به شکرانه آفریده شدن عناصر اصلی خلقت در شش وقت معین از ماه‌های سال برگزار می‌شد.

۱۰۳۶. **گزینه ۲** جشن‌های ایران باستان، پیوند تنگاتنگی با باورهای دینی و زندگی سیاسی، اجتماعی و اقتصادی مردم ایران، به‌ویژه فعالیت‌های کشاورزی داشت.

۹۹۶. **گزینه ۳** هخامنشیان برای اداره قلمرو پهناور حکومت خود که شامل سرزمین‌های گوناگون با اقوام، فرهنگ‌ها و آداب و رسوم متفاوت می‌شد، نیازمند شیوه‌های مدیریتی تازه و تشکیلات حکومتی کارآمدی بودند.

۹۹۷. **گزینه ۱** شیوه جدید فرمانروایی که کورش بنیان نهاد، مبتنی بر احترام به دین و فرهنگ مردم سرزمین‌های فتح‌شده و مشارکت آنان در حکومت بود. نکته: توجه نمایید که گزینه‌های ۳ و ۴ نیز از ویژگی‌های فرمانروایی کورش بوده است؛ ولی سؤال، ویژگی که حکومت کورش مبتنی بر آن بود را می‌خواهد.

۹۹۸. **گزینه ۲** حکومت هخامنشی در دوره داریوش اول به نهایت گسترش خود رسید.

۹۹۹. **گزینه ۴** خزانه شاهی، انبار شاهی و دیوان شاهی تحت اداره یکی از نجبای بلندپایه مادی و یا پارسی قرار داشت.

۱۰۰۰. **گزینه ۲** در تقسیمات اداری و سیاسی هخامنشیان، شهر ب و ساتراپ، معادل استان بود.

۱۰۰۱. **گزینه ۴** در دوره هخامنشی افرادی که مسئول بازرسی در مورد صاحب‌منصبان حکومتی و کیفیت انجام وظایف آن‌ها بودند، چشم و گوش شاه نام داشتند.

۱۰۰۲. **گزینه ۴** فرمانروایان سلوکی در ایران، سیاست آزادی و مدارای دینی پادشاهان هخامنشی را ادامه دادند.

۱۰۰۳. **گزینه ۱** خاندان اشکانی به اتکای جنگاوران قبایل صحراگرد شرق ایران به قدرت رسید و همین مورد تأثیرگذار بود که باعث ایجاد نظام ملوک‌طوایفی شد.

۱۰۰۴. **گزینه ۳** در دوران اشکانی دو مجلس وجود داشت. در یکی از این مجالس، شاهزادگان، بزرگان درباری و نمایندگان هفت خاندان بزرگ و در دیگری، پیشوایان دینی یا مغان حضور می‌یافتند.

۱۰۰۵. **گزینه ۲** کمک به پادشاه در اداره امور کشور، تعیین جانشین پادشاه و تصمیم‌گیری برای جنگ و صلح، از جمله وظایف مجالس در دوره اشکانی بود.

۱۰۰۶. **گزینه ۳** این تصویر، سنگ‌نگاره اردشیر بابکان به هنگام دریافت حلقه شاهی از اهوره مزدا در نقش رستم است که نمایانگر تأکید پادشاهان ساسانی به حق الهی پادشاهی‌شان و مشروعیت دینی حکومت ساسانی است.

۱۰۰۷. **گزینه ۴** پادشاهان ساسانی به‌منظور ایجاد تمرکز و افزایش دامنه نظارت و تسلط خود بر مناطق مختلف کشور، سپاه دائمی و نیرومند تشکیل دادند و تشکیلات اداری (دیوان‌سالاری) را تقویت کرده و توسعه دادند.

۱۰۰۸. **گزینه ۲** در دوره ساسانی، بزرگ‌فرمادار عنوانی بود که برای وزیر به کار می‌رفت.

۱۰۰۹. **گزینه ۴** در دوره ساسانی، «دبیران‌مهست» یا «دبیربد» عنوانی بود که برای رئیس دبیران و کاتبان به کار می‌رفت.

۱۰۱۰. **گزینه ۴** در دوره‌های سلوکیان از سلسله هخامنشیان تقلید شده است؛ در دوره مادی‌ها از ایلامی‌ها و در دوره هخامنشیان از دوره مادی‌ها.

۱۰۱۱. **گزینه ۲** قلمروی ایران‌شهر مربوط به دوره ساسانیان است و این سلسله، قلمروی خود را به این نام می‌شناختند.

۱۰۱۲. **گزینه ۴** از دوره هخامنشیان ارتباط فرهنگی بین دولت مرکزی و تمدن‌های تابعه وجود داشته است که از نشانه‌های این مورد، پیدا شدن عنصری از یک تمدن به تمدن دیگر است و در دوره هخامنشیان از قوانین تمدن‌های تابعه استفاده می‌شده است؛ نشانه آن، پیدا شدن لوح حمورابی در شوش است و همین استفاده از قوانین تمدن‌های تابعه، نشانه مدارا و پذیرش تمدن‌های تابعه است.

۱۰۱۳. **گزینه ۲** کتاب «مادیان هزاردادستان» مجموعه‌ای از قوانین و محاکمات عصر ساسانی است که به زبان پهلوی گردآوری شده و منبع ارزشمندی برای حقوق و دادرسی آن دوره محسوب می‌شود.

۱۰۱۴. **گزینه ۱** دهیوک با گردآوری جنگاوران قبایل متحد خود، اقدام به تشکیل سپاه کرد و هووخستر سپاه خود را به دسته‌های کمان‌داران، نیزه‌داران و سواران تقسیم کرد.

۱۰۱۵. **گزینه ۴** دلیل توانمندی نیروی سواره‌نظام اشکانی، پیشینه صحراگردی‌شان بود.

۱۰۱۶. **گزینه ۱** نیروی دریایی ساسانی از ابتدای تأسیس این سلسله به وجود آمد.

۱۰۱۷. **گزینه ۱** در دوران ساسانی، «ارتشتارستان» به مفهوم مدارس بود که افراد ارتش در آنجا آموزش می‌دیدند.

تاریخ درس ۱۳

۱۰۳۷. **گزینه ۲** آموزه‌های زرتشت با تشویق مردم به کشت و کار، تأثیر بسزایی بر انتقال تدریجی آریاییان از زندگی شبنانی به زندگی مبتنی بر کشاورزی داشت.
۱۰۳۸. **گزینه ۲** آموزه‌های زرتشت با تشویق مردم به کشت و کار، تأثیر بسزایی بر انتقال تدریجی آریاییان از زندگی شبنانی به زندگی مبتنی بر کشاورزی داشت.
۱۰۳۹. **گزینه ۱** تماس و همزیستی با بومیان ایران و مردم بین‌النهرین و آموزه‌های زرتشت با تشویق به کشت و کار از جمله عواملی بودند که منجر به تغییر شیوه زندگی آریاییان از شبنانی به کشاورزی شدند.
۱۰۴۰. **گزینه ۲** هخامنشیان برای تشویق مردم به کشاورزی افرادی را که اقدام به آبادانی زمین‌های بایر می‌کردند تا پنج نسل از پرداخت مالیات معاف می‌کردند.
۱۰۴۱. **گزینه ۴** در دوره ساسانی و استرویشان‌سالار به عنوان رئیس روستاییان و کشاورزان شناخته می‌شد.
۱۰۴۲. **گزینه ۳** وظیفه و استرویشان‌سالار گردآوری مالیات‌های بخش کشاورزی و توسعه و ترویج آبادانی و کشت و کار بود.
۱۰۴۳. **گزینه ۱** هر دو جمله صحیح هستند.
۱۰۴۴. **گزینه ۴** در عصر باستان تحت تأثیر گسترش راه‌ها و توسعه تجارت، کشت گونه‌های جدیدی از گیاهان و درختان در سرتاسر قلمرو ایران معمول گردید.
۱۰۴۵. **گزینه ۲** در دوره هخامنشی مهم‌ترین راهی که ساخته شد، جاده شاهی بود که به فرمان داریوش بزرگ احداث گردید تا شوش را به سارد متصل سازد.
۱۰۴۶. **گزینه ۱** اتصال دریای سرخ به رود نیل از جمله اقدامات داریوش یکم در مصر است.
۱۰۴۷. **گزینه ۲** این هخامنشیان نبودند که برای نخستین بار از قطب‌نما استفاده کردند.
۱۰۴۸. **گزینه ۲** در دوره ساسانی تمرکز فعالیت‌های دریانوردی بر روی دریای عمان و خلیج فارس بود و بنادر و اسکله‌های متعددی در این دو منطقه ساخته شد.
۱۰۴۹. **گزینه ۱** سیراف نقش مهمی در دریانوردی عصر ساسانی داشت.
۱۰۵۰. **گزینه ۳** چنین جمله‌ای نادرست است و در متن کتاب نیز نیامده است.
۱۰۵۱. **گزینه ۴** سکه‌های داریوش در سرتاسر قلمرو هخامنشیان و حتی فراتر از آن اعتبار داشت.
۱۰۵۲. **گزینه ۲** وجود چنین سنگی نشان‌دهنده آن است که برای سنجش اندازه کالاها واحدهای اندازه‌گیری مشخصی ایجاد شده بود.
۱۰۵۳. **گزینه ۳** هخامنشیان واحدهای اندازه‌گیری ایلامیان را حفظ کردند و واحدهای تازه‌ای به آن افزودند.
۱۰۵۴. **گزینه ۱** فرش پازیریک منسوب به دوره هخامنشیان است.
۱۰۵۵. **گزینه ۱** در دوره ساسانی صنعت بافندگی و به‌ویژه بافت پارچه‌های ابریشمی رونق شایانی یافت.
۱۰۵۶. **گزینه ۴** ساسانیان با در اختیار گرفتن واردات ابریشم خام از چین و کوچاندن بافندگان ماهر از قلمرو روم در شام (سوریه) به ایران، کارگاه‌های متعدد ابریشم‌بافی را در ایران ایجاد کردند.
۱۰۵۷. **گزینه ۲** روی کار آمدن شهریار هخامنشیان در توسعه تجارت داخلی و خارجی ایران نقش مهمی داشت.
۱۰۵۸. **گزینه ۱** پیدا شدن سکه‌های هخامنشی و مصنوعات نواحی تابعه این سلسله در سواحل رودهای دانوب و رن در مرکز اروپا و سیلان در جنوب آسیا، نشانه‌ای از برقراری روابط بازرگانی با سرزمین‌های دور است.
۱۰۵۹. **گزینه ۴** در دوره سلوکیان تجارت رونق گذشته را نداشت و از حجم مبادله کالاهای ارزان‌قیمت کاسته شد و در عوض، اشیای تجملی جای آنها را گرفت.
۱۰۶۰. **گزینه ۳** عمده منابع درآمد حکومت در ایران باستان مالیات بود.

تاریخ درس ۱۴

۱۰۶۱. **گزینه ۱** آریایی‌ها اعتقاد داشتند نفوذ و قدرت خدایانشان محدود به نواحی و شهرهای خاصی نیست و تمام قلمرو گیتی را در برمی‌گیرد.
۱۰۶۲. **گزینه ۱** باید توجه داشته باشید این تست ترکیبی است و به درس ۱۲ نیز اشاره دارد؛ در این درس اشاره شده است که در زمان پیش از آریایی‌ها پدر دارای جایگاه بالایی بود و از وظایف او انجام مراسم مذهبی بوده است.
۱۰۶۳. **گزینه ۳** اساس تعالیم زرتشت بر یگانگی و پرستش اهورهمزدا قرار دارد.
۱۰۶۴. **گزینه ۲** در تعالیم زرتشت، امشاسپندان یا جاودانان مقدس به گروهی از موجودات الهی که اهورهمزدا را در امر آفرینش و اداره امور جهان یاری می‌کنند، گفته می‌شود.
۱۰۶۵. **گزینه ۴** زرتشت با قربانی کردن حیوانات به‌ویژه گاو مخالف بود.
۱۰۶۶. **گزینه ۳** اوستا توسط بلاش یکم اشکانی گردآوری شد و در نهایت در زمان شاپور دوم ساسانی به خط و زبان اوستایی نگارش یافت.
۱۰۶۷. **گزینه ۲** میان پژوهشگران بر سر اینکه هخامنشیان پیرو دین زرتشتی بودند یا به باورهای کهن ایرانی اعتقاد داشتند اختلاف نظر است.
۱۰۶۸. **گزینه ۳** خدای بزرگ بابلیان در هنگام حمله کورش به بابل مردوک نام داشت که کورش او را ستایش کرد.
۱۰۶۹. **گزینه ۴** برخی از پادشاهان اشکانی به تقلید از یونانیان معابدی را برای آنها ساختند.
۱۰۷۰. **گزینه ۴** تلاش اسکندر مقدونی و سلوکیان در ترویج زبان، فرهنگ و باورهای یونانی و مقاومت ایرانیان در برابر آنها موجب شد که خدایان کهن ایرانی نیز ستایش شوند.
۱۰۷۱. **گزینه ۱** در عهد اشکانی ستایش ایزد مهر (میترا) به قلمرو روم در آسیای صغیر راه یافت و در آنجا به کیشی مستقل تبدیل شد و سپس به اروپا رسید.
۱۰۷۲. **گزینه ۳** در دوره اشکانی و توسط شاهزاده‌های اشکانی برای نخستین بار کتاب‌های بودایی به زبان چینی ترجمه شدند.
۱۰۷۳. **گزینه ۲** در نتیجه سیاست آزادی دینی که اشکانیان در قلمرو خود اعمال می‌کردند، آیین بودایی در ایران نفوذ کرد و مبلغان بودایی در سرزمین‌های شرقی حکومت اشکانی به تبلیغ اندیشه و آموزه‌های بودا می‌پرداختند.
۱۰۷۴. **گزینه ۳** اعطای حلقه قدرت به پادشاه ساسانی از سوی اهورهمزدا و در حضور میترا، نشانه آن است که ساسانیان خود را نمایندگان خدا بر مردم و پادشاهی را حق الهی خویش می‌دانستند. این تست ترکیبی با درس ۱۱ است.
۱۰۷۵. **گزینه ۳** گسترش و رسمیت یافتن دین زرتشتی موجب افزایش نفوذ و قدرت روحانیون زرتشتی شد.
۱۰۷۶. **گزینه ۱** بر اساس تصویر صفحه ۱۳۴ (باید اشاره کرد که رسمیت دین زرتشتی و رشد و گسترش این دین بر تمام عناصر جامعه تأثیر گذاشته است؛ از جمله وجود تصویر آتشدان از عناصر دینی بر سکه).
۱۰۷۷. **گزینه ۲** در عصر ساسانیان، اوستا به زبان پهلوی ترجمه و شرح و تفسیرهایی بر آن نوشته شد.
۱۰۷۸. **گزینه ۳** دینکرد دانشنامه‌ای مشتمل بر عقاید زرتشتی است که در دوره ساسانی نگاشته شد.
۱۰۷۹. **گزینه ۱** پیروان آیین مانی و مسیح (ع) بر اثر رسمیت یافتن دین زرتشتی و نیرومند شدن موبدان با مسائل و مشکلاتی مواجه شدند.
۱۰۸۰. **گزینه ۲** مانی و پیروان او کتاب‌های خود را به زبان‌های مختلف می‌نوشتند.

تاریخ درس ۱۵

۱۰۸۱. **گزینه ۲** زبان ایلامی زبان دوم نوشتاری در دوران هخامنشی بود.
۱۰۸۲. **گزینه ۲** زبان‌های اوستایی، فارسی باستان و مادی زیرمجموعه گروه زبانی ایرانی باستان هستند.
۱۰۸۳. **گزینه ۴** زبان ایلامی جزء زبان‌های شرقی ایرانی میانه نیست.
۱۰۸۴. **گزینه ۱** در این تست ابتدا باید اولین بخش را جواب بدهید تا بتوانید به پاسخ اصلی دست پیدا کنید. دوران اوج دانش در ایران باستان دوران ساسانی است؛ در نتیجه صورت سؤال به این شکل تغییر می‌کند: کدام گزینه با زبان رایج در دوران ساسانیان هم‌گروه است؟ که پاسخ گزینه ۱ است.
۱۰۸۵. **گزینه ۱** خط میخی ایلامی از خط میخی اکدی اقتباس شده بود و از چپ به راست نوشته می‌شد.
۱۰۸۶. **گزینه ۲** در این تست باید توجه کرد که گوسان‌ها در دوره اشکانی به نقالی می‌پرداختند. پس سؤال در اصل این است: زبان دوره پهلوی کدام گزینه است؟ که پاسخ گزینه ۲ است. **نکته:** توجه نمایید گزینه ۴ تنها به زبان پهلوی اشاره دارد و تقسیم‌بندی پهلوی اشکانی یا ساسانی ندارد و به همین علت غلط است.
۱۰۸۷. **گزینه ۲** زبان‌های کهن ایرانی تا پایان دوره هخامنشیان در ایران رواج داشتند.
۱۰۸۸. **گزینه ۳** زبانی که مردمان بخشی از نواحی شرقی ایران به آن سخن می‌گفتند و کتاب دینی زرتشتیان نیز به آن زبان نوشته شده است، اوستایی نام دارد.
۱۰۸۹. **گزینه ۲** به زبان‌هایی که در دوران اسلامی به تدریج در مناطق مختلف ایران رواج یافتند، زبان‌های ایرانی نو می‌گویند.
۱۰۹۰. **گزینه ۱** داستان هزار و یک شب برگرفته از هزارافسان است که در دوره هخامنشی در میان مردم رایج بود.
۱۰۹۱. **گزینه ۴** هزارافسان از جمله داستان‌های دوره اسلامی است که در دوره هخامنشیان از حفظ خوانده می‌شد. درخت آسوریک و بیژن و منیژه هم ریشه در نقالی‌های دوره اشکانی دارد.
۱۰۹۲. **گزینه ۳** در دوره اشکانی نقل داستان‌های ملی و پهلوانی رواج یافت.
۱۰۹۳. **گزینه ۳** شاعران و موسیقی‌دانان دوره اشکانی به گوسان‌ها معروف بودند.
۱۰۹۴. **گزینه ۲** داستان کلیله و دمنه در زمان ساسانیان وارد ایران شد. درخت آسوریک و یادگار زریران ابتدا به زبان پارسی سروده شده بودند و داستان بیژن و منیژه نیز اصل و ریشه اشکانی دارد.
۱۰۹۵. **گزینه ۱** در دوره ساسانی تنها فرزندان خاندان شاهی، درباریان، اشراف و موبدان حق تحصیل داشتند.
۱۰۹۶. **گزینه ۳** نویسنده کتاب «ایران در زمان ساسانیان» آرتور کریستنسن است.
۱۰۹۷. **گزینه ۱** آموزش زبان‌های خارجی جزء آموزش‌های ویژه بود و آموزش همگانی به حساب نمی‌آمد.
۱۰۹۸. **گزینه ۲** در فصلی از اوستا که به دانش اختصاص یافته، درباره پزشکی، دامپزشکی، ستاره‌شناسی، حکمت، امور اجتماعی و حقوقی و علوم طبیعی مطالبی بیان شده است.
۱۰۹۹. **گزینه ۲** خسروانوشیروان علاقه زیادی به مباحث فلسفی و دینی نشان می‌داد.
۱۱۰۰. **گزینه ۳** در زمان خسروانوشیروان تعدادی از فیلسوفان یونانی به ایران پناهنده شدند.
۱۱۰۱. **گزینه ۴** در دانشگاه جندی‌شاپور در عصر ساسانی دانش‌هایی همچون پزشکی، فلسفه، نجوم و الهیات تدریس می‌شد، ولی پزشکی رونق بیشتری داشت.
۱۱۰۲. **گزینه ۱** دانشگاه جندی‌شاپور تا قرون نخستین اسلامی به فعالیت خود ادامه داد.

مشاوران آموزش

پاسخنامه

کتاب
انسانی

تاریخ درس ۱۶

۱۱۰۳. **گزینه ۴** هنر مادها متکی بر تجربیات و دستاوردهای هنری بومیان غرب فلات ایران بوده است.
۱۱۰۴. **گزینه ۲** مادها در ساخت قلعه تبحر ویژه‌ای داشتند که علت آن لزوم مقابله با آشوریان بود.
۱۱۰۵. **گزینه ۲** بیستون، اسپدانه (اصفهان) و کنگاور از جمله شهرهای مادی هستند.
۱۱۰۶. **گزینه ۱** طبیعت‌گرایی، درباری بودن و تأثیرپذیری از دستاوردهای هنری اقوام و ملت‌های تابع، از جمله ویژگی‌های هنر هخامنشی هستند.
۱۱۰۷. **گزینه ۲** قدیمی‌ترین بنای دوره هخامنشی در پاسارگاد قرار دارد.
۱۱۰۸. **گزینه ۴** کاخ کورش در پاسارگاد قرار داشت.
۱۱۰۹. **گزینه ۴** پایتخت اداری حکومت هخامنشی شوش بود.
۱۱۱۰. **گزینه ۱** داریوش در لوح سنگی یادبودی که در کاخ آپادانا کشف شد، تأکید کرده است که این بنا را با گرد آوردن بنیاد و کارگران ماهر و مصالح ساختمانی عالی از سراسر امپراتوری ساخته است.
۱۱۱۱. **گزینه ۲** سنگ‌تراشان هخامنشی در ایجاد سنگ‌نگاره‌ها از نقش‌برجسته‌های بین‌النهرین و به‌ویژه نقش‌برجسته‌های آشوری الهام و الگو گرفته‌اند.
۱۱۱۲. **گزینه ۳** از پارچه‌ها و بافته‌های عصر هخامنشی به‌جز قالی بازریریک چیزی باقی نمانده است.
۱۱۱۳. **گزینه ۳** تنها تندیس انسانی باقی‌مانده از دوره هخامنشی که بزرگ‌تر از اندازه طبیعی ساخته شده، متعلق به داریوش است.
۱۱۱۴. **گزینه ۴** اشکانیان در آغاز، دنباله‌رو دستاوردهای فرهنگی و هنری یونانیان بودند.
۱۱۱۵. **گزینه ۱** فیروزآباد بنایی است مربوط به دوره ساسانی. از آثار برجسته معماری دوران اشکانیان می‌توان به بقایای شهر نسا، صدرروازه (دامغان)، معبد آناهیتا در شهر کنگاور در استان کرمانشاه، کوه خواجه سیستان و کاخ شهر هترا (الحضر) در نزدیکی موصل در کشور عراق اشاره کرد.
۱۱۱۶. **گزینه ۲** نهایت ظرافت نقاشی دیواری اشکانی در بناهای کوه خواجه نمایان است.
۱۱۱۷. **گزینه ۳** معماری ساسانی با بنای کاخ اردشیر در فیروزآباد فارس (گور) آغاز شد و با ساخت کاخ تیسفون به اوج خود رسید.
۱۱۱۸. **گزینه ۱** کاربرد وسیع گنبد، ایوان و طاق در ساخت بناها، به‌ویژه کاخ‌ها، از جمله ویژگی‌های معماری ساسانی است.
۱۱۱۹. **گزینه ۲** در دوره ساسانی برای تزیینات داخلی کاخ‌ها و بناها از موزاییک کاری، نقاشی دیواری، گچ‌بری و نقش‌برجسته استفاده می‌شد.
۱۱۲۰. **گزینه ۱** طرح شهرهای ساسانی همچون شهرهای اشکانی به شکل دایره بود.
۱۱۲۱. **گزینه ۳** هنر کنده‌کاری بر روی دیواره‌های سنگی، پس از هخامنشیان در دوره ساسانی مجدداً اوج گرفت.
۱۱۲۲. **گزینه ۱** خوانندگان و نوازندگان دوره ساسانی را گوسان، خنیاگر و رامشگر می‌گفتند.
۱۱۲۳. **گزینه ۴** اعراب مسلمان پس از فتح ایران قالی بهارستان را از کاخ تیسفون به غنیمت گرفتند.

جغرافیا درس ۱

۱۱۲۴. **گزینه ۳** انسان در طول تاریخ تلاش کرده است که ناشناخته‌های جهان هستی را معلوم و با استفاده از علوم مختلف، وضع زندگی خود را بهبود بخشد.
۱۱۲۵. **گزینه ۴** واژه جغرافیا، برای اولین بار توسط اراتوستن دانشمند یونانی ارائه شد. او جغرافیا را علم «مطالعه زمین به عنوان جایگاه انسان» تعریف می‌کند.

۱۱۲۶. **گزینه ۱** امروزه بسیاری از جغرافی‌دانان اعتقاد دارند که جغرافیا آن قسمت از دانش بشری است که به انسان کمک می‌کند با ویژگی‌های طبیعی و انسانی و روابط بین آن‌ها در محیط آشنا شود و از آن‌ها در جهت بهبود زندگی خویش استفاده کند.

۱۱۲۷. **گزینه ۳** ارتباط بین علوم و فنون مختلف جغرافیا و شاخه‌های آن.

۱۱۲۸. **گزینه ۲** جغرافیای شهری و روستایی شاخه‌ای از جغرافیای انسانی است (رد گزینه ۱). روش‌های کمی از شاخه‌های فرعی فنون جغرافیایی است (رد گزینه ۳). جغرافیای اقتصادی، شاخه‌ای از جغرافیای انسانی است (رد گزینه ۴).

۱۱۲۹. **گزینه ۲** در صفحه ۳ کتاب، در باب هواشناسی آمده است که بررسی تأثیر رابطه هواشناسی بر مکان و زندگی انسان در حوزه آب و هواشناسی است؛ و همچنین گزاره «با افزایش ارتفاع، دما کاهش می‌یابد»، یک اصل هواشناسی است.

۱۱۳۰. **گزینه ۴** بین جغرافیا و سایر رشته‌ها ارتباط وجود دارد و جغرافیا با کمک گرفتن از سایر علوم به سؤالات خود پاسخ می‌دهد.

۱۱۳۱. **گزینه ۱** این اصل یک اصل هواشناسی است که تأثیر آن بر محیط زندگی انسان در جغرافیای طبیعی بررسی می‌شود.

۱۱۳۲. **گزینه ۱** جغرافیای انسانی شامل زیررشته‌های جغرافیای روستایی، جغرافیای شهری، جغرافیای جمعیت، جغرافیای رفتاری و فرهنگی، جغرافیای اقتصادی، جغرافیای سیاسی و جغرافیای تاریخی است. فنون جغرافیایی شامل زیررشته‌های سنجش از دور و جی آی اس، روش‌های کثی در جغرافیا، نقشه‌کشی (کارتوگرافی) است. جغرافیای طبیعی شامل زیررشته‌های جغرافیای خاک‌ها، جغرافیای زیستی، آب و هواشناسی و ژئومورفولوژی است.

۱۱۳۳. **گزینه ۳** جغرافیای زیستی از شاخه‌های جغرافیای طبیعی است. سنجش از دور از فنون جغرافیایی است. ژئومورفولوژی از شاخه‌های جغرافیای طبیعی است و جغرافیای تاریخی از شاخه‌های جغرافیای انسانی است.

۱۱۳۴. **گزینه ۲** الف: علم جغرافیا از یافته‌های علوم دیگر استفاده کرده و با یک دید همه جانبه بررسی‌ها و مطالعات خود را در مورد پراکندگی پدیده‌ها و روابط بین آن‌ها انجام می‌دهد. صفحه ۳ ب: انسان در طول تاریخ تلاش کرده است که ناشناخته‌های جهان هستی را معلوم و با استفاده از علوم مختلف و نه فقط علم جغرافیا، وضع زندگی خود را بهبود بخشد. صفحه ۲ ب: چگونگی شکل‌گیری محیط‌های جغرافیایی، که حاصل روابط متقابل انسان و محیط است، سبب می‌شود جغرافی‌دان با دید ترکیبی یا کل‌نگر، موضوعات را مطالعه و بررسی کند.

۱۱۳۵. **گزینه ۴** الف و ب: روابط متقابل انسان با محیط؛ انسان و محیط دو عامل مهم در علم جغرافیا است. محیط طبیعی، مجموعه‌ای متعادل است که با ورود انسان، زمینه‌های تغییر در محیط فراهم می‌شود. ب: مکان؛ بسیاری از فعالیت‌های انسان در محل معینی انجام می‌شود که آن را مکان می‌نامند؛ به طور مثال: خانه، مزرعه، مدرسه و کارخانه

۱۱۳۶. **گزینه ۳** محیط جغرافیایی از تعامل بین محیط طبیعی و محیط انسانی به وجود می‌آید. صفحه ۵. دید ترکیبی یعنی: مطالعه همه جانبه و جامع پدیده‌ها با تمام ویژگی‌های آن در یک مکان.

۱۱۳۷. **گزینه ۴** الف: جغرافی‌دان با هدف توسعه یک شهر، به مطالعه همه جانبه می‌پردازد و این مسائل را طرح و مطالعه می‌کند. صفحه ۷. ب: از آنجا که جغرافیا روابط متقابل انسان را با محیط، مطالعه و بررسی می‌کند، بنابراین شناخت توان‌ها و ظرفیت‌های محیطی بدون دانش جغرافیا ممکن نیست.

۱۱۳۸. **گزینه ۳** الف و د: جغرافی‌دان با هدف توسعه یک شهر، به مطالعه همه جانبه می‌پردازد و این مسائل را طرح و مطالعه می‌کند: ۱- با تهیه نقشه شهر، امکان گسترش فیزیکی شهر را بررسی می‌کند (نقشه‌خوانی). ۲- با مطالعه بافت جمعیت شهر، میزان رشد آن و امکان مهاجریزیری آن را حدس می‌زند (جغرافیای جمعیت). ۳- با مطالعه میزان منابع آب شهر، امکان توسعه شهر

را پیش‌بینی می‌کند (جغرافیای آب‌ها). ب: جغرافیای اقتصادی به چگونگی معیشت گروه‌های انسانی در مکان‌های مختلف می‌پردازد. پ: بررسی تأثیر این رابطه بر مکان و زندگی انسان نظیر نوع مصالح ساختمانی، منابع آب، فعالیت اقتصادی، جاذبه‌های گردشگری و ... در حوزه آب و هواشناسی است.

۱۱۳۹. **گزینه ۴** بر اساس شکل شماره ۲، با استفاده از هندسه، گرایش نقشه‌کشی یا کارتوگرافی، بر اساس علوم فضایی سنجش از راه دور یا GIS و بر اساس روان‌شناسی، به جغرافیای رفتاری و فرهنگی می‌پردازند.

۱۱۴۰. **گزینه ۱** انسان و محیط دو عامل مهم در علم جغرافیا است. بسیاری از فعالیت‌های انسان در محل معینی انجام می‌شود که آن را مکان می‌نامند.

۱۱۴۱. **گزینه ۳** الف: در هر مکان، پدیده‌های مختلفی هستند که بر یکدیگر تأثیر گذاشته‌اند و از هم تأثیر می‌پذیرند. این روند تأثیرگذاری و تأثیرپذیری به صورت جریانی پیوسته در مکان ادامه دارد و سبب تغییر شکل مکان‌ها می‌شود. ب: روابط متقابل انسان با محیط.

۱۱۴۲. **گزینه ۳** این تصویر، معماری خانه‌های یزد را نشان می‌دهد که بر اساس محیط آب و هوایی ساخته شده‌اند.

۱۱۴۳. **گزینه ۲** جغرافیا علمی برای زندگی بهتر است و مطالعات توسعه تلاش می‌کند در جهت زندگی بهتر انسان برنامه‌ریزی کند؛ در نتیجه جغرافیا تلاش می‌کند با شناسایی محیط به برنامه‌ریزی‌های آینده کمک کند.

۱۱۴۴. **گزینه ۳** در تست اشاره به شناخت ماهیت طبیعی و انسانی جغرافیا شده است؛ بر این اساس باید رشته‌هایی انتخاب شوند که به ترتیب، به جغرافیای طبیعی و جغرافیای انسانی ارتباط دارد.

۲ جغرافیا درس

۱۱۴۵. **گزینه ۲** به ترتیب (امروز؛ چه وقت؟) - (طوفان گرد و غبار؛ چه رویدادی؟) - (دهلران ایلام؛ کجا؟) - (قطع درختان، بی‌توجهی به تثبیت خاک و از بین رفتن دریاچه‌ها؛ چرا؟) - (بی‌توجهی به تثبیت خاک؛ چه کسی؟) - (از بین رفتن دریاچه‌ها؛ چطور؟) توجه شود که در این عبارت قطع درختان، بی‌توجهی به تثبیت خاک و از بین رفتن دریاچه‌ها، به عنوان علت این پدیده در نظر گرفته شده است؛ بنابراین همه آن‌ها در کنار هم، با سؤال «چرا» نیز ارتباط پیدا می‌کنند.

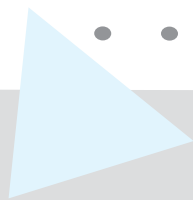
۱۱۴۶. **گزینه ۱** در این خبر دهه اخیر پاسخ به سوال چه موقع، دریاچه ارومیه، کجا و کاهش آب، چه چیزی است.

۱۱۴۷. **گزینه ۳** با سؤال «کجا»، مکان وقوع پدیده‌ها مورد بررسی قرار می‌گیرد (رد گزینه ۱) - در سؤال «چه کسی»، توجه به روابط متقابل انسان و محیط دیده می‌شود (رد گزینه ۲) - «چرا»، به علت وقوع پدیده‌ها می‌پردازد (رد گزینه ۴)

۱۱۴۸. **گزینه ۲** الف) کدام فعالیت‌های انسانی بر این پدیده تأثیر داشته است؟ روابط متقابل انسان و محیط - ب) زمینه‌های به وجود آورنده این پدیده چیست؟ بررسی سیر تکوین و تحول پدیده.

۱۱۴۹. **گزینه ۱** الف) اجزا و عناصر محیطی در ارتباط با هم عمل می‌کنند. ب) سؤال «چه کسی» یا «چه کسانی»، به روابط متقابل انسان و محیط توجه می‌کند. بررسی سایر گزینه‌ها: گزینه ۲: نادرست - نادرست، گزینه ۳: درست - درست، گزینه ۴: درست - درست.

۱۱۵۰. **گزینه ۴** مسئله تحقیق، بهتر است به شکل سؤالی نوشته شود و از عبارات خبری یا جملات کلی و نامعلوم استفاده نشود. گزینه ۱، ویژگی فرضیه است و طبقه‌بندی اطلاعات، بعد از جمع‌آوری اطلاعات انجام می‌شود.

پاسخنامه
یازدهم

1812. گزینه ۴ بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: طبق تعریف یک گزاره در منطق ریاضی، گزاره‌ها جملات خبری هستند که بتوانیم (در حال یا در آینده) دقیقاً یکی از دو ارزش درست یا نادرست را به آنها نسبت دهیم. (هر چند خودمان نتوانیم درستی یا نادرستی ارزش آن عبارت را تشخیص دهیم) پس یک گزاره باید دو ویژگی به این قرار داشته باشد: ۱) جمله‌ای خبری باشد. ۲) ارزش آن یا حتماً درست و یا حتماً نادرست باشد (هر چند ما ندانیم که درست است یا نادرست است). (نادرست)

گزینه «۲»: برخی از جملات خبری که نظرات افراد مختلف در مورد درستی یا نادرستی آنها متفاوت است؛ مثلاً «درس عربی از درس فلسفه آسان‌تر است» گزاره به حساب نمی‌آید، حتی اگر از نظر خودمان حتماً درست و یا حتماً نادرست باشد؛ زیرا ممکن است نظرات افراد مختلف در مورد آن یکسان نباشد، مثلاً اگر ما با این جمله حتماً مخالف باشیم، باز هم از نظر منطقی یک گزاره به حساب نمی‌آید. (نادرست)

گزینه «۳»: ما در منطق گزاره‌ها، برای گزاره بودن به درستی یا نادرستی یک عبارت کاری نداریم مثلاً عبارت $2^{1003} - 1$ عددی اول است» یک گزاره منطقی است؛ در صورتی که شاید ما ندانیم که آیا $2^{1003} - 1$ اول است و یا اول نیست، اما می‌دانیم که یا حتماً اول است و یا حتماً اول نیست (با محاسبات می‌توان اول بودن یا نبودن آن را اثبات کرد). (نادرست)

گزینه «۴»: در منطق، ما «اعتبار استدلال» را می‌خواهیم، و نه «درستی یا نادرستی جمله را» پس کار منطق تشخیص اعتبار استدلال‌ها است و به درستی یا نادرستی عبارت کاری ندارد. (درست)

1813. گزینه ۳ بررسی گزینه‌ها:

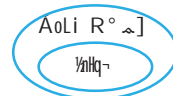
گزینه «۱»: طبق تعریف گزاره، هر جمله خبری که بتوانیم دقیقاً یکی از دو ارزش درست یا نادرست را به آن نسبت دهیم یک گزاره است. پس به عبارتی می‌توان گفت: «یک جمله خبری باید شرایطی را داشته باشد تا یک گزاره باشد». پس هر جمله خبری یک گزاره نیست. (نادرست)

گزینه «۲»: هر گزاره‌ای «جمله‌ای خبری است که قابلیت بررسی دارد». (نادرست)

گزینه «۳»: اگر جمله‌ای خبری باشد ولی نتوانیم ارزش درستی یا نادرستی آن را به طور قطع مشخص کنیم (مثلاً علی پسر بهتری نسبت به حسین است). آن جمله خبری یک گزاره نیست. (درست).

گزینه «۴»: اما بعضی از گزاره‌ها جمله خبری نادرست می‌باشند. که گزاره‌ای نادرست هستند. (نادرست)

نکته: می‌توان به کمک نمودار ون، رابطه زیر را برای جملات خبری و گزاره در نظر گرفت. به عبارت دیگر این دو مجموعه، از نظر روابط منطقی، رابطه عموم و خصوص مطلق دارند.

1814. گزینه ۳ بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: عبارت این گزینه یک جمله خبری کاملاً درست است. پس یک گزاره است. گزینه «۲»: عبارت این گزینه یک جمله خبری است که دقیقاً نمی‌توان ارزش درستی یا نادرستی آن را مشخص کرد. پس یک گزاره نیست.

گزینه «۳»: عبارت این گزینه یک جمله خبری نادرست است، پس یک گزاره نادرست است.

گزینه «۴»: عبارت این گزینه یک جمله خبری است، اما اگر عبارت «به نظر احمد» را نداشت ارزش درستی یا نادرستی آن مشخص نبود (زیرا ملاک مهم‌تر بودن مشخص نیست). اما چون نظر احمد را بیان کرده است، پس در اینجا نسبت دادن یک قول (عبارت) را به احمد بررسی می‌کنیم. یعنی بررسی می‌کنیم که آیا احمد این جمله را گفته است یا نگفته است؟ که قابلیت بررسی کردن را دارد. پس یک گزاره است اما درست یا نادرست بودن آن ممکن است بر ما معلوم نباشد.

1815. گزینه ۴ از آن‌جا که هر گزاره یک جمله خبری است پس حتماً دارای فعل است و برای نقیض یک گزاره کافی است «فعل جمله را منفی کنیم» پس کاری به درستی یا نادرستی آن گزاره نداریم، اما چون فعل آن را منفی کردیم، اگر ارزش یک گزاره درست باشد، ارزش نقیض آن نادرست است و بالعکس. بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نقیض گزاره «علی برادر زهرا نیست»، گزاره «علی برادر زهرا است» می‌باشد. در این گزینه درست است که در گزاره نقیض فعل جمله نفی شده ولی برای نوشتن نقیض یک گزاره نباید جای موضوع و محمول جمله را تغییر دهیم (نادرست) گزینه «۲»: با استدلال گزینه ۱، نقیض گزاره گزینه دو نیز درست نوشته نشده است؛ زیرا درست است که فعل جمله را نفی کردیم ولی محمول جمله (غیر اول) را تغییر داده‌ایم. (نادرست)

گزینه «۳»: چون فعل جمله نفی نشده پس نقیض آن درست نوشته نشده است. توجه داشته باشید که گزاره «عدد ۷ زوج است.» و گزاره «عدد ۷ فرد است.» از لحاظ ارزشی مخالف یکدیگر هستند اما از نظر گزاره‌های منطقی نقیض یکدیگر نیستند، از نظر علم ریاضی نیز عددی می‌تواند زوج نباشد و فرد هم نباشند. مانند عدد ۳/۷۵. (نادرست)

گزینه «۴»: نقیض گزاره درست نوشته شده است، زیرا یکی از راه‌های نوشتن نقیض گزاره این است که عبارت «چنین نیست که» به ابتدای گزاره اضافه شود. (درست)

1816. گزینه ۱ از آن‌جا که هر گزاره یک جمله خبری است پس حتماً دارای فعل است و برای نقیض یک گزاره کافی است «فعل جمله را منفی کنیم» پس کاری به درستی یا نادرستی آن گزاره نداریم، اما چون فعل آن را منفی کردیم، اگر ارزش یک گزاره درست باشد، ارزش نقیض آن نادرست است و بالعکس. بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: یک گزاره نادرست است، نقیض آن عبارت است از «چنین نیست که عدد ۱۲ کوچکتر از عدد ۱۱ است» یا «عدد ۱۲ کوچکتر از عدد ۱۱ نیست» که این جمله‌ها از لحاظ معنا و مفهوم دقیقاً معادل است با عبارت «عدد ۱۲ ناکوچکتر از عدد ۱۱ است» (کوچکتر نیست معادل است با ناکوچکتر است). پس از نظر معنایی نقیض آن درست نوشته شده است، اما در علم منطق کاری به معنا و مفهوم عبارت نداریم و جملات را معنایی بررسی نمی‌کنیم پس نقیض آن درست نوشته نشده است. پس پاسخ گزینه یک است. اگر بخواهیم به زبان ریاضی بنویسیم داریم:

$$(12 < 11) \sim p \rightarrow \sim p : 12 < 11 \parallel p : 12 < 11 \rightarrow \sim p$$

گزینه‌های «۲» و «۳»: با استدلال گزینه «۱»، نقیض گزاره گزینه‌های دو و سه بدون توجه به ارزش گزاره نقیض آنها، درست نوشته شده است، زیرا فعل جمله را منفی کردیم. گزینه «۴»: این گزینه نقیض گزاره درست نوشته شده است، زیرا یکی از راه‌های نوشتن نقیض گزاره این است که عبارت «چنین نیست که» به ابتدای گزاره اضافه شود.

1817. گزینه ۳ ترکیب عطفی دو گزاره دلخواه p و q را با عبارت $p \wedge q$ نمایش می‌دهیم و می‌خوانیم «p و q» و این گزاره فقط و فقط وقتی دارای ارزش صحیح است که هر دو گزاره p و q دارای ارزش صحیح باشند. بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: یک عبارت «ترکیب فصلی» اشتباه است که باعث نادرست بودن این گزینه برای این سؤال می‌باشد. (نادرست)

گزینه «۲»: می‌دانیم که درستی هر دو گزینه با هم، درستی گزاره $p \wedge q$ را نتیجه می‌دهد. پس لفظ «یا» در این گزینه اشتباه است. طبق تعریف ترکیب عطفی دو گزاره p و q ، می‌دانیم اگر یکی و یا هر دو گزاره p و q نادرست باشند (حداقل یکی از گزاره‌های p یا q نادرست باشد)، آنگاه ترکیب عطف آنها نیز نادرست خواهد بود. (نادرست)

گزینه «۴»: طبق تعریف می‌دانیم که درستی گزاره $p \wedge q$ لزوماً درستی هر دو گزاره p و q را نتیجه خواهد داد. (نادرست)

1818. **گزینه ۱** وقتی بین دو عبارت حرف عطف «و» باشد، آنگاه یک ترکیب عطفی از دو گزاره را داریم و ترکیب عطفی دو گزاره فقط وقتی دارای ارزش درست است که هر دو گزاره آن ارزش درست داشته باشند و چون گزاره‌های «۱۲۱» مضرب ۱۲ نیست و « $\sqrt{3}$ مثبت است» هر دو گزاره‌های درستی هستند. (عددی بر ۱۲ بخش‌پذیر است که بر اعداد ۳ و ۴ بخش‌پذیر باشد و یا می‌توان با عمل تقسیم درستی عبارت را نشان داد، همچنین می‌دانیم که $\sqrt{3}$ عددی مثبت است (یا گویا و گنگ اشتباه نگیرید) زیرا از صفر بزرگ‌تر است.) پس در بین گزینه‌ها، گزینه‌ای پاسخ صحیح است که دارای ارزشی درست باشد، حال گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: صحیح است، چون مربع هر عدد زوج عددی زوج است (هر عدد زوج را اگر در خودش ضرب کنیم دوباره یک عدد زوج به دست می‌آید.) و همچنین اگر مربع عددی زوج باشد آنگاه خود آن عدد هم زوج خواهد بود. (اگر عدد زوجی، جذر کامل داشته باشد آنگاه حاصل جذر آن هم عددی زوج خواهد بود.) پس گزینه یک ترکیب عطفی دو گزاره صحیح است و مانند صورت سؤال گزاره‌های درست است.

گزینه «۲»: صحیح نیست؛ زیرا گزاره «۵ عددی فرد است» درست است و گزاره «۴ عددی اول است» نادرست (۴ عددی زوج و مرکب است $4 = 2 \times 2$) پس ترکیب عطفی آنها گزاره‌ای نادرست است اما ارزش گزاره صورت سؤال درست است.

گزینه «۳»: صحیح نیست؛ زیرا ترکیب عطفی دو گزاره است که اولی نادرست (۲ عددی اول است (تنها عدد زوج و اول عدد ۲ است)) و دومی گزاره‌ای درست است (همه سوره‌های قرآن با بسم‌الله شروع نمی‌شوند). پس ترکیب عطفی آنها نیز گزاره‌ای نادرست است.

گزینه «۴»: گزاره‌ای نادرست است؛ زیرا ترکیب عطفی یک گزاره درست (گزاره اول: «اگر عددی مثبت نباشد، یا منفی است یا صفر است») و یک گزاره نادرست است. یادتان باشد که ارزش گزاره « $p \sim$ » به گزاره « p » بستگی دارد، اگر p گزاره‌ای درست باشد $p \sim$ نادرست است و اگر گزاره p نادرست باشد آنگاه گزاره $p \sim$ درست است، پس ارزش گزاره « $p \sim$ » همواره نادرست نیست.

1819. **گزینه ۳** ترکیب عطفی دو گزاره هنگامی درست است که هر دو گزاره صحیح باشند، با محاسبه می‌توان نشان داد که گزاره « 2^4 برابر ۱۶ است.» گزاره‌ای درست است. پس به دنبال گزاره‌ای هستیم که گزاره‌ای درست باشد، تا ترکیب عطفی آن با گزاره صورت سؤال، گزاره‌ای درست به ما بدهد.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: حاصل 2^0 برابر ۱ است (هر عدد غیر صفر اگر به توان صفر برسد حاصل برابر با یک خواهد شد) و می‌دانیم عدد ۱، عددی اول نیست (عدد ۱ نه اول است و نه مرکب). پس گزینه یک گزاره‌ای نادرست است.

گزینه «۲»: خود یک ترکیب عطفی دو گزاره «۵۷ عددی اول است.» و گزاره «۲ عددی زوج است.» می‌باشد که اولی گزاره‌ای نادرست است (۵۷ بر ۳ بخش‌پذیر است، پس اول نیست.) و دومی گزاره‌ای درست است پس ترکیب عطفی این دو گزاره، گزاره‌ای نادرست است پس گزینه دو گزاره‌ای نادرست است. پس ترکیب آن با گزاره صورت سؤال گزاره‌ای نادرست خواهد بود.

گزینه «۳»: گزاره‌ای درست است پس ترکیب آن با گزاره صورت سؤال گزاره‌ای درست خواهد بود پس پاسخ صحیح گزینه سه است.

گزینه «۴»: نادرست خواهد بود.

نکته اگر تعریف ترکیب عطفی و فصلی دو گزاره را اشتباه کنیم آن‌گاه حتماً پاسخ نادرست گزینه چهار را انتخاب خواهیم کرد، پس لازم است که تعریف ترکیب عطفی و فصلی دو گزاره را با هم اشتباه نگیریم.

1820. **گزینه ۲** می‌دانیم که در یک گزاره مرکب که از ترکیب دو گزاره تشکیل شده است، اگر آن دو گزاره با لفظ «یا» از یکدیگر جدا شده باشند، زمانی که حداقل یکی از آن دو گزاره (یکی و یا هر دو گزاره) صحیح باشند، آنگاه ارزش گزاره مرکب (گزاره‌ای که ترکیب فصلی دو گزاره باشد) درست است و زمانی دارای ارزش نادرست است که هر دو گزاره، دارای ارزشی نادرست باشند. اما گزاره «تمام سوره‌های قرآن با بسم‌الله شروع می‌شود.» یک گزاره نادرست است، پس برای نادرست بودن ترکیب فصلی باید گزاره دوم نیز نادرست باشد. پس باید از بین گزینه‌ها به دنبال یک گزاره نادرست باشیم.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: یک گزاره کاملاً درست است.

گزینه «۲»: ترکیب عطفی دو گزاره است، کافی است یکی از دو گزاره‌های آن نادرست باشد، گزاره «۵۱ عددی اول است» یک گزاره نادرست است زیرا ۵۱ بر عدد ۳ و ۱۷ بخش‌پذیر است، پس گزینه دو یک گزاره نادرست است و نیازی به بررسی کردن درستی یا نادرستی گزاره «۱۵ عددی اول نیست.» نداریم (هر چند که می‌دانیم گزاره‌ای درست است.) پس جواب گزینه دو است.

گزینه‌های «۳» و «۴»: درستی گزاره «فلاطون شاگرد سقراط است» را از کتاب فلسفه سال دهم می‌دانیم و در مورد گزینه «۴» نیز به وضوح پاسخ صحیح نیست، اما اگر در این گزینه به جای عبارت «هر گزاره‌ای» عبارت «هر گزاره نادرستی» را نوشته بود می‌توانست پاسخ سؤال باشد.

1821. **گزینه ۲** «الف» نامشخص است زیرا ارزش گزاره‌های p و q بر ما معلوم نیست؛ پس ارزش گزاره $p \sim$ نیز بر ما معلوم نیست. پس ارزش گزاره $q \vee p \sim$ بر ما معلوم نیست (توجه داشته باشید که ارزش $q \vee p \sim$ نیز نامشخص است).

«ب» درست است زیرا اگر p درست باشد، آنگاه $p \sim$ نادرست است و بالعکس؛ پس حداقل یکی از آنها دارای ارزش درست است. پس ترکیب فصلی آنها دارای ارزش درست است.

«پ» نادرست است زیرا مانند استدلال قسمت «الف» از دو گزاره p و $p \sim$ حتماً یکی درست و یکی نادرست است، پس ترکیب عطفی آنها نادرست است.

«ت» نامشخص است زیرا ارزش گزاره p را نمی‌دانیم، اگر ارزش آن درست باشد آنگاه $p \vee F \sim$ نادرست است و اگر ارزش p نادرست باشد $p \vee F \sim$ دارای ارزش درست است (توجه داشته باشید که ارزش گزاره $p \wedge F$ همواره نادرست است و ارزش آن به ارزش گزاره p بستگی ندارد. چرا؟)

«ث» نامشخص است زیرا مانند استدلال قسمت «ت» ارزش گزاره p را نمی‌دانیم (توجه داشته باشید که ارزش گزاره $p \vee T$ همواره درست است. چرا؟)

«ج» نامشخص است زیرا ارزش گزاره p را نمی‌دانیم؛ اگر p دارای ارزش درست باشد، آنگاه ارزش گزاره $p \wedge T \sim$ نادرست است ولی اگر ارزش گزاره p نادرست باشد، آنگاه گزاره $p \wedge T \sim$ دارای ارزش درست خواهد بود.

$$y = \frac{4}{7}x - \frac{3}{7} \xrightarrow{x=28}$$

$$y = \frac{4}{7}(28) - \frac{3}{7} = 16 - \frac{3}{7} = 15 \frac{4}{7}$$

$$\begin{aligned} \text{میانگین سالانه} &= \frac{17 + 15 \frac{4}{7}}{2} = \frac{17 + 15 \frac{4}{7}}{2} \\ &= \frac{17 + 15 \frac{4}{7}}{2} = 17 \frac{1}{4} \end{aligned}$$

1983. **گزینه ۲** سال ۹۱ بین سال‌های ۹۰ و ۹۲ قرار گرفته است. پس برای درون‌یابی باید خط گذرنده از نقاط A(90,20) و B(92,26) را بیابیم:

$$m = \frac{y_B - y_A}{x_B - x_A} = \frac{26 - 20}{92 - 90} = \frac{6}{2} = 3$$

$$y - y_B = m(x - x_B)$$

$$\Rightarrow y - 26 = 3(x - 92)$$

حال برای به‌دست آوردن نرخ تورم سال ۹۱، باید در معادله خط به‌دست آمده به جای x، عدد ۹۱ را قرار دهیم و مقدار y را به‌دست آوریم:

$$\xrightarrow{x=91} y - 26 = 3(91 - 92)$$

$$\Rightarrow y - 26 = -3 \Rightarrow y = 23$$

1984. **گزینه ۳** برای محاسبه برون‌یابی، ابتدا میانگین روز و میزان فروش داده شده در جدول را به‌دست می‌آوریم. سپس معادله خطی که از آن نقطه و نقطه انتهایی یعنی (25, 1/7) می‌گذرد را می‌نویسیم:

$$p \approx \frac{1 + 7 + 13 + 19 + 25}{5} = 13$$

$$m = \frac{1/7 - 13}{25 - 13} = \frac{-92/7}{12} = -\frac{23}{3}$$

حال معادله خطی که از نقطه (13, 2/18) و (25, 1/7) می‌گذرد را می‌نویسیم:

$$m = \frac{1/7 - 2/18}{25 - 13} = \frac{-0/48}{12} = -0/04$$

$$y - 1/7 = -0/04(x - 25)$$

$$\Rightarrow y - 1/7 = -0/04x + 1$$

$$y = -0/04x + 2/7$$

حال مقدار x = 30 را در معادله خط به‌دست آمده جای‌گذاری می‌کنیم تا میزان فروش در روز ۳۰ام ماه به‌دست آید:

$$y = -0/04x + 2/7 \xrightarrow{x=30}$$

$$y = -0/04(30) + 2/7 = 1/5$$

$$\frac{1}{5} - \frac{2}{7} = -\frac{3}{35}$$

پس میزان فروش در روز ۳۰ام، یک میلیون تومان کمتر از میزان فروش در روز ۱۳ام است.

$$y - 23 = \frac{4}{15}(x - 31) \Rightarrow y - 23 = \frac{4}{15}x - \frac{4 \times 31}{15}$$

$$\Rightarrow y - 23 = \frac{4}{15}x - 8 \frac{2}{3} \Rightarrow y = \frac{4}{15}x - 8 \frac{2}{3} + 23$$

$$\Rightarrow y = \frac{4}{15}x + 14 \frac{7}{15} \xrightarrow{31+3=34, x=31} \Rightarrow y = \frac{4}{15}(34) + 14 \frac{7}{15} \Rightarrow y = 9 + 14 \frac{7}{15} = 23 \frac{7}{15} \approx 24$$

توضیح بیشتر: چون پایان ماه روز سی و یکم بوده و سه روز بعد را می‌خواهد، بنابراین به جای x باید $31 + 3 = 34$ را قرار دهیم.

1980. **گزینه ۴** ابتدا معادله خط گذرنده از دو نقطه (6, 20) و (9, a) را می‌نویسیم:

$$m = \frac{a - 20}{9 - 6} = \frac{a - 20}{3} \Rightarrow y - 20 = \frac{a - 20}{3}(x - 6)$$

مقدار تخمین در $x = 11$ چهار واحد بیش‌تر از مقدار واقعی است. پس نقطه تخمینی (11, 36) است. حال این نقطه را در معادله خط قرار می‌دهیم.

$$\xrightarrow{(11, 36)} 36 - 20 = \frac{a - 20}{3}(11 - 6) \Rightarrow$$

$$16 = \frac{a - 20}{3}(5) \Rightarrow 16 \times 3 = (a - 20)(5) \Rightarrow$$

$$48 = 5a - 100 \Rightarrow 148 = 5a \Rightarrow a = \frac{148}{5} = 29 \frac{4}{5}$$

1981. **گزینه ۳** ساعت ۱۰ بین ساعت‌های ۹ و ۱۱ قرار دارد پس خط گذرنده از دو نقطه (9, 120) و (11, 200) را برای درون‌یابی می‌نویسیم:

$$m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} = \frac{200 - 120}{11 - 9} = \frac{80}{2}$$

$$\Rightarrow m = 40$$

$$y - y_1 = m(x - x_1)$$

$$\Rightarrow y - 120 = 40(x - 9)$$

$$\Rightarrow y - 120 = 40x - 360$$

$$\Rightarrow y = 40x - 240$$

حال در معادله خط به‌دست آمده به جای x، عدد ۱۰ را قرار می‌دهیم و مقدار y یعنی تعداد بیماران را به‌دست می‌آوریم:

$$\xrightarrow{x=10} y = 40(10) - 240$$

$$= 400 - 240 = 160$$

$$\text{میانگین سالانه} = \frac{5 + 12 + 15 + 20}{4} = \frac{52}{4} = 13$$

$$\text{میانگین درآمد} = \frac{4 + 5 + 8 + 11}{4} = \frac{28}{4} = 7$$

1982. **گزینه ۱** برای برون‌یابی باید خط گذرنده از نقطه آخر و نقطه میانگین را به‌دست آوریم:

$$\text{میانگین سالها} = \frac{5 + 12 + 15 + 20}{4} = \frac{52}{4} = 13$$

$$\text{میانگین درآمد} = \frac{4 + 5 + 8 + 11}{4} = \frac{28}{4} = 7$$

حال برای برون‌یابی، خط گذرنده از نقاط A(13, 7) و B(20, 11) را به دست می‌آوریم:

$$m = \frac{y_B - y_A}{x_B - x_A} = \frac{11 - 7}{20 - 13} = \frac{4}{7}$$

$$y - y_B = m(x - x_B)$$

$$\Rightarrow y - 11 = \frac{4}{7}(x - 20)$$

$$\Rightarrow y - 11 = \frac{4}{7}x - \frac{80}{7}$$

$$\Rightarrow y = \frac{4}{7}x - \frac{80}{7} + 11$$

برای به‌دست آوردن درآمد با سابقه ۲۸ سال باید در معادله خط به‌دست آمده به جای x، عدد ۲۸ را قرار دهیم و مقدار y را به‌دست آوریم:

مشاوران آموزش

پاسخنامه

کتاب
انسانی

۱۹۸۵. **گزیده ۳** قصیده در این دوران کمرنگ شد، اما کنار گذاشته نشد.

۱۹۸۶. **گزیده ۳**

۱۹۸۷. **گزیده ۲** این جمله در وصف خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی است.

۱۹۸۸. **گزیده ۲** سؤال از شما حرف اضافه را می‌خواهد. در کتاب درسی خوانده‌اید که حروف اضافه‌ای مانند اندر، همیدون، مر و ... در سبک عراقی کمرنگ شده‌اند.

۱۹۸۹. **گزیده ۱** کهن‌بودن زبان بیت «۱» کاملاً آشکار است. زبان سبک عراقی پیچیده‌تر از سبک خراسانی است.

۱۹۹۰. **گزیده ۴** مضمون خوش‌باشی و شادی مربوط به سبک خراسانی است. شعر در دورهٔ رواج سبک عراقی به سمت درون‌گرایی و غم‌گرایی می‌رود. **بررسی سایر گزیده‌ها:** گزیده «۱»: اشاره به رفتن عارفان (جان‌ها) به سوی خداوند (دریای جان)

گزیده «۲»: عجز، پیرزن و در این بیت استعاره از دنیا، مصراع دوم کنایه از بی‌وفایی دنیا دارد ← بی‌اعتباری دنیا
گزیده «۳»: عقل در این بیت نقش فاعلی دارد، ش در عشقش به سر برمی‌گردد؛ چو به سرش عشق افتاد ← بی‌اعتباری عقل و خرد.

۱۹۹۱. **گزیده ۴** توجه داشته باشید که مضامین عرفانی در این دوره رواج پیدا کرد. این دسته مضامین از مباحث عمیق اعتقادی است تا مباحثی مانند توصیف زندگی درویشی و صوفی‌گری و عزلت‌گزینی و درون‌گرایی.

۱۹۹۲. **گزیده ۲** در مقایسه با سایر گزیده‌ها مشخص می‌شود که این بیت نمی‌تواند به سبک عراقی باشد؛ چراکه هم زبانی ساده دارد هم از نظر صنایع ادبی به سبک عراقی نمی‌خورد.

بررسی سایر گزیده‌ها:

گزیده «۱»: انتقاد به زهد ریایی محتسب که از مضامین رایج سبک عراقی است.
گزیده «۳»: بیان مفاهیم اخلاقی کلی، ستایش خرد و زبان ساده و کهن و نوع ادبی حماسی که از ویژگی‌های سبک خراسانی است.
گزیده «۴»: مفهوم رزمی و زبان ساده و کهن که از ویژگی‌های سبک خراسانی است.

۱۹۹۳. **گزیده ۴** وقتی در متن سؤال هیچ کدی برای رسیدن به پاسخ ندارید، باید حتماً هرسه قلمرو را در نظر داشته باشید: زبان همهٔ ابیات ساده و روان است با این تفاوت که دو بیت اول زبان پخته‌تری دارند، از نظر ادبی موسیقی دو بیت اول روان‌تر و ریتمیک‌تر است؛ پس تا اینجا می‌توان گفت که قطعاً دو بیت اول از یک سبک هستند. از نظر کاربرد آرایه، بیت گزیده «۳» کمترین آرایه را دارد؛ اما چون خالی از آرایه هم نیست (گهر استعاره از وصف حق) و وصف حق هم ذهنی است، باید گزیده «۳» و «۴» از نظر قلمرو فکری هم بررسی شوند: بیت گزیده «۳» مضمونی عرفانی دارد؛ ولی مضمون بیت گزیده «۴» وصف طبیعت است؛ این مضمون واقع‌گرا و مربوط به سبک خراسانی است.

۱۹۹۴. **گزیده ۳** امیر علیشیر نوایی «محاکمة اللغتين» و ظهیرالدین بابر «بابرنامه» را به ترکی نوشتند.

۱۹۹۵. **گزیده ۱** باباغانی نمایندهٔ جریان شعری سنت‌گرا بوده است.

۱۹۹۶. **گزیده ۳** «به‌جز اصفهان، مناطق دیگر ایران هم رشد و توسعه و شور و جنبشی یافت؛ مثلاً خراسان، آذربایجان و نواحی مرکزی ایران به کانون‌های مهمی برای شاعران، هنرمندان و دانشمندان تبدیل شد.»

۱۹۹۷. **گزیده ۴** «مکتب وقوع، نتیجهٔ چاره‌اندیشی شاعران برای تغییر سبک و رهایی از گرفتاری تقلید بود و بازتاب طبیعی محیط اجتماعی قرن دهم بود که البته راه به جایی نبرد.»

۱۹۹۸. **گزیده ۴** «پ»، «ت» و «ج» درست هستند.

۱۹۹۹. **گزیده ۳** جامی نجات‌الانس را به تقلید از تذکرةالاولیای عطار و بهارستان را به تقلید از گلستان سعدی نوشته است.

۲۰۰۰. **گزیده ۱** یکی از ویژگی‌های ادبی سبک هندی کاربرد فراوان تشبیه است؛ ولی در این بیت تشبیه وجود ندارد. ویژگی سبکی برجستهٔ این بیت کاربرد زبانی نزدیک به زبان امروز است که واژهٔ نزاکت نمونه‌ای از آن است.

۲۰۰۱. **گزیده ۴** سبک این بیت بینابین است و به ویژگی‌های سبک عراقی نزدیک می‌شود؛ سایر گزیده‌ها در سبک هندی سروده شده‌اند. زبان پیچیده و واژه‌های عربی بسیار این بیت در مقایسه با سایر ابیات نشانگر تفاوت سبکی است. توجه بسیار به صنایع ادبی: صفت جافی (جفایبیشه) برای عالم که موجود زنده نیست، تکرار صامت «ج» (واج آرایه)، جیفه استعاره از لوازم دنیای مادی، تشبیه جان به صحرا از نظر پاک. مضمون بیت نیز مضمونی پرتکرار است و نشانی از مضمون‌سازی سبک هندی در آن نیست. **بررسی ویژگی‌های سبکی برجستهٔ سایر گزیده‌ها:** گزیده «۱»: کاربرد واژه‌هایی؛ مانند گریبان‌چاک، یک‌روزه هجران / گزیده «۲»: تازگی تصویر با استفاده از آرایهٔ حسن تعلیل: اگر عاشقان دم حسرتی بر نمی‌کشند، برای این است که نمی‌خواهند کلاه معشوق کج شود. / گزیده «۳»: کاربرد آرایهٔ تمثیل

۲۰۰۲. **گزیده ۲** ویژگی زبانی خاصی در بیت نیست که به شما برای تشخیص سبک کمک کند؛ اما ویژگی‌های ادبی و فکری سبک هندی کاملاً در این بیت برجسته است: ادبی: تشبیه در مصراع اول: شب به نور ماه تشبیه شده است؛ تلمیح در مصراع اول و دوم که هر دو از آرایه‌های پرکاربرد سبک هندی هستند؛ فکری: شاعر در این بیت برای توصیف شب که از مضامین تکراری در ادبیات است، راهی کاملاً تازه رفته است: شب در کم‌نور بودن به نور ماه تشبیه شده است و ستاره‌ها در شب به یوسف.

در پاسخ به سؤالاتی از این دست دقت کنید که ویژگی‌های برجستهٔ سبک موردنظر را به‌یاد بیاورید و آن را در بیتی که به شما داده شده جست‌وجو کنید، مقایسهٔ ابیات هم یادتان نرود.

۲۰۰۳. **گزیده ۱** در این بیت جان‌بخشی هست. تمثیل (۲)، تشبیه (۳) و تلمیح (۴) از آرایه‌های پرکاربرد در سبک هندی هستند.

۲۰۰۴. **گزیده ۱** در این بیت ردیف «دریغ مدار» است؛ آوردن ردیف‌های طولانی از ویژگی‌های سبک هندی است. دقت کنید که گزیده «۳» ردیف ندارد.

۲۰۰۵. **گزیده ۲** برای پاسخ به چنین سؤالی بهتر است، به‌دنبال ویژگی‌های ادبی سبک هندی در همهٔ گزیده‌ها باشیم و گزیده‌ای که در این میان هیچ ویژگی ادبی برجستهٔ سبک هندی را ندارد، انتخاب کنیم: ۱. اسلوب معادله؛ ۳. است این ردیف است. ۴. تلمیح و تشبیه

۲۰۰۶. **گزیده ۲** خودتان می‌بینید که شاعر برای بیان مضمون فنا چه تصویری می‌سازد. در سایر ابیات مضامین پرتکرار سبک عراقی مشهود است که با تصاویر رایج در ادبیات ساخته شده‌اند. نکته این است که مضمون سبک هندی هرچیزی می‌تواند باشد و فقط نوآورانه بیان شده‌اند.

عروض و قافیه

علوم و فنون

۲۰۰۷. **گزیده ۴** مجدداً باید همهٔ گزیده‌ها را تقطیع هجایی کنیم:

بررسی همهٔ گزیده‌ها: گزیده «۱»:

تُ	پِن	دا	ری	ک	بَد	گو	رَف	تُ	اِ	بَرَد
ح	سا	بش	با	ک	را	مُل	کا	تِ	بِی	نَسْت

چهارتایی - چهارتایی - سه‌تایی

گزیده «۲»:

تا	ب	سَب	عِم	روز	ما	را	عِش	رَ	تَسْت
عص	ص	لا	عِی	پاک	با	اِ	عَص	ص	لا

چهارتایی - چهارتایی - سه‌تایی

مشاوران آموزش

پاسخنامه

کتاب
انسانی

عربی درس ۱

۲۱۶۴. **گزینه ۴** اسم‌های متضاد در سایر گزینه‌ها: ۱. الأراذل (فرومایگان) ≠ الأفاضل ۲. زخیز (ارزان) ≠ غالية ۳. لک (برای تو) ≠ علیک (بر تو)

۲۱۶۵. **گزینه ۱** السبب (زشت) = القبیح

۲۱۶۶. **گزینه ۲** أمام (روبه‌رو) ≠ وراء

۲۱۶۷. **گزینه ۴** لا تتبادلوا! عوض نکنید

۲۱۶۸. **گزینه ۴** بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. لا تعمُرْ؛ ماندگار نمی‌شود ۲. یُشَبَّه؛ تشبیه می‌کند ۳. أنکر؛ زشت‌ترین

۲۱۶۹. **گزینه ۲** بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. تصحی؛ پندم می‌دهد ۳. تَعَلَّب؛ چیره می‌شود ۴. تخفیف؛ تخفیف

۲۱۷۰. **گزینه ۲** همه واژه‌ها اسم تفضیلند. / بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. همه موارد اسم تفضیلند جز «أبيض» (سفید) که رنگ است. ۳. همه موارد رنگ هستند غیر از «أشد» که اسم تفضیل است. ۴. همه موارد اسم تفضیلند جز «أبکم» (لال) که عیب است.

۲۱۷۱. **گزینه ۲** عمال جمع، الغرف و الحجرة مترادف. / بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. متاجر و ملابس جمع‌اند اما مترادف ندارد. ۳. نه جمع دارد و نه مترادف ۴. ریاح و أمطار جمع‌اند اما مترادف ندارد

۲۱۷۲. **گزینه ۳** بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. قبیح و کریه (زشت) متضاد نیستند. ۲. صغار و كبار متضادند. (کباقر؛ گناهان بزرگ) ۴. خد (گونه)، فم (دهان) مترادف نیستند.

۲۱۷۳. **گزینه ۳**

۲۱۷۴. **گزینه ۱** جبار: ستمکار زورمند / الذي لا یری لأحد علیه حقاً؛ کسی که برای دیگران حقی قائل نیست (تعریف المستکبر است) / بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. مردگان؛ کسانی که زنده نیستند. / ۳. پا؛ عضوی در بدن که با آن راه می‌رود. / ۴. بردباری؛ از صفات پسندیده است که به آن سفارش شده‌ایم.

۲۱۷۵. **گزینه ۲** سؤال، گزینه‌ای که مفهومی متفاوت دارد را می‌خواهد. تحلیل: به ترجمه گزینه‌ها دقت کنید: ۱. «خدای من، آن‌گونه که آفرینش را نگو کردی اخلاقم را هم نگو کن.» این گزینه درباره «اخلاق نیکو» است. ۲. «پروردگار ما به همه چیز آفرینش‌اش را بخشید.» این گزینه درباره «آفرینش» است. ۳. «کسی که اخلاقش بد شد، خودش را عذاب داد.» این گزینه درباره «تأثیر بدخلقی» است. ۴. «در ترازوی اعمال چیزی سنگین‌تر از اخلاق نیکو نیست.» این جمله هم درباره «اخلاق خوب» است. می‌بینیم گزینه‌های ۱ و ۳ و ۴ درباره «اخلاق» است، ولی گزینه ۲ درباره آفرینش است، پس این گزینه با بقیه اختلاف دارد.

۲۱۷۶. **گزینه ۴** همه گزینه‌ها، در مورد ارزش سکوت کردن است جز ۴. ترجمه سایر گزینه‌ها: ۱. سکوت طلاست و سخن نقره. ۲. پشیمانی بر سکوت بهتر از پشیمانی بر کلام است. ۳. عظمت سکوت را به کلام ارزان نفروش.

۲۱۷۷. **گزینه ۱** چرا از این مغازه شلوار نمی‌خری؟ زیرا قیمت‌هایش مقطوع است و تخفیف ندارد. ترجمه سایر گزینه‌ها: ۲. زیرا قیمت‌هایش گران نیست. ۳. زیرا قیمت‌هایش براساس جنس متفاوت است. ۴. زیرا شلوارهایش بهتر از شلوارهای دیگر مغازه‌هاست.

۲۱۷۸. **گزینه ۱** در زمین با ناز و خودپسندی راه نرو. (مراد پرهیز از خودپسندی و تکبر است)

معنی متن: «کسی که در دنیا زندگی می‌کند، چاره‌ای ندارد جز آنکه زیبایی‌ها و سختی‌های زندگی را ببیند. هر دشواری‌ای که بر قومی نازل شد، به دنبال سختیش آسایش نیز آورد. انسان عاقل کسی است که خودش را برای مواجهه با سختی‌ها عادت دهد. باید ایمان بیاوریم که انسان مالک هیچ نفع و ضرری برای خودش نیست و گرچه تلاش کند که سرنوشتش در نهایت

مشاوران آموزش

پاسخنامه

کتاب انسانی

تدبیر باشد. بله؛ بسیاری از مردم هستند که سعی می‌کنند تمام زندگی خود را سراسر شادی و سروری دائمی کنند. در آن (یعنی زندگی) نعمت‌هایی هست که روزگار آن را ناخوشایند نمی‌کند. و این چیزی است که تا حدی قابل تحقق است. اما کسی را از گذشتگان نمی‌شناسیم که توانسته باشد این آرزو را برآورده کند. انسان در بیشتر مواقع برگی در برابر هجوم بادهاست. وقتی انسان به همه این‌ها ایمان آورد، در سختی ناامید، و در خوشی مغرور نمی‌شود. کشتی زندگی گاهی بالا می‌رود و گاهی پایین می‌آید، و عاقل کسی است که با این فراز و فرودها متزلزل نشود.»

۲۱۷۹. **گزینه ۳** سؤال: عاقل کسی است که خودش را برای رودررویی با

سختی‌ها عادت دهد. چرا؟ زیرا ... ۱. «... هر فردی فرازی دارد.» ۲. «... هر کس صبر کند پیروز می‌شود.» ۳. «... شادی دوام ندارد.» ۴. «... صبر کلید گشایش است.» در نگاه اول، هر چهار گزینه می‌تواند پاسخ سؤال باشد، ولی دقت کنید که در سؤال «دلیل لزوم عادت‌دادن خویشتن به سختی» است. یعنی باید پاسخی را انتخاب کنیم که در آن شرایط خوب باشد و فرد خود را برای زمانی که سختی می‌آید آماده کند. در گزینه ۳ چنین مفهومی وجود دارد پس بهترین پاسخ گزینه ۳ است.

۲۱۸۰. **گزینه ۱** سؤال: اشتباه را تعیین کن: ۱. «هر چه سختی شدت یابد

گشایش از انسان دور می‌شود.» این جمله برخلاف متن است. ۲. «پایداری شادی به شکل کامل برای انسان محقق نمی‌شود.» بله؛ این مفهوم در متن هست. ۳. «وای بر کسی که در هنگام نعمتش برای تغییر و دگرگونی شرایط تدبیری نیندیشیده باشد.» بله؛ این مفهوم هم در متن هست. ۴. «نعمت و بی‌نوازی، چون آمدن روز و شب به سراغ ما می‌آیند.» این جمله هم دقیقاً بیان‌کننده مفهوم متن است، پس پاسخ این سؤال گزینه ۱ است.

۲۱۸۱. **گزینه ۱** سؤال: صحیح را در استنباط از این عبارت تعیین کن:

«انسان در بیشتر مواقع برگی در برابر هجوم بادهاست.» ۱. «انسان تدبیر می‌کند و خداوند تقدیر (سرنوشت‌سازی) می‌کند.» ۲. «زمام امور انسان به دست دیگران است، پس هیچ تدبیری برای او نیست.» ۳. «بیشرفت و پسرفت انسان به دست حوادث روزگار است.» ۴. «به هوش خود اتکا نکن؛ زیرا امور دائماً برخلاف نظر تو در جریان هستند.» هر چهار گزینه تا حدودی با معنی جمله سازگار هستند، ولی گزینه ۱ در مورد مشیت الهی است که با مفهوم سوال هماهنگی بیشتر دارد.

۲۱۸۲. **گزینه ۴** سؤال: گزینه‌ای که با مفهوم متن ارتباطی ندارد را تعیین کن:

۱. «روزگار خوشی کوتاه است.» این مفهوم در متن هست. ۲. «روزگار دو روز است؛ روزی برای تو و روزی علیه تو.» این مفهوم هم در متن هست. ۳. «پایداری حال محال است.» این مفهوم هم در متن وجود دارد. ۴. «دوستان هنگام سختی‌ها شناخته می‌شوند.» این عبارت ارتباطی با مفهوم متن ندارد، پس پاسخ گزینه ۴ است.

۲۱۸۳. **گزینه ۴** سؤال: گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن اسم تفضیل وجود

ندارد. اُرتَع (چهار) در گزینه ۴ بر وزن أفعال است، ولی از روی معنی می‌دانیم که این کلمه اسم تفضیل نیست. معنی جمله: «در شهر ما چهار بنای تاریخی وجود دارد.» / بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. «دوستم ماشینی دارد که از این ماشین‌ها زیباتر است.» اَجْمَل؛ زیباتر ۲. «تو را همراه با خواهر کوچک‌ترت در سالن دیدم.» الصَّغْرَى؛ کوچک‌تر، مؤنث ۳. «این کوه بلندترین کوه در سرزمین من است.» اَعْلَى؛ بلندترین

۲۱۸۴. **گزینه ۲** سؤال: گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن اسم تفضیل وجود

دارد. در گزینه ۲، بعد از کلمه خیر حرف جرّ «من» آمده است؛ پس خیر اسم تفضیل است. معنی جمله: «این دانش‌آموز از نظر درسی بهتر از دیگران است.» معنی سایر گزینه‌ها: ۱. «خوبی در چیزی است که آن را دوست می‌داری.» ۳. «او کسی است که خوبی را می‌شناسد و به آن عمل می‌کند.» ۴. «با کسی که بدی را انتخاب می‌کند معاشرت نکن.»

۲۱۸۵. **گزینه ۱** سؤال: گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن اسم تفضیل خبر

است. در این گزینه، اُخ مبتداست و اُحَبّ (محبوب‌ترین) اسم تفضیل و خبر است. معنی جمله: «برادر بزرگم نزد پدرمان از ما محبوب‌تر است.» /

را می‌رساند که ارتباطی با ساختار معنایی جمله سؤال ندارد. در گزینه ۲، صفت «خوب» در صورت سؤال معادلی ندارد و «درهای هلاکت» در این گزینه مفرد ترجمه شده است. در گزینه ۳ نیز، نه تنها «درهای هلاکت» به اشتباه «درب تنباهی» معنی شده است، که عبارتی که مفهوم «حال این که قفلی بوده‌اند برای درب تنباهی» اصلاً در جمله عربی وجود ندارد. به این ترتیب، تنها گزینه بی‌غلط گزینه ۴ است.

۲۵۶۳. گزینه ۲ نکات کلیدی: معنی همه واژگان بررسی گزینه‌های نادرست؛ در این جمله کلمه‌ای وجود ندارد که به معنی «گویی» یا «هرگاه» باشد؛ (ردّ گزینه‌های ۱ و ۳ و ۴). **شعرتُ** یعنی «احساس کردم»؛ (ردّ گزینه‌های ۱ و ۳). **عُصیانِ (= عُصیان + ی)** یعنی «نافرمانی‌ام» که مصدر است و باید به صورت مصدر ترجمه شود؛ (ردّ گزینه‌های ۱ و ۳) به این ترتیب، تنها گزینه بی‌غلط گزینه ۲ است.

۲۵۶۴. گزینه ۳ نکات کلیدی: ترتیب صفت و مضاف‌الیه، معنی اسم مفعول، زمان فعل، مفرد و جمع بررسی گزینه‌های نادرست؛ **أشعة القمر الفضیة** یعنی «نور نقره‌ای ماه». بنابراین گزینه‌های ۱ و ۴ نادرست هستند. از مقایسه دو گزینه باقی‌مانده می‌بینیم که تفاوت اصلی بر سر ترجمه عبارت **المتکونة من سبعة ألوان** است. این عبارت یعنی «تشکیل‌شده از هفت رنگ»؛ پس گزینه ۲ نیز نادرست است. هم‌چنین **کانت ... تخلب ماضی** استمراری است، یعنی «می‌ربود» یا «جذب می‌کرد». کلمه **خَلَابَة** به معنی «جذاب» که در کتاب درسی دارید از همین ریشه است. پس گزینه ۱ به دلیل زمان و گزینه ۲ به دلیل معنی نادرست هستند. به این ترتیب، تنها گزینه بی‌غلط گزینه ۳ است. **تَنَزَّرَ**، در این جمله کلمه **تلال** وجود دارد که در کتاب‌های درسی شما وجود ندارد. البته پاسخ‌دادن به این تست نیازی به دانستن معنی این کلمه ندارد. با این حال، با مرور گزینه‌ها می‌فهمید که این کلمه یعنی «تپه‌ها».

۲۵۶۵. گزینه ۲ نکات کلیدی: زمان فعل‌ها (ماضی استمراری، مستقبل منفی)، مفرد و جمع و معرفه و نکره / **کان یظنون**: گمان می‌کردند (ماضی استمراری) / **لن یقدروا**: نخواهند توانست (لن + مضارع: مستقبل منفی) / **لم ییأسوا**: ناامید نشدند (لم + مضارع: ماضی منفی) / **ذلت**: خوار شد. **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۱. **کان یظنون**: گمان می‌کردند (ماضی استمراری) / **لن یقدروا**: نخواهند توانست. ۳. **المشاکل جمع** است و معرفه / **لم ییأسوا**: ناامید نشدند. ۴. **لن یقدروا**: نخواهند توانست / **ذلت**: خوار شد، **صعاب** فاعل است. (سختی‌ها برایشان خوار شد)

۲۵۶۶. گزینه ۱ نکات کلیدی: ترجمه اسم‌های نکره و معرفه، ماضی استمراری، معرفه و نکره، مفرد و جمع / **فلاح** و **حقله** نکره‌اند (کشاورزی، کشتزاری) / **کان یعمل**: کار می‌کرد (ماضی استمراری) / **أخذ یغرس**: شروع به کاشتن کرد / **امتلاً**: پر شد **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۲. **فلاح**: نکره است / **کان یعمل**: کار می‌کرد / **لم یکن**: نداشت / **الحقل**: معرفه است / **کشتزار**. ۳. **حقله** نکره است. / **کان یعمل**: کار می‌کرد / **بذور جمع** است. / **التبئات: گیاهان / امتلاً**: پرشد (الحقل فاعل است) / **أشجار جمع** است. ۴. **أخذ یغرس**: شروع به کاشتن کرد

۲۵۶۷. گزینه ۴ نکات کلیدی: معنی اسم تفضیل **بررسی گزینه‌های نادرست:** **أقوی الناس** یعنی «قوی‌ترین مردم»؛ پس گزینه ۱ غلط است. **أعظم البلاء** یعنی «بزرگ‌ترین بلا»؛ پس گزینه ۲ هم غلط است. **ذلت له** یعنی «برای او خوار می‌شود» این فعل لازم است و نباید متعدی معنی شود. پس گزینه ۳ هم غلط است. بنابراین تنها گزینه بی‌غلط گزینه ۴ است.

۲۵۶۸. گزینه ۱ بررسی سایر گزینه‌ها: ۲. آن دانش‌آموزان هر روز کتاب‌هایی را مطالعه می‌کردند. (کان + مضارع: ماضی استمراری) ۳. **الأعداء: دشمنان** ۴. **صار: شد**

۲۵۶۹. گزینه ۳ نکته کلیدی: معنی **کان عند بررسی گزینه نادرست:** **کان عندی** یعنی «داشتم». هم‌چنین «حیاتی جدیدة» یعنی «زندگی تازه‌ام» این موارد در گزینه ۳ خطا هستند. پس پاسخ این سوال گزینه ۳ است. «ابتدأت» یعنی آغاز شد.

۲۵۷۰. گزینه ۳ نکات کلیدی: معنی فعل همراه با «لس»، معنی کلمه **تکاسل بررسی گزینه نادرست:** **یتعلم**، با توجه به این که فاعل آن **الطلاب** (دانش‌آموزان) جمع است، یعنی «باید بدانند». هم‌چنین **التکاسل** یعنی «تنبلی» نه «بیکاری»، پس این گزینه خطا دارد و پاسخ سؤال است.

۲۵۷۱. گزینه ۳ کان + ماضی: ماضی بعید (به دست آورده بودند)

۲۵۷۲. گزینه ۴ شمس الصحرا: خورشید یا آفتاب صحرا / **ردّ ۲ و ۳** (مضاف‌الیه) / **محرقه:** سوزان / **ردّ ۱ و ۲** (معنی فعل و اسم) / **کانت:** بود / **ردّ ۱ و ۲ و ۳** (معنی و زمان فعل) / **کان ... یواصلون:** می‌پیوندند. ادامه می‌دادند / **ردّ ۱ و ۲ و ۳** (زمان فعل) / **فیها:** در آن / **ردّ ۱ و ۲** (ترجمه نشده است)

۲۵۷۳. گزینه ۴ کنت أحس: احساس می‌کردم / **ردّ ۱ و ۳** (زمان فعل) / **سوف تمر:** سپری خواهد شد. خواهد گذشت / **ردّ ۱ و ۲** (معنی فعل، زمان)

تاریخ درس ۱

۲۵۷۴. گزینه ۴ تمام ابزارهای دست‌ساخته انسان از جمله منابعی است که بررسی آن در قلمرو دانش‌هایی چون باستان‌شناسی، معماری و هنر است. از گزینه‌های عنوان‌شده تنها گزینه ۴ جزء این موارد است.

۲۵۷۵. گزینه ۳ با مطالعه روشمند آثار شفاهی می‌توان به شناخت فرهنگ، آداب و رسوم و سنت‌های اجتماعی و طبقات پی برد که در تست‌ها تنها در گزینه ۳ به این آثار اشاره دارد.

۲۵۷۶. گزینه ۴ آثار و بناهای تاریخی از مهمترین منابع و مراجع پژوهش هستند که مورخان را در زمینه فهم عمیق‌تر و بازسازی دقیق‌تر گذشته‌ها کمک می‌کنند.

۲۵۷۷. گزینه ۱ با گسترش تاریخ‌نویسی سلسله‌ای در میان سلسله‌های محلی، این نوع تاریخ‌نویسی با تاریخ‌نویسی محلی پیوستگی یافت.

۲۵۷۸. گزینه ۳ تک‌نگاری از دوره تیموریان به بعد مرسوم شد که از جمله آثار این سبک فتوحات شاهی است.

۲۵۷۹. گزینه ۴ تاریخ منظوم از دوره مغولان رواج یافت. از نمونه‌های تاریخ آن می‌توان به کتاب ظفرنامه حمدالله مستوفی و شاه اسماعیل‌نامه قاسمی حسینی گنابادی درباره فتوحات مؤسس سلسله صفوی، شاه اسماعیل اول، اشاره کرد.

۲۵۸۰. گزینه ۴ زندگی شگفت‌آور تیمور: تک‌نگاری - تاریخ بیهقی: سلسله‌ای - سیاحت‌نامه شاردن: سفرنامه - معجم البلدان: نوشته جغرافیایی

۲۵۸۱. گزینه ۳ انوری، شاعر دوره سلجوقی، در قصیده‌نامه اهل خراسان به‌خوبی اوضاع سیاسی، اجتماعی و فرهنگی زمان خود را نقد کرده است.

۲۵۸۲. گزینه ۴ کتاب‌های سیاست‌نامه‌ای حاوی موضوعاتی درباره شیوه کشورداری و مناسبات حکومت و مردم‌اند. سیاست‌نامه خواجه نظام‌الملک توسی، وزیر مقتدر عصر سلجوقی، یکی از برجسته‌ترین این آثار محسوب می‌شود.

۲۵۸۳. گزینه ۲ روضه‌الصفاء از نوع تاریخ‌نگاری عمومی است.

۲۵۸۴. گزینه ۴ از کهن‌ترین تاریخ‌های عمومی به زبان فارسی تاریخ بلغمی و از مهم‌ترین و مشهورترین تاریخ‌های عمومی به زبان فارسی می‌توان به روضه‌الصفاء فی سیره الانبیاء و الملوک و الخلفاء اشاره کرد.

۲۵۸۵. گزینه ۳ انگیزه اصلی نویسندگان تاریخ محلی، ثبت و ضبط رویدادهای تاریخی، بیان ویژگی‌های جغرافیایی و اقتصادی و نگارش زندگی‌نامه مفاخر و مشاهیر محلی بوده است.

۲۵۸۶. گزینه ۴ سفرنامه‌های افرادی مانند شاردن و پیترو دل‌واله در عصر صفوی حاوی اطلاعات بسیار مفیدی درباره تاریخ ایران هستند.

۲۵۸۷. گزینه ۳ از نمونه‌های تاریخ منظوم می‌توان به کتاب ظفرنامه حمدالله مستوفی و شاه اسماعیل‌نامه قاسمی حسینی گنابادی درباره فتوحات مؤسس سلسله صفوی، شاه اسماعیل اول، اشاره کرد. تاریخ‌نویسی سلسله‌ای با تاریخ‌نویسی محلی پیوستگی دارد.

۲۵۸۸. گزینه ۴ اندرنامه‌ها بیشتر به اخلاق کشورداری و مناسبات اخلاقی فرمانروا و مردم می‌پردازند. از نمونه‌های مشهور اندرنامه‌ها، می‌توان به قابوسنامه، نوشته عنصر المعالی در قرن پنجم هجری اشاره کرد.

۲۵۸۹. گزینه ۱ کتاب‌های سیاست‌نامه‌ای حاوی موضوعاتی درباره شیوه کشورداری و مناسبات حکومت و مردم‌اند. این آثار اطلاعات سودمندی در خصوص چگونگی اداره کشور و تشکیلات و نهادهای اداری، اقتصادی، نظامی و فرهنگی ارائه می‌دهند.

مشاوران آموزش

پاسخنامه

کتاب انسانی

۳۶۰۱. **گزینه ۳** در گزینه «۳» «نسبت به بلوک غرب» باید «بلوک شرق» می‌شد تا این گزینه مفهوم صحیحی می‌داشت.

۳۶۰۲. **گزینه ۱** در گزینه «۱» یک کلمه غلط داریم: «عقلانی» که باید «غیرعقلانی» می‌شد تا عبارت، درست متناسب با صورت سؤال می‌شد.

۳۶۰۳. **گزینه ۲** این سوال ترکیبی از دروس ۶، ۱۰ و ۱۵ پایه ۱۱ می‌باشد. قسمت اول: انقلاب اسلامی ایران در الجزایر موجب تشکیل جبهه نجات اسلامی و پیروزی اسلام‌گرایان در انتخابات ۱۹۹۰ میلادی شد. / قسمت دوم: جنگ‌های صلیبی، مواجهه اروپاییان با مسلمانان و فتح قسطنطنیه، زمینه‌های فروریختن اقتدار کلیسا را فراهم کرد. / قسمت سوم: به نظر کنت، بعد از انقلاب صنعتی، جنگ از زندگی بشر رخت بر می‌بندد.

۱ فلسفه درس

۳۶۰۴. **گزینه ۲** پرسش‌های فلسفی را نمی‌شود از طریق تجربه و آزمایش پاسخ داد. در ضمن، منابع تحقیقی فلسفی نیز عقلی صرف هستند. از میان گزینه‌ها، پرسش از آغاز جهان، پرسشی عقلی است و با منابع تجربی و ابزارهای آزمایشگاهی به پاسخ نمی‌رسد. منابع ادبی، ذوقی و تاریخی نیز نمی‌توانند ما را به جواب برسانند.

۳۶۰۵. **گزینه ۴** جهان و انسان دو موضوعی هستند که پرسش‌های بنیادی درباره آن‌ها مطرح می‌شوند.

۳۶۰۶. **گزینه ۱** موضوع دانش فلسفه مختص فلسفه و روش آن با برخی علوم مشترک است.

بررسی سایر گزینه‌ها: گزینه «۲»: پاسخ مسائل فلسفی را نمی‌توان از طریق تجربه و آزمایش به دست آورد؛ اما مسائل علوم تجربی از طریق تجربه و آزمایش بررسی می‌شوند؛ پس نباید فلسفه و علوم دیگر را کنار هم قرار داد. / گزینه «۳»: روش دانش فلسفه با علوم عقلی دیگر، مانند ریاضی یکسان است و خاص دانش فلسفه نیست. / گزینه «۴»: موضوع فلسفه و ریاضی یکسان نیست؛ بلکه روش‌شان یکسان است.

۳۶۰۷. **گزینه ۲** فیثاغورس کسی بود که برای نخستین بار اصطلاح فیلسوفیا را به کار برده است.

۳۶۰۸. **گزینه ۳** سوفیست در ابتدا به معنای «دانشمند» بود؛ ولی بعدها معنای «مغالطه‌کار» پیدا کرد.

۳۶۰۹. **گزینه ۱** مهم‌ترین هدف سوفیست‌ها پیروزی بر رقیب بود و به همین علت، برای حقیقت ارزش و اعتباری قائل نبودند و از مغالطه در استدلال‌هایشان استفاده می‌کردند.

۳۶۱۰. **گزینه ۴** **بررسی همه گزینه‌ها:** گزینه «۱»: پرسشی در حیطه زیست‌شناسی و پزشکی است. / گزینه «۲»: علم روانشناسی می‌تواند این سؤال را پاسخ دهد. / گزینه «۳»: این پرسش با رجوع به فرهنگ لغت پاسخ داده می‌شود. / گزینه «۴»: سؤالی فلسفی است که تنها از طریق عقل و استدلال عقلی و تجزیه و تحلیل دانسته‌ها به جواب می‌رسد.

۳۶۱۱. **گزینه ۲** کسی که به تفکر فلسفی رسید؛ یعنی قبلش با مسئله‌ای فلسفی روبه‌رو شده و حال با گذر از فطرت اول، وارد فطرت ثانی شده است. البته چنین کسی لزوماً به درک و دریافت درست فلسفی نمی‌رسد.

۳۶۱۲. **گزینه ۳** هرکسی دست‌کم گاهی در لابه‌لای زندگی روزانه، چنین سؤالاتی به ذهنش خطور می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها: گزینه «۱»: گرچه تفکر فلسفی لازمه زندگی هر انسانی است و همه انسان‌ها باید به آن توجه کنند؛ اما بسیاری از مردم، از کنار آن‌ها عبور می‌کنند. / گزینه «۲»: تفکر فلسفی برای همه مردم است، نه خاص فیلسوفان و دانشمندان. / گزینه «۴»: ضرورت پرداختن به پرسش‌های فلسفی، محدود به فیلسوفان نیست.

۳۶۱۳. **گزینه ۳** عالم محسوس عالم مادی و عالم معقول جهان غیرمادی است.

۳۶۱۴. **گزینه ۱** از نظر ملاصدرا، واقف به ظواهر دلخوش است و کارش تقلید از دیگران است. درحالی‌که سائر، اهل حرکت و پویایی است و به شنیده‌ها بسنده نمی‌کند و سعی می‌کند از تنگنای ظواهر عبور کند.

۳۶۱۵. **گزینه ۴** با آغاز حیات فکری بشر، تلاش عده‌ای معطوف به ارائه پاسخی دقیق برای پرسش‌های بنیادی بود. تلاش این عده منجر شد به شکل‌گیری دانش فلسفه.

۳۶۱۶. **گزینه ۱** فیزیکدان موضوعات تخصصی فیزیک را بررسی می‌کند و فیلسوف، پرسش‌های بنیادی فیزیک را؛ بنابراین پژوهش این دو از اساس با هم متفاوت است.

۳۶۱۷. **گزینه ۲** واژه «فیلسوفیا» در اصل به معنای دوستداری دانایی است نه دوستدار دانایی (رد گزینه‌های «۱» و «۳»). این واژه را نخستین بار فیثاغورس به کار برد؛ ولی سقراط آن را بر سر زبان‌ها انداخت (رد گزینه «۴»).

۳۶۱۸. **گزینه ۴** از نظر سوفیست‌ها، حقیقت هر چیزی است که فرد فهمیده و برای خودش حقیقت است، نه اینکه لزوماً دیگران بر سر آن توافق داشته باشند. در ضمن، این درک فردی لزوماً به قصد فریب دیگران نیست.

۳۶۱۹. **گزینه ۱** سقراط واژه «فیلسوفیا» را به معنای مطلق دانش به کار می‌برد. این واژه در اصل معنای «دوستداری دانایی» می‌دهد.

۳۶۲۰. **گزینه ۲** استدلال‌های فلسفی از نوع قیاسی است؛ زیرا ابزارهای تجربی توانایی پاسخ‌گویی به مسائل فلسفی را ندارند. فراموش نکنیم که استقرا نیز از انواع استدلال است و ارزش و اعتبار دارد؛ ولی در فلسفه نمی‌توان از آن استفاده کرد؛ چراکه بر تجربه و آزمایش متکی است.

۳۶۲۱. **گزینه ۱** از نظر ملاصدرا، واقف به محسوسات قانع است و به ظواهر دلخوش کرده (رد گزینه‌های «۲» و «۳»). درحالی‌که سائر جوای حقیقت است و در پی معقولات است؛ یعنی به شنیده‌ها بسنده نمی‌کند (رد گزینه‌های «۲»، «۳» و «۴»).

۳۶۲۲. **گزینه ۴** از نظر ارسطو، فلسفه نظری تقسیم می‌شد به فلسفه اولی (مابعدالطبیعه)، فلسفه وسطی (ریاضیات) و فلسفه سفلی (طبیعیات).

۳۶۲۳. **گزینه ۱** ترتیب درست فرایند تفکر فلسفی به این شکل است: برخورد با مسئله - طرح سؤال - تفکر در اندوخته‌ها.

۳۶۲۴. **گزینه ۲** پرسش اول در حیطه اخلاق است و در علم اخلاق قرار می‌گیرد که زیرمجموعه فلسفه عملی است (رد گزینه‌های «۳» و «۴»). پرسش دوم نیز مربوط به هندسه و ریاضیات است و در فلسفه نظری و شناخته فلسفه وسطی قرار می‌گیرد (رد گزینه‌های «۱» و «۳»).

۳۶۲۵. **گزینه ۳** وقتی کسی با مسئله‌ای فلسفی مواجه می‌شود، سؤالات فلسفی به سراغش می‌آیند.

۳۶۲۶. **گزینه ۱** آنچه باعث می‌شود همه موضوعات تبدیل شوند به موضوع فلسفه و همه موضوعات دارای یک وحدت باشند، این است که فلسفه درباره چستی و چرایی نهایی‌ترین و بنیادی‌ترین موضوعات هر حوزه سؤال مطرح می‌کند.

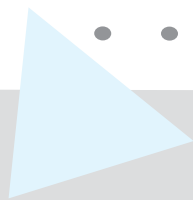
۲ فلسفه درس

۳۶۲۷. **گزینه ۴** ریشه فلسفه عبارت است از معرفت‌شناسی و هستی‌شناسی؛ اما معرفت‌شناسی نیز در حقیقت درون وجود یا هستی‌شناسی قرار می‌گیرد.

۳۶۲۸. **گزینه ۱** این عبارت اصل علیت را ویژگی تمامی موجودات؛ یعنی ویژگی اصل هستی و وجود قرار می‌دهد و عبارتی هستی‌شناسانه است.

بررسی سایر گزینه‌ها: گزینه «۲»: معرفت‌شناسی / گزینه «۳»: معرفت‌شناسی / گزینه «۴»: فلسفه اخلاق

۳۶۲۹. **گزینه ۳** فلسفه اولی اساس فلسفه است؛ زیرا درباره وجود و احکام آن بحث می‌کند که تمامی موجودات را شامل می‌شود؛ پس هر دیدگاهی که در فلسفه اولی داشته باشیم، دیدگاه کلی ما را درباره تمام موجودات شکل می‌دهد و به همین دلیل، دیدگاه‌های ما درباره شاخه‌های دیگر فلسفه را تحت‌تأثیر قرار می‌دهد.

پایخنامہ
دوازدہم

ریاضی و آمار فصل اول درس 1

قرار دهیم ولی چون شرط مسئله این است که «متمايز» باشند پس بدون تکرار باید باشد، پس ۹ عدد از ۱۰ عدد را می‌توانیم قرار بدهیم. در سمت راست نیز، از ۱۰ عدد چون ۲ عدد را قبلاً جای گذاری کرده‌ایم پس ۸ عدد می‌توان جای گذاری کرد.

4038. **گزینه ۲** بدترین کار این است که اعداد را به توان برسانید. باید کاری کنید که حالت تفریق در داخل پرانتزها به حالت ضرب تبدیل شود. فاکتورگیری کار مناسبی است:

$$\frac{9}{j} \times \frac{9}{k} \times \frac{8}{m} = \frac{9 \times 9 \times 8}{jkm}$$

$$9 \times 9 \times 8 = 648$$

4045. **گزینه ۳** ابتدا باید از شرط مسئله یعنی «بخش پذیر بودن بر عدد

۵» شروع کنیم. چون سمت راست عدد پنج رقمی فقط باید ۵ باشد پس یک حالت بیش‌تر نیست. پس چهار جای خالی باقی می‌ماند، در نتیجه اعداد را با چهار رقم فرض می‌کنیم و سؤال را حل می‌کنیم:

$$4 \times 3 \times 2 \times 1 = 24$$

4046. **گزینه ۱** شرط مسئله را باید لحاظ کنیم. قرار است حروف یکسان

کنار هم قرار گیرند. پس حروف یکسان را یکی به حساب می‌آوریم. چون عملاً جایگشت‌های آنها تأثیر ندارد. یعنی ۳ تا A را یکی و ۲ تا D را هم یکی به حساب می‌آوریم. بدین ترتیب ۵ حرف (D و A و M و R و N) با 5! جایگشت داریم.

$$5! = 120$$

4047. **گزینه ۳** وقتی حرف «تکراری» داریم باید کسری بنویسیم که به

تعداد تکرار آن حرف در مخرج n! قرار دهیم. کلمه «مسلمانان» دارای ۸ حرف است پس ۸! جایگشت داریم. فقط باید توجه گردد که در این ۸ حرف، حرف «م»، «ن» و «الف» هر کدام دوبار تکرار شده‌اند. پس به ازای هر کدام ۲! در مخرج خواهیم داشت.

$$\frac{8!}{2!2!} = \frac{8 \times 7!}{8} = 7!$$

4048. **گزینه ۴** حرف‌های تکراری «نازنین» را به دست می‌آوریم. حرف

«ن» سه بار تکرار شده است که در مخرج می‌آوریم و کل حروف با تکرار و بی‌تکرار «۶» حرف است. تعداد جایگشت‌های حروف کلمه نازنین برابر است با:

$$\frac{6!}{3!}$$

در گزینه ۴ تعداد جایگشت‌های حروف کلمه شیرینی هم برابر است با:

$$\frac{6!}{3!}$$

سایر گزینه‌ها عبارتند از:

$$1) \frac{6!}{2!} \quad 2) \frac{6!}{2!} \quad 3) \frac{6!}{2!}$$

4049. **گزینه ۲** «کیخسرو» حرف تکراری ندارد پس تعداد حرف‌ها را

می‌شماریم و همان‌قدر حالت برای آن در نظر می‌گیریم: $6! =$ کیخسرو.

بقیه کلمات را نیز بر اساس همان قاعده به دست می‌آوریم فقط حواستان به حروف

تکراری باشد:

$$\frac{6!}{2!} = \text{فرامرز (۲ بار تکرار حرف «ر»)}$$

$\frac{6!}{2!} = \text{شهریار (۲ بار تکرار حرف «ر»)}$

$\frac{6!}{2!} = \text{مازیار (۲ بار تکرار حرف «الف»)}$

4050. **گزینه ۲** در این جا عامل تکراری داریم پس باید در مخرج، آن را

لحاظ کنیم. عدد ۵ سه بار و عدد ۲ دو بار تکرار شده‌اند:

$$\frac{7!}{3!2!} = \frac{7 \times 6 \times 5 \times 4 \times 3!}{3! \times 2!} = 420$$

4051. **گزینه ۴** وقتی صورت سؤال می‌گوید حرف N را در وسط قرار

می‌دهیم پس عملاً این حرف در ایجاد حالت جدید نقش ایفا نمی‌کند و می‌توان گفت

فقط ۶ حرف باقی می‌ماند EAREST که جایگشت آنها را حساب می‌کنیم:

$$\frac{6!}{2!} = \frac{6 \times 5 \times 4 \times 3 \times 2!}{2!} = 360$$

(توجه کنید که حرف E دوبار تکرار شده است)

4052. **گزینه ۳** اگر حرف R را در وسط قرار دهیم برای ۶ جایگاه دیگر ۶

$$\frac{6!}{R}$$

مشارفیان
پاسخنامه

کتاب
انسانی

DADASS که حروف S, A, D هر کدام ۲ بار تکرار شده است باید جایگشت این ۶ حرف را حساب کنیم که حروف تکراری نیز دارد:

$$\frac{6!}{2!2!2!} = \frac{6 \times 5 \times 4 \times 3 \times 2!}{2 \times 2 \times 2} = 6 \times 5 \times 3 = 90$$

4053. **گزینه ۴** دو حالت در نظر می‌گیریم: حالتی که کلمات با S شروع شده باشند یعنی $S \square S \square S \square$ و حالتی که کلمات با S شروع نشده باشد یعنی $S \square S \square S \square$ که هر کدام از این حالات $3 \times 2 \times 1 = 6$ حالت دارند. پس کل حالات برابر $6 + 6 = 12$ است.

4054. **گزینه ۱** چون ۳ نفر جهت مشارکت در سه مورد «متمایز» در امور مدرسه باید انتخاب شوند پس ترتیب انتخاب آنها اهمیت دارد:

$$p(n,r) = \frac{n!}{(n-r)!} \Rightarrow p(12,3) = \frac{12!}{(12-3)!} = \frac{12!}{9!} = \frac{12 \times 11 \times 10 \times 9!}{9!} = 1320$$

4055. **گزینه ۳** با دو روش می‌توان سؤال را حل کرد، هر دو روش را یاد بگیرد. روش اول: می‌گوییم باید حالات سه‌تایی را به دست آوریم. ابتدا تعداد حروف تکراری را حذف می‌کنیم. آن‌چه باقی می‌ماند $\{S, E, R, H, T\}$ است. که در اولین جا، هر ۵ حرف را می‌توان قرار داد. در دومین جا، از ۵ حرف، ۴ حرف را می‌توان قرار داد (چون یکی را قبلاً استفاده کردیم) و در سومین جا از ۵ حرف، ۳ حرف را می‌توان قرار داد (چون دو تا را قبلاً استفاده کرده‌ایم). پس می‌شود: $5 \times 4 \times 3 = 60$

حال اگر حرف S را در نظر بگیریم که بخواهیم دو بار بنویسیم چه می‌شود؟

$$\square \square \square$$

دو حرف S به سه طریق مختلف می‌توانند در دو جایگاه از این سه جایگاه قرار بگیرند (جایگاه اول و دوم، جایگاه اول و سوم، جایگاه دوم و سوم) و بقیه چهار حرف دیگر در جایگاه باقی‌مانده در چهار حالت می‌توانند قرار بگیرند. پس: $3 \times 4 = 12$ حال اگر حرف E را در نظر بگیریم که بخواهیم دوبار بنویسیم چه می‌شود؟ عین حرف S خواهد بود یعنی: $3 \times 4 = 12$ پس در مجموع چنین خواهد بود: $12 + 12 + 60 = 84$

روش دوم: چون سه از Π مورد نظر است پس یا ترکیب است یا ترتیب. حروف کلمه عبارتند از $\{S, E, R, H, T\}$ که حروف S و E دوباره تکرار شده‌اند. بنابراین باید حالات کلمه ۳ حرفی را در سه حالت (۱) بدون حرف تکراری، (۲) کلمات دارای دو حرف S و (۳) کلمات دارای ۲ حرف E را به دست آوریم:

$$1) P(5,3) = \frac{5!}{(5-3)!} = \frac{5!}{2!} = \frac{5 \times 4 \times 3 \times 2!}{2!} = 60$$

$$2) \text{تعداد جایگشت‌های } S \text{ و } S \text{ و حروف سوم } \{E, R, H, T\}$$

$$4 \times \frac{3!}{2!} = 12$$

(عدد چهار در این رابطه تعداد حالات انتخاب حرف سوم است)

$$3) \text{تعداد جایگشت‌های } E \text{ و } E \text{ و حروف سوم } \{S, R, H, T\}$$

$$4 \times \frac{3!}{2!} = 12 \Rightarrow 60 + 12 + 12 = 84$$

4056. **گزینه ۴** روش اول: می‌خواهیم ۴ حرف از ۷ حرف را انتخاب کنیم. پس با ترکیب سروکار داریم. در ضمن ۲ حرف A نیز باید وجود داشته باشد بنابراین برای کلمه ۴ حرفی ۲ حرف دیگر لازم داریم که آنها را از بین بقیه حروف، به جز A یعنی T و M و L و S انتخاب می‌کنیم. پس در واقع چهار حرف داریم که ۲ حرف A است و دو حرف دیگر را از بین آن چهار حرف انتخاب می‌کنیم.

$$C(4,2) = \binom{4}{2} = \frac{4!}{(4-2)!2!} = \frac{4 \times 3 \times 2!}{2! \times 2!} = \frac{4 \times 3}{2} = 6$$

حالا ۴ حرف داریم که دوتای آنها (دو تا A) تکراری هستند. جایگشت ۴ حرف دارای ۲ حرف تکراری به صورت زیر محاسبه می‌شود: $\frac{4!}{2!} = \frac{4 \times 3 \times 2}{2} = 12$ بنابراین کل جایگشت‌ها طبق اصل ضرب برابر است با: $6 \times 12 = 72$

روش دوم: ابتدا دو جایگاه از چهار جایگاه را برای دو حرف A انتخاب می‌کنیم. پس با ترکیب سر و کار داریم. پس داریم: $C(4,2) = \binom{4}{2} = 6$

حال از چهار جایگاه دو جایگاه باقی می‌ماند که باید دو حرف از چهار حرف غیر A در آن قرار بگیرند که ترتیب قرار گرفتن آنها مهم است زیرا حالت‌های مختلف ایجاد می‌کنند. پس داریم: $\binom{4}{2} \square \square = 6 \times 4 \times 3 = 72$

4057. **گزینه ۳** در انتهای صورت سؤال گفته شده است که سه حرف از پنج حرف، حرف S است. پس دو حرف باقی می‌ماند. غیر از S، پنج حرف داریم پس حالت‌های انتخاب دو حرف از پنج حرف را به دست می‌آوریم: $\binom{5}{2} = 10$

حال باید ببینیم که سه حرف S و دو حرف دیگر چه رابطه جایگشتی دارند: اگر هر ۵ حرف متمایز بودند می‌شد ۵! ولی چون سه حرف از پنج حرف، تکراری است پس باید طبق قاعده تقسیم بر آن شود یعنی: $\frac{5!}{3!} = 20$ نتیجه نهایی این که بین ۱۰ حالت به دست آمده و ۲۰ حالت بعدی به دست آمده طبق اصل ضرب باید نوشت: $10 \times 20 = 200$

4058. **گزینه ۴** در بین حروف کلمه DELAVAR دو حرف تکراری A داریم بنابراین مسئله را در سه حالت مختلف زیر حل می‌کنیم:

حالت اول (حرف A در بین حروف انتخابی نباشد): ابتدا سه حرف از بین تمام حروف (۵ حرف داریم) را انتخاب کرده و جایگشت‌های سه تایی آنها را حساب می‌کنیم: $\square \square \square = 5 \times 4 \times 3 = 60$

حالت دوم: در این مرحله یکی از حروف A و دو حرف دیگر از حروف غیر A را انتخاب و باز جایگشت آنها را محاسبه می‌کنیم:

$$A \text{ انتخاب } 2 \text{ حرف از } 5 \text{ حرف غیر } A = \binom{5}{2} = \frac{5!}{2!3!} = 10$$

$$3! = 3! = 3! = 6 \text{ جایگشت حرف } A \text{ با } 2 \text{ حرف انتخابی} \\ \Rightarrow 10 \times 6 = 60 = \text{حاصل ضربشان}$$

حالت سوم: در این مرحله دو حرف A و یک حرف از حروف غیر A را انتخاب می‌کنیم و باز هم جایگشت آنها را حساب می‌کنیم (این بار حرف تکراری هم دارد).

$$3! = 3! = 3! = 3 \text{ جایگشت } 2 \text{ حرف } A \text{ با } 1 \text{ حرف انتخابی،}$$

$$5 \text{ انتخاب } 1 \text{ حرف از } 5 \text{ حرف}$$

$$5 \times 3 = 15 \text{ (جایگشت } 3 \text{ حرف با } 2 \text{ حرف تکراری } A) \\ \Rightarrow 60 + 60 + 15 = 135 = \text{مجموع سه حالت}$$

4059. **گزینه ۴** همانند سؤال قبل باید حالت‌های مختلف را بررسی کنیم و در آخر تعداد حالات را با هم جمع کنیم. حالت اول: اگر ۳ حرف متمایز باشند:

$$M, A, R, D, S, L \Rightarrow 6 \times 5 \times 4 = 120$$

حالت دوم: اگر هر ۳ حرف A باشند ۱ حالت

M

R

$$A, A, D \Rightarrow (1 \times 1 \times 5) \times 3 = 15$$

S

L

(ضرب در عدد ۳ به خاطر جابه‌جایی A با حروف دیگر است.)

پاسخنامه

کتاب
انسانی

۴۲۷۵. **گزینه ۴** «ای قلم» از اشعار انتقادی «سیداشرف‌الدین گیلانی» (نسیم شمال) است.
۴۲۷۶. **گزینه ۴** روزنامه «قرن بیستم» را «میرزاده عشقی» منتشر می‌کرد. ادیب‌الممالک سردبیر روزنامه مجلس بود.
۴۲۷۷. **گزینه ۳** (پ) توضیح مربوط به بهار است. (ت) تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران، نام یکی از آثار محمدتقی بهار است. (ث) توضیح مربوط به فرخی یزدی است.
۴۲۷۸. **گزینه ۴**
۴۲۷۹. **گزینه ۱** چاپخانه در زمان فتح‌علی‌شاه قاجار تأسیس شد.
۴۲۸۰. **گزینه ۲**
۴۲۸۱. **گزینه ۱** تصحیح موارد نادرست: دهخدا با روزنامه «صور اسرافیل» همکاری داشت. او در استانبول روزنامه «سروش» را منتشر کرد. شیوه او بر محمدعلی جمال‌زاده و صادق هدایت تأثیر گذاشت. لغت‌نامه مفصل‌ترین کتاب لغت زبان فارسی است ولی اولین نیست.
۴۲۸۲. **گزینه ۴** از او [بهار] در جایگاه شاعر و پژوهش‌گر آثاری مانند تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران، سبک‌شناسی، تاریخ تطور شعر فارسی، دیوان اشعار و تصحیح‌های ارزشمند و مقالات علمی بسیاری به‌جای مانده است.
۴۲۸۳. **گزینه ۱** فرخی یزدی تحت‌تأثیر شاعران گذشته، به‌ویژه مسعود سعد و سعدی بود. آشنایی با سعدی طبع فرخی را شکوفا ساخت.
۴۲۸۴. **گزینه ۳** او (دهخدا) در رواج نثر ساده و عامیانه که بعدها در داستان‌های محمدعلی جمال‌زاده و صادق هدایت به‌کار رفت، نقش مؤثری داشت.
۴۲۸۵. **گزینه ۴** برای تشخیص سبک ابتدا باید دنبال ویژگی‌هایی باشید که در کتاب مطرح شده است: بیت اول: واژه پلتیک / بیت دوم: واژه حقوق بین‌الملل / بیت سوم: واژه اژدرها از آنجا که تشخیص بین بیت سوم و چهارم صرفاً با تشخیص واژه ممکن نیست. در این زمان کهن بودن یا نبودن زبان و پخته بودن یا نبودن آن را در نظر قرار دهید. نگران نباشید. برای تشخیص این دو معیار لازم نیست یک ادیب باشید. با چندبار تکرار ابیات سبک‌های مختلف (در حین تست زدن‌هایتان) متوجه می‌شوید که شعر عصر بیداری پختگی زبان کهن را ندارد.
۴۲۸۶. **گزینه ۲** در این بیت شاعر برای بیان مفهوم مهم «ارزش قدرت فهم انسان» از هیچ آرایه‌ای استفاده نکرده است. این سبک شعر عصر بیداری است که لفظ در خدمت محتوا است و آرایه‌آفرینی اهمیت ندارد. **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۱. تشبیه دل به کبوتر / ۳. مه: استعاره از معشوق / ۴. آتش هجر: اضافه تشبیهی و سوختن جگر کنایه از اوج درد و رنج روحی.
۴۲۸۷. **گزینه ۳** ارزش و برتری روح به جسم: این دست مضامین در شعر سبک بیداری کاربردی ندارد. **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۱. انتقاد به سرقت کردن حکومت از مردم، ۲. ستایش آزادی، ۴. انتقاد به بیگانگان و بی‌قانونی
۴۲۸۸. **گزینه ۳** این بیت در وصف و ستایش یک شخص است و واژه‌هایی مانند وضع زمان، قانون و نظام برای ساخت یک مضمون سیاسی‌اجتماعی به کار نرفته‌اند؛ درحالی که سایر ابیات در انتقاد به بی‌قانونی، در عشق به وطن و ستایش آزادی سروده شده‌اند که همگی مضامین مربوط به سبک بیداری هستند.
۴۲۸۹. **گزینه ۱** وطن، توجه به مردم. **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۲. مورد اول، ۳. مورد دوم، ۴. مورد اول.
۴۲۹۰. **گزینه ۴**
۴۲۹۱. **گزینه ۴**
۴۲۹۲. **گزینه ۲** در دوره سوم «شعر تغزلی» که از دوره قبل شروع شده بود، به‌تدریج راه خود را ادامه داد؛ به‌ویژه که از طرف حکومت نیز تقویت شد و در دهه ۳۲۰ و اوایل ۱۳۳۰، از گسترده‌ترین جریان‌های زمان خود شد.
۴۲۹۳. **گزینه ۳** این اتفاق مربوط به دوره دوم است.
۴۲۹۴. **گزینه ۳** مورد اول مربوط به دوره سوم و مورد دوم مربوط به دوره دوم است. سایر گزینه‌ها: (۱) دوره سوم / (۲) دوره چهارم / (۴) دوره چهارم.
۴۲۹۵. **گزینه ۴**
۴۲۹۶. **گزینه ۴** صاحبان آثار: محمدباقر میرزا خسروی، مرتضی مشفق کاظمی، سیدمحمدعلی جمال‌زاده، حسن مقدم.
۴۲۹۷. **گزینه ۴** تصحیح سایر گزینه‌ها: ب ← در این دوران مضمون رمان‌ها و داستان‌ها غالباً مبارزه و پایداری است. بر اغلب داستان‌های این دوره اضطراب سیاسی و ترس ناشی از بدفرجامی و زندان حاکم است. ت ← نام نمایشنامه «جعفرخان از فرنگ برگشته» است. ج ← این دو از نویسندگان معروف گروه تلفیق هستند.
۴۲۹۸. **گزینه ۳** این توضیح درباره سلمان هراتی است.
۴۲۹۹. **گزینه ۱** یکی از ویژگی‌های ادبی شعر معاصر، صور خیال، جدید و نو هستند و تکرار تصاویر شاعران دوره‌های قبل نیستند.
۴۳۰۰. **گزینه ۳** هر چهار ویژگی در این بیت وجود دارد اما صورت سؤال مشهودترین را از ما خواسته است. با خواندن این بیت اولین چیزی که به ذهن‌خطور می‌کند این است که قرار است درباره مضمون فقر که یک مضمون اجتماعی است شعری بخوانیم. به این نکته توجه داشته باشید که لحن ساده و سادگی زبان شعر در مرتبه بعد قرار دارند چون این‌ها ابزاری هستند که شاعر به‌کار برده تا مفهوم موردنظرش را پررنگ‌تر کند و اجازه ندهد پیچیدگی کلام آن را تحت‌تأثیر قرار دهد.
۴۳۰۱. **گزینه ۴** در این شعر «شب، داروگ، طوفان و باران» نماد هستند. تقریباً می‌توان گفت نمادهای معروفی در شعر معاصر هستند: به‌ویژه «شب». اما زبان شعر ساده است و مضمون نگرانی شاعر از اوضاع زمانه مشهود است. ابهام معنایی خاصی در شعر مشاهده نمی‌شود.
۴۳۰۲. **گزینه ۳** از شما چه پنهان، چشمم آب نمی‌خورد، دادویداد، کلمه‌های قلبیه، نقداً - گزینه ۱ در متن دیده نمی‌شود.
۴۳۰۳. **گزینه ۲** شعر درباره ظهور امام زمان است.

۴۴۳۰. **گزینه ۳** مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و گزینه ۳ تأکید بر عدم اطمینان به دوستی دشمنان **واژه‌های تداعی کننده**: بیت صورت: دل منه بر الفت دشمن (۳) از دست ندادن احتیاط در هنگام ملایمت و همواری دشمن **مفهوم سایر گزینه‌ها**: (۱) نبرد شکایت از دوست به دشمن **واژه‌های تداعی کننده**: سخن خویش به بیگانه نباید گفت. (۲) عیان بودن راز از ظاهر. **واژه‌های تداعی کننده**: نگویم که مرا واقعه‌ایست اما دوست و دشمن از سخنانم می‌فهمند. (۴) لزوم به جان خریدن و دشمنی‌ها به خاطر یار. **واژه‌های تداعی کننده**: دوست یار من شد ← یاران با من دشمن شدند.

۴۴۳۱. **گزینه ۴** مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و گزینه ۴: لزوم طی طریق به همراه انسان کامل (خضر) **واژه‌های تداعی کننده**: بیت صورت: عبور از مرحله با همراهی خضر (۴) نوجوانی که با پیر همراه نباشد، هرگز به مقصود نمی‌رسد. **نکته**: در این بیت منظور از «نوجوان» انسان ناپخته و سالک مبتدی است.

۴۴۳۲. **گزینه ۱** مفهوم: توصیف عاقل دیوانه‌نما **مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها**: ناتوانی عقل و استدلال در برابر عشق. **واژه‌های تداعی کننده**: (۲) چون به عشق راه دارد و بار عقل بر گل افتاده. (۳) دامن از خار استدلال ریشه‌ریشه شد. (۴) در مذهب عشق بیا و از عقل رهایی پیدا کن.

۴۴۳۳. **گزینه ۲** مفهوم مشترک عبارت صورت سؤال و گزینه ۲ برای پای‌بند عشق رهایی تصور نیست. **واژه‌های تداعی کننده**: بیت صورت: با عشق کی توامن کوشید؟ (۲) پای‌بند عشق را نجات نبود. **مفهوم سایر گزینه‌ها**: (۱) جاودانگی عشق در قلب عاشق. **واژه‌های تداعی کننده**: ز خاکم آتش عشقت شعله زند. (۳) جانبازی و پاکبازی در راه عشق. **واژه‌های تداعی کننده**: ملک جهان و گوی دل را در خم چوگان عشق افکنده‌ایم. (۴) عاقبت عشق شیرین است. **واژه‌های تداعی کننده**: چون در به کف آرد چه غم خورد غواص

۴۴۳۴. **گزینه ۳** **واژه‌های تداعی کننده**: الف) صد جوی آب (اشک بسته‌ام) تا تخم محبت خود را دل تو بکارم: تمنای محبت (ب) در خرجه آتش زدن: ترک تعلق و تعیین (پ) تا به کی حرف مردم بر زبان داری؟ سخن از خود نداری بهتر است دهان را ببندی: نکوهش تقلید (ت) آه خون‌افشان من سر آرد غصه را: به ثمر نشتن (ث) ره بردم به گنج بی‌پایان دوست ← صد گدا را قارون کنم: به مقام ارشادی رسیدن

۴۴۳۵. **گزینه ۲** مفهوم مشترک گزینه‌های ۱، ۳ و ۴ در تصویری است که این ابیات ارائه می‌کنند: مرغی که در صورت پریدن، دیگر باز نمی‌گردد. **واژه‌های تداعی کننده** این تصویر: (۱) مرغ ز بامی که برخاست مشکل نشیند (۳) چو مرغ وحشی جست دگر نمی‌توان پای او بست (۴) از گوشه بامی که پریدیم، پریدیم. تصویر بیت (۲): مرغ دل عاشق قصد ترک معشوق را ندارد ← تعلق خاطر همیشگی عاشق به معشوق

۴۴۳۶. **گزینه ۱** مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و گزینه ۱: هر عیش و شادی، غمی در پس خود دارد. **واژه‌های تداعی کننده**: بیت صورت: موج خنده گل ← گریه تلخ گلاب (۱) عیش ← گریه در پرده دارد **چینش کنکوری**: ساختار «صورت شرطی» را درباره بیت صورت سؤال مرور کنید. **مفهوم سایر گزینه‌ها**: (۲) عدم دل بستن انسان خردمند به لذت‌های دنیوی. **واژه‌های تداعی کننده**: نمی‌گردد دل آگاه شاد از عشرت دنیا / بی‌قراری عاشق و ناز معشوق. **واژه‌های تداعی کننده**: گل = معشوق / بلبل شب‌خیز = عاشق / غم عاشق از بی‌وفایی معشوق و عاقبت نامعلوم خویش. **واژه‌های تداعی کننده**: خنده زدن بر وفاداری دوست زدن / گریه به حال خویش کردن

۴۴۳۷. **گزینه ۴** مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و گزینه‌های ۱، ۲ و ۳: ترجیح عشق دوست بر همه چیز **واژه‌های تداعی کننده**: بیت صورت: به جز عشق تو همه چیز ناپایدار است. (۱) مقصد و مقصود جان عاشق در دو جهان، کوی توست. (۲) موی دوست را از هر دو جهان دوست‌تر دارم. (۳) بی‌دوست، جنت فردوس و باغ ارم را نمی‌خواهم.

۴۴۳۸. **گزینه ۱** مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و گزینه‌های ۲، ۳ و ۴: ضرورت صبر بر مصائب و دشواری‌ها **واژه‌های تداعی کننده**: بیت صورت: صبر بر جور فلک کن. (۲) ز بستگی کار چون خامان شکوه نکن. (۳) اگر چه رنجوری، صبوری کن. (۴) صبوری ← به دست آمدن کام دل / مفهوم گزینه ۱: «۱»: عدم وجود صبوری و طاقت در نهاد عاشق. **واژه‌های تداعی کننده**: صبر تلخ چاره من است: اما من بیچاره‌ام (صبر ندارم).

۴۴۳۹. **گزینه ۴** مفهوم مشترک بیت صورت و گزینه‌های ۱، ۲ و ۳: عدم توجه معشوق به زاری عاشق **واژه‌های تداعی کننده**: بیت صورت: لایه همی کنم ← گوش به من نمی‌کند. (۱) ناله ما و گوش تو ← فریادمان به جایی نمی‌رسد. (۲) گله از طزه‌اش کردم ← سیاه کج (زلف یار) گوش به من نمی‌کند. (۳) هر گل نو از گلرخ (معشوق) یاد می‌کند. ← گوش سخن شنو (یار) کو؟ مفهوم گزینه ۴: همه کائنات متحیر از حسن جمال یارند. **واژه‌های تداعی کننده**: ماه هم شیفته شنیدن قصه حسن توست.

۴۴۴۰. **گزینه ۲** مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و گزینه ۲: تأکید بر عدم غفلت و راحت‌طلبی و توصیه به تلاش **واژه‌های تداعی کننده**: بیت صورت: گوید چه نشینی که سواران همه رفتند. (۲) جهد کن تا بازیابی هم‌رهان خویش را / **مفهوم سایر گزینه‌ها**: (۱) توصیه به عدم تعلق داشتن به جهان مادی. **واژه‌های تداعی کننده**: دل در این کاروان سرا میند. (۳) مدح ممدوح. **واژه‌های تداعی کننده**: آصف هم از همراهی تو باز می‌ماند. (۴) در این بیت «غفلت» نکوهش شده: اما توصیه به تلاش و کوشش در آن دیده نمی‌شود. **واژه‌های تداعی کننده**: خفته خیره و مدهوش: انسان غافل

۴۴۴۱. **گزینه ۲** مفهوم مشترک بیت‌های صورت سؤال و گزینه ۲: توصیه به تلاش و تکاپو داشتن **واژه‌های تداعی کننده**: بیت صورت: کرانه حرام است / به موج آویز / از ساحل بپرهیز (۲) آسودگی ما عدم ماست / آرام نگیریم. **مفهوم سایر گزینه‌ها**: (۱) عارف حقیقی در برابر ناملایمات و سختی‌های روزگار تاب می‌آورد. **واژه‌های تداعی کننده**: در موج خیز حادثه، عارف رخت خویش تر نمی‌کند. (۳) عدم دلبستگی به جسم فانی. **واژه‌های تداعی کننده**: از فرد روان باش: چون قالب‌ها رو به دریای عدم می‌روند. (۴) لزوم پیوستن به انسان‌های کامل. **واژه‌های تداعی کننده**: سعی کن به روشندان رسی.

۴۴۴۲. **گزینه ۲** مفاهیم رباعی صورت سؤال: (۱) غنیمت وقت (۲) ناپایداری و بی‌وفایی دنیا **واژه‌های تداعی کننده** این مفهوم در گزینه‌های ۱، ۳ و ۴: (۱) جهان با کس وفاداری نخواهد کرد. (۳) جهان یک دم است. (۴) جهان پایدار نیست. مفهوم گزینه ۲: نفی طمع‌ورزی. **واژه‌های تداعی کننده**: جهان آب شور است: هرچه بیشتر نوشی تشنه‌تری.

۴۴۴۳. **گزینه ۱** مفهوم مشترک گزینه الف و پ: انسان‌های والا افتاده‌ترند. **واژه‌های تداعی کننده**: الف) صدف ← قعر دریا / کف ← روی دست دریا (پ) کف ← بالانشین / تلاش صدر کمتر کن چون در دریا «کف» بی‌ارزش بالانشین است. **مفهوم سایر گزینه‌ها**: (ب) رسیدن به اهداف مستلزم تلاش بی‌وقفه است. **واژه‌های تداعی کننده**: غواص نفس را در دل گره می‌کند: در نتیجه دامانش پر از گوهر می‌شود. (ت) توصیف آه و زاری عاشق برای معشوق. **واژه‌های تداعی کننده**: دود دلم بالانشین بود، آن‌قدر که فلک بر زمین رشک می‌برد. (ث) زیبایی بی‌حد معشوق و نازک‌دلی او **واژه‌های تداعی کننده**: با دوست که می‌یارد گفت که بالای دو چشمت ابروست؟ (می‌یارد = می‌تواند)

۴۴۴۴. **گزینه ۳** مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و گزینه ۳: رضایت‌مندی عاشق برای جانفشانی در راه معشوق **واژه‌های تداعی کننده**: بیت صورت: از دست دادن همه چیزم را به زاری از خدا می‌خواهم. (۳) منت خدای را که چشمم به روی قاتل است و فرقم به زیر تیغ. **مفهوم سایر گزینه‌ها**: (۱) تمام خواست عاشق، به مراد رسیدن معشوق است. (۲) جانفشانی در راه معشوق. **واژه‌های تداعی کننده**: سر در رهت بنهاده‌ام، دل در هوایت داده‌ام. (۴) توصیه به پرهیز از ستم و جفا در حق مظلومان. **واژه‌های تداعی کننده**: بپرهیز از آه خلق چون نفرین آن‌ها در زمانه اثر می‌کند.

چینش کنکوری: همان‌طور که دیدید در بیت صورت سؤال و گزینه‌های ۲ و ۳ مفهوم «جان‌فشانی در راه معشوق» مشترک است و تنها یک «مفهوم فرعی» گزینه دوم را از پاسخ درست خارج کرده است. مفهوم فرعی = جانفشانی از روی رضایت

۴۴۴۵. **گزینه ۱** مفهوم مشترک گزینه‌های ۱، ۲ و ۳: پرهیز از معاشرت با ناهلان **واژه‌های تداعی کننده**: (۲) مکن با اهل جهل ای یار صحبت (۳) صحبت ناچسب آزارها به بار می‌آورد. (۴) دوری از کسی که از او آسایش نداری بهتر است. مفهوم گزینه ۱: عاقل کسی است که از دنیا پرهیز کند. **واژه‌های تداعی کننده**: کسی که خرد رهنمونش باشد ← به گیتی رسم صحبت نوزرد.

مشاوران آموزش

پاسخنامه

کتاب
انسانی

۴۴۴۶. گزینۀ ۱ واژه‌های تداعی‌کننده این مفهوم:

الف) دعوت به صداقت: ۲. خرقه بر دوش و میان بسته به زتار
 ب) بی‌قراری عاشق: شب‌های بی‌توام شب‌گور است، بامداد بی‌تو، روز محشر.
 پ) صفای باطن: از فرّ عبادت همچون آفتاب و ماه، نورانی‌اند.
 ت) ناپایداری دنیا: روا بود که کسی تکیه بر زمانه کند؟

۴۴۴۷. گزینۀ ۴ سؤال گزینۀ‌ای را می‌خواهد که سؤال و جواب با هم تناسب نداشته باشد. تحلیل: ۱. کدام غذا برکت ندارد؟ غذایی که نام خدا در آن یاد نشود. سوال و جواب کاملاً مطابق هم هستند. ۲. برای چه بر ما واجب است که خشمگین نشویم؟ چون که در خشم تباهی است. سوال و جواب مطابق هم هستند. ۳. چه کسی در زندگی رستگار شد؟ کسانی که در نمازشان فروتن هستند. سوال و جواب مناسب هم هستند. ۴. کی فصل بهار در سرزمین شما فرا می‌رسد؟ فصل بهار این‌جا کوتاه است. در این گزینۀ سوال در مورد بلند یا کوتاه بودن فصل بهار آن‌جا نام نشده است و این پاسخ با صورت سوال هماهنگ نیست. بنابراین پاسخ صحیح گزینۀ «۴» است.

۴۴۵۸. گزینۀ ۱ ترجمۀ گزینۀ‌ها: ۱. «گنجی غنی تر از قناعت نیست.» ۲. «گفتم ای آتش سرد و سلامت باش.» ۳. «کسانی را که غیر خدا فرا می‌خوانند دشنام ندهید؛ زیرا که به خدا دشنام دهند.» ۴. «جهدی همچون جهاد نفس نیست.»

۱. ترجمۀ متن: مردم از نظر پدران همتا و همانند هستند. پدران آدم و مادرشان حواء است؛ ولی ارزش هر انسانی به آن چیزی است که آن را به خوبی آن‌جا می‌دهد و جایگاه مردان با توجه به کارهاشان است. پس ما نباید به اصل و نسب فخر بفرشویم (باید فخر نفرشویم). همه ما از گل آفریده شدیم و جز گوشتی و استخوانی و عصبی نیستیم و افتخار انسان به عقل و حیاء و پاکدامنی و ادب و تقوایش است و انسان باید با علم پیروز شود و جایگزینی برای آن نخواهد چون که مردم مردگان‌اند و اهل دانش زندگان‌اند.

۲. براساس متن: ۱. فخر فروشی به اصل و نسب مفهوم مناسبی برای متن نیست. ۲. انسان و کمالش. متن در چند مورد به کمال انسان اشاره دارد و این جمله مفهوم کلی و هدف متن است. ۳. طلب کردن دانش. هر چند موضوع جالبی است؛ اما موضوع مورد توجه متن نیست. ۴. پدران انسان. در متن به آن اشاره شده است؛ اما مفهوم متن آن نیست. بنابراین پاسخ صحیح گزینۀ «۲» است.

۳. سؤال: اشتباه را پیدا کن. ۱. «انسان از گل آفریده شده» با توجه به متن درست است. ۲. «پدر انسان آدم و مادرش حواء است.» با توجه به متن درست است. ۳. «انسان باید جایگزینی برای دانش بخواهد.» با توجه به متن نادرست است. ۴. «شرف انسان به کارهایش است نه اصل و نسب او.» با توجه به متن درست است. بنابراین پاسخ صحیح گزینۀ «۳» است.

۴. سؤال با توجه به متن کدام گزینۀ ارزش انسان نیست. ۱. «اصل و نسب» با توجه به آن‌چه در متن آمده است اصل و نسب ارزش انسان به شمار نمی‌آید. ۲. «عقل و عمل» براساس متن ارزش انسان به شمار می‌آید. ۳. «حیاء و پاکدامنی» جزء مواردی است که با توجه به متن برای انسان ارزش می‌باشد. ۴. «دانش و ادب» براساس متن ارزش انسان به حساب نمی‌آید. بنابراین گزینۀ «۱» صحیح است.

۱. سؤال: مفهوم کدام عبارت در متن وجود ندارد. ۱. «ارزش انسان به شیوایی سخنش است.» هر چند جمله زیبایی است اما این مفهوم در متن وجود ندارد. ۲. «قطعاً گرامی‌ترین شما نزد خدا پرهیزکارترین‌تان هستند.» این مفهوم در متن وجود دارد. ۳. «برای چه می‌گویید چیزی را که آن‌جا نمی‌دهید.» در متن این مفهوم نیز وجود دارد. ۴. «و شما را از مردی و زنی آفریدیم» این مفهوم نیز در متن وجود دارد. بنابراین پاسخ صحیح گزینۀ «۱» است.

۴. سؤال گزینۀ‌ای را می‌خواهد که یکی از «حروف مشبّهة بالفعل» در آن وجود دارد. «کَانَ» در گزینۀ ۴ از «حروف مشبّهة بالفعل» است. «نجاح» اسم آن و «غایة» خبر آن است. معنی جمله: «گویا موفقیت من در امتحان هدفی است که درک نمی‌شود.» بررسی سایر گزینۀ‌ها: ۱. «راضی کردن مردم هدفی برای این قاضی بود (است).» «کَانَ» در این جمله از افعال ناقصه است نه از «حروف مشبّهة بالفعل». ۲. «بر دانش آموزان واجب است که از امتحانات ترسند.» «أَنَّ» در این جمله از «حروف مشبّهة بالفعل» نیست. ۳. «اگر در کودکی‌ات سؤال بپرسی، برایت بهتر است.» «إِنَّ» در این جمله حرف شرط است و از «حروف مشبّهة بالفعل» نیست.

۲. سؤال گزینۀ‌ای را می‌خواهد که در آن حرفی برای تأکید جمله وجود دارد. «إِنَّ» حرفی است که برای تأکید به کار می‌رود. دقت کنید که ممکن است ضمیر پیوسته به این حرف (و سایر «حروف مشبّهة بالفعل») متصل شود و اگر ضمیر «نا»

عربی درس ۱

۴۴۴۷. گزینۀ ۳ «سَاعِدَ وَأَعَانَ» مترادف هستند به معنی کمک کرد. بررسی سایر گزینۀ‌ها: ۱. «سَوَى» غیر «مترادف و تَقَصَّنَ» کم شد» و «زَادَ» زیاد شد» متضاد هستند. ۲. «الدَّاء» بیماری» و «العافية» (تندرستی) متضاد و «يَضَعُ» و «يَجْعَلُ» قرار می‌دهد» مترادف‌اند. ۴. «مَذْمُوم» ناپسند» و «محمود» پسندیده» متضاد و «أَطْلَنَ» و «أَزْعَمَ» گمان می‌کنم» مترادف هستند.

۱. جمع «العظم» استخوان» «العظام» است. بررسی سایر گزینۀ‌ها: ۲. «الخطب» نخ» و «الخطاب» خیاط» مفرد هستند. ۳. «أبيض» سفید» و مؤنث آن «بيضاء» و هر دو مفرد هستند. ۴. «مفسدة» مایه تباهی» و «مفسدين» تبهکاران» به این معانی است.

۳. «مفسدة» مایه تباهی» صحیح است.

۲. «لیت» یکی از «حروف مشبّهة بالفعل» است و برای تمثی و بیان آرزو به کار می‌رود. بررسی سایر گزینۀ‌ها: ۱. خطهایی در بدن انسان و حیوان است و حس در آن جاری است که پاسخ صحیح «العصب» است. ۳. «از سنگ‌های زیبا با رنگ سفید است.» که ویژگی مربوط به «دَرّ» مرارید» است. ۴. هدفی که انسان همیشه آن را به دست می‌آورد برای راضی کردن مردم در این‌جا نادرست است.

۴. بررسی سایر گزینۀ‌ها: ۱. ابحت: جست‌وجو کن. ۲. خَلِقْنَا: آفریده شدیم. ۳. العالم الأكبر: جهان بزرگ‌تر

۴. «نا» متصل به فعل مضارع نقش مفعول را دارد و فعل به صورت سوم شخص به کار رفته است، ترجمه درست آن «رهایمان نکند.»

۳. «مُجِيب» برآورنده» اسم فاعل است.

۱. کلمات «رُبَمَا» و «لَعَلَّ» با هم متضاد نیستند، بلکه با هم مترادف هستند و به معنای «شاید» هستند. بررسی سایر گزینۀ‌ها: ۲. فعل «تُبْصِرُ» از باب «إفعال» است و مصدر آن «إبصار» است. ۳. «جرم» پیکر» است. مفرد است و جمع آن «أجرام» می‌باشد. ۴. «أحیاء» جمع مکثر «حَي» می‌باشد.

۴. ترجمۀ شعر داده شده در صورت سؤال: «ای که نابخردانه افتخار کننده به اصل و نسب (دودمان) هستی، مردم تنها از یک مادر و یک پدراند.» مفهوم این شعر این است که این‌که پدر و مادر ما چه کسانی هستند و اصل و نسب ما چیست، چندان اهمیت ندارد و نمی‌تواند مایه افتخار واقعی باشد؛ باید دید که ما خودمان که هستیم؛ چه حرفی داریم و جوهر و هنر ما چیست. بیت‌های داده شده در گزینۀ‌های ۱، ۲ و ۳ نیز دارای چنین مفهومی هستند، اما بیت داده شده در گزینۀ ۴ چنین مفهومی را ندارد.

۴. ترجمۀ گزینۀ‌ها: ۱. «ای که نابخردانه افتخار کننده به دودمان هستی، مردم تنها از یک مادر و پدر هستند.» این بیت دارای مفهوم کیفیت آفرینش و خلقت انسان نیست. ۲. «آیا آنان را می‌بینی که از تفرقه، آهن، مس یا طلا آفریده شده‌اند؟» این بیت دارای مفهوم تفاوت بین جاهل و عاقل نیست. ۳. «بلکه آن‌ها را می‌بینی که از تکه گلی آفریده شده‌اند. آیا به‌جز گوشت و پی و استخوان هستند؟» ۴. «افتخار تنها به خردی استوار، شرم، پاکدامنی و ادب است.» در این بیت مفهوم به این موضوع اشاره نشده است که انسان باید به عقل افتخار کند و به دارایی افتخار نکند.

مشاوران آموزش

پاسخنامه

کتاب انسانی

به این حرف بچسبید به دو شکل «إِنَّا» و «إِنَّا» ظاهر می‌شود. این ترکیب در گزینه ۲ وجود دارد. **معنی جمله:** «بی‌شک، ما کسانی که در راه خدا می‌جنگند را دوست داریم». **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۱. «دوست دارم که آن دریای زیبا را ببینم». «أَنْ» در این جا برای تأکید نیست، بلکه بر معنی «که» است. ۳. «این دانش‌آموز به پشت سر توجه می‌کرد؛ زیرا که درس را یاد نگرفته بود». حرف «أَنْ» در ترکیب «لَأَنَّ» از «حروف مشبّهة بالفعل» است ولی برای ارتباط دو جمله است نه تأکید. ۴. «اگر صبر کنی به موفقیت می‌رسی، پس به خدا توکل کن». «إِنْ» در این جمله از حروف شرط است.

۴۴۶۵. **گزینه ۲** سؤال از ما خواسته است که حرفی از «حروف مشبّهة بالفعل» را مشخص کنیم که عمل آن ارتباط و پیوند بین دو جمله باشد. همان گونه که در کتاب درسی هم بیان شده است، «أَنْ» به معنای «که» است و دو جمله را به هم پیوند می‌دهد، لذا باید در داخل گزینه‌ها دنبال «أَنْ» بگردیم و گزینه‌ای که «أَنْ» در آن به کار رفته است گزینه ۲ می‌باشد.

۴۴۶۶. **گزینه ۳** سؤال گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن نوع «لا» متفاوت از سایر گزینه‌ها باشد. در گزینه ۳ حرف «لا» در عبارت «لا يظلم الناس» «لا» نهی است. (هم می‌توان از روی ترجمه جمله بی به نهی بودن آن برد و هم از روی حرکت کسره آخر فعل «يظلم») ترجمه: «کسی که می‌خواهد در جامعه محترم باشد، نباید هرگز به مردم ستم کند». حرف «لا» در سایر گزینه‌ها از نوع «لا نفی» است. (دقت کنید اگر حرف «لا» بعد از حروف «أَنْ، لَنْ، كَيْ (لِکَي)، حَتَّى، لِي» بیاید، حتماً «لا نفی» است؛ همچون گزینه‌های ۱ و ۴ ترجمه سایر گزینه‌ها: ۱. «مردم باید با دروغگویان هم‌نشینی نکنند؛ زیرا دروغ عملی زشت است». ۲. «ای دوست من، نفهمیدم، چرا آن‌چه را که هرگز نمی‌توانی آن را انجام دهی، می‌گویی؟!». ۴. «فرصت را غنیمت بشمارید و خوب درس بخوانید تا در امتحان مردود نشوید».

۴۴۶۷. **گزینه ۱** در صورت سؤال آمده است که در کدام گزینه دو نوع از «لا» وجود دارد. در گزینه ۱ «لا تحمّل» و «لا طاقة» به ترتیب «لا» نهی و «لا» نفی جنس هستند. و در گزینه ۲ هر دو نوع «لا» از نوع «لا» نفی جنس هستند. در گزینه‌های ۳ و ۴ نیز هر دو نوع «لا» از نوع «لا» نفی هستند.

۴۴۶۸. **گزینه ۲** سؤال گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن «حروف مشبّهة بالفعل» به صورت اشتباه عمل کرده باشد. همان‌طور که می‌دانید «حروف مشبّهة بالفعل» نیاز به «اسم و خبر» دارند که اسم آن‌ها «منصوب» و خبر آن‌ها «مرفوع» است. در گزینه ۲ کلمه «فانز» خبر «إِنْ» و باید مرفوع باشد (فانز) / **بررسی سایر گزینه‌ها:** در گزینه ۱ «تعظیم» اسم و «سبب» خبر «أَنْ» هستند و هر دو درست هستند. در گزینه ۳ «الإنسان» اسم و جمله «يكون تراباً» خبر آن می‌باشد و هر دو درست هستند. در گزینه ۴ «التمثال» اسم و «إنسان» خبر «كانت» هستند و درست می‌باشند.

۴۴۶۹. **گزینه ۴** سؤال از ما گزینه‌ای را خواسته است که در آن حرفی آمده باشد که برای رفع ابهام از جمله ماقبل خودش آمده باشد. در میان «حروف مشبّهة بالفعل» حرف «لِکِنْ» برای کامل کردن پیام و بر طرف کردن ابهام جمله قبل از خودش است؛ لذا باید در میان گزینه‌ها دنبال «لِکِنْ» بگردیم که تنها در گزینه ۴ به کار رفته است.

۴۴۷۰. **گزینه ۳** سؤال از ما گزینه‌ای را خواسته است که در آن «مضارع التزامی» آمده باشد. در گزینه ۳ زمان فعل «تكون» چون بعد از «لعل» آمده است، مضارع التزامی است. ترجمه جمله: شاید خوشبختی در گوشه اتاقمان باشد، پس ما از آن غافل هستیم. (فعل مضارع در جمله دارای «لعل» و «لیت» به صورت «مضارع التزامی» ترجمه می‌شود). در سایر گزینه‌ها زمان فعل‌های «كانت تعیش»، «تعرف» و «تضمّم» به ترتیب «ماضی استمراری»، «مضارع اخباری» و «مضارع اخباری» می‌باشد.

۴۴۷۱. **گزینه ۱** سؤال گزینه‌ای را خواسته است که در آن نوع «لا» از سه گزینه دیگر متفاوت باشد. در گزینه ۱ «لا» در «فلا شكّ فيه» پس هیچ شکی در آن نیست «لا» نفی جنس است، اما در سه گزینه دیگر «لا» نفی (نافیّه) است.

۴۴۷۲. **گزینه ۴** سؤال گزینه‌ای را می‌خواهد که برطبق توضیحات، درست باشد. **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۱. «لا تماره» جار ومجرور نیست و حرف «لی» حرف تأکید است نه حرف جرّ ۲. «أعلم اسم تفضیل است. ۳. جمله «کنتم تعلمون» خبر لکن است.

۴۴۷۳. **گزینه ۱** سؤال گزینه‌ای را می‌خواهد که حرف «لا» بر کلمه ما بعد از خود از نظر اعراب بی‌تأثیر باشد. در گزینه ۱ «لا بأس» حرف «لا» نفی جنس داریم که بر اعراب کلمه بعد تأثیر می‌گذارد؛ اما در «لا أعطي». «لا» حرف نفی است و در فعل تغییری ایجاد نمی‌کند. در سایر گزینه‌ها حرف «لا» بر اعراب کلمه بعد از خود تأثیر گذار است. ۱. «لا تقف»: پیروی نکن «لا» نفی ۲. «لا شيء»: «لا» نفی جنس. ۴. «لا یسافرن» هم می‌تواند نفی باشد و هم نفی و چون «لا» در گزینه ۱ حتماً نفی است و غیر عامل پس «لا» در گزینه ۴ نفی است.

۴۴۷۴. **گزینه ۲** سؤال گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن «حروف مشبّهة بالفعل» و «افعال ناقصه» به درستی تأثیر گذاشته باشد و اعراب اسم و خبر آن درست باشد. می‌دانیم «حروف مشبّهة بالفعل» اسم را منصوب و خبر را مرفوع می‌نمایند و «افعال ناقصه» دقیقاً برعکس آن‌ها عمل می‌کنند و علامت اعراب اسامی جمع مذکر سالم در رفع «وَن» و در نصب و جر «يَن» است. بنابراین در گزینه ۲، اسم کان «مقاتلون» که در اصل «مقاتلون + ناء» بوده است، مرفوع است و خبر آن «عالمین» منصوب و درست است. **معنی جمله:** «رزمندگان ما به مسیر زندگی‌شان آگاه‌اند». **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۱. «همانا دانشمندان به مصلحت‌هایشان آگاه‌اند». «العلماء» اسم «إِنْ» است و باید منصوب باشد یعنی «العلماء» درست است. ۳. «دانش‌آموزان به آینده‌شان آگاه نیستند». «عالمون»، خبر «لیس» است و باید منصوب باشد. یعنی «عالمین». ۴. «ای کاش تنبلی‌ها به ضررهای تنبلی آگاه بودند». «المتكاسلون» اسم «لیت» است و باید منصوب باشد یعنی «المتكاسلین». همچنین «عالمین» خبر «لیت» است و باید مرفوع باشد. «عالمون»

۴۴۷۵. **گزینه ۴** سؤال گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن یکی از نواسخ به درستی تأثیرگذار نبوده است. در گزینه ۴، «لیت» حرف «مشبّهة بالفعل» است و اسم آن باید منصوب و خبرش مرفوع باشد که رعایت نشده است «لیت العافیة أجمَل لباس» **معنی جمله:** «ای کاش عافیت زیباترین لباس بود». **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۱. «هیچ لباسی زیباتر از عافیت نیست». ۳. «عافیت زیباترین لباس است». که در آن‌ها احکام نواسخ به درستی رعایت شده است.

۴۴۷۶. **گزینه ۳** سؤال گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن حرف «لا» نفی جنس آمده است. می‌دانیم که «لا» نفی جنس بر سر جمله اسمیه می‌آید و این حالت در گزینه ۳ وجود دارد. **معنی جمله:** «باید اعتراف کنیم که هیچ سودی در هم‌نشینی با نادانان نیست». **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۱. «کسی که با جدیت کار نمی‌کند، در زندگی‌اش موفقیت را نخواهد دید». که حرف لا در این‌جا حرف نفی فعل مضارع است و نفی جنس نیست. ۲. «به دوستم سلام کردم نه به همه حاضرین». که در این‌جا «لا» حرف عطف است نه نفی جنس. ۴. «برادر او در منزل درس نمی‌خواند بلکه در مدرسه». که در این‌جا نیز «لا» حرف نفی فعل مضارع است.

۴۴۷۷. **گزینه ۳** سؤال گزینه‌ای را می‌خواهد که حرکت گذاری در آن درست باشد. **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۱. شکل درست، «أحسینوا» است که فعل امر است. («أحسبوا» فعل ماضی است. «ای مردم نیکی کنید که خداوند نیکوکاران را دوست دارد». ۲. شکل درست، «لا یدرک». است. «هر غذایی که بر آن اسم خداوند ذکر نشود فقط درد است». ۴. «ولکن» درست است که حرف مشبّهة بالفعل است و اسم آن منصوب (لکن حرف ربط است؛ لذا اسم بعد از آن مبتدأست و مرفوع). «گویا مشتری در خرید کالا مردّد است؛ ولی فروشنده تصمیم به فروش آن دارد».

۴۴۷۸. **گزینه ۱** سؤال گزینه اشتباه را در ضبط حرکات کلمات می‌خواهد. در گزینه ۱ «المحاكمة» مصدر باب «مفاعلة» است و صحیح آن «المحاكمة» می‌باشد و همچنین «إبراهیم» اسم «حروف مشبّهة بالفعل» «أَنْ» است و باید منصوب باشد («إبراهیم» صحیح است).

۴۴۷۹. **گزینه ۲** نکات کلیدی: نوع و زمان فعل، ترجمه حروف «مشبّهة بالفعل». **بررسی گزینه‌های نادرست:** فعل «لا تشعرون» مضارع منفی است و ترجمه صحیح آن «نمی‌فهمید» یا «درک نمی‌کنید» است که در گزینه‌های ۱ و ۳ نادرست آمده است. همچنین «حرف مشبّهة بالفعل» «أَنْ» معنی «که» می‌دهد که در گزینه‌های ۳ و ۴ نادرست ترجمه شده است. (بی‌گمان و مسلماً) علاوه بر آن، فعل مضارع تعلمون در گزینه ۴ به صورت ماضی نقلی آمده و نادرست است و نیز «حروف مشبّهة بالفعل» «لکن» ولی، در گزینه‌های ۱ و ۴ ترجمه نشده است.

مشاوران آموزش

پاسخنامه

کتاب
انسانی

تاریخ درس ۱۲

۴۹۲۸. **گزینه ۱** با تأسیس کشور عراق، اختلافات مرزی با ایران که از دوره عثمانی به وجود آمده بود، کمابیش ادامه یافت.

۴۹۲۹. **گزینه ۳** این قرارداد میان ایران و عراق به امضا رسید.

۴۹۳۰. **گزینه ۳** ایران و عراق برای پایان دادن به اختلافات مرزی و رفع مناقشه بر سر اروندرود قراردادی را با وساطت دولت الجزایر امضا کردند.

۴۹۳۱. **گزینه ۳** به دنبال وقوع انقلاب اسلامی در ایران، رژیم صدام جنگ تحمیلی را بر ضد ایران آغاز کرد.

۴۹۳۲. **گزینه ۲** صدام در ۳۱ شهریور ۱۳۵۹، دستور حمله به ایران را صادر کرد.

۴۹۳۳. **گزینه ۲** بیشترین فشار در جبهه جنوبی برای اشغال خوزستان صورت گرفت.

۴۹۳۴. **گزینه ۳** از جمله اهداف عراق از تسخیر ایران تسلط بر منطقه خلیج فارس بود.

۴۹۳۵. **گزینه ۴** کارون هدف نبود و اروندرود هدف قرار داده شد.

۴۹۳۶. **گزینه ۱** تصور اینکه به سادگی در ایران به اهداف خود می‌رسد صحیح است؛ ولی دلیل آن از بین رفتن وحدت به دلیل سقوط حکومت پهلوی نبود.

۴۹۳۷. **گزینه ۳** این شورا چند روز پس از شروع جنگ تحمیلی با صدور قطعنامه‌ای بدون آنکه از متجاوز بخواهد از مناطق اشغالی عقب‌نشینی نماید، تنها دو کشور را به خودداری از ادامه جنگ و تلاش برای حل مسالمت‌آمیز اختلافات فراخواند.

۴۹۳۸. **گزینه ۳** در طول ۸ سال جنگ تحمیلی، قدرت‌های بزرگ؛ مانند آمریکا، شوروی، فرانسه، آلمان و انگلستان، علاوه بر دادن انواع سلاح‌های پیشرفته و حتی تسلیحات شیمیایی به رژیم بعثی عراق، به لحاظ سیاسی نیز آشکار و پنهان از این رژیم جانبداری کردند.

۴۹۳۹. **گزینه ۱** در یادلان نیروی دریایی ارتش در نخستین ماه‌های جنگ با پشتیبانی نیروی هوایی در عملیاتی موسوم به مروراید با رشادت تمام، اسکله‌های عراق را منهدم و نیروی دریایی را نابود کردند.

۴۹۴۰. **گزینه ۲** توجه داشته باشید سؤال از زمان آزادسازی خرمشهر است که این سمت از بنی‌صدر گرفته شده و خود امام عهده‌دار این مقام شدند.

۴۹۴۱. **گزینه ۱** فرماندهی کل قوا خود امام بود که فرمان شکستن حصر آبادان را صادر کردند.

۴۹۴۲. **گزینه ۱** فرمان شکستن محاصره آبادان را صادر کردند، نیروهای ارتشی به همراه رزمندگان سپاهی و بسیجی، با یک عملیات برق‌آسا، آبادان را از محاصره نیروهای متجاوز صدام نجات دادند.

۴۹۴۳. **گزینه ۳** حملات نیروهای نظامی عراق به مواضع ایران کاهش نیافت.

۴۹۴۴. **گزینه ۱** امام به مسئولان توصیه کردند تا جنگ را مسئله اصلی کشور بدانند و برای پیشبرد آن تا پیروزی نهایی بر دشمن بعثی به رزمندگان و مردم یاری رسانند.

۴۹۴۵. **گزینه ۴** در قطعنامه ۵۹۸ برای نخستین بار پس از شروع جنگ تحمیلی، به دو خواسته ایرانی یعنی عقب‌نشینی به مرزها و تعیین متجاوز توجه شده است.

۴۹۴۶. **گزینه ۲** وزیرای خارجی دو کشور.

۴۹۴۷. **گزینه ۳** به رسمیت شناختن قرارداد الجزایر.

۴۹۴۸. **گزینه ۱** سال ۱۳۷۰ سازمان ملل متحد رسماً رژیم بعثی عراق را به عنوان متجاوز و آغازکننده جنگ معرفی کرد.

۴۹۴۹. **گزینه ۴** توجه داشته باشید مجاهدین خلق در زمان امضای قطعنامه در ایران نبودند.

جغرافیا درس ۱

۴۹۵۰. **گزینه ۳** ویژگی‌ها و الگوهای پراکندگی شهر و روستا، و برخی مسائل و راهکارهای مدیریت آن‌ها.

۴۹۵۱. **گزینه ۲** سیاره زمین سکونتگاه بیش از ۷/۵ میلیارد نفر جمعیت انسانی است. خشکی‌ها تنها یک سوم سطح زمین را تشکیل می‌دهند.

۴۹۵۲. **گزینه ۱** بر طبق آمار سازمان ملل، در نیمه سال ۲۰۱۸ میلادی ۴/۴ میلیارد نفر از مردم جهان در شهرها و ۳/۴ میلیارد نفر از مردم جهان در روستاها مستقر بوده‌اند.

۴۹۵۳. **گزینه ۴** مدیریت شهرها و روستاها و برنامه‌ریزی برای سکونتگاه‌هایی که از هر جنبه برای زندگی انسان‌ها مناسب باشند از مهم‌ترین مسائل قرن بیست و یکم است.

۴۹۵۴. **گزینه ۳** منظور از مقر، مکان اصلی و دقیق یک سکونتگاه و محل استقرار آن بر روی زمین است - مقر هر روستا یا شهر هسته اولیه آن را شامل می‌شود.

۴۹۵۵. **گزینه ۴** منظور از مقر، مکان اصلی و دقیق یک سکونتگاه و محل استقرار آن بر روی زمین است نام دیگر آن جایگاه، مکان یا مقر است.

۴۹۵۶. **گزینه ۴** سرآغاز مطالعه و شناخت یک سکونتگاه روستایی و شهری مقر (مکان، جایگاه) و موقعیت آن است. در انتخاب مکان برای استقرار و سکونت جمعیت، عوامل طبیعی بیشترین نقش را داشته‌اند.

۴۹۵۷. **گزینه ۴** در سکونت‌گزینی انسان‌ها در این مناطق، عواملی چون آب فراوان، آب و هوای ملایم و خاک حاصلخیز جلگه‌ها نقش مهمی داشته است. چهار هزار سال قبل نخستین روستاها و شهرهای پرجمعیت و همچنین تمدن‌های اولیه در کنار رودهای دجله و فرات، نیل، کارون، سند و... پدید آمدند.

۴۹۵۸. **گزینه ۳** در کشور ایران دسترسی به آب، قلعه‌های دفاعی، بازارهای محلی و قرار گرفتن در تقاطع راه‌ها از مهم‌ترین عوامل شکل‌گیری هسته اولیه روستاها و شهرها بوده است.

۴۹۵۹. **گزینه ۴** منظور از موقعیت یک شهر یا روستا وضعیت آن سکونتگاه نسبت به پدیده‌های پیرامون خود در سطح ناحیه است. موقعیت یک شهر یا روستا در ادامه حیات یا گسترش آن سکونتگاه یا حتی نابودی و زوال آن نقش مهمی ایفا می‌کند.

۴۹۶۰. **گزینه ۳** مقر، مکانی است که سکونتگاه در آنجا بنا شده و بیشتر با عوامل محلی سروکار دارد؛ اما موقعیت، شرایط و ارتباط سکونتگاه را با عوامل در سطح وسیع‌تر مانند یک ناحیه نشان می‌دهد.

۴۹۶۱. **گزینه ۳** مقر، مکانی است که سکونتگاه در آنجا بنا شده و بیشتر با عوامل محلی سروکار دارد اما موقعیت، شرایط و ارتباط سکونتگاه را با عوامل در سطح وسیع‌تر مانند یک ناحیه نشان می‌دهد.

۴۹۶۲. **گزینه ۱** مهمترین ملاک شهر و روستا تفاوت در فعالیت‌های اقتصادی آن‌هاست.

۴۹۶۳. **گزینه ۱** مهمترین ملاک شهر و روستا تفاوت در فعالیت‌های اقتصادی آن‌ها است؛ در بین گزینه‌ها اشتغال به این مفهوم نزدیک‌تر است. متداول‌ترین ملاک تشخیص شهر و روستا ملاک جمعیتی است.

۴۹۶۴. **گزینه ۱** در برخی کشورهای اروپایی سکونتگاه‌هایی با بیشتر از ۲۰۰۰ نفر شهر محسوب می‌شوند؛ اما در برخی کشورهای پرجمعیت آسیا مانند چین و هند روستاهایی با بیش از ۳۰۰۰۰ نفر جمعیت وجود دارند.

۴۹۶۵. **گزینه ۳** در روستاها فضاهای باز و چشم اندازهای طبیعی بیشتر و گسترده‌تر است در شهرها خانه‌ها و مغازه‌ها و فضاهای صنعتی به هم فشرده‌ترند و فعالیت‌های متنوع در فضاهای محدودتری متراکم شده است

پ) بررسی تغییر اندازه فاصله بین شکستگی‌های پوسته زمین به وسیله دستگاه‌های دقیق و عکس‌های هوایی و تصاویر ماهواره‌ای، راه دیگری برای پیش‌بینی احتمالی وقوع زلزله است.

۵۲۳۵. گزینه ۴ مراکز امداد و نجات و پناهگاه‌ها و چادرها و لوازم اضطراری متناسب با تمرکز جمعیت در مناطق مختلف توزیع و تأسیس شود.

۵۲۳۶. گزینه ۲ آنچه در اغلب زلزله‌ها سبب خسارت می‌شود و تلفات انسانی را بیشتر می‌کند، ویرانی ناشی از خود زلزله نیست بلکه مشکلاتی است که پس از وقوع زلزله رخ می‌دهد.

۵۲۳۷. گزینه ۲ مهم‌ترین دلایل افزایش خسارت سیل‌ها، فعالیت‌های نابخردانه استانی مانند از بین بردن پوشش گیاهی، توسعه و تغییر کاربری اراضی به طور نامناسب و دخل و تصرف در بستر و حریم رودخانه‌ها و دشت‌های سیلابی بوده است.

۵۲۳۸. گزینه ۴ در چند دهه اخیر خسارت ناشی از سیلاب‌هایی که در کشورها به وقوع پیوسته همواره رو به افزایش بوده است. دلیل اصلی آن نیز توسعه سکونتگاه و ساخت‌وسازها در حریم سیل‌گیر رودخانه‌ها بوده است.

۵۲۳۹. گزینه ۳ در سال‌های اخیر از سوی استانداری هر استان برای رودخانه‌هایی که سیل‌خیز هستند با نصب میله‌هایی حریم سیل‌گیر تعیین کرده‌اند.

۵۲۴۰. گزینه ۱ از جمله اقدامات پیش از وقوع سیل نصب دستگاه‌های هشداردهنده سیل در مناطق سیل‌خیز است که نیاز است بعد از آن به موقع اطلاع‌رسانی شود.

۵۲۴۱. گزینه ۳ توزیع امکانات و تجهیزات موردنیاز مصدومین به ویژه استقرار تانک‌های آب آشامیدنی بهداشتی برای جلوگیری از شیوع بیماری‌های عفونی و ... جزء فعالیت‌های مدیریت بعد از وقوع سیل می‌باشد.

۵۲۴۲. گزینه ۲ قبل از ساخت‌وساز در سطوح شیب‌دار، مطالعات خاک‌شناسی و پایداری زمین انجام پذیرد. کارهای ایمن‌سازی مانند مقاوم‌سازی لوله‌های انتقال انرژی، پایدارسازی سطوح شیب‌دار و نظایر آن انجام پذیرد. این اقدامات از اقدامات قبل از وقوع زمین لغزش است.

۵۲۴۳. گزینه ۲ حدود ۱۰ درصد از سطوح کشاورزی کشور نیاز به آبیاری ندارد و ۹۰ درصد باقیمانده نیازمند آبیاری هستند

۵۲۴۴. گزینه ۴ از اقدامات بعد از وقوع زمین لغزش: شبکه زهکشی توده لغزشی ساماندهی شود به طوری که نفوذپذیری آن کاهش یابد، زیرا اصلاح و مرمت شبکه زهکشی سطح لغزش باعث می‌شود که نفوذ آب باران کاهش یافته و به سرعت تخلیه شود.

۵۲۴۵. گزینه ۴ دستگاه‌های سنجنده نصب شده بر روی ماهواره‌ها قادر هستند بازتاب پدیده‌های سطح زمین را در طیف‌های مختلف الکترومغناطیس دریافت کنند. بخش کوچکی از این طیف‌ها مرئی و قابل رویت بوده و توسط چشم انسان قابل دریافت است. در واقع اشیایی که روزمره می‌بینیم در محدوده طیف مرئی ساطع شده از اشیاء است. اما سنجنده یا همان ماهواره‌ها قادر هستند طیف‌های نامرئی مانند مادون قرمز (فروسرخ)، ماوراء بنفش (فرابنفش)، رادار و امواج ماکروویو را نیز دریافت و ثبت نمایند. بنابراین برخی از پدیده‌های سطح زمین که برای چشم انسان قابل مشاهده نیست به‌صورت تصاویر رقومی (دیجیتال) ماهواره‌ای قابل ثبت و نمایش هستند.

۵۲۴۶. گزینه ۱ لرزش‌های کوچک زمین در راستای گسل‌ها را فقط دستگاه‌های حساس لرزه‌نگار می‌توانند ثبت کنند. زمانی که این لرزش‌ها متوقف شوند، امکان تجمع انرژی بیشتر می‌شود و ممکن است در اثر تخلیه یکباره انرژی، زمین لرزه شدیدتر رخ دهد.

۵۲۴۷. گزینه ۲ پیش از وقوع زمین لرزه ممکن است در اثر فشار بر لایه‌های پوسته زمین و تغییرات دما، سطح آب زیرزمینی (در چاه‌ها، چشمه‌ها و قنات‌ها) بالا یا پایین برود یا ترکیب شیمیایی آن‌ها تغییر یابد. همه این‌ها می‌توانند نشانه‌هایی از وقوع احتمالی زلزله باشند.

۵۲۴۸. گزینه ۴ توجه بشود که منظور حادثه طبیعی است اگر منظور مخاطرات طبیعی بود گزینه‌های ۱ و ۲ درست بودند.

۵۲۴۹. گزینه ۴ مدیریت مخاطرات، کلیه اقداماتی است که به کمک آن‌ها بتوان از بروز حوادث ناگوار پیشگیری کرد یا در صورت بروز آن حوادث، بتوان آثار آن‌ها را کاهش داد و شرایط لازم برای امداد رسانی سریع و بهبود اوضاع را فراهم کرد. مدیریت مخاطره در سه مرحله، یعنی قبل از وقوع، حین وقوع و بعد از وقوع مخاطره صورت می‌گیرد. پس قدم اول در مدیریت مخاطرات، پیشگیری از وقوع آن است.

جامعه‌شناسی درس ۱

۵۲۵۰. گزینه ۱ الف) نادرست است. زیرا: این نوع آگاهی، یک بخش از ذخیره دانشی یعنی «دانش عمومی» است. ت) نادرست است. زیرا: دانش عمومی، زیرمجموعه ذخیره دانشی است. (عبارت‌های ب و پ درست هستند.)

۵۲۵۱. گزینه ۲ انسان با ورود به جهانی که دیگران در آن به سر می‌برند (یعنی در بدو تولد)، در مجموعه‌ای از شناخت‌ها با آن‌ها شریک می‌شود. این دانش مشترک، همان دانش عمومی است. این روند تا هنگام مرگ فرد ادامه می‌یابد.

۵۲۵۲. گزینه ۲ «دانشی که انسان‌ها در طول زندگی به دست می‌آورند»: دانش عمومی؛ «دانشی که برای حل مسائل و مشکلات زندگی شکل می‌گیرد»: دانش علمی؛ «دانش عمومی را در اختیار ما قرار می‌دهد»: جهان اجتماعی، یعنی جامعه و فرهنگی که در آن زندگی می‌کنیم.

۵۲۵۳. گزینه ۳ در کتاب در دو مورد نحوه شکل‌گیری مطرح شده، یک‌مورد گفته شده که دانش علمی با تأمل و اندیشه در دانش عمومی به‌دست می‌آید که نحوه شکل‌گیری آن را نشان می‌دهد و در موردی دیگر (همان صفحه) گفته شده که دانش علمی با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی، شکل می‌گیرد و پیشرفت می‌کند. پس در مورد شکل‌گیری، هر دو گزاره درست است. پس قسمت اول سؤال در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» می‌تواند درست باشد. گزینه «۴» قسمت اول نادرست است؛ زیرا به جای دانش عمومی، ذخیره دانشی قرار داده است. در قسمت دوم سؤال فقط گزاره دوم را می‌توان قرار داد. بنابراین گزینه درست، گزینه «۳» است.

۵۲۵۴. گزینه ۱ ذخیره دانشی به دو بخش تقسیم می‌شود: ۱. دانش عمومی ۲. دانش علمی. پس گزینه‌های «۲» و «۴» نادرست هستند. دقت کنید که در کتاب درسی گفته شده است: دانش عمومی گسترده‌ترین بخش ذخیره دانشی است پس سطح بزرگ‌تری را در برمی‌گیرد. گزینه «۳» نادرست است.

۵۲۵۵. گزینه ۲ الف) راه رفتن در یک خیابان، وقتی در حالت خاصی نباشد نیاز به دانش علمی ندارد. پس: دانش عمومی است. ب) واژه حرفه‌ای نشان می‌دهد که فرد آموزش دیده است. پس: دانش علمی است. پ) کلاس آموزشی امداد، به روش علمی آموزش می‌دهد. پس: دانش علمی است. ت) این یادگیری در اثر تجربه فردی است پس: دانش عمومی است.

۵۲۵۶. گزینه ۱ در مورد زبان ما هم دانش عمومی داریم (صحبت به زبان مادری) و هم می‌توانیم دانش علمی داشته باشیم. (تسلط به دستور زبان مادری) ساعت الکترونیکی براساس دانش علمی ایجاد شده است و آبیاری کوزه‌ای براساس دانش عمومی برای ما قابل استفاده است و دانشی است که در طی زندگی اجتماعی ایجاد شده است.

۵۲۵۷. گزینه ۴ «نتیجه داشتن دانش علمی»: ۱. به درک عمیقی از شناخت عمومی جهان اجتماعی خود می‌رسد. ۲. آسیب‌ها و اشکالاتی را که به شناخت عمومی راه پیدا کرده باشند، شناسایی می‌کند. ۳. قدرتی می‌یابد که از حقایق موجود در شناخت عمومی دفاع کند. (بخش اول گزینه‌های «۱» و «۴» درست است.) / «شیوه آغاز دانش علمی»: با تأمل و اندیشه در شناخت عمومی / «نتیجه ورود به جهانی که دیگران در آن زندگی می‌کنند»: شریک شدن در مجموعه‌ای از شناخت‌ها که آن‌ها دارند.

۵۲۵۸. گزینۀ ۳ «چگونگی رخ دادن تعارض بین دانش عمومی و دانش علمی» در صورتی که دانش علمی جدیدی مغایر با هویت فرهنگی افراد به آن جامعه نفوذ کند. / «نتیجۀ تعارض بین این دو دانش»: ۱. قطع ارتباط دوسویۀ این دو نوع دانش ۲. از رونق افتادن دانش علمی. / «روش حل این تعارض»: ۱. دست برداشتن از بخشی از ذخیرۀ دانشی به نفع بخش دیگر ۲. طرح ایده‌های جدید

۵۲۵۹. گزینۀ ۱ اثر دانش عمومی بر دانش علمی: هر وقت در یک جامعه، مسئله خاصی مطرح می‌شود، زمینه برای پیدایش و رشد دانش علمی درباره آن نیز فراهم می‌گردد. یعنی دانش عمومی منجر به ایجاد دانش علمی شده است. / اثر دانش علمی بر دانش عمومی: تلاش‌های علمی نیز به تدریج بر ذخیرۀ دانش علمی جامعه می‌افزاید و هم دانش عمومی را غنی‌تر می‌کند. سایر اثرات دانش علمی بر دانش عمومی را در صفحه ۵ کتاب درسی مطالعه کنید.

۵۲۶۰. گزینۀ ۲ جهان‌های اجتماعی مختلف، براساس هویت فرهنگی خود، تعاریف متفاوتی از دانش علمی دارند، بنابراین علت وقوع تعارض میان جهان‌های اجتماعی و یا درون یک جهان اجتماعی مشخص شد. پس گزینۀ «۱» ناقص و گزینۀ «۴» نادرست است. / پیامد: ۱. قطع ارتباط دوسویۀ دانش عمومی و دانش علمی ۲. از رونق افتادن دانش علمی ۳. از دست دادن توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی. بنابراین قسمت دوم همه گزینۀها درست است به‌جز گزینۀ «۱».

۵۲۶۱. گزینۀ ۱ دانش مفید و کارآمد: دانشی است که هم‌سو با هویت فرهنگی و ناظر به حل مسائل جامعه خودمان است.

۵۲۶۲. گزینۀ ۱ این رویکرد از اوایل قرن بیستم در جهان غرب شکل گرفت و در نیمۀ دوم قرن بیستم از رونق افتاد و فلسفه و اخلاق و دین را کلاً جزو علوم نمی‌دانست.

۵۲۶۳. گزینۀ ۴ الف) دانش علمی به دانش تجربی محدود نمی‌شود بلکه دانش‌های فراتجربی مانند عقلانی و وحیانی را شامل می‌شود. دیدگاه سوم / ب) دانش علمی تنها از راه حس و تجربه و به صورت نظام‌مند به دست می‌آید. دیدگاه اول / پ) همه دانش‌ها دانش حاصل از زندگی است. دیدگاه دوم / ت) در برخی از حله‌های این دیدگاه، مرز دانش علمی و عمومی فرو می‌پاشد. دیدگاه دوم.

۵۲۶۴. گزینۀ ۱ رابطه دانش عمومی و دانش علمی در دیدگاه اول: بی‌ارتباط با هم هستند پس: رابطه تباین دارند و دو دایره متخارج هستند. / در دیدگاه دوم: داخل هم هستند پس رابطه عموم و خصوص مطلق دارند و متداخل نامیده می‌شوند. / در دیدگاه سوم: در بخشی با هم مشترک هستند؛ یعنی متقاطع‌اند.

جامعه‌شناسی درس ۲

۵۲۶۵. گزینۀ ۳ مطالعه علمی اجتماعی از قبیل کلاس، محله، خانواده، روستا، شهر، کشور و جهانی که در آن زندگی می‌کنیم، به شکل‌گیری علوم اجتماعی انجامید.

۵۲۶۶. گزینۀ ۱ گزینۀ «۱» نادرست است. زیرا: در علوم اجتماعی با «انسان» سروکار داریم نه موجودات زنده.

۵۲۶۷. گزینۀ ۳ موضوع علوم طبیعی، فعالیت‌های غیرارادی است، بنابراین مستقل از تصمیم، عمل و فهم اهداف انسان است، درحالی‌که موضوع علوم انسانی وابسته به تصمیم و فهم اهداف انسانی است.

۵۲۶۸. گزینۀ ۲ «روان‌شناسی» جزء علوم انسانی است، اما جزء علوم اجتماعی نیست. «پزشکی» جزء علوم انسانی نیست هرچند که در مورد انسان است اما چون در مورد «بدن انسان» است و آن نیز در حوزه آگاهی و اراده انسان نیست، پس جزء علوم انسانی نیست و از علوم طبیعی است. «جامعه‌شناسی و اقتصاد» هر دو جزء علوم انسانی هستند.

۵۲۶۹. گزینۀ ۴ «ف» پاسخ تست است؛ زیرا «فلسفه، به اصل وجود می‌پردازد نه به موجود خاص».

۵۲۷۰. گزینۀ ۲ «بررسی عکس‌العمل غیرارادی، قانون نسبیّت و کمیّت و مقدار» از موضوع‌های علوم طبیعی هستند. «بررسی علل رفتاری ایجاد بیماری‌های روانی» در روان‌شناسی مورد مطالعه قرار می‌گیرد و از موضوع‌های علوم انسانی است. «احکام مطلق وجود» در متافیزیک مورد بررسی قرار می‌گیرد.

۵۲۷۱. گزینۀ ۲ موضوع علوم تجربی (طبیعی): موجودات طبیعی. موضوع متافیزیک: قوانین کلی همه موجودات (موجودات طبیعی و ماورای طبیعی). موضوع علوم انسانی: کنش انسانی و پیامدهای آن.

۵۲۷۲. گزینۀ ۱ فلسفه: دانشی است مستقل؛ موضوع علوم انسانی: کنش انسانی و پیامدهای آن؛ هدف فلسفه: شناسایی قوانین کلی موجودات

۵۲۷۳. گزینۀ ۱ «۱»: همدلی و همراهی با دیگران در نتیجۀ فهم کنش‌های دیگران ایجاد می‌شود، نه شناسایی و داوری درباره آن‌ها / گزینۀ «۳»: امکان انتقاد در علوم اجتماعی حاصل ایجاد ظرفیت داوری درباره هنجارها و ارزش‌ها است؛ نه حاصل ایجاد امکان همدلی / گزینۀ «۴»: امکان موضع‌گیری اجتماعی مناسب حاصل ایجاد امکان داوری و انتقاد درباره کنش‌های اجتماعی است، نه شناسایی کنش‌ها

۵۲۷۴. گزینۀ ۱ «فهم معانی...» ← امکان همدلی و همراهی / «داوری و انتقاد...» ← فرصت واکنش مناسب / «شناسایی...» ← قدرت پیش‌بینی...

۵۲۷۵. گزینۀ ۱ «پیامد کنش اجتماعی»: پدیدۀ اجتماعی / «نتیجۀ آگاهانه و ارادی بودن کنش‌ها و تنوع آن‌ها»: پیچیده شدن امکان پیش‌بینی در علوم اجتماعی / «علت افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها»: فراهم شدن زمینه فهم متقابل انسان‌ها

۵۲۷۶. گزینۀ ۳ شناسایی کنش‌های اجتماعی انسان‌ها، قدرت پیش‌بینی نسبت به آثار و پیامدهای «فعالیت‌های اجتماعی» را پدید می‌آورد و از این جهت نقش «علوم ابزاری» را ایفا می‌کند. البته قدرت پیش‌بینی علوم اجتماعی به دلیل آگاهانه، ارادی بودن و «تنوع» کنش‌های انسانی از «پیچیدگی بیشتری» نسبت به علوم طبیعی برخوردار است.

۵۲۷۷. گزینۀ ۳ «رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعت»، از فواید علوم طبیعی است و به ترتیب در اثر «شناخت طبیعت»، «پیش‌بینی حوادث طبیعی»، «پیش‌گیری حوادث» و «تسلط بر طبیعت» حاصل می‌شود.

۵۲۷۸. گزینۀ ۳ نام دیگر علوم طبیعی، علوم ابزاری است، نه علوم تفهیمی که در گزینۀهای «۲» و «۴» به آن اشاره شده است. علت این نام‌گذاری، این است که علوم طبیعی ابزاری است برای تسلط انسان بر طبیعت و رهاسازی او از محدودیت‌های طبیعی

۵۲۷۹. گزینۀ ۳ علت نام‌گذاری علوم انسانی به علوم تفهیمی: «فهم معانی کنش‌های انسانی». علت نام‌گذاری علوم انسانی به علوم انتقادی: «انتقاد از کنش‌های ناپسند (بد و ظالمانه) انسان»

۵۲۸۰. گزینۀ ۲ «شناسایی عواملی که بر زندگی انسان و کنش‌های او تأثیر دارند»: می‌تواند بیانگر علوم انسانی باشد و چون اشاره به کنش‌های انسانی دارد «ابزاری یا علوم طبیعی» نیست اما می‌تواند «تفهیمی» باشد. تا اینجا گزینۀهای «۳» و «۴» نادرست هستند. «انتقاد از کنش‌های ناپسند و ظالمانه انسان‌ها»: کاملاً مشخص است که علوم تفهیمی است و علاوه بر آن علوم انسانی نیز است. پس گزینۀ «۱» نیز نادرست است. «رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعت»: این ویژگی برای علوم طبیعی است و از فواید علوم طبیعی است یا به اسم دیگر آن، علوم ابزاری.

۵۲۸۱. گزینۀ ۳ پیامدهای خرد و کلان کنش‌های اجتماعی، عامل پیدایش شاخه‌های اجتماعی متفاوت است. (در کتاب درسی آمده است که کنش‌های اجتماعی ابعاد و انواع مختلفی دارند و برای بررسی آن‌ها، دانش‌های مختلف پدید آمده است. با توجه به این مفهوم و مفهوم خرد و کلان می‌توان به این تست پاسخ درست داد.)

مشاوران آموزش

پاسخنامه

کتاب
انسانی